

KLÂSİK TÜRK MÛSİKÎSİ KİTAP VE TEZ BİBLİYOGRAFYASI
(1929-2007)

Pelin YILDIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Müzik Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet SARI

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Afyonkarahisar

Haziran 2007

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ**KLÂSİK TÜRK MÛSİKÎSİ KİTAP VE TEZ BİBLİYOGRAFYASI
(1929-2007)**

Pelin YILDIZ

Müzik Anabilim Dalı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Haziran 2007

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet SARI

Bu tezde Klâsik Türk Mûsikîsi alanında yayımlanmış kitapların ve yapılmış tezlerin tespit edilerek tanıtılması, bibliyografik künyelerinin verilmesi düşünülmüştür. Bu suretle görülen eserlerin bir bibliyografya çalışması kapsamında düzenlenmesi ve bu doğrultuda “Klâsik Türk Mûsikîsi Materyali” oluşturulması hedeflenmiştir.

Araştırmada değerlendirmeye esas alınan materyaller, bibliyografya çalışması kapsamındaki kaynak kitaplardan, Milli Kütüphane, TRT Kütüphanesi, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Dokümantasyon Merkezi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Arşivlerinden ve üniversite kütüphanelerinin kayıtlarından tarama yapılarak elde edilmiştir. Çalışma aşamasında 1929-2007 yılları arasını kapsayan yetmiş sekiz yıllık süreçte meydana gelmiş 921 adet Klâsik Türk Mûsikîsi alanında hazırlanmış kitap ve tez tespit edilmiştir.

ABSTRACT

THE BOOK AND THESIS BIBLIOGRAPHY OF CLASSICAL TURKISH MUSIC (1929-2007)

Pelin YILDIZ

Department of Music

Afyon Kocatepe University The Institute Of Social Sciences

June 2007

ADVISOR: Assoc. Prof. Dr. Mehmet SARI

In this study, published books and theses made in the field of Classical Turkish Music and their bibliographies are thought to be introduced. It is aimed to arrange these kind of works in a content of bibliographic study and to form “a material of Classical Turkish Music”. The basic materials evaluated in the research have been obtained from source books containig the bibliographic study, National Library, TRT. Library, T.R. Prime Ministry Government Archieves Documentation Center, T.R. Culture and Tourism Ministry Libraries and General Management of Publication Archieves and by scanning the records of university libraries. During the study, it is established that nine hundred twenty-one times of Classical Turkish Music books and thesis formed in the process of seventy-eight years between 1929-2007.

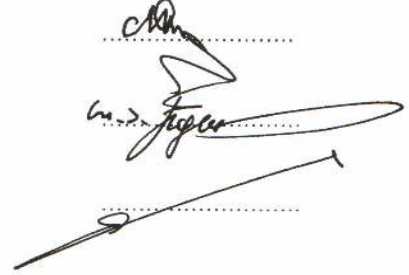
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI

İmza

Danışman Üye : Yrd.Doç.Dr.Mehmet SARI

Jüri Üyeleri : Prof.Salih ERGAN

: Yrd.Doç.Dr.Uğur TÜRKMEN

Müzik Anabilim dalı yüksek lisans öğrencisi Pelin YILDIZ' ın “**Klasik Türk Musikisi Kitap ve Tez Bibliyografyası 1929-2007**” başlıklı tezini değerlendirmek üzere 25.06.2007 günü saat 10:00'da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Mehmet KARAKAŞ
MÜDÜR

ÖNSÖZ

Bibliyografya, bir araştırmanın en önemli bölümlerinden biri olup araştırmaya ışık tutan, referans oluşturan ve araştırmayı bilimsel kılan bir özelliğe sahiptir. Daha önce yapılmış çalışmaların neler olduğunun ve söz konusu alanlarda hangi noktalara gelindiğinin bilinmesi, bibliyografya biliminin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Nitekim araştırma konusu belirlenirken karşı karşıya kalınan sıkıntıların başında kaynak toplama gelmektedir.

Bu tezin konusunun seçiminde de söz konusu sıkıntıların yaşanması Türk Mûsikîsi’nde bir bibliyografya çalışmasının eksikliğini ortaya koymuş ve bu eksiklik araştırma konusu olarak seçilmiştir. Öncelikle bu alanda yapılan çalışmalar saptanarak izlenmesi gereken yol hakkında fikir edinilmiş, buradan hareketle Türk Mûsikîsi’ne dair tüm materyallerin toplanması düşünülmüştür. Ancak sürenin kısıtlı olması ve konunun kendi içinde geniş bir çerçeveye sahip olması sebebiyle bu materyaller “kitaplar ve tezler” olarak sınırlandırılmıştır. Ayrıca çalışmada süre sınırlamasına da gidilmiştir. Buna göre, yeni Türk Harflerinin kabul edildiği 1928 yılından sonrası ile çalışmamızın tamamlandığı 2007 yılının Haziran ayına kadar olan süre esas alınmıştır.

Çalışma sırasında kütüphane, arşiv ve kaynak kitap taraması yapılarak materyallere ulaşılmıştır. Ayrıca internetten de faydalanılmıştır. Yapılan taramalar neticesinde Türk Mûsikîsi’ne dair 921 adet kitap ve tez saptanmıştır. Bunlar yazar (hazırlayan, derleyen vb.) soyadlarına göre, yazarı bulunmayan (anonim, komisyon vb.) eserler ise adlarına göre tasniflenmiştir.

Kullanılan imlâ ve kısaltmalarda Türk Dil Kurumu İmlâ Kılavuzu esas alınmıştır.

Çalışmamızda, kayıtlarda saptanamadığı için yer verilemeyen bazı kitap ve tezlerin bulunması olası olmakla birlikte, büyük çoğunluğunun yer aldığı söylenebilir.

Bu araştırmanın başarıyla tamamlanmasında bana yol gösteren, kişisel gayretimi destekleyerek yardımını esirgemeyen ve attığım her adımda varlığını hissettiğim tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sarı başta olmak üzere, bilgi ve tecrübeleri doğrultusunda beni iyiye ve güzele yönlendiren, Prof. M. Salih Ergen'ı tanımama vesile olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Uğur Türkmen'e ve beni makamında konuk olarak ağırlayan, bilgi ve birikiminden faydalanmama müsaade edip bana değerli kütüphanesini açan, bibliyografya gibi zor bir çalışmayı yapmam konusunda beni cesaretlendiren Sayın Prof. M. Salih Ergen'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

ÖZGEÇMİŞ

Pelin YILDIZ

Müzik Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

Eğitim

Lisans: 2005 Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Sanat Müziği
Ses Eğitimi Bölümü

Önlisans: 2001 Afyon Kocatepe Üniversitesi Afyon Meslek Yüksek Okulu Turizm ve
Otelcilik Bölümü

Lise: 1997 Antalya Kumluca Lisesi, Sosyal Bilimler Bölümü

İş/İstihdam

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı: İzmir, 16 Ekim 1980 Cinsiyet: Bayan

Yabancı Dil

İngilizce

İÇİNDEKİLER**Sayfa No**

ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
TEZ JÜRİSİ VE ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ ÖNAYI.....	iv
ÖNSÖZ.....	v
ÖZGEÇMİŞ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	x

BİRİNCİ BÖLÜM**ARAŞTIRMANIN İÇERİĞİ**

1.1. Bibliyografyanın Anlamı.....	1
1.2. Bibliyografyanın Tarihçesi.....	2
1.3. Bibliyografyanın Sınıflandırılması.....	6
1.3.1. Zamana Göre Bibliyografyalar.....	7
1.3.2. Kapsamına Göre Bibliyografyalar.....	7
1.3.3. Tertip Edilişlerine Göre Bibliyografyalar.....	10
1.4. Problem Durumu.....	11
1.4.1. Araştırma Problemi.....	11
1.4.2. Alt Problemler.....	12
1.4.3. Araştırmanın Amacı.....	12
1.4.4. Araştırmanın Önemi.....	12
1.4.5. Sayıtlar.....	13
1.4.6. Sınırlılıklar.....	13

İKİNCİ BÖLÜM**YÖNTEM**

2.1. Araştırmanın Niteliği.....	14
2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	15
2.3. Veri Toplama Yöntemi.....	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	16
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	19
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	25
3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	131
3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	151
3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	154
3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	156

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER.....	157
KAYNAKÇA.....	159

KISALTMALAR

AŞ.	: Anonim Şirketi
Bak.	: Bakanlığı
Bşk.	: Başkanlığı
bs.	: baskı, basım
C.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
Çev.	: Çeviren
Drl.	: Derleyen
Dzl.	: Düzenleyen
Ens.	: Enstitü
Fak.	: Fakülte
gnşl.	: genişletilmiş
Hzl.	: Hazırlayan-lar
Koll. Şti.	: Kolektif Şirketi
Mat.	: Matbaa, Matbaası
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Md.	: Müdürlüğü
Nşr.	: Neşriyatı
Nşr. Hzl.	: Neşre Hazırlayan
öl.	: ölümü
S.	: Sayı
s.	: sayfa
San. Tic. Ltd. Şti.	: Sanayi Ticaret Limited Şirketi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T. C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEV	: Türk Edebiyat Vakfı
T.R.	: Turkish Republic
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TTK	: Türk Tarih Kurumu

USA	: United States of America
Ü.	: Üniversite
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
Yay.	: Yayın, Yayını, Yayınları
Yay. Hzl.	: Yayına Hazırlayan
YAYKUR	: Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu
Yen.Gnş.	: Yenileyerek Genişleten
yy.	: yüzyıl

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN İÇERİĞİ

Bu bölümde bibliyografyanın anlamı, tarihçesi, sınıflandırılması ile araştırma probleminin durumu, araştırma problemi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, sayıtlar ve sınırlılıklara değinilmektedir.

1.1. Bibliyografyanın Anlamı

Bibliyografya, belirli bir konuya ilişkin yayımlanmış her türlü materyalin toplanması ve belli bir düzen içerisinde bir araya getirilmesi şeklinde tanımlanan bir kelime olup, ayrıca bu alanda kaynağı tanımlama, kaynağa ulaşma ve sınıflandırma işinin yapıldığı bilime de verilen addır. Bu kelime “Bibliyografi” olarak da isimlendirilmektedir.

“Bibliyografya, bir konu hakkındaki yayınların tamamı veya kaynakça anlamına gelen, Eski Yunanca’da βιβλιογραφία vasıflandırmak ifadesiyle kullanılmış, biblion (kitap) ile graphein (yazmak, tarif etmek) kelimelerinden türetilmiştir. Kitaplar hakkında yazı anlamında da kullanılmıştır.” (www. tr.wikipedia.org)

Bibliyografya kelimesi genel olarak iki mânâda kullanılmaktadır. Bunlardan ilki belli bir konu hakkında veya birbirinden farklı konularda basılmış yayınların toplandığı listenin adıdır. Kitap, broşür, dergi, makale vb. yayınlardan oluşan bu listede genellikle yazar (müellif) ile eser adı (tercüme ise mütercimin adı), eserin cilt sayısı, basıldığı yer, matbaa, yıl, yayımcı veya yayınevi ile sayfa adedi hakkında bilgi verilir. Kelimenin ikinci anlamı ise matbu (basma) ve yazma eserlerin listelenmesi ile ilgili olarak, bu listeleme nasıl ve neye göre yapılacağı ile listelerin nasıl sınıflandırılacağı hakkında verilen bilgidir. (Ötüken, 1948:303)

Bibliyografyanın anlamı konusunda yapılan bu iki açıklamaya ek olarak, M. Salih Ergen (1994: XIII) burada “bir kitaba veya herhangi bir esere kaynak olan yayınların listesi” açıklamasıyla üçüncü bir maddeden daha söz etmektedir.

Ergen (1994:XIII)’ın bibliyografya’nın anlamıyla ilgili olarak yaptığı bir başka tanımlama şöyledir.

“Belirli bir konu veya muhtelif konularda yazılan eserleri, bunların basımlarını inceleyen veya belirli bir alanda araştırma yapanların, bu alandaki kaynaklara ulaşmasını sağlayan bilimin adıdır. Buna yayınların belirli bir sisteme göre sınıflandırılması da denilebilir.”

Kısaca bibliyografya; bilim, sanat, kültür, edebiyat, eğitim, toplum, şahıs gibi akla gelebilecek her türlü konuya ilişkin oluşturulmuş bilgi kaynağını kayıt altına alan, araştırmacıyı bu kaynakların varlığından haberdar eden, kaynak toplayarak kaynak oluşturan bilim dalıdır.

1.2. Bibliyografyanın Tarihçesi

Bibliyografya özellikle Avrupa’da gelişmeye başlayan ve tarihin her döneminde ihtiyaç duyulan bir çalışma olmuştur. Ülkemizde konuya ilişkin ilk denemeler daha sonraki yüzyıllarda gerçekleştiği için Avrupa’yla aramızda bulunan tarihi mesafenin ne derece büyük olduğu gözler önüne serilmektedir.

“İlk ve Ortaçağ’larda kitap listeleri hazırlanıyordu. Ancak, gerçek bir bibliyografya hazırlama ihtiyacı XV. yüzyıl sonu ile XVI. yüzyıl başlarında duyuldu.” (Ergen, 1994:XV)

“Avrupa’da hızla gelişen bibliyografya merakı XVIII. yüzyıl’ın sonuna kadar sürer. Special bibliyografyalar bu süre içinde en yüksek seviyeye ulaşır. Bütün Avrupa’da bir meslek olarak başlayan bibliyografyacılık neticede 1789’dan itibaren Fransa’da “Kitap Bilimi”nin yerini alır. Böylece, Kütüphanecilik, Kitap Koleksiyonculuğu, Kütüphaneler Tarihi vb. gibi birbirinden farklı incelemeleri de kapsamı içine aldı.” (Ergen, 1994:XVI)

“1895’de Brüksel’de “Milletlerarası Bibliyografya Kurumu” kuruldu. Bu kurumun amacı, XV. yüzyıl’dan bu yana bütün ülkelerde ve bütün konularda yapılan yayınların listesini fişlere aktaracak bir merkez olmaktır. Birinci Dünya Savaşı’na kadar bibliyografya çok verimli bir sanat dönemi yaşadı. Ancak savaş sonrasında getirdiği yeni iktisadi şartlar bu döneme son verdi.” (Ergan, 1994:XVI)

“Avrupa’da baskı sanatı, ilk eserlerini XV. yüzyıl’ın ortalarında vermeye başladığı halde, memleketimizde ilk matbaa XVIII. yüzyıl’ın başlarında kurulabilmiş, İbrahim Müteferrika (1670?-1745) ilk baskıyı ancak “Vankulu Lûgatı” ile 1729’da basabilmişti. 1800 yılına kadar 24 eserin basıldığı, 1928 yılında yeni harflerin kabulüne kadar geçen iki yüzyıl içinde de otuz bin kadar eser basıldığını hatırlatırsak, matbaacılığın memleketimizde ne kadar ağır bir tempo ile geliştiğini ve ne kadar az mahsül verdiğini görürüz.” (Ergan, 1994:XVI)

Ülkemizde bibliyografya alanında ilk çalışma Kâtip Çelebi’nin “Keşf-el Zünûn” adlı kitabıdır. Bu eser XVII. yüzyıl’da Arapça olarak yazılmış, daha sonra Latinceye çevrilmiştir. Kitap Milli Eğitim Bak. tarafından Arapça olarak yeniden basılmıştır. İlk cildi 1941 ikinci cildi 1943 yılında basılan bu eseri Şerafettin Yaltkaya ve Rifat Bilge hazırlamıştır. (Tütengil, 1971:12)

Bağdatlı İsmail Paşa tarafından Kâtip Çelebi’nin bu eserine daha sonra “Keşf-el-Zunun Zeyli” adıyla ek yazılmıştır.

“Kâtip Çelebi (1609-1658), yazdığı “Keşfüz Zünûn”la bugün kullanılan bibliyografya hazırlama yöntemlerinin öncüsü oldu. Arapça yazılan eserde, zamanın İslam Dünyası’nın 300 kadar bilim dalının mahiyeti, 9.500 yazarın 14.500 kitabı tanıtılıyor. Bu eserde, bilim dallarına göre alfabetik düzene koyma tarzı, o zaman için çok önemli bir buluş olmuştur.” (Ergan, 1994:XVII)

Bursalı Mehmet Tahir Bey (öl.1926)’in “Osmanlı Müellifleri” adlı eseri bibliyografya alanında yapılmış bir diğer ansiklopedik kaynaktır. Bu eser yaklaşık otuz yıllık bir araştırma neticesinde meydana getirilmiş ve 1915 yılında üç cilt halinde Osmanlıca olarak basılmıştır. 1972 yılında Türkçe’ye çevrilen bu bibliyografik eser şâir, âlim, coğrafyacı, tarihçi gibi kendi alanında eser veren bin altı yüz’ün üstünde şahsiyetin hâl tercümesini içermektedir.

Mehmet Tahir Bey'in bibliyografya alanında oluşturduğu bir başka eseri daha mevcuttur. "Kırım Müellifleri" adlı bu eserin eski harflerle olan ilk baskısı 1919 yılında yapılmış, 1990 yılında günümüz türkçesine çevrilmiştir.

"Mehmed Tâhir Bey, pek çok kitap tarayarak meydana getirdiği bu kıymetli eserini Meşâyih, 'Ulemâ, Şu'ara, Müverrihîn, Etıbbâ ve Riyaziyyun olmak üzere altı ana başlığa ayırmış ve 44 müellifin hal tercümesini ve eserlerini bu başlıklar altında vermiştir." (Sarı, 1990:V)

Yeni Türk harflerinin kabûlünden sonra ciddi anlamda yapılan ilk bibliyografya çalışması, 1928 yılından beri yapılan yayınları kapsayan "Türkiye Bibliyografyası (TB)" adlı eserdir. Bu yayın, Türkiye'deki kitap, broşür, harita, atlas, gazete, dergi vb. basılı materyalin bibliyografik künyelerinin verildiği milli bir bibliyografyadır.

"Türkiye Bibliyografyası, önce 1928-1933 yıllarını kapsayan, üzerinde yer alan kelimelerle "Türk Harflerinin Kabulünden Cumhuriyetin Onuncu Yıl Dönemine Kadar" olan yayınları tanıtmak için, anlaşıldığına göre "İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Bibliyografya Servisi" tarafından çıkarılmıştır. 1934 yılından başlayıp, yılda iki sayı olmak üzere 1938 yılı sonuna kadar, altı ayda bir defa, yayınına "Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Direktörlüğü"nce devam edilmiştir. Daha sonra 1928-1938 yılları yayınları, ilki "Resmî Neşriyat", ikincisi "Hususî Neşriyat" adlarını taşıyan iki ayrı ciltte bir araya getirilmiştir. (İstanbul, 1939)" (Tütengil, 1971:14)

Maarif Vekâleti Milli Tâlim ve Terbiye Heyeti'nden sonra Milli Eğitim Basımevi tarafından çıkarılan Türkiye Bibliyografyası adlı neşriyat çeşitli sebeplerle düzenli hale getirilememiştir. 1944 yılında aylık olarak yayımlanmaya başlanmış fakat basımevi'nin meşguliyeti sebebiyle bu periyotta da devam edememiştir. 1955 yılından itibaren basımını Milli Kütüphane'nin üstlendiği bu yayın 1981 yılından bu yana aylık olarak yayınlanmaya devam etmektedir.

Milli Kütüphane'nin 1952 yılı Mart ayından itibaren yayımlamaya başladığı bir diğer kitap ise "Türkiye Makaleler Bibliyografyası (TMB)"dır. 1986 yılında aylık olarak yayımlanmaya başlayan bu çalışma Türkiye'deki süreli yayınlarda yer alan makalelerin toplanmasıyla oluşturulmaktadır.

Milli Kütüphane Müdürlüğü'nün bibliyografya alanında yaptığı bu iki yayının dışında başka çalışmaları da mevcuttur. “Cumhuriyet Dönemi Bibliyografyaların Bibliyografyası” isimli yayın 1973 yılında basılmış bir çalışma olup yaklaşık bin civarında kaynak içermektedir. “Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası” adını taşıyan ve 2001 yılında basılan kitap ise 1923-1999 yıllarını kapsayan dergilerde yayımlanmış makalelerin araştırılması ve düzenlenmesiyle meydana getirilmiştir.

Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte bibliyografya alanında yapılan çalışmalar bilgisayar ve internet ortamlarına da aktarılmaktadır. Bu sayede araştırmacıların bulundukları yerden ve zaman kaybetmeden tarama yapmalarına olanak sağlanmaktadır. Bu şekilde “Türkiye Makaleler Bibliyografyası”nın internet üzerindeki tarama sayfası hazırlanmıştır. Bu sayfaya Milli Kütüphane web sayfası'ndan (www.mkutup.gov.tr) ulaşılabilir. “Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası” ise cd'lere kopyalanmak suretiyle çoğaltılmaktadır. Bu çalışmanın cd'leri Türkiye'deki bütün üniversite kütüphanelerine gönderilmiş olup, içindeki bilgilere üniversitelerin kendi web adreslerindeki tarama sayfalarından ulaşılabilir.

“Eski Harfli Türkçe Basma Eserler Bibliyografyası” adlı çalışma da bilgisayar destekli programlarda hazırlanarak cd ortamına aktarılmıştır. 1584-1986 yıllarını kapsayan Arap, Yunan ve Ermeni harfleriyle basılmış otuz yedi bin'in üzerinde farklı isimdeki Türkçe eserin bibliyografik künyesini içeren bu çalışmanın tarama sayfası üniversitelerin web adreslerinde bulunmaktadır.

Bibliyografya alanında önemli bir kişi olan ve bu alanda pek çok araştırmaya imza atan Bülent Ağaoğlu'nun internet üzerinden hizmet verdiği bir çalışması vardır. “Türkiye Bibliyografya Bilgi Bankası” adını taşıyan bu çalışma 2000 yılında düzenlenmiş olup, Türkiye'de yayınlanmış bibliyografyaların künyelerini içermektedir. Yaklaşık on bir bin kayıttan oluşan bu çalışma, kaynak taraması yapan kişiler açısından önemli bir hizmettir. “www.bibta.mikrobeta.com.tr” adresinden bu sayfaya ulaşılabilir.

1.3. Bibliyografyaların Sınıflandırılması

Bibliyografyalar, ele alınan kaynağın türü ve çeşidine, yapılmak istenen çalışmanın konusu, kapsamı ile elde edilmek istenen sonuca göre farklı şekillerde düzenlenebilirler. Genel olarak kitap, dergi, makale gibi materyallerin hazırlanışına göre bibliyografyalar “Esas Bibliyografyalar” ve “Kopya Bibliyografyalar” olarak iki farklı şekilde hazırlanırlar.

Esas bibliyografyalarda, eserler hazırlayan tarafından bizzat görülür ve incelemeye tabi tutulur. Kişilere göre inceleme farklılıkları oluşabilir ancak kaynak, kişi tarafından bizzat görüldüğü için hakkında verilen bilgi oldukça güvenilirdir. (Ergan, 1994:XIII)

“Esas bibliyografyanın delâlet ettiği anlam şudur: Basılı eserlere veya yazmalara ait öyle bir liste ki bu listenin ihtiva ettiği tafsîlâtlı veya tafsîlâtsiz tavsifler bizzat bu eserlerden çıkarılmıştır. Yani bu eserlerin tavsifi, künyelerinin çıkarılması için yine bizzat bu eserlere başvurulmuştur.” (Ötüken, 1948:303)

Kopya bibliyografyalar ise, esas bibliyografyalardan faydalanmak suretiyle hazırlanırlar. Bu tip bibliyografyalarda eserlere doğrudan müracaat yoktur. Eserler bizzat görülmeden ve incelenmeden başka kaynaklardan toplanarak bir araya getirildiği için, bu kaynaklarda bulunan herhangi bir yanlışın tekrar edilmesi ihtimali, bu bibliyografyanın en önemli sakıncasıdır. (Ötüken, 1948:304)

Esas ve kopya kibliyografyalar, bibliyografyanın içinde yer alan kaynağın elde edilmiş şekline göre sınıflandırılmaktadır. Burada önemli olan kaynağın içeriği değil, kaynağa ne şekilde ulaşıldığıdır. Bunun dışında yapılan bibliyografya sınıflandırmalarında ise kaynağın düzenleniş şekli esas alınmaktadır. Bu şekil bibliyografyaların neye göre tasniflendiğini belirtir.

1.3.1. Zamana Göre Bibliyografyalar

Bu tür bibliyografyalar ele alınan materyallerin zamanına göre sınıflandırılmaktadır. Bunlar kapsam olarak bitirilmiş, devamı olmayan materyalleri içeren “tamamlanmış” ve süre sınırlaması yapılarak belirli dönemlerde düzenli veya düzensiz yayımlanan kaynakları içeren “periyodik” bibliyografyalar olmak üzere iki şekilde sınıflandırılmaktadır.

1- Tamamlanmış Bibliyografyalar

Belli iki tarih arasında çıkan veya belli bir tarihe kadar çıkmış olan eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşur. Belirtilen tarihten sonra yayımlanan eserler bu bibliyografyaya dahil edilmez. (Ötüken, 1948:305)

2- Periyodik Bibliyografyalar

Bu bibliyografyalar, belli bir konuya dair sürekli (haftalık, aylık, yıllık) yayımlanan eserleri, muntazam veya gayri muntazam aralarla bildiren devamlı eserlerdir. Bu nedenle, belirlenen konuya ait en yeni tarihli yayımlardan haberdar olunur. (Ötüken, 1948:305)

1.3.2. Kapsamına Göre Bibliyografyalar

Kapsamına göre bibliyografyalar önce “milli” ve “milletlerarası” olmak üzere iki şekilde tasnif edilirler.

1- Milli Bibliyografyalar

Tek bir ülke sınırları içinde yayımlanmış eserlerin bir araya getirilmesinden oluşur. Aynı dilde yayımlanan eserler de milli bibliyografya içinde yer alırlar. Aynı dili konuşan fakat farklı ülkelerde yaşayan insanların yayınları da bu kategoriye alınabilir. (Ötüken, 1948:304)

2- Milletlerarası Bibliyografyalar

Muhtelif ÷lkelerde veya muhtelif dillerde yapılmış yayımları ele alırlar. (Ötüken, 1948:306) Bu bibliyografyalar tek bir konuda olabileceği gibi pek çok konuyu kapsayan geniş bir çerçeveye de sahip olabilirler.

Kapsamına göre bibliyografyalar “genel” ve “özel” olmak üzere farklı bir sınıflandırmaya daha sahiptir.

1- Genel Bibliyografyalar

Çeşitli konulara ve bütün bilimlere ait her türlü yayını ele alırlar. Genellikle “Milli Bibliyografya” mahiyetindedirler. Milletlerarası genel bibliyografya ise, dünya çapında oldukça geniş bir yelpazeyi kapsadığı için bugüne kadar yapılamamıştır. Bunun yerine çok önemli eserleri içeren genel mahiyette bibliyografyalar hazırlanabilir. (Ötüken, 1948:306)

2- Özel Bibliyografyalar

Bu bibliyografyalara “İhtisas Bibliyografyaları” veya “Özel Bibliyografyalar” da denir. Bir tek konuda veya birbiriyle yakın konularda yayımlanmış eserleri ele alırlar. Ele alınan konuya ilişkin farklı dillerdeki kaynakların hepsinin bir araya getirildiği bu bibliyografyalar genellikle milletlerarası mahiyettedirler. Aynı konuya ait eserler alfabetik veya kronolojik olarak düzenlenebilirler. (Ötüken, 1948:306)

“Özel bibliyografyalar, adının da gösterdiği gibi, özel amaçlarla hazırlanmış olan bibliyografyalardır. Çoğunlukla “genel bibliyografya”larda yer alan yayınlarla süreli yayınlar üzerinde yapılan taramalar bu bibliyografya türüne vücut vermektedir.” (Tütengil,1971:16)

Özel bibliyografyaların kapsamı dahilinde bulunan iki çeşit bibliyografya daha mevcuttur. Bunlar “şahıs” ve “yer” bibliyografyalarıdır.

a) Şahıs Bibliyografyaları

Bir veya birkaç şahsa ait olan bibliyografyalardır. Bu bibliyografyalarda o şahsın eserleri veya o şahsa dair başkaları tarafından yazılan eserler yer alır. (Ötüken, 1948:306)

b) Yer Bibliyografyaları

Belirli bir yerin veya bölgenin tarihine, coğrafyasına, kültürüne vs. dair yazılan eserleri tespit ederek bir araya getiren bibliyografyalardır. (Ötüken, 1948:306)

“Bu iki çeşit ihtisas bibliyografyası milli veya enternasyonal karakterde olabilir.” (Ötüken, 1948:306)

Tütengil (1971:16), Ötüken’in aksine “özel bibliyografya”ları dört ayrı başlık altında toplamaktadır.

- “a) Şahıs bibliyografyaları; belli bir kişinin bütün yayınlarını bir arada tanıtmak amacını güder.
- b) Konu bibliyografyaları; akla gelebilecek her konu için düzenlenebilir.
- c) Makale (dergi) bibliyografyaları; süreli yayınların ve bu yayınlarda yer alan yazıların kolaylıkla bulunmasını sağlayan “Makale (dergi) bibliyografyaları” araştırmacının çalışmalarını çok kolaylaştıran faydalı bir alettir. Belli bir açıdan dergileri tanıtan bibliyografyaların yanı sıra, bir konu etrafında çeşitli süreli yayınlarda çıkmış yazıları veya bir dergi koleksiyonunda yer alan bütün yazıları tanıtan bibliyografyalar da vardır.
- d) Bibliyografya bibliyografyaları; özel bibliyografyaların en ilginç alanını teşkil etmektedir. Başvurma kitaplarının ilk sırasında yer alan bu bibliyografya türüne...” (Tütengil, 1971:16-21)

1.3.3. Tertip Edilişlerine Göre Bibliyografyalar

Bu bibliyografyalar, “alfabetik”, “sistematik”, “kronolojik”, “vurgu ve başlık kelimelerine göre”, “eserin basıldığı yere göre” ve “eseri basan kişiye göre” olmak üzere altı şekilde sınıflandırılmaktadır.

1- Alfabetik Bibliyografyalar

Eserleri yazar adına göre, yazarı yoksa yani anonim ise, kitap adına göre alfabetik sırayla düzenleyen bibliyografyalardır. (Ötüken, 1948:307)

2- Sistematik Bibliyografyalar

Bu bibliyografyalarda eserler konularına göre tanzim edilirler. Özel bibliyografyalarda olduğu gibi bir veya birkaç konuyu ya da tek bir konunun alt dallarını ele alırlar. (Ötüken, 1948:307)

3- Kronolojik Bibliyografyalar

Ele alınan eserler, yayım tarihlerine veya bahsi geçen konuların meydana geliş tarihlerine göre sıralanırlar. (Ötüken, 1948:307)

4- Vurgu ve Başlık Kelimelerine Göre Bibliyografyalar

Bu bibliyografyalar eserlerin en önemli olan, eseri ifade eden ve anlamlandıran vurgu ya da başlık kelimesine göre sınıflandırılırlar. (Ötüken, 1948:307)

5- Eserin Basıldığı Yere Göre Bibliyografyalar

Burada eserler basıldıkları ya da yayımlandıkları yere göre sınıflandırmaya tâbi tutulurlar. (Ötüken, 1948:307)

6- Eseri Basan Kişiyeye Göre Bibliyografyalar

Eseri hazırlayan, düzenleyen, neşreden kişinin adına göre düzenlenen ve sınıflandırılan bibliyografyalardır. (Ötüken, 1948:307)

Vurgu ve başlığına, basıldığı yer ve basan kişiye göre sınıflandırılan bu üç çeşit bibliyografya, alfabetik, sistematik ve kronolojik bibliyografyalardan ayrı tutularak genellikle sistematik bibliyografya adı altında bir araya getirilerek düzenlenmektedir.

Bibliyografyalar yapılan bu sınıflandırmaların haricinde iç ve dış nitelikleri doğrultusunda iki farklı şekilde ele alınırlar. Bunlar “iç tavsif” olarak adlandırılan eserin yazarı ile içeriği hakkında geniş bilgi veren ve eserlerin tenkidlerini yapan “tafsilâtli” ve “tenkidli” bibliyografyalardır. Bunun haricinde eserin yalnız dış tavsifiyle ilgilenen “basit” bibliyografyalarda ise yazarın ve eserin adı, cilt ve sayfa sayısı, basım yeri, tarihi vb. bilgiler verilir. Bibliyografyanın amacına göre bu bilgiler çoğaltılıp azaltılabilir. (Ötüken, 1948:308)

1.4. Problem Durumu

Bu bölümde araştırma probleminin ne olduğuna, kapsamına, içeriğine, amacına, önemine, alt problemlerine, varsayımlarına ve sınırlılıklarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

1.4.1. Araştırma Problemi

1929-2007 yılları arası Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası’nın genel görünümü nedir?

1.4.2. Alt Problemler

- 1- Klâsik Türk Mûsikîsi alanında bibliyografya çalışması yapmanın önemi nedir?
- 2- Klâsik Türk Mûsikîsi alanında yapılmış bibliyografya çalışmaları nelerdir?
- 3- Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nı oluşturan kitaplar nelerdir?
- 4- Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nı oluşturan yüksek lisans tezleri nelerdir?
- 5- Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nı oluşturan doktora tezleri nelerdir?
- 6- Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nı oluşturan sanatta yeterlik tezleri nelerdir?
- 7- Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nı oluşturan doçentlik tezleri nelerdir?

1.4.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı Klâsik Türk Mûsikîsi alanında bugüne kadar yapılmış bibliyografya çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmak suretiyle Türk Mûsikîsi kitap ve tez bibliyografyası oluşturmaktır. Bu hedefle, yazılı kaynak taraması yaparak varlıklarını tespit etmek, bu sayede yeni çalışmalara ve yeni eserlere bilimsel bir zeminde yol gösterici olmak amaçlanmaktadır.

1.4.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın önemi Klâsik Türk Mûsikîsi alanında kitap ve tezlerin tespit edilerek tasniflenmesi şeklinde bir bibliyografya oluşturarak daha sonraki dönemlerde yapılacak olan her türlü araştırmaya kaynak teşkil edecek yardımcı bir çalışma ortaya koymaktır. Elde edilebilen eserleri bibliyografik künyelerinin haricinde içerik olarak tanıtmak suretiyle haklarında daha fazla bilgi sahibi olunmasını sağlamak bu bibliyografya çalışmasının bir diğer önemli yönünü oluşturmaktadır.

1.4.5. Sayıtlar

Uygulanan tarama yönteminin araştırmanın amacına, konusuna uygun olduğu, bu yöntemle saptanan eserlerin tamamına yakınının elde edilebildiği varsayılmaktadır.

1.4.6. Sınırlılıklar

Araştırma, yüksek lisans için ayrılan süre doğrultusunda Klâsik Türk Mûsikîsi alanında 1929-2007 yılları arasında yayınlanmış kitaplar ve bu alanda hazırlanmış tezlerle sınırlı tutulmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma yöntemini oluşturan nitelik, evren, örneklem ve veri toplama yöntemine ilişkin açıklamalara yer verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Niteliği

Araştırma, genel çerçevesi, amacı, konusu ve yöntemi bakımından tarama modelini esas alan kütüphane araştırması çeşididir.

“Sosyal araştırmalarda tasvir metodunun özel bir şekli de “Survey”dir. Buna “Tarama Modeli” de denilmektedir. Survey araştırmalarıyla objelerin, olay ve olguları, kavramların ne oldukları açıklanmaya çalışılır. Bu tür incelemeler, mevcut durumları, şartları ve özellikleri olduğu gibi ortaya koymaya çalışır.” (Aslantürk, 1999:101)

“Tarama modelleri (survey); geçmişte ya da halen var olan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir.” (Karasar, 1994:77)

“Kütüphane araştırmaları: Library research adı altında geçen bu yöntemde, araştırmada kullanılan verilerin önemli kısmı kütüphanelerdeki kaynaklardan, özellikle yayınlardan elde edilmektedir. Bilindiği gibi kütüphanelerde ansiklopedi, sözlük, her tür kitaplar, dergi ve mecmua gibi süreli yayınlar (periyodikler), gazeteler, broşür ve haritalar, müzik, resim vs. gibi alanlarda eserler yer almaktadır. Bunların dışında, tasnif edilmemiş veya yayınlanmamış arşiv, dosya, belge vb. bulunabilmektedir. Kasetler, disketler ve CD’ler de burada sayılabilir.” (Arıkan, 2004:87)

Araştırmada, bu yöntemlere ek olarak ayrıca fişleme tekniği kullanılmıştır.

“İki tür fiş vardır: A- Bibliyografya fişi, B- Bilgi fişi. Bibliyografya fişi: Buna kaynak toplama fişi de denir. Bu tür fişlere şu hususlar kaydedilir. 1- Yazarın soyadı veya meşhur olan ismi, 2- Yazarın adı, 3- Kitabın adı, 4- Kaç cilt ve kaçınıcı baskı olduğu, 5- Editörü, 6- Tercüme eden, 7-

Matbaası, 8- Basıldığı yer ve yılı. B- Bilgi fişi: 1- Bilgileri fişlemek için kaynağın konuyla ilgili yerleri satır satır taranır. 2- Lüzumlu noktalar fişlere kaydedilir. 3- Kaynaktan bilgi alınırken eğer direk iktibas ise tırnak içerisine alınır. Eğer kısaca özetlenmiş ise (özet) diye not düşülür. 4- Fişe alınan bilgilerin bittiği yere sıra ile kaynak, cilt ve sayfa numarası konur. 5- Her fişe yalnız bir tek fikir yazılır. 6- Fişin yalnızca bir yüzü kullanılır. 7- Eğer bir iktibas tek bir fişe sığmıyorsa bir kaç fiş kullanılır, ancak bu fişlerin birbirinin devamı olduğunu belirten işaretler kullanılır.” (Aslantürk, 1999:89)

“Araştırmanın yazma aşamasında fişler plana uygun olarak tasnif edilir. Her bölümle ilgili fişler bir araya getirilir. Artık konu biliniyor, gerekli bilgiler fişlerimizde mevcut ise, iş olayı ele alıp kompoze etmeye kalmaktadır.” (Aslantürk, 1999:91)

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini basılı Klâsik Türk Mûsikîsi materyalleri kapsarken örneklemi ise 1929-2007 yılları arası ulaşılabilen Klâsik Türk Mûsikîsi kitap ve tezleri oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veriler “Dolaylı Gözlem (Kaynak Tarama/Literatür Taraması)” yöntemiyle elde edilmiştir.

“Obje ve olguların doğrudan gözlenmesi yerine onları gözlemiş olanların yaptığı tespitler incelemeyi içeren bu teknik kaynak, literatür ya da bibliyografya tarama olarak ifade edilmektedir.” (Bal, 2001:135)

“Belge veya Arşiv Tarama: Konuya ilişkin her türlü kayıt, belge, eşya, malzeme ve yapıtları arayıp bulma, okuma ve inceleme, kaydetme ve değerlendirme çalışmalarının tümü belge taramaya dahildir. Belge değeri olan her türlü yayınlar veya basılı eserler, tutanak, gazete veya mecmua yazısı, şekil veya fotoğraflar, harita, kroki, resim, film, ses ve görüntü belgeleri, araç-gereçler, inşaat veya sabit tesisler, heykeller ve her tür kalıntılar araştırmalar için veri kaynağıdır ve belge niteliğindedir.” (Arıkan, 2004:105)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Diğer birçok bilim dalında olduğu gibi müzik alanında da basılı yayınlar gün geçtikçe artmakta ve araştırmacıyı takip yönünden zor durumda bırakmaktadır. Özellikle Batı Müziği alanında yapılan bibliyografik çalışmalar, onların eldeki kaynakları en verimli şekilde kullandıklarının ve bu konuyu ne derece ciddiye aldıklarının bir göstergesidir.

“Batı-batı diyoruz, bu dalda bizden çok mu ilerideler? Müzik literatürü ne durumda; Prof. Koral Çalgan Hocamız şöyle diyor: “20. yüzyılın ortasında Müzikoloji Bilim Dalı birçok üniversitenin öğretim programı içinde yer almış ve yaşamı didik didik edilmeyen besteci ve yorumcu pek kalmamıştır. Ama Türkiye gibi Müzikoloji Bilimine henüz yeni eğilmeye başlanan bir ülkede araştırma yapmak, gerekli bilgileri toplamak için büyük bir uğraş göstermek gerektiği gibi, sabrınız kadar sinirlerinizin de oldukça sağlam olması tek koşuldur. Batı’da ise, Beethoven’i, Mozart’ı, Chopin’i, Ravel’i, Sibelius’u ve daha aklınıza gelen nice ünlü bestecilerden birini seçip yazmaya kalksanız, bir yabancı dili yeterince bilmek koşuluyla sayısız kaynak sizin için hazırdır.”(Duyuşlar, 1991)” (Ergan, 2005:3)

“Biz bunu biraz daha ileri götürelim: Kuzey Amerika üniversitelerindeki akademik çalışmaları ihtiva eden; “Research on Music A Comprehensive Catalogue of Doctoral Dissertations, 1861-1983” veya “Doctoral Dissertations on Music, 1861-1983” kitapçığı incelendiğinde; on bin’e yakın tez bulunduğu ve nerede ise araştırılmamış konu bulunmadığı görülmektedir. Mesela: “Beethoven Piyano Sonatlarının Klasik Armoni Yönüyle Analizi” değil.... “Beethoven, No 29 B Flat Major Op. 126 (Hammerklavier) Sonatı’nın Analizi” şeklinde detaylara kadar inilmiştir.” (Ergan, 2005:3)

Klâsik Türk Mûsikîsi alanında ise durum biraz daha farklı ve zordur. Harf İnkılâbı’nın yapıldığı 1928 yılına kadar Türk Mûsikîsi, ilk başlangıcından Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar en parlak, en verimli yıllarını yaşamış, en ünlü bestekârlar en unutulmaz bestelerini, edvârlarını, nazariyât kitaplarını, güfte ve mûsikî mecmûalarını bu yüzyıllar içerisinde ortaya koymuşlardır. Kültür ve sanat seviyesi gayet yüksek dönem padişahları (III. Selim, öl. 1808; II. Mahmut, öl. 1839 vd.)

tarafından da maddi ve mânevi desteklenen mûsikî, önüne geçilmez bir çığ gibi günden güne büyümüş ve sayısız esere ulaşmıştır. Türk bestekârlarının, nota bilmezlikten değil, icrayı ve hissiyâtı bozduğu düşüncesi sebebiyle notaya almaya çekindiği eserler, sadece meşk yolu ile öğrencinin hafızasına bir nakış misali işlenmiştir. O dönemde herhangi bir sakıncası olmayan bu metot, eserlerin gelecek yüzyıllar içinde kaybolup gitmesinin başlıca sebebi olmuştur. Bu şekilde, nota yazısı ile kayıt altına alınmayan eserler, Türk Mûsikîsi'ndeki kayıt ve kaynak sorununun ilk halkasını teşkil etmektedir.

IX. yüzyıl'da yaşamış İslam filozofu Yâkub el-Kindî (öl. 873) harflere dayalı olarak Ebced nota sistemini icat etmiştir. Bundan sonra, Türk bilgini Fârâbî (öl. 950), bu nota sistemini kullanmış, XIII. yüzyıl nazariyatçıları Kutbüddîn Şîrâzî (öl. 1311), Safiyüddîn Urmevî (öl. 1294) ve Abdülkâdir Merâgî (öl. 1435) de ebced notasını kullanarak geliştirmişlerdir. (www.turkmusikisi.com)

Galata Mevlevîhânesi Şeyhi Nâyî Osman Dede Efendi (öl. 1730) de bir tür Ebced Notası geliştirmiştir. Torunu Abdülbâkî Nâsır Dede (öl. 1821) bu nota sistemini temel alarak başka bir sistem daha denemiştir. Bu sistemle yazdığı eserini 1794 yılında III. Selim (öl. 1808)'e sunmuştur. (Özalp, 2000:216,217)

Nota sistemi konusunda en önemli gelişmelerden birisi de Polonya asıllı Ali Ufkî (öl. 1675)'nin geliştirdiği sistemdir. Ali Ufkî'nin "Mecmûa-i Sâz ü Söz" adlı eseri, Batı notasının Türk Müziği'nde kullanılan ilk örneği olmuştur. Daha sonra Boğdan Prensi Demetrius Cantemir (öl. 1723) "Kitâb-ı ilmi'l - Mûsikî âlâ vechi'l Hurûfat" adlı eserinde yeni geliştirdiği yazım sistemini tanıtmıştır. (www.turkmusikisi.com)

Hamparsum Limonciyan (öl. 1839) adlı Ermeni müzikolog da XIX. yüzyıl başında III. Selim (öl. 1808)'in isteği üzerine zamanında oldukça ilgi gösterilen ve kendi adını taşıyan bir sistem geliştirmiştir. Bu nota sistemi iki yüzyıl boyunca kullanılmıştır. (www.hamparsum.net)

Notacı Hacı Emin Efendi (öl. 1907), bugün kullandığımız nota sisteminin öncüsü olmuştur. 1886 yılında yayımladığı "Nota Muallimi" adlı kitabında pek çok eseri Batı notasıyla yazmıştır. Son olarak Mustafa Nezihi Albayrak (öl. 1964), bir nota yazım sistemi geliştirmiş ve bunu "İstenografik Mustafa Nezihi Albayrak Notası" adıyla yayınlamıştır. (www.turkmusikisi.com)

Bugün, Klâsik Türk Mûsikîsi alanında elde mevcut bulunan tüm eserler, yapılan bu çalışma ve gayretin neticesinde bizlere ulaşmış, yeniden bir benzerinin dahi gelemeyeceği, bilenlerin hafızalarında ve yüreklerinde kalarak unutulmuş diğer şaheserler ise sahipleriyle birlikte yok olup gitmişlerdir.

Türklerin İslâmiyet'i kabulünden sonra tanıştıkları Arap harfleri, tüm hayatlarını olduğu gibi bilim ve sanat dünyalarını da etkilemiştir. Mûsikî alanında da tüm el yazması ve matbu eserler bu harflerle ortaya konulmuştur. 1928'de Latin harflerine geçişimizle birlikte eski harflerle yazılmış bu eserlerin yeni harflere aktarılamaması, nota kaybından sonra yaşanan ikinci yıkım olmuştur. Bunun sonucu olarak da mûsikî alanındaki birçok eser unutulmaya ve kaybolmaya yüz tutmuştur. Bu işe gönül vermiş kişiler tarafından günümüz Türkçesine çevrilerek yeniden kültür hazinemize kazandırılan eserler olduğu gibi, eski kitapçıların tozlu raflarında, kütüphanelerde ve şahısların özel kütüphanelerinde eski harflerden yeni harflere aktarılmayı bekleyen hayli eskimiş daha nice değerli eserler mevcuttur.

Tüm bu yaşananlar ciddi bir kaynak yokluğu anlamına gelmektedir. Klâsik Türk Mûsikîsi'nin karşı karşıya kaldığı en büyük engellerden birisi de kaynak sıkıntısıdır. Gerek tarihi gerek nazariyatı bakımından belirli kişiler, olaylar ve yıllar dışına çıkılamamaktadır. Bu sorunla yüzleşip, onu ortadan kaldırmak Türk Mûsikîsi'nin en temel hedefidir. Türk Mûsikîsi'nin günümüze kadar ulaşabilmiş olan kaynaklarının tespit edilmesi, düzenlenmesi ve bir daha yitirmemek üzere saklanması asıl amaçtır. Buradan hareketle yeni çalışmalar ve araştırmalar yapılmaya başlanmıştır. Özellikle basma ve yazma eserlerin künyelerinin verildiği bibliyografik çalışmalar, mûsikî sahasına giren kaynakları da gün yüzüne çıkarmaktadır. Bu sayede kayıp olarak bilinen pek çok eser, mûsikî repertuvarına veya kaynak olarak mûsikî tarihine kazandırılabilir.

Türk Müziği ile ilgili yayımlanan kitap, tez, dergi, makale vb. basılı yayının çoğalması bu alandaki gelişimin bir göstergesidir. Bu yayınların bir araya getirilerek, bibliyografya adı altında toplanması ise gerek bilimsel platformda gerekse araştırmacıların bu kaynaklara ulaşması açısından önem arz etmektedir. Çalışma ve

araştırma alanında başvurulacak kaynakların türleri ve sınıflandırılması, kaynak kullanım yöntemi ile kaynak kullanımının önemi bibliyografya biliminin gerekliliğini gözler önüne sermektedir. Türk Müziği tarihi, makamları, usûlleri, bestekârları, enstrümanları, metot çalışmaları, notaları vb. daha pek çok konuda yapılacak bilimsel araştırmada bibliyografya, çalışmayı kolaylaştıran önemli bir başvuru kaynağıdır.

Akademik mânâda, Türkiye’deki birçok üniversitenin Devlet Konservatuvarı ve Müzik Eğitimi bölümlerinde lisans bitirme, yüksek lisans ve doktora tezleri yapılmaktadır. Bibliyografya çalışması, bu araştırmaların tasniflenmesi, konularının belirlenmesi, gelecekte yapılacak diğer araştırmalarda konu seçiminde yol gösterici ve araştırmaya referans olması bakımından önem taşımaktadır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Klâsik Türk Mûsikîsi bibliyografyası alanında bugüne kadar yapılmış pek çok araştırma mevcuttur. Bu araştırmaların büyük çoğunluğunu tezler ve çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleler teşkil etmektedir. Kitap olarak düzenlenmiş bibliyografik çalışmalar ise daha çok Türk Müziği bestekârlarını, hayatlarını ve eserlerini tanıtmaya yönelik düzenlenmiş özel veya şahıs bibliyografyası niteliğine sahiptirler. Kişi ve konu farkı gözetmeksizin genel anlamda Türk Mûsikîsi materyallerinin bir araya getirildiği bibliyografya çalışmaları oldukça sınırlı sayıdadır.

Bu bölümde Klâsik Türk Mûsikîsi bibliyografyasına ilişkin yapılmış çalışmalara yer verilmektedir. Bu çalışmalar “Dergilerde Yayınlanan Makale ve Yazılar”, “Tezler”, “Kitaplar” ve “Diğer Çalışmalar” başlıklı dört bölümden oluşmaktadır.

1- Dergilerde Yayınlanan Makale ve Yazılar:

ALAGÖZ, Güvem, 12.1988, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri”, Mûsikî Mecmûası 41, No: 423, s. 24-28.

ALAGÖZ, Güvem, 06.1989, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri”, Mûsikî Mecmûası 42, No: 425, s.16-19.

ALAGÖZ, Güvem, 03.1992, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri”, Mûsikî Mecmûası 45, No: 436, s.28-30.

“Arel Kitaplığı Kataloğu (Mûsikî ile İlgili Kitaplar)” Mûsikî Mecmûası 05.1965, No:207, s.92-93; 06.1965, No:208, s.121-122; 07.1965, No:209; 09.1965, No:211; 10.1965, No:212; 01.1966, No:215; 02.1966, No:216, s.379-381; 04.1966, No:218; 05.1966, No:220; 07.1966, 09.1966, No:222, s.175-176; İleri Mûsikî Mecmûası 19, 09.1967, No:226, s.24-25.

AŞÇI, Ârif, “Mesut Cemil Bibliyografyası”, 2006, Mûsikîşinâs, S: 8.

BARDAKÇI, Murat, 12.1977, “Milli Kültür Dergisi’ndeki Mûsikî ile İlgili Makaleler”, Türk Kültürü, C: 16, No: 182, s.52-53.

BARDAKÇI, Murat, 02. 1978, “Milli Kültür Dergisi’ndeki Mûsikî ile İlgili Makaleler 2”, Türk Kültürü, C: 16, No: 184, s.48-50.

BEHAR, Cem, Bahar 1994, “Türk Mûsikîsi Tarihi Kaynaklarından Karamanlıca Yayınlar”, Müteferrika No: 2, s.39-52.

BİRKAN, Üner, 10.1981, “Türkiye’de Müzik Kitapları”, Milliyet Sanat Dergisi, No: 33, s.51.

BİRKAN, Üner, 15.01.1995, “1994’ün Müzik Kitaplarından”, Milliyet Sanat Dergisi, No: 352, s.55.

BORCAKLI, Ahmet, 06.1975, “Türk Müziği Tasnif Sistemi Denemesi”, Mûsikî Mecmûası 28, No: 308, s.12-13.

DEMİRBAŞ, Ufuk, 04.1992, “Tanburî Cemil Bey, Yaşamı-Besteciliği-Eserleri”, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuarı Dergisi No: 4, s.119-126.

GAZİMİHAL, M. Ragıp, 09.1934, “Dileğimiz: Maarif Vekâleti Neşriyat Müdürlüğüne Açık Mektup”, Müzik ve Sanat Hareketleri, No:1, s.3-5,9. (İçerisinde mûsikî dergilerinin özeti vardır).

GÖKÇEN, M. İlhamî, 05.1975, “Türk Mûsikîsi’nin Kısa Bibliyografyası”, Mûsikî Mecmûası 28, No: 307, s.8.

GÖKÇEN, M. İlhamî, 12.1992, “Türk Mûsikîsi’nin Yabancı Dillerdeki Açıklamalı Bibliyografyası”, Mûsikî Mecmûası 45, No: 439, s.4-8, 30.

GÖKÇEN, M. İlhamî, 10.1999, “Türk Mûsikîsi’nin Yabancı Dillerdeki Açıklamalı Bibliyografyası”, Jean - Baptiste Thibaut’dan çeviri, Mûsikî Mecmûası 52, No: 466, s.6-10.

GÜNBERK, Sibel, 04.1975, “Milli Kütüphâne’deki Eski Yazılı Mûsikî ile İlgili Kitaplar” Mûsikî Mecnûası, s.7-10.

KARABAŞ, Güvem, 03.1984, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 2” Mûsikî Mecnûası 37, No: 404, s.18-20.

KARABAŞ, Güvem, 06.1984, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 3” Mûsikî Mecnûası 37, No: 405, s.19-20.

KARABAŞ, Güvem, 09.1984, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri ” Mûsikî Mecnûası 37, No: 406, s.27-30.

KARABAŞ, Güvem, 12.1984, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri” Mûsikî Mecnûası 37, No: 407, s.21-23.

KARABAŞ, Güvem, 09.1985, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 7”, Mûsikî Mecnûası 39, No: 411, s.18-20.

KARABAŞ, Güvem, 12.1985, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 8”, Mûsikî Mecnûası, s.30.

KARABAŞ, Güvem, 06.1986, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 9”, Mûsikî Mecnûası 39, No: 413, s.23-24.

KARABAŞ, Güvem, 12.1986, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 10”, Mûsikî Mecnûası 39, No: 415, s.28-29.

KARABAŞ, Güvem, 03.1988, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 11”, Mûsikî Mecnûası 41, No: 420, s.24-25.

KARABAŞ, Güvem, 06.1988, “Beyazıt Devlet Kütüphânesi Müzik Yayınları Fişleri 12”, Mûsikî Mecnûası 41, No: 421, s.26-29.

KUT, A. Turgut, 06.1977, “Ali Ufkî Bey ve Eserleri Hakkında”, Mûsikî Mecnûası 30, No:332, s.5-19.

KUT, A. Turgut, Güz 1993, “Ermeni Harfleriyle Türkçe Basılmış Şarkı ve Kanto Mecnûaları”, Mütferrika No: 1, s.19-43.

ORANSAY, Gültekin, 1977, “Türkiye’de Defter ve Dergi Biçiminde Fasıl Yayınları 1875-1976”, Ankara Ü. İlâhiyât Fak. Dergisi No: 22, s.277-295.

ÖNEY, Cahit, 06.1992, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar”, Mûsikî Mecnûası 45, No: 437, s.4-10.

ÖNEY, Cahit, 12.1992, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar 3”, Mûsikî Mecnûası 45, No: 439, s.20-26.

ÖNEY, Cahit, 03.1993, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar 3, 4”, Mûsikî Mecmûası 46, No: 440, s.18-26.

ÖNEY, Cahit, 06.1993, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar 5”, Mûsikî Mecmûası 46, No: 441, s.16-24.

ÖNEY, Cahit, 09.1993, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar”, Mûsikî Mecmûası 46, No: 442, s.22-29.

ÖNEY, Cahit, 12.1993, “Türk Mûsikîsi Bibliyografyasına Katkılar”, Mûsikî Mecmûası 46, No: 443, s.19-26.

ÖZCAN, Nuri, 01.1979, “Türk Mûsikîsi ve İslâmi Türk Mûsikîsine Ait Eserler”, Nesil, C: 3, No: 4, s.57-58.

REINHARD, Kurt, (Çev: Jale Sedef Utlu), 12.1994, “Almanya’da Türk Müziği Çalışmaları, Bibliyografya”, Mavi Nota, No: 14, s.23-26.

“Türk Müziği Bibliyografyası”, Mûsikî Mecmûası, 03.1980, C: 33, No: 365, s.1-24; 04.1980, C: 33, No: 366, s.25-48; 05.1980, C: 33, No: 367, s.49-72; 06.1980, C: 33, No: 368, s.73-95.

“Türkiye Küğ Yaşamıyla İlgili Basma Kitap, Kitapçık, Dergi ve Notalar”, 04.1965, Bağlama, No: 1, s.3-16.

USLU, Recep, “Türk Müziği Bibliyografyalar Bibliyografyası”, 2005, Mûsikîşinâs, S: 7, s. 40-52.

ÜNGÖR, Ethem Ruhi, 07.1980, 1000. “Doğum Yıldönümünde Mûsikî Âlimi İbni Sinâ, Hayatı, Eserleri ve Düşünceler”, Mûsikî Mecmûası, C: 33, No: 369, s.5-8.

ÜNGÖR, Ethem Ruhi, “Türk Mûsikîsi’nde Nota Yayımcılığı, Yayınlar-Yayımcılar, Nota Basımında 100. Yıl”, Mûsikî Mecmûası, 11.1977, C: 30, No: 337, s.1-20; 12.1977, C: 30, No: 338, s.21-42.

YESARİ, Afif, 10.1983, “Müzik Dergileri”, Hürriyet Gösteri, C:3, No:35, s.84-85.

YEŞİL, Mustafa, “Türk Mûsikîsi İçin Bir Bibliyografya Denemesi”, Mûsikî Mecmûası: 08.1966, No:221, s.136-139; 09.1966, No:222, s.168-170; 10.1966, No: 223, s.209-211; 07.1967, C:19, No:224, s.24-25; 08.1967, C:19, No:225, s.8-11; İleri Mûsikî Mecmûası: 09.1967, No:226, s.22-23; 10.1967, No:227, s.22-23; 11.1967, No: 228, s.14; 01.1968, No:230, s.19-22.

2- Tezler:

DEMİRKIRAN, Birsell, 1981, Türkiye’de Ses Kayıtlarının Bibliyografik Kontrolü ve Klâsik Türk Müziği Plâkları İçin Alfabetik Liste 1960-1979, İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

HAS, Mürşit, 1995, 1948-1968 Yılları Arasında Ulus Gazetesi’nde Yayınlanmış Türk Müziği Makaleler Bibliyografyası, İstanbul Teknik Ü. Devlet Konservatuvarı, Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

KİP, Tarık Nusret, 1978, Türkiye’de Müzik Yayınları 1928-1976 Bibliyografyası Bir Deneme, Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak., Lisans Bitirme Tezi, Ankara.

ÖZKAYNAK, Ziya, 1969, 1928-1967 Seneleri Arasında Türkiye’de Yayınlanmış Olan Müzik Kitapları Tahlili Bibliyografyası, Ankara Ü. Dil Tarih Coğrafya Fak., Lisans Bitirme Tezi, Ankara.

YILDIZ, Ahmet, 1995, 1928-1948 Yılları Arasında Ulus Gazetesi’nde Türk Müziği Üzerine Yayınlanmış Makaleler Bibliyografyası, İstanbul Teknik Ü. Devlet Konservatuvarı, Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

Yapılan yüksek lisans tez çalışmalarının birçoğu da konuları bakımından bibliyografya çalışması kapsamındadır ve burada sadece isimleri verilen kişilerin araştırmalarının ayrıntıları “beşinci alt probleme ilişkin bulgular” bölümünde mevcuttur. Ayşen Ödük, Arzu Yücebıyık, Goncağül Kaderoğlu, Sare Ebru Ekmekçioğlu, Armağan Sezen, Nesrin Ertok, Nazife Özan, Mehmet Şükrü Alkan.

3- Kitaplar:

Onur Akdoğu (öl. 2007)’nın “Türk Müziği Bibliyografyası” isimli kitabı, 9. yüzyıl ile 1928 yılları arasını kapsayan ve alanında yapılmış ilk çalışmadır.

M. Salih Ergen’in “Türkiye Müzik Bibliyografyası” isimli çalışması Klâsik Türk Müziği, Türk Halk Müziği ve Batı Müziği olarak üç farklı türde düzenlenmiş, araştırmacılar için oldukça önemli bir kaynak kitaptır. Bu kitabın devamı olan ve 2001 yılını kapsayan çalışma henüz basılmamıştır.

Ekmeleddin İhsanoğlu, Ramazan Şeşen, Gülcan Gündüz ve M. Serdar Bekar tarafından düzenlenen “Osmanlı Mûsikîsi Literatürü Tarihi” isimli kitap, basma ve yazma eserleri gün yüzüne çıkaran, künyeleri hakkında detaylı bilgiler veren çok kıymetli bir kütüphane araştırmasıdır.

4- Diğer Çalışmalar:

Türk Mûsikîsi bibliyografyası kapsamında yapılan diğer çalışmalar şunlardır:

Bülent Ağaoğlu’na ait 1986 yılında İstanbul’da yazılan “Türkiye Müzik Bibliyografyalarının Bibliyografyası” başlıklı daktilo metni bulunmaktadır.

Ethem Ruhi Üngör’ün iki ciltlik “Türk Mûsikîsi Güfteler Antolojisi” adlı meşhur kitabının ilk cildinde “Güfte Kitapları Bibliyografyası” başlıklı bir bölüm mevcuttur. Ayrıca 1986 yılında kaleme aldığı “Eugene Borrel’in Türk Mûsikîsi Bibliyografyası Çalışması Üzerine” başlıklı bir inceleme yazısı, 1984 yılına ait “Mûsikî Eğitimimizde Görülmeyen Bibliyografya/Yayın-Bilim Dergisi’nin Önemi ve Düşünceler” başlıklı tebliği vardır. Ethem Ruhi Üngör’ün halen üzerinde çalıştığı “Türk Mûsikîsi Bibliyografyası” isimli bir çalışması da mevcuttur.

1974 yılında Ankara Devlet Konservatuarı Kılavuz Yayınları tarafından “Türkiye Nota Yayınları 1885-1974” isimli bir teksir yayınlanmıştır.

Mesut Cemil (öl. 1963) tarafından yazılan “Tanburî Cemil’in Hayatı” isimli kitabın son bölümünde kütüphâneci-arşivist Ârif Aşçı tarafından Tanburî Cemil bibliyografyası düzenlenmiştir.

Bestekâr, güftekâr, nazariyatçı, ses-saz sanatçısı vb. şahsiyetleri tanıtmak, hayatları hakkında bilgiler vermek amacıyla oluşturulan biyografi, otobiyografi veya monografi türlerindeki kitapların büyük çoğunluğunda söz konusu kişinin eserlerinin tanıtıldığı bibliyografya bölümleri mevcuttur.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nın ana bölümünü oluşturan bu kısım, 1929-2007 yılları arasında yayımlanmış kitapların bibliyografik künyelerinden meydana gelmektedir. Bu bölümde, Türk Mûsikîsi sahasına giren nazariyat, güfte, nota, biyografi, metot vb. kitaplar tasniflenmektedir.

Eserlere pek çok kaynak kitap, kütüphane ve internet taraması yapılarak ulaşılmış, elde edilen materyalin bir bölümü bizzat görülerek incelemeye tabi tutulmuştur. Bununla birlikte eserlerin baskılarının tükenmesi, bu yüzden büyük çoğunluğunun kişisel kütüphanelerde muhafaza edilmesi ve maddi imkansızlık gibi sebeplerle elde edilemeyen kitaplar da mevcuttur. Bunların sonucunda toplanan tüm kitaplar “İncelenen Kitaplar” ve “İncelenmeyen Kitaplar” olarak iki şekilde sınıflandırılmıştır.

1- İncelenen Kitaplar

Bu bölümde incelemeye tabi tutulan kitapların öncelikle bibliyografik künyeleri verilmiş, ardından kitabın konusu, içeriği, yazarı, bölümleri vb. hakkında açıklamalarda bulunulmuştur. Bu sayede açıklaması yapılan kitabı tüm yönleriyle tanıma olanağı sağlanmıştır. Bibliyografya çalışmasının bu bölümünün çeşitli sebeplerle kaynaklara ulaşamayan araştırmacılara kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

- ABACI, Tahir, 2000, *Yahya Kemal ve Ahmet Hamdi Tanpınar'da Müzik*, Pan Yay. No: 77, Ayhan Mat. İstanbul, 91 s.

Şiir, hikâye, roman, deneme ve inceleme türlerinde birçok kitabı bulunan Tahir Abacı'nın bu eseri edebiyat ve mûsikîyi bir araya getirmektedir. Kitabın genel anlamda konusu, ünlü şâir Yahya Kemal Beyatlı (öl. 1958)'nin şiirlerinde, Ahmet Hamdi Tanpınar (öl. 1962)'in romanlarında dile getirilen mûsikî anlayışıdır. Kitap, üç ana bölümden oluşmaktadır. “Yahya Kemal'in Sentezi” adlı ilk bölümde, şâir'in şiir dünyasının özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir. “Yahya Kemal: Şiir ve Müziğin Birkaç Hali” isimli ikinci bölümde ise, müziğin hemen her şair tarafından önemsendiği, ancak Yahya Kemal'de farklı bir anlam kazandığı vurgulanmaktadır.

“Güzel, Derin ve İmkânsız: Tanpınar'da Müzik” başlıklı üçüncü bölümde ise, Tanpınar'ın romanlarında müziğin yeri hakkında bilgi verilerek, onun birkaç romanına birden konu olan Mâhûr Beste'nin hikâyesi anlatılmaktadır. Ayrıca bu bölümde, rüya ile müzik arasında benzerlik kurulmaktadır. Bu iki edebiyatçının, eserlerinde müziğe verdikleri değerin, sadece Türk Edebiyatı değil, Dünya Edebiyatı açısından da oldukça önemli bir durum olduğu kitapta özellikle belirtilmektedir.

- Abdülaziz Bey, (Yay. Hzl: Kazım Arısan, Duygu Arısan Günay), 1995, *Osmanlı Âdet, Merâsim ve Tâbirleri*, C: II, Tarih Vakfı Yurt Yay. İstanbul, 612 s.

Umur-ı Mülkiye Nâzırı Pertev Paşa (öl. 1837)'nın torunu Abdülaziz Bey'in (öl.1918) Osmanlı toplumunda günlük yaşam, törenler, gelenekler ve görenekler ile kullanılan tâbirler konusunda bilgi ve gözlemlerini kaleme aldığı bu eserin asıl adı “Âdât ve Merâsim-i Kadîme, Tabirât ve Muâmelât-ı Kavmiye-i Osmanîye”dir ve on dört defterden meydana gelmektedir. Prof. Kazım Arısan ile Duygu Arısan Günay tarafından sadeleştirilen ve dipnotlarla zenginleştirilen bu çalışma iki kitap halinde sunulmuştur. Kitabın ilk cildi toplum hayatına ayrılmıştır. İkinci cildinde ise spor, eğlence, sağlık, mûsikî, dil ve edebiyat konularına değinilmektedir. Özellikle on dördüncü bölümde çalınan mûsikî aletleri, o dönemde yapılan saz fasılları, çeşitli eğlenceler ve bu fasıllarda bulunan ünlü mûsikîşinâslardan bahsedilmektedir.

- ABDÜLKÂDİROĞLU, Abdülkerim - KURNAZ, Cemal, 1989, *Türk Kültürü Bibliyografyası*, Türk Kültürünü Araştırma Ens. Yay. No: 96, Yıl: I-XXVI, S: 1-300, Kasım 1962 - Nisan 1988, Ankara.

Bu bibliyografya kitabı, “Türk Kültürü” adlı dergide yayımlanmış makalelerden oluşmaktadır. İçerisinde Türk Mûsikîsi ile ilgili olan makaleler şunlardır:

BARDAKÇI, Murat “Eski Mûsikî Üzerine Tedkikler ve Şerefiyye'nin Bir Başka Nüshası”, Ekim 1976, C: XVI, S: 168, s. 24-28.

BARDAKÇI, Murat “Milli Kültür Dergisindeki Mûsikî İle İlgili Makaleler”, Aralık 1977, C: XVI, S:182, s. 52-53.

BARDAKÇI, Murat “Milli Kültür Dergisindeki Mûsikî İle İlgili Makaleler-2”, Şubat 1978, C: XVI, S: 184, s. 48-50.

BARDAKÇI, Murat “Ölümünün 31. Yılında Seyyid Abdulkadir Bey (Töre) (1873-1946)”, Ekim 1977, C: XV, S: 180, s. 51-54.

BARDAKÇI, Murat “Türk Mûsikîsinde Nota”, Ocak 1974, C: XII, S: 135, s. 24-26.

BARDAKÇI, Murat “Türk Mûsikîsinde Ana Makam”, Ağustos-Eylül-Ekim 1974, C: XII, S: 142-143-144, s. 21-23.

BİNARK, İsmet “Yüzyıllar Boyunca Mehter”, Kasım 1968, C: VII, S: 73, s. 98-107.

ELÇİN, Şükrü, “Ali Ufki’nin Bilinmeyen Besteleri”, Kasım 1972, C: XI, S: 121, s. 48-51.

FARMER, Henry George, (Çev: Dr. Ekrem Memiş), “Abdülkâdir İbn Gaybî’nin Müzik Aletleri Üzerine Görüşleri”, Nisan 1984, C: XXII, S: 252, s. 23-30.

İsmail Hakkı Bey “Mehter Marşı (Beste: Ahmet Muhtar Paşa)”, Ağustos 1985, C: XXIV, S: 268, s. 30.

KARADENİZ, Ekrem “Türk Mûsikîsi’nin Nazariye ve Esasları”, Eylül 1977, C: XV, S: 179, s. 17-32.

KARADENİZ, Ekrem “Türk Mûsikîsi’nde Ahenkler”, Mart 1978, C: XVI, S: 185, s. 50-53.

KARADENİZ, Ekrem “Mûsikîmizde Usûl ve İka”, Ağustos 1978, C: XVI, S: 190, s. 53-62.

KARADENİZ, Ekrem “Buhûrizâde Mustafa İtrî Efendi”, Aralık 1978, C: XVII, S: 194, s. 44-53.

KAYABALI, İ.- ARSLANOĞLU, C. “XII. Mehter Mûsikîsi”, Eylül 1973, C: XI, S: 131, s. 310-371.

KOCATÜRK, Saadettin “İslâmiyet’in İlk Çağlarında İlim ve Mûsikî”, Haziran 1984, C: XXII, S: 254, s. 57-63.

NOYAN, Bedri “Ata Armağanı Türk Klâsik Mûsikîsi’nde Türklerle İlgili Makam Adları ve Husûsiyle (Kürdî) İle Bunun Birleşik Makamları”, Ağustos 1983, C: XXI, S: 244, s. 37-41.

ÖZTUNA, Yılmaz “İsmail Baha Süreksan, Ahmet Râsim ve Mûsikî”, Mart 1978, C: XVI, S: 185, s. 61.

ÖZTUNA, Yılmaz “Sâlih Murad Uzdilek, İlim ve Mûsikî, Türk Mûsikîsi Üzerinde İncelemeler”, Mart 1978, C: XVI, S: 185, s. 60.

TİMURTAŞ, F. K. “Hüseyin Sadeddin Arel”, Haziran 1963, C: I, S: 8, s. 50-51.

- AÇIN, Cafer, 1994, *Enstrüman Bilimi (Organoloji)*, Yeni Doğan Basımevi Ltd. Şti. İstanbul, 500 s.

Cafer Açın, enstrüman yapım sanatıyla uğraşan, bu sanatın Türkiye’de gelişmesini ve yayılmasını sağlayan bir enstrüman bilimcidir. 1978 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı Çalgı Yapım Bölümü’nü kurarak bu alanda yüzlerce öğrenci yetiştirmiştir. Bu çalışmanın yapılmasındaki en büyük etken enstrüman bilimi konusunda başvurulabilecek yeterli kaynak bulunmamasıdır. Cafer Açın’ın kırk yılı aşkın bir süredir yaptığı araştırma ve incelemelerinin sonucunda enstrümanı tüm yönleriyle inceleyen ve tanıtan bilim dalının kitabı “Organoloji” ortaya çıkmıştır. Kemençe, ud, tanbur vb. birçok enstrümanın tanıtıldığı bu kitap, yapım sanatı konusunda önemli bir kaynak vazifesi görmektedir.

- AK, Ahmet Şahin, 1997, *Avrupa ve Türk-İslam Medeniyetinde Müzikle Tedavi, Tarihi Gelişimi ve Uygulamaları*, Öz Eğitim Basın Yay. Fatih Ofset, Konya, VI+231 s. + 63 s. Osmanlıca Metin.

Bu eserde eski çağlardan günümüze iki önemli medeniyetin müzikle tedavi alanında geldikleri son nokta incelenmektedir. Türk-İslâm ve Batı kültürlerini içeren bu kitap birçok kaynağa başvurulmuş ve hazırlanmıştır. Müzikle tedavi konusunda hangi aşamaya gelindiği incelenerek, bu alanda çeşitli yaklaşım ve görüşler ortaya konulmuştur. Ayrıca kitapta, dünyada müzikterapi konusundaki ilk düşünce ve uygulamalara değinilerek, Orta Asya Türk Kültürü’nde müzikle tedavi şekilleri hakkında bilgiler verilmiştir. Özellikle Fransa’da XVII-XX. yüzyıllar arasındaki tedavi yöntemleri belirtilmiştir. Müzikle tedavinin tarihin her döneminde çok önemsendiği Türk-İslâm Dünyası’nda uygulanan metotlar sıralanmış, bu amaçla açılan hastaneler tanıtılmıştır. Ayrıca Selçuklu ve Osmanlı’daki tedavi metotlarının Avrupa’ya tesirleri hakkında bilgiler verilerek, bu tesirin günümüzdeki uygulamalara nasıl yansıdığı vurgulanmıştır.

- AK, Ahmet Şahin, 1996, *Türk Saz Mûsikîsi'nde Süsleme ve Ud İçin Geleneksel İcrâ Yöntemleri, (Teknik-Transpozisyon-Taksim)*, Mikro Dizgi Fotokopi Baskı, Konya, IX+213 s.

Saz öğrenimi sırasında önemli bir kaynak ve metot vasifesi gören kitap, “Geleneksel Ud İcrasında Teknik Çalışma ve Süslemeler”, “Akortlar-Transpozisyon”, “Taksim” ve “Sonuçlar” başlıklı dört ana bölümden oluşmaktadır. Anlatılan konular, çeşitli Türk Müziği eser notalarıyla örneklendirilmektedir.

- AK, Ahmet Şahin, 2002, *Türk Mûsikîsi Tarihi*, Akçağ Yay. No: 441, Ankara, 237 s.

Selçuk Ü. Eğitim Fak. Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda Öğretim Görevlisi olan Ahmet Şahin Ak, Türk Müziği Tarihi dersleri için oluşturduğu ders notlarını bu kitapta bir araya getirmiştir. Bestekârların hayat hikâyeleri kısaca anlatılmış, eserleri tanıtılmış ve Türk Mûsikîsi yüzyıllara ayrılarak incelenmiştir. Sekiz ana bölümden oluşan kitap, Türk Mûsikîsi Tarihi'nin incelenmesiyle başlamaktadır. Türk Mûsikîsi'nin coğrafyası, mûsikî'nin yayılışı ve tesirleri hakkında bilgiler verilerek, Türk Mûsikîsi'nin Batı Mûsikîsi ve bestecilerine etkisi konu edilmektedir. Türklerde nota yazısı ve notanın tarihi hakkında da açıklamaların yapıldığı kitapta, Batı notasının menşei ve Türk Mûsikîsi'nde nota konularına da değinilmektedir. Bu bölümde, Nayî Osman Dede (öl. 1730), Kantemiroğlu (öl. 1727), Nasır Abdülbâki Dede (öl. 1821) ve Hamparsum (öl. 1839)'un nota yazıları hakkında bilgiler verilmektedir. İkinci bölümde Türk Mûsikîsi eğitim kurumları tanıtılmaktadır. Bunlar Enderûn-ı Hümayûn, Mevlevîhâneler, Tekkeler, Câmîler, Mehterhâne-i Hümayûn, özel dersane ve ev toplantıları, Dârülelhân'dır. Üçüncü bölümde başlangıçtan XVI. yüzyıl sonuna kadar olan Türk Mûsikîsi ele alınarak müziğin hazırlık ve oluşum dönemlerinden bahsedilmiş, Şaman Müziği ile Hunlar, Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar dönemlerindeki müzik kültürü incelenmiştir. Burada Fârâbî (öl. 950), İbn-i Sinâ (öl. 1037), Sultan Veled (öl. 1312), Safiyüddin Abdülmümin Urmevi (öl. 1294) ve Kudbeddin Şirazi (öl. 1311) hakkında da bilgiler bulunmaktadır. “Klâsik Öncesi Dönem” adı altında Meragi (öl. 1435), II. Murad (öl. 1451), Ahmedoğlu Şükrullah (öl. 1470), Hızır Bin Abdullah (öl. ?), Ladikli Mehmet Çelebi (öl. 1482-1500?), Gazi Giray Han (öl. 1607) ve Şeyh Abdülali Efendi (öl. ?)'yi içeren kısa bilgiler verilerek eserleri

tanıtılmıştır. Beşinci bölüm XVII. Yüzyıl'da Türk Mûsikîsini kapsamaktadır. Burada, Kantemiroğlu (öl.1727)'ndan Seyyid Mehmet Nuh Efendi (öl. 1714)'ye kadar on iki bestekâr tanıtılmaktadır. XVIII. Yüzyıl Türk Mûsikîsi döneminin anlatıldığı diğer bölümde ise Çömlekçizâde Recep Çelebi (öl. 1710)'den Ali Nutki Dede (öl. 1804)'ye kadar on dokuz bestekârın hayatlarının kısa öyküleri ve eserleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır. XIX. yüzyıl'da III. Selim (öl. 1808)'den Mehmet Celaleddin Dede Efendi (öl. 1907)'ye kadar otuz yedi bestekâr, XX. yüzyıl'da ise Bolahenk Nuri Bey (öl. 1911)'den Cinuçen Tanrıkorur (öl. 2000)'a kadar seksen beş bestekâr hakkında bilgi verilmektedir.

- AKDOĞU, Onur, 1990, *Ûdî Nevres Bey*, Kültür Bak. Yay. No: 1251, Güner Mat. Ankara, 56 s.

Ûdî ve ses sanatçısı Nevres Bey (öl. 1937)'in hayatını konu alan kitap, dört bölümden oluşmakta ve kendisini tüm yönleriyle tanıtmaktadır. İlk bölüm Nevres Bey'in yaşam öyküsüne ayrılmıştır. Daha çok udu ile ünlenen ama ses sanatçısı olarak da okuduğu bazı eserlerinin kayıtları bulunan Nevres Bey çok sayıda plak doldurmuştur. Bunlardan en önemlileri “Sahibinin Sesi” adlı plaklardır. Çalışmada ayrıca ud ve ses eğitimi alanında yetiştirdiği öğrencilere de değinilmiştir. Bunlar; Refik Talat Alpman (öl. 1947), Bedriye Hoşgör (öl. 1968) ve Safiye Ayla (öl. 1998)'dir. Kitapta Nevres Bey'in bestecilik yönü üzerinde durularak pek çok eserinin notası verilmiştir. Son bölümde, derlemeciliği konu edilerek yaptığı on altı derlemenin isim listesi verilmiştir.

- AKDOĞU, Onur, 1989, *Türk Müziği Bibliyografyası (9.yy.-1928)*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuarı Yay. No: 89, Ege Ü. Basımevi, İzmir, 113 s.

Onur Akdoğu (öl. 2007)'nun bu kitabı, Türk Mûsikîsi alanında şimdiye kadar oluşturulmuş ilk bibliyografya çalışmasıdır. Kitap, 9. yüzyıl eserlerinden Harf İnkılâbı'nın yapıldığı 1928 senesine kadar olan dönemi kapsamaktadır. Önsöz'ün ardından gelen birinci bölüm “El Yazmaları” başlığını taşımaktadır. Burada toplam seksen beş adet el yazması eserin künyesi oluşturulmuştur. Eserin adı, içeriği, varsa önemli diğer bilgileri, yapılan çevirileri hakkında bilgiler verilerek eserin bulunduğu kütüphâneler yada kişiler belirtilmiştir. Kindî (öl. 875?), Farabî (öl. 950), İbnî Sinâ (öl.

1037), Safiüddin Abdülmümin Urmevi (öl.1294), Meragalı Abdülkadir (öl. 1435), Hafız Post (öl. 1694), Nâyi Osman Dede (öl. 1730), Kantemiroğlu (öl. 1723), Hamparsum Limoncuyan (öl. 1839), Abdülbaki Nasır Dede (öl. 1821) ve daha pek çok mûsikîşinâs'ın eserleri tanıtılmıştır. İkinci bölümde “Yazarı Bilinmeyen Mecnûa, Risâle ve Edvârlar” başlığıyla toplam yetmiş eser ile bu eserlerin bulunduğu kütüphâneler hakkında bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölüm “Basılı Yayınlar” başlığını taşımaktadır. Burada, kitaplar ve çeşitli dergilerde yayınlanmış makaleler olmak üzere iki yüz doksan beş adet basılı yayının künyesi verilmektedir. “Ekler” adlı dördüncü bölümde seksen bir, “Yabancı Eserler” adlı beşinci bölümde otuz adet kayıt bulunmaktadır. “Nota Yayınları” başlıklı altıncı bölümde, “Notacı Emin”, “Servet-i Fünûn”, “Şamlı Selim”, “Şehbâl”, “Şamlı İskender”, “Peyam”, “Dârüelhân”, “Dergâh” vb. otuz altı adet nota yayını hakkında bilgiler verilmektedir. Kitabın sonunda eser, yazar, yazarı bilinmeyen eser, yıl, yazıldığı yıl bilinmeyen eser dizinleri verilmiştir. Kaynakça bölümüyle kitap son bulmaktadır.

• AKDOĞU, Onur,1999, *Türk Müziğinde Perdeler*, 3. bs. Müzik Ansiklopedisi Yay. Sözkese Matbaacılık Tic. Ltd. Şti. Ankara, 78 s.

Klâsik Türk Mûsikîsi'nin temelini oluşturan perde sistemi, onu diğer müzik dallarından ayırmakta ve bu kitapta anlatılmak istenen konunun esasını oluşturmaktadır. Yazar Önsöz'de, Geleneksel Türk Müziği'nde onyedili perde dizgesi, Çağdaş Türk Müziği'nde tampere dizge, Köprüsel Türk Müziği'nde ise yirmidörtlü dizge adı verilen komalı dizgenin uygulamada kullanıldığını ve bu yüzden kuramsal olarak da kullanılması gerektiğini ifade etmektedir. “Türler ve Perde Dizgeleri” başlıklı ilk bölümde Türk Müziği türleri sıralanarak, her türün kendine ait perde dizgesi belirtilmiştir. İkinci bölüm “Geleneksel Sanat Müziği'nde Perde Dizgeleri” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde, Safiyüddin (öl.1294), Nâyi Osman Dede (öl. 1730), Kantemiroğlu (öl. 1723), Abdülbâki Nasır Dede (öl. 1821), Hamparsum (öl. 1839), ve Muallim İsmail Hakkı Bey (öl. 1927)'e göre olan dizge ve perde anlayışları ifade edilmektedir. “Geleneksel Halk Müziği'nde Perdeler” başlıklı üçüncü bölüm, bağlama perdeleri hakkında farklı kişilerin görüşlerini belirtmektedir. Dördüncü bölüm “Geleneksel Türk Müziği'nde Perdelerin Yazımı”, beşinci bölüm “Geleneksel Halk Müziği'nde Ayak-Makam İkilemi ve Çözümleri” başlığını taşımaktadır. “Geleneksel

Türk Müziği'nde Perdelerin Elde Edilişi" başlıklı altıncı bölümde on yedili dizgede perdeler ve elde edilişleri üzerinde durulmaktadır. Kitabın sonuç bölümü, müzikte her türün kendi perde dizgesini kullanması gerektiğini ifade eden düşünceyle son bulmaktadır.

- AKDOĞU, Onur, 1993, *Türk Müziği'nde Eser Analizleri*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay. No: 8, İzmir, 116 s.

Türk Müziği eserlerinin melodik açıdan tahlilinin yapıldığı bu çalışma, konusunda yazılmış ilk kitap olma özelliğini taşımaktadır. Beş ana bölümden meydana gelen kitap, Neyzen Tevfik (öl. 1953), Âdî Nevres (öl. 1937), Kevser Hanım (öl. 1963), Yesârî Asım Arsoy (öl. 1992), Kanunî Mehmet Bey (öl. 1927) ve Lemî Atlı (öl. 1945)'nin besteciliğinden bahsederek, eserleri üzerinde durmaktadır. İlk bölümde Âdî Nevres Bey ele alınarak, onun besteci yönü değerlendirilmektedir. Yedi aranağme, sekiz şarkı ve iki saz semâîsi'nin notası verilerek, üzerlerinde melodik tahliller yapılmaktadır. İkinci bölümde Lemî Atlı ve Yesârî Asım Arsoy'un bestecilik yönü tanıtılmaktadır. Üçüncü bölüm Kanunî Mehmet Bey'in eserlerine ayrılmıştır. Besteci yönü tanıtılarak beş peşrev, on bir saz semâîsi, iki sirto, bir beste ve üç şarkısının notası verilerek makam yönünden incelenmiştir. Sözlü eserleri şunlardır: Acemaşîrân Şarkı "Bir gece hem-meclis olsak", Uzzâl Beste "Derdi tez haber eyledin", Nikriz Şarkı "Bir vakitler ufacıktım", Nikriz Şarkı "Söylemiştim, meftûn oldum". Neyzen Tevfik'in bestecilik yönünün anlatılarak eserlerinin incelendiği bir diğer bölümde onun, Şehnâzbûselik ve Nihâvend makamlarındaki Saz Semâîleri bulunmaktadır. Son bölümde ise Kevser Hanıma ait Nihâvend Longa, Çanakkale Türküsü ve Şedarabân "Tercümân olsun rebâb-ı sîneme her kârda" adlı şarkısının notası verilmiştir. Besteciliği hakkındaki bilgiden sonra "Yiğitler silkinip ata binende" adlı Âşık Veysel'den Köroğlu Çatalı'nın notası verilmiş ve melodik tahlili üzerinde durulmuştur .

- AKSOY, Bülent, (Yay. Hzl.), 1992, *Sermüezzîn Rifat Bey'in Ferahnâk Mevlevî Âyini*, Pan Yay. No:18, Ayhan Mat. İstanbul, 64 s.

1902'de Fransız "La Revue Musicale" dergisinde Fransız müzikolog P. J. Thibaut (öl. 1958) tarafından yayımlanan Ferahnâk Âyin yıllarca bu derginin sayfalarında kalarak hiçbir Türkçe kaynakta yeniden basılmamıştır. Bu tarihten sonra

kayıp gözüyle bakılan Ferahnâk Âyin 1984 yılında özel yazma koleksiyonların birinden Süleymaniye Kütüphanesine kazandırılmıştır. Bu kitap, Âyîn'in, Rifat Bey (öl. 1896)'in kendi yazdığı notasıyla birlikte Fransız dergisinde yayımlanan nüshasını ve Süleymaniye Kütüphanesi "Ekrem Karadeniz Koleksiyonu"ndaki nüshasını bir araya getirmektedir. Birbirinden farklı nüshaların karşılaştırmasının yapıldığı Âyîn'in notası bu kitapla yeniden Türk Mûsikîsi repertuvarına kazandırılmıştır.

- AKSOY, Bülent, 2003, *Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılarda Mûsikî*, Pan Yay. No: 29, İstanbul, 442 s.

XV. yüzyıldan XIX. yüzyıl sonlarına kadar başta İstanbul olmak üzere çeşitli Osmanlı şehirlerine gelen Avrupalı gezginlerin Türk Mûsikîsi ve Türk Mûsikîsi Tarihine dair gözlemlerinin konu edildiği kitap, Avrupalıların Türk Mûsikîsine bakış açılarını gözler önüne sermektedir. Kendi ulusal müziğimizin Avrupalılar tarafından yorumlanıp değerlendirilmesi, konuyla ilgili farklı bakış açıları ve düşünceler oluşturmaktadır.

- AKSÜT, Sadun K. 2003, *Güfteler, Dillerdeki Şarkılar, Türk Mûsikîsi*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 823 s.

1993 yılında basımı yapılan "Türk Mûsikîsi Güfteler Hazinesi" adlı iki ciltlik bu kitap içerik yönünden sadeleştirilerek ve gündemdeki yeni bestelenmiş şarkılara ağırlık verilerek yeniden oluşturulmuş bir güfte antolojisidir.

- AKSÜT, Sadun K. 1993, *Türk Mûsikîsinin 100 Bestekârı*, İnkılâp Kitabevi Yay. Teknografik Matbaacılık AŞ. İstanbul, 320 s.

Kitap, Türk Mûsikîsi Tarihi açısından önemli bir kaynak niteliğindedir. Kronolojik sıra ile Abdülkâdir Merâği (öl. 1435)'den Ahmet Irsoy (öl. 1943)'a kadar olan yüz ünlü bestekârın yaşamları anlatılmış ve eserleri hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Bu bestekârlardan bazıları şunlardır: Sultan IV. Murad (öl. 1640), Hafız Post (öl. 1694), İtrî (öl. 1712), Dilhayat Kalfa (öl. 1740?), İlya (öl. 1799?), Ali Nutki Dede (öl. 1804), Numan Ağa (öl. 1834), İsmail Dede Efendi (öl. 1845), Haşim Bey (öl. 1868), Hacı Ârif Bey (öl. 1885), Şevki Bey (öl. 1891), Zekâî Dede (öl. 1897), Tanburî Cemil Bey (öl. 1916), Rahmi Bey (öl. 1924), İsmail Hakkı Bey (öl. 1927) vb.

- AKSÜT, Sadun K., 2000, *Alkışlarla Geçen Yıllar-Hatırat*, Aksoy Yay. İstanbul, 320 s.

Kitapta Türk Sanat Mûsikîsi'nin yıllar içerisinde geldiği yer ve pek çok sanatçının sahnede geçen yaşam öyküsü anlatılmaktadır. Ayrıca 1940'lı yıllardan günümüze Türk Mûsikîsi'nin değişim serüveni ele alınmaktadır. Türk Mûsikîsi'ne dair çeşitli hatıraların anlatıldığı bu kitap bazı tarihsel olaylara da ışık tutması bakımından önemli bir kaynak niteliğindedir.

- AKSÜT, Sadun K. 1994, *Tanbur Metodu*, İnkılâp Kitapevi, Tegnografik AŞ. İstanbul, 152 s.

Şâir, bestekâr ve tanburî Sâdun Kemalî Aksüt'ün bu metot kitabı on bir ayrı sınıf çalışmasına ayrılarak düzenlenmiştir. Kitapta öncelikle tanbur'un tarihçesi, yapısı, şeması, akordu, mızrabı ve tutuşu hakkında genel bilgiler verilmiştir. Daha sonraki bölümlerde triole, senkop ve çarpma çalışmalarını konu alan egzersizlerle transpozisyon örneklerinin verildiği saz eserlerinin notası bulunmaktadır. Tanbur'da orta tellerin kullanılması ve değişik akordlarda perdeler konuları çeşitli eser notalarıyla örneklendirilerek işlenmiştir. Ayrıca refakat-eşlik, geçki-taksim ile ilgili örnek notalar da bulunmaktadır. Kitabın sonunda toplu icra ile ilgili açıklamalar yer almaktadır. Bu bölümde on iki adet saz eserinin notası verilmiştir.

- AKTAŞ, Şerif, 1987, *Ahmet Rasim*, Kültür Bak. Yay. No: 837, Türk Büyüklere Dizisi No: 62, Sevinç Mat. Ankara, 184 s.

Ahmet Rasim (öl. 1932) şâirliği ve bestekârlığı dolayısıyla hem edebiyat hem de mûsikî alanında adından söz ettiren önemli bir kişidir. Bu kitapta onun hayatı anlatılarak edebiyat anlayışı hakkında bilgiler verilmektedir. Ayrıca Türk Edebiyatı'ndaki yeri ve eserleri konularında da açıklamalarda bulunulan kitapta, Ahmet Rasim' in mûsikî ile ilgili yönüne de değinilmiştir.

- Albertus Bobovius yada Santûrî Ali Ufkî Bey, (Çev:Ali Berktaş), 2006, *Topkapı Sarayında Yaşam*, 4.bs. Kitap Yayınevi, No: 4, Mas Mat. AŞ.İstanbul,128 s.

1660'lı yılların Topkapı Sarayında geçen bir yaşam öyküsünün anlatıldığı kitap Kırım Tatarları tarafından tutsak edilerek sarayda içoğlanların arasına katılan Polonya

asıllı Albertus Bobovius (öl. 1675)'un baş müzisyenliğe yükselme ve Santurî Ali Ufkî adını alma sürecinde yaşadıklarını konu almaktadır. Stephanos Yerasimos ve Annie Berthier tarafından sunulan ve notlanan kitabın ilk basımları Viyana (1669) ve Parma (1679)'da yapılmıştır.

- ALDEMİR, Hasan (Hızl.) 1990, *Anılardan Bugüne Mûsikîmizin Ustaları ve Nesrin Sipahi, Müzikle 35 Yıl*, Kervan Matbaacılık, İstanbul, 134 s.

Bu kitap Türk Mûsikîsi ses sanatçısı Nesrin Sipahi'nin müzikte 35. yılı sebebiyle eşi Hasan Aldemir tarafından oluşturulmuş bir çalışmadır. Nesrin Sipahi, 1953 yılında Ankara Radyosu'nda kadrolu sanatçı olarak göreve başlar ve ardından ilk plağını çıkarır. 1998 yılında Kültür Bakanlığı'na Devlet Sanatçısı ünvanını alan sanatçının bu kitabı, Atatürk ve Türk Mûsikîsi'ni konu alan bir yazıyla başlamaktadır. Şâir ve bestekâr Osmanlı padişahlarının anlatıldığı diğer bölümde ise Fatih Sultan Mehmet (öl. 1481), Kanunî Sultan Süleyman (öl. 1566), III. Selim (öl. 1808), II. Mahmut (öl. 1839), Sultan Abdülmecit (1861) ve Sultan Abdülaziz (öl. 1876)'in hayatları, eserleri ve şiirleri hakkında bilgiler verilmektedir. Kitabın Türk Mûsikîsi'nde büyük önem taşıyan pek çok bestekâr ve güftekar için ayrılmış iki ayrı bölümünde onların hayatları ve eserleri hakkında kısa bilgiler verilmektedir. Ayrıca ilk konservatuvar ile Türkiye'de ilk radyo ses ve saz sanatkarları hakkında da bilgiler bulunmaktadır. Kitabın son bölümünde Nesrin Sipahi'nin özgeçmişi yer almaktadır. Turnelerinden bahsedilen bu bölümde hakkında söylenenlerle ilgili yazılar bulunmaktadır. Kitap anlatılanları destekleyici pek çok resim ve fotoğrafla zenginleştirilmiştir.

- Ali Ufkî, (Hızl: Şükrü Elçin), 1976, *Mecmûa-i Sâz ü Söz (Tıpkıbasım)*, Kültür Bak. Türk Mûsikîsi Eserleri: 1, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, XXVII+328 s.

Bu kitap Osmanlı Padişahı IV. Mehmet (öl. 1687)'in tercümanlığını yapmış dilci, şâir, besteci, hatırat yazarı ve tercümeçi Ali Ufkî (öl. 1675)'nin müzik antolojisi. Ali Ufkî'nin yaşam öyküsünü, ona ilişkin kaynakların listesini ve kopyası Londra' da bulunan Mecmûa-i Sâz ü Söz' ün tıpkıbasımını içerir.

- AREL, H. Sadettin, 1969, *Türk Mûsikîsi İçin Âhenk Dersleri / Armoni*, Mûsikî Mecmûası Yay. İstanbul.

Bu kitap araştırmacı, yazar Yılmaz Öztuna tarafından incelenmiş ve sadece konu başlıklarının verildiği bir açıklama yapılmıştır.

“Türk Mûsikîsi İçin Âhenk Dersleri: 1. Armoniye Giriş: Öncelik Bilgiler, I. Selenler (fıkra 1-17), II. Derlilik-Dersizlik (18-28), III. Neticeler (29-34); 2. Armoni: I. İlk Armoni (35-62), II. Armonide İlerleyiş (A. Âhenk Dersinde Memnû Olan Şeyler, B. Atma ve Katlama, C. Duruş’un Değişmesi, D. Sık Âhenk ve Seyrek Âhenk, E. Âhenge Yabancı Notalar, F. Oya, G. Destek, H. Önceleme, İ. Fırlak, J. Bayım, K. İtim, L. Mordant, M. Zümrecik) (63-142); 3. Yüksek Armoni: bundan sonra klâsik armoni kitaplarının Türk Mûsikîsi’ne uygulanmış bahisleri yer alır.” (Öztuna, 1986:74)

- AREL, H. Sadettin, 1990, *Türk Mûsikîsi Kimindir?*, 2.bs. Kültür ve Turizm Bak. Yay. No: 865, Gaye Mat. Ankara, 324 s.

1939 yılında Türklük Dergisi’nde, daha sonra Mûsikî Mecmûası’nda tefrika edilen kitap ilk olarak 1969 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından İstanbul’da basılmıştır. Kitapta özellikle İran, Arap, Eski Yunan ve Bizans müzikleri hakkında bilgiler verilmekte, bu müziklerin Türk Müziği ile olan ilişkileri incelenmektedir.

- AREL, H. Sadettin, (Hzl:Onur Akdoğu), 1993, *Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri(Notları)*, 2.bs. Kültür Bak.Yay:1347, Ofset Repromat Basımevi, Ankara, 331 s.

Hüseyin Sadettin Arel (öl. 1955)’in 1968 yılında İleri Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yayınları tarafından basılan bu kitabı Onur Akdoğu (öl. 2007) tarafından 1991 yılında Kültür Bakanlığı’na tekrar yayımlanmıştır. On iki ana bölümden meydana gelen kitabın ilk bölümünde yirmi dört adet Türk Mûsikîsi perdesinin ismi verilmektedir. “Aralıklar” başlıklı ikinci bölümde sekizli, beşli, dördü ve üçlü aralıklar tanıtılmaktadır. Üçüncü bölümde dizi teşkiline yarayan dördü ve beşliler tek tek anlatılmaktadır. Basit, Mürekkep ve Şed Makamların açıklaması yapılarak eser notalarıyla örneklendirilmektedir. Türk Mûsikîsi usûlleri hakkında da bilgiler verilen kitapta bir de sözlük yer almaktadır. Mûsikî konularının ayrıntılı bir şekilde ele alındığı bu eser önemli bir nazariyat kitabıdır.

- AREL, H. Sadettin, (Yay. Hzl: Murat Bardakçı), 1977, *Prozodi Dersleri*, Pan Yay. No: 17, İstanbul, 76 s.

Prozodi, güfte ile ezgi arasındaki uyum anlamına gelen ve bir mûsikî eserinin oluşumunda üzerinde titizlikle durulması gereken en önemli unsurlardan biridir. Bu konuda Sadettin Arel (öl. 1955) sert bir tutum sergilemiş ve prozodi'nin her zaman tam mânâsıyla yerine getirilmesi düşüncesini savunmuştur. Bu kitap onun prozodi konusunda yazdığı notlarının bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur ve prozodi'yi gerçek mânâda inceleyen ilk toplu çalışmadır. Kitapta Türkçe, hece yapısı açısından ele alınmaktadır. Hecelerin vurgu değerleri ve ezgilendirilmeleri konusunda bilgiler verilerek prozodinin Türk Müziği'ndeki konumu incelenmektedir. Kitap "Prozodi Dersleri" adlı bölümle başlayarak bu konunun genel açıklamasını vermektedir. Takip eden bölümlerde vurgu ve hecelerin uzunluk dereceleri konusu işlenmektedir. Tek veya birkaç heceli ve iki heceli kelimelerin kullanılmasına yönelik açıklamalar yapılmaktadır. Kitapta işlenen diğer konular şunlardır. "Hecelerin Uzunluk Açısından Mertebeleri", "Vurgusu Sonda Olmayan Kelimelerin Kullanılması", "Sesin Tizleşip Pestleşmesi", "Prozodi Kurallarının Usûlü Etkilemesi", "Kelimelerde Bitişme Dereceleri", "Kısa Mısralar", "Güfteli Eserlerde Duraklar", "Noktalama İşaretleri". Şiirdeki vurgulara dair bazı düşüncelerin de yer aldığı kitapta "Mısraların Takti'inde Yeknesaklık" konusu da işlenmektedir. Kitap "Hareket", "Resitatif", "Aranağme" ve "Sonuç" başlıklarını içeren bölümlerle son bulmaktadır.

- ARICI, Tülay, 1998, *Sen Bir Yana Can Bir Yana (Şiirler-Besteler)*, Kültür Bak. Yay. No: 2149, Feryal Mat. Ankara, XVII+164 s.

Bu kitap Tülay Arıcı'nın bestesi ve güftesi kendisine ait, TRT repertuvarına kabul edilen yirmi altı adet eserinin bulunduğu resimli ve notalı şiir kitabıdır.

- AY, Gökten, (Hzl.),1993, *İstanbul Türk Müziği Günleri*, Kültür Bak. Yay. No: 1561, Star Ajans Matbaacılık, Ankara, VII+214 s.

Kitap, "İstanbul Türk Müziği Günleri Sempozyumu" kapsamında sunulan bildirilerden oluşmaktadır. Bu sempozyumda yirmi bir farklı konuda bildiri sunulmuştur. Türk Mûsikîsi ile ilgili olan bildiriler şunlardır: Mehmet Gezer ve Yalçın Tura "21. Yüzyıl'da Türk Müziği Türk İnsanın Gündemine Nasıl Girmelidir?", Erol

Sayan “İcracı Şef ve Bestecilerde Aranan Vasıflar”, Yrd. Doç. Dr. Sabri Yener “Türk Halk ve Türk Sanat Müziği’nde Besteci İcracı ve Şeflerde Aranacak Özellikler”, Mustafa Körmükçü “Türk Müziği’nde Koro Şefi ve İcracılarında Aranan Vasıflar”, Yrd. Doç. Dr. Afşin Emirlioğlu “Korâl İcrada Şefin Önemi”, Arş. Gör. Nilgün Doğrusöz “Türk Müziği’nde Eleştirinin Gerekliliği”, Onur Akdoğu (öl. 2007) “Müzik Yazarlığı’nın Önemi ve Eleştirmenlik”, Öğr. Gör. Yavuz Daloğlu “Türk Mûsikîsi’nde Eleştiri”.

- AY, Göktan, (Hızl.), 1998, 4. *İstanbul Türk Müziği Günleri*, Türk Müziği’nde Eğitim Sempozyumu, 15-16 Mayıs 1997, Kültür Bak. Yay. No: 2058, Yorum Basın Yayın San. Ltd. Şti. Ankara, VIII+170 s.

4. İstanbul Türk Müziği Günleri çerçevesinde yapılan Eğitim Sempozyumu Klâsik Türk Mûsikîsi ile ilgili olarak Şehvar Beşiroğlu’nun “Türk Mûsikîsi’nde Üslûp ve Tavrı Açısından Meşk”, Necati Gedikli’ nin “Geleneksel Mûsikîlerimizde Kuram-Edim İlişkisi ve Yöntem Sorunu”, Sabri Yener’in “Türk Müziği’nin Eğitiminde Kullanım Sorunları ve Çözüm Önerileri”, Gülçin Yahya’nın “Türk Çalgı Müziği’nin Geliştirilmesi Üzerine Görüş ve Öneriler” vb. başlıklı bildirilerinden oluşmaktadır.

- AY, Göktan, (Hızl.) 1999, 5. *İstanbul Türk Müziği Günleri*, Türk Müziği’nde Eğitim Sempozyumu, 14-15 Mayıs 1998, Kültür Bak. Yay. No: 2225, Engin Yayınlar Mat. Ankara, VIII+132 s.

5. İstanbul Türk Müziği Günleri çerçevesinde yapılan Eğitim Sempozyumu Klâsik Türk Mûsikîsi ile ilgili olarak Şehvar Beşiroğlu’nun “Türk Müziği Çalgı Eğitimi’nde Metot Kavramı”, Yalçın Tura’nın “Türkiye’de Müzik Eğitiminin Güncelleştirilmesi” vb. başlıklı bildirilerinden oluşmaktadır.

- AY, Göktan, (Hızl.), 2001, *Müzikte 2000 Sempozyumu*, Kültür Bak. Yay. No: 2575, Neyir Matbaacılık, VIII+272 s.

Türk Müziği’nde eğitim ve Halk Müziği ile ilgili konularda bildiri sunan diğer konuşmacıların yanı sıra Yrd. Doç. Dr. Nilgün Doğrusöz’ün “Hafız Post Mecmûasının Türk Müziği Eğitimi Tarihine Getirdikleri”, Dr. Recep Uslu’nun “Türk Müziği Eğitim Tarihinde Güfte Mecmûaları ve İncelenme Esasları Üzerine Tespitler”, Erol Sayan’ın

“Ulusal Müziğimizde Değişim ve Eğitim”, Dr. Ayhan Sarı’nın “Geleneksel Türk Müziği Sanatı ve Sanatçılara Bakış Açısının Politikacı ve İşadamlarınca Değerlendirilmesi”, M. Kemal Karaosmanoğlu’nun “Türk Müziği’nin Yaygınlaşması İçin İnternet’ten Nasıl Yararlanılabilir?”, Nermin Kaygusuz’un “Gelişen Sazlarımız İçinde Kemeçe”, Dr. Fatma Adile Başer’in “Türk Müziği’nde Eğitime Girmemiş Yitık Değerler” başlıklı bildirileri bir araya toplanmıştır.

- BALCI, Ergun, 2003, *Cibali’den Kubbealtı’na Yusuf Ömürlü*, Kubbealtı Nşr. No: 102, İstanbul, 212 s.

Ergun Balcı’nın kaleme aldığı bu kitapta mûsikî ile geçen bir ömrün hikâyesi anlatılmaktadır. Türk Mûsikîsi’ne birçok katkısı bulunan Yusuf Ömürlü’nün hayatının kaleme alındığı bu çalışma onun yaşamına dair pek çok ayrıntıyı gözler önüne sermektedir. Genel olarak hayatı, çocukluğu, mûsikîye olan ilgisi, bu ilginin büyüyerek sanatçılığa uzanan bir sevgi haline dönüşmesi, mûsikî eğitimi, çalışmaları, katkıları vb. pek çok konuda söyleşi tarzında bilgiler verilmektedir. Kitapta Türk Mûsikîsi’nden de bahsedilmekte Türk toplumunun sosyal ve kültürel yaşantısına ışık tutulmaktadır.

- BALCI, Ergun, 2004, *Nevzat Atlığ, Mûsikîmizle Övünmemiz İçin*, Kubbealtı Nşr. İstanbul, 319 s.

Nevzat Atlığ, yazar Ergun Balcı’nın kaleme aldığı bir başka müzik adamıdır. Doğumundan itibaren başlayarak tüm yaşamının anlatıldığı kitapta ailesi, yaşadığı çevre, çocukluğu, mûsikîye olan merakı hakkında çeşitli bilgiler verilerek tıbbiye yıllarından da bahsedilmektedir. Nevzat Atlığ’ın koro şefi olmasıyla Türk Mûsikîsi’nde özel bir yeri vardır. Kitapta ayrıca koro şefliği, şeflik vasıfları ve koro çalışmaları hakkında da ayrıntılı açıklamalar yapılmaktadır. 1987 yılında “Devlet Sanatçısı” beratını almasıyla ilgili hatıraların anlatıldığı son bölümde onun sevilen, sayılan, tebrik ve takdir edilen yönlerinden bahsedilmektedir.

- BARDAKÇI, Murat, 1997, *Sultanî Besteler, (Osmanoğulları’nın Son Padişahı Mehmet Vahidettin’in Eserleri)*, Pan Yay. No: 47, Ayhan Mat. İstanbul, 103 s.

Araştırmacı, yazar Murat Bardakçı’ya ait bu çalışma, Sultan Abdülmecid (öl. 1861)’in oğlu, kanunî, bestekâr Mehmet Vahidettin (öl. 1926)’in eserlerinin bulunduğu

nota kitabıdır. Sultan Vahidettin; Osmanlı ailesindeki III. Selim (öl. 1808), II. Mahmut (öl. 1839), Sultan Abdülaziz (öl. 1876) gibi padişah bestekârların soyundan gelen bestecilik geleneğinin son halkasıdır. Kitapta yer alan eserler yıllar boyunca ailesi tarafından saklanmış sonradan gün yüzüne çıkarılmıştır. Bu araştırmayla, Mehmet Vahidettin'in çeşitli kaynaklara dayanarak Altmış üç tane eseri olduğu sonucuna varılmıştır. Eserlerin bazılarının sadece ismi, bazılarının ise güftesi bilinmektedir. Notası bulunan eserleri ise bu kitapta toplanmıştır. Ayrıca Sultan'ın el yazısıyla yazılmış eser listesi, bir şarkısının notası ve bir güftesi de kitapta yer almaktadır.

- BARDAKÇI, Murat, 1995, *Refik Bey...Refik Fersan ve Hatıraları*, Pan Yay. No: 30, Ayhan Mat. İstanbul, 164 s.

Refik Fersan (öl. 1965)'in yaşam hikâyesinin ele alındığı kitapta onun mûsikîşinâs yönünden de bahsedilmektedir. Ayrıca dönemin müzik hayatına ışık tutularak 18. yüzyıl sonunda gerçekleşen tarihsel olaylarda Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü ve yeni Cumhuriyet'in ilk izleri gözler önüne serilmektedir.

- BARDAKÇI, Murat, 1986, *Meragalı Abdülkadir*, Pan Yay. No: 3, Kent Basımevi, İstanbul, 200 s.

Kitapta Abdülkadir Meragi (öl. 1435)'nin yaşadığı dönem anlatılarak hayat hikâyesi hakkında bilgiler verilmektedir. Onun Türk Müziği ses sistemi, makam, avâze, şube ve ika konularında görüşleri açıklanmaktadır. Yaşadığı döneme ait mûsikî kaynaklarından yararlanarak form, çalgı, ünlü mûsikîciler hakkındaki görüşleri belirtilerek besteciliği ve şâirliği üstünde durulmaktadır. Meragi'nin otobiyografisinin verildiği kitapta ayrıca Timur (öl. 1405)'un fermanı, Şeyh Uveys (öl. 1382)'in, Celâleddin Hüseyin (öl. ?)'in, Şeyh Ali (öl. ?)'nin, Sultan Bayezid (öl. ?)'in, Sadeddin-i Teftâzânî (öl. 1389-1390?)'nin ve Seyyid Şerif Curcânî (öl. 1413)'nin yazısı bulunmaktadır. Son kısımda Meragi'nin kronolojik hayat hikâyesi ve bir bibliyografya verilmektedir.

- BATANAY, Ercümen, 2003, *Tanbur*, (Kitap+2 Cd), Kaf Müzik, 48 s.

Albümde Ercümen Batanay (öl. 2004)'ın radyoda, konserlerde ve özel toplantılarda yaptığı tanbur icraları yer almaktadır. Murat Bardakçı tarafından kaleme alınan kitapçıkta ise Ercümen Batanay'ın hayatıyla sanatı hakkında bilgiler verilmektedir. Ayrıca Türk Müziği'nin son yarım yüzyılının sosyal açıdan değerlendirilmesi yapılmakta, çeşitli fotoğraflar ve tanbur hakkında bilgiler de bulunmaktadır. Albümde yer alan eserler şunlardır.

Cd: I- 1- Nihâvend Taksim, 2- Nihâvend Saz Semâîsi (Mesud Cemil'in), 3- Kürdîlihîcâzkâr Taksim, 4- Hüseyini Taksim, 5- Bayâtî'den Muhayyer'e müşterek geçiş taksimi, 6- Dilkeşhâveran Taksim, 7- Rast'dan Hûzzâm'a geçiş taksimi, 8- Sûzidilârâ Taksim, 9- Sûzidilârâ Saz Semâîsi (Tanburi Cemil Bey'in), 10- Şedarâbân Peşrev, 11- Ferahfezâ Saz Semâîsi (Udi Aşrak'ın), 12- İspanyolita.

Cd: II- 1-Kürdîlihîcâzkâr Taksim, 2-Hicâzkâr Taksim, 3-Rast'tan Nihâvend'e geçiş Taksimi, 4-Nihâvend Taksim, 5-Nihâvend Saz Semâîsi, 6-Hicâz Taksim, 7-Hicâz Taksim, 8-Kürdîlihîcâzkâr Longa,9-Ağız armonisi refakatinde tanbur,10-Tanbur Sonatı.

- BEHAR, Cem, 1990, *Ali Ufkî ve Mezmurları*, Pan Yay. No: 11, Kent Basımevi, İstanbul, 119 s.

Kitapta Ali Ufkî (öl. 1675)'ye ait “Mezmurlar” adlı elyazmasının metin ve nota transkripsiyonları yapılmıştır. Ayrıca Ali Ufkî'nin hayatı, kişiliği ve eserlerine ilişkin kapsamlı bir biyografi denemesi de verilmiştir.

- BEHAR, Cem, 2005, *Mûsikîden Müziğe, Osmanlı-Türk Müziği: Gelenek ve Modernlik*, (Makaleler-Kaynaklar-Metinler), Yapı Kredi Yay. No: 2243, İstanbul, 316 s.

Dört bölümden oluşan kitabın ilk bölümünde “Biyografiler” adı altında Ali Ufkî (öl. 1675), Charles Fonton (öl. ?), Zekâî Dedezâde Hâfız Ahmet Efendi (öl. 1943) ve Hayri Tümer (öl. 1973)'i konu alan yazılar bulunmaktadır. “Metinler” başlıklı ikinci bölümde iki adet yazı bulunurken, “Kaynaklar” bölümünde İngiliz ve Fransız Milli Kütüphânesi'nde bulunan Türk Mûsikîsi el yazmaları ve Karamanlîca Yayınlar hakkında bilgiler verilmektedir. Dördüncü bölüm “Gelenek ve Modernleşme” başlığıyla Ziya Gökalp (öl. 1924) ve Durak formu konulu yazılarla son bulmaktadır.

- BEHAR, Cem, 1987, *Klâsik Türk Mûsikîsi Üzerine Denemeler*, Bağlam Yay. No: 9, Gümüş Basımevi, İstanbul, 142 s.

Klâsik Türk Mûsikîsi alanında yazılmış ve farklı dergilerde yayınlanmış altı adet deneme yazısından oluşan kitapta bir adet de röportaj bulunmaktadır. Bunlar; “Klâsik Türk Müziği’nde Yazı”, “Bir Açık Müzik Olarak Klâsik Türk Mûsikîsi”, “Türk Mûsikîsi’nde Nazariyat”, “Ziya Gökalp, Mahmut Ragıp ve Klâsik Türk Mûsikîsi”, “Gelenek, Tutuculuk ve Klâsik Türk Mûsikîsi” adlı deneme yazıları ile “Orhan Kâhyaoğlu ile Konuşma” adlı röportajdır.

- BUDAK, Ogün Atilla, 2000, *Türk Müziği’nin Kökeni-Gelişimi (Deneme)*, Kültür Bak. Yay. No: 2392, Barışcan Ofset Ltd. Şti. Ankara, XI+257 s.

Atilla Budak’ın ilk deneme çalışması olan ve genel olarak Türk müzik kültürünün anlatıldığı bu kitap uzun bir giriş bölümüyle başlamaktadır. “Türk Kültürü Üzerine” başlıklı ilk bölümde müzik üzerine söylenmiş sözlerden ve farklı müzik yaklaşımlarından bahsedilmektedir. “Türk Müzik Kültürünün Kökeni ve Gelişimi” başlıklı diğer bölümde ise Altaylılar döneminde yaşanan müzik kültürüne dikkat çekilerek Şaman Müziği üzerinde durulmaktadır. Ayrıca burada Hunlar, Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılar dönemlerine ait müzik kültürleri de açıklanmaktadır. Bir başka bölümde Türk ve Batı kültürleri etkileşimi konusuna değinilerek Cumhuriyet dönemindeki müzik kültürü ele alınmaktadır. Daha sonra Atatürk’ün Türk Müzik Devrimi düşüncesinden bahsedilmiş ve Türk Cumhuriyetleri dönemindeki müzik kültürü anlatılmıştır. Kitap sonuç ve öneriler bölümüyle son bulmaktadır.

- CANTEMİR, Dimitrie, (Çev:Yalçın Tura), 2001, *Kitâbü’l il-mü’l-Mûsikî âlâ Vechi’l Hurûfat*, (Mûsikîyi Harflerle Tesbît ve İcrâ İlminin Kitabı), C: I, İnceleme-Edvâr, Yapı Kredi Yay. No: 1500, İstanbul, LXIV+240 s.+2 Cd.

_____, 2001, *Kitâbü’l il-mü’l-Mûsikî âlâ Vechi’l Hurûfat*, C: II, Notalar, Yapı Kredi Yay. No: 1501, İstanbul, XXIV+695 s.

Dimitrie Cantemir (öl. 1723), Osmanlı Devleti’ne bağlı Boğdan eyaleti olarak bilinen bugünkü Romanya sınırları içindeki kasabanın Beyliğini yapmış Romen asıllı tarihçi ve yazardır. Ayrıca Klâsik Türk Mûsikîsi’ne büyük katkılarda bulunmuş bir

müzik uzmanıdır. Yaşadığı dönemde nazari konuları en iyi bilenlerden biri olduğu için döneminin Hazine-i Hümayûn müdürü İsmail Efendi (öl. ?) ile saray hazinedârı Latif Çelebi (öl. ?)'nin ısrarlarıyla “Kantemiroğlu Edvârı” olarak bilinen kitabını yazmıştır. Kitap Osmanlı padişahı II. Ahmet (öl. 1695)'e sunulmuştur. Edvârın en önemli özelliklerinden biri Kantemiroğlu'nun kendi bulduğu nota sistemiyle birçok eseri kayıt altına alıp burada toplayarak unutulmaktan kurtarmasıdır. Birinci cilt dokuz bölüme ayrılmış nazariyat kısmından oluşmaktadır. Müzikolog ve bestekâr Yalçın Tura tarafından çevirisi ve yorumu yapılan kitapta orijinal metin, transkripsiyon ve metnin günümüz Türkçesine aktarılmış şekli mevcuttur. Mûsikî kaynakları içinde önemli bir yere sahip olan bu nazariyat kitabı iki ciltten oluşmaktadır. Birinci cilt daha çok kuramsal bilgilere ayrılmış, ikinci ciltte nota örnekleri verilmiştir. Birinci cildin ilk bölümünde, kullanılan perdelerin işaretleri konusuna değinilerek ikinci bölümde bu konunun ayrıntılarına girilmiştir. Üçüncü bölüm “Makam Sınıflandırması”, dördüncü bölüm “Tiz Perdelerin Makamlarının İncelenmesi”, beşinci bölüm “Görünüşte (Sözde) Makamların İncelenmesi” başlığını taşımaktadır. Altıncı bölüm kullanımda olan makam bileşimlerinin açıklanması, yedinci bölüm perdeler, aralıklar, makamlardaki uyuşma ve çatışma konusuna ayrılmıştır. Sekizinci bölümde eski nazariyatçıların görüşlerine, makam ve perde tanımlamalarına yer verilmiştir. Dokuzuncu bölüm usûl konusuna, sayıyla belirtilmemiş son bölüm ise mûsikî icrasına ve beste türlerine ayrılmıştır. Kitabın sonuna bir de fihrist eklenmiştir. İkinci cilt, Peşrevler ve Saz Semâîleri olmak üzere ikiye ayrılan nota örneklerinden oluşmaktadır. Şed yollarını gösteren bir cetvel de kitaba konulmuştur. Toplam üç yüz elli beş eserin yer aldığı kitaba örnek eserlerin icra edildiği müzik cd'si de eklenmiştir.

• CEVHER, M. Hakan (Hızl.) *Dr. Ayhan Sökmen (50. Sanat Yılında)*, Pro-Ofset Mat. İzmir, 100 s.

Aslında bir tıp doktoru olan Ayhan Sökmen, 1947 yılından itibaren konservatuvar derslerine başlamış, burada Zeki Arif Ataergin (öl. 1964), Nuri Halil Poyraz (öl. 1956) ve Cevdet Çağla (öl. 1988) ile tanışmıştır. İlerleyen yıllarda koro çalışmalarında bulunmuş ve çeşitli öğrenciler yetiştirmiştir. Kitapta, gerek tıp gerekse mûsikî alanında bildiri ve makaleleri bulunan bestekârın aldığı ödüllerden de bahsedilmektedir. Kitabın sonunda notalar yer almaktadır.

- ÇELİKKOL, Erdinç, 2002, *Türk Mûsikîsi Dili*, 2.bs. Minpa Matbaacılık Tic. Ltd. Şti. Ankara, 282 s.

Bu kitap Türk Mûsikîsi ile ilgili kelimelerin anlamlarını açıklanmaya yönelik hazırlanmış bir çalışmadır. Daha çok Osmanlıca kelimelerin açıklamalarının verildiği bu eser, bir Osmanlıca sözlükten farklı olarak, tamamen Türk Mûsikîsi eser güftelerini açıklamaya yöneliktir. Kelime mânâlarının haricinde, güftelerde geçen çeşitli deyimlere de yer verilmektedir. Kitapta yer alan kelimelerin bazıları söz öbekleri şeklinde bir araya getirilmiştir. Kalıplaşmış ifadelerin bu kitapta alfabetik düzende sunulması Türk Mûsikîsi eser güftelerinin daha kolay açıklanmasını sağlamaktadır. Bu kitabı hazırlayan Erdinç Çelikkol aynı zamanda bir bestekârdır. Meydana getirdiği bu eser Türk Mûsikîsi sözlü eserlerinin güftelerini açıklamaya yönelik önemli bir kaynak vazifesi görmektedir.

- ÇETİNKAYA, Yalçın, 1995, *İhvân-ı Safâ'da Müzik Düşüncesi*, İnsan Yay. No: 107, Doğan Ofset, İstanbul, 140 s.

İhvân-ı Safâ, İslâm dünyasında dinî, ahlâkî ve siyasî amaçlarını gerçekleştirebilmek için kardeşlik, dostluk ve dayanışmayı ilke edinen bir grubun adı olarak ortaya çıkmıştır. Bu kitapta, felsefî yönüyle de tanınan İhvân-ı Safâ ekolünün mûsikî düşüncesi ele alınmaktadır. Kitabın ilk bölümünde mûsikînin genel tarifi yapılmaktadır. Ayrıca mûsikî konusunda İslam dünyasında yapılan tartışmalar ve mûsikînin diğer ilimler arasındaki yeri üzerinde durulmuştur. İkinci bölümde düşünürlerden ve düşünce ekollerinden söz edilerek onların mûsikî anlayışları ifade edilmektedir. Üçüncü ve son bölümde ise İhvan-ı Safa ve onun mûsikî risâlesi ele alınmaktadır.

- ÇETİNKAYA, Yalçın, 1999, *Müzik Yazıları*, Kaknüs Yay. No: 67, Tab Ofset, İstanbul, 240 s.

Yalçın Çetinkaya, Yakup Fikret Kutluğ'dan kanun, Raffi Arslanyan'dan klâsik gitar, Süleyman Erguner'den ney eğitimi almış bir yazar ve müzisyendir. Ayrıca, ses sanatçısı merhum Bekir Sıtkı Sezgin (öl. 1996)'in Dînî Mûsikî alanında öğrencisi olmuş ve ondan faydalanmıştır. Çetinkaya bu kitabında müzikle ilgili birçok konuyu bir araya getirmiştir. Kitapta toplananlar, müzik adına tartışılması gereken farklı birçok konuya ilişkin yazılardan oluşmaktadır. Ayrıca bazı bölümlerde Türk Müziğiyle ilgili

başlıkların da bulunduğu kitapta, Bekir Sıtkı Sezgin'i konu alan yazılarda yer almaktadır. Türk Mûsikîsi'ni konu alan başlıklardan bazıları şunlardır. "Ney'den Maksat İnsân-ı Kâmil'dir", "Allah Adın Zikredelim Evvela", "Sevgili Fârâbî", "Neyse ki Hacı Ârif Bey Neoklâsik Olduğunu Bilmiyor", "Direnen Adam: Bekir Sıtkı Sezgin", "Caz İle Türk Müziği'nin Ortak Yanları mı Var", "Mûsikî ve Semâ", "Dinle Ney'den", "Aka Gündüz Kutbay", "Önce Bestekâr Sonra Padişah", "Klâsik İle Modern Arasında Bir Köprü: Münir Nureddin", "Bugün Semâ Günüdür" vb.

• ÇIPAN, Mustafa, 2001, *Güfte İncelemesi*, Notalar-Güfteler-Şekil Özellikleri-Açıklamalar-Edebiyat ve Mûsikî Bilgileri I, 2.bs. Selçuk Ü. Devlet Konservatuvarı Yay. No:1, Selçuk Ü.Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yay:5, Konya,208 s.

Yapılan ilk basımının ardından çok beğenilen ve konservatuvarlarda ders kitabı olarak okutulan bu kitap Türk Mûsikîsi eserlerini ayrıntılı bir şekilde açıklamak amacı ile hazırlanmıştır. Kitapta, toplam yirmi eser bulunmaktadır. Öncelikle eserlerin notası verilmiş, ardından güftenin tamamı ve Osmanlıcası yazılmıştır. Güftenin vezni şematik olarak gösterilerek kafiye-redif düzeni açıklanmıştır. Daha sonra ayrıntılı bilgilendirmelerle güfte açıklaması yapılmıştır. Sırasıyla eserin bestekârı, güfte şâiri, makamı, usûlü, formu, nazım şekli ve nazım türü hakkında bilgiler verilmiştir.

Kitapta açıklaması yapılan eserler şunlardır:

1-Bestekârı bilinmeyen "Yüz bin cefâ kılsan bana senden yüzüm döndürmezem", Çargâh İlâhî. 2-A. Mahmud Hüdâî, "Kudûmün rahmet-i zevk u safâdır yâ Resûlallâh", Çargâh Tevşîh. 3-Çömlekçizâde Recep Çelebi, "Niyâz-nâme-i dil yâre bî-zebân okunur", Bûselik Ağır Semâî. 4-Hâfız Rifat Molla, "Kâmetin serv-i sehîdir ârızın berk-i semen", Kürdî Beste. 5-M. Nureddin Selçuk, "Gül yüzünde görelî zülf-i semen-sây gönül", Rast Kârçe. 6-Hacı Ârif Bey, "Meyhâne mi bu bezm-i tarab-hâne-i Cem mi", Uşşâk Şarkı. 7-Zekâî Dede, "Ol gülün gül-zâr-ı hüsnü bâd-ı mihnet bulmasın", Bayâtî Beste. 8-M. Nureddin Selçuk, "Varalım kûy-ı dil-ârâya gönül hû diyerek", Hüseyinî Şarkı. 9-Râkım Elkutlu, "Müheyyâ oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün", Hüseyinî Nakış Beste. 10-Hacı Ârif Bey, "Humârı yok bozulmaz meclisi meyhâne-i aşkın", Muhayyer Şarkı. 11-Zekâî Dede, "Yine bağlandı dil bir nev-nihâle", Nevâ Şarkı. 12-Küçük Mehmed Efendi, "Aldın dilimi zülfün için şâne mi sandın", Tâhir Ağır Semâî. 13-Ûdî Cemil Bey, "Bir nigâh et ne olur hâlîme ey gonca-dehen", Hicâz Şarkı. 14-

Şerbetçi İbrâhim Ağa, “Kul oldum bir cefâkâre cihân bâğında gülfemdir”, Hicâz Hümâyûn Ağır Semâî. 15-Alâaddin Yavaşca, “Kimseyi böyle perişân etme Allâhım yeter”, Hicâz Hümâyûn Şarkı. 16-Zaharya Efendi, “Terk eyledi gerçi beni ol mâh-cemâlim”, Uzzâl Nakış Yürük Semâî. 17-Erzurumlu İbrâhim Hakkı, “Hak şerleri hayr eyler”, Zirgüleli Hicâz İlâhî. 18-Hacı Ârif Bey, “Aşkî pinhân edemem nâle vü efgândır bu”, Karcığâr Şarkı. 19-Hâşim Bey, “Mevsim-i gül fasl-ı bülbül nev-bahâr eyyâmıdır”, Karcığâr Ağır Semâî. 20-Küçük Mehmed Ağa, “Ey dil heves-i vuslat-ı cânân sana düşmez”, Basit Sûznâk Yürük Semâî.

- ÇIPAN, Mustafa, 2000, *Derviş Avnî Güfte ve Şiir Mecnûası*, Konya Valiliği İl Kültür Md. Yay. No: 24, Konya Büyükşehir Belediyesi, A. Râsih İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesi No:14695, Konya, 319 s.

Mûsikî Edebiyatı ve Mûsikî Dili alanlarında kıymetli çalışmaları bulunan ve bu konuda önemli bir isim olan Mustafa Çıpan tarafından kaleme alınmış bu eser, Derviş Avnî (öl. ?)’ye ait el yazması güfte ve şiir mecnûasıdır. Kitapta genel olarak, diğer güfte ve şiir mecnûaları üzerine bir değerlendirme yapılmaktadır. Avnî Mecnûası’nın tertibi, şekil ve muhtevâ özellikleri belirtilerek kime sunulduğu hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca onun diğer mecnûalar arasındaki yerinden de bahsedilmektedir. Farklı gruplamalara göre yapılmış güfte ve şiir listeleri mecnûa’nın tanıtım bölümüne eklenmiştir. Kitabın ikinci bölümü mecnûa’da bulunan fotoğraflar ve orijinal metin kısmından oluşmaktadır. Bu çalışma sayesinde bir mûsikî eseri kütüphanede beklemekten kurtarılmış, günümüze ve gelecek nesillere aktarılmıştır.

- *Dârülelhân Külliyyâtı*, 1995, 181-263. Fasiküller, Sema Vakfı Yay. İstanbul.

Dârülelhân (Nağmelerin Evi), 1914 yılında İstanbul’da kurulmuş bir tiyatro ve müzik okuludur. Bu dönemde mûsikî bölümünün başına Bakan Musa Süreyya Bey (öl. 1932) getirilmiştir. Eğitim kadrosunda Tanburî Cemil Bey (öl. 1916), Hüseyin Sâdeddin Arel (öl. 1955) ve Suphi Ezgi (öl. 1962) gibi önemli kişiler yer almaktadır. Dârülelhân’da ayrıca, başkanlığını Rauf Yekta Bey (öl. 1935)’in yaptığı bir Alaturka Mûsikî Tasnif ve Tesbit Heyeti bulunmaktadır. Heyetin âzâları Ahmet Irsoy (öl. 1943), İsmail Hakkı Bey (öl. 1927) ve udî Ali Rifat Çağatay (öl. 1935)’dir. Bu heyetin amacı, Türk Mûsikîsi zevkini yaymak ve eserlerinin kaybolmasını önlemektir. Bu sebeple

eserler aslına uygun olarak notaya alınmış ve basılmıştır. 1-120. Fasiküller 1924 yılında “Dârülelhân Külliyyâtı” adı altında eski Türkçe olarak basılmıştır. Bu külliyyâtta sekiz kâr, elli üç beste, yirmi yedi ağır semâî, yirmi altı yürük semâî, yirmi saz semâîsi, on dokuz peşrev, yirmi beş şarkı ve bir ninni mevcuttur. 121-180. Fasiküller 1926 yılında İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı Türk Mûsikîsi Klâsikleri adı altında basılmıştır. 181-263. Fasikülleri kapsayan bu külliyyât’ta ise dokuz kâr, yirmi dört beste, otuz üç semâî ve sekiz şarkı’dan oluşan toplam yetmiş dört eser mevcuttur.

• DUYGULU, Melih-ÜNLÜ, Cemal (Hızl.), 2000, *1900’den 2000’e 100 Yıllık Ses Kayıt Tarihimize Müzikle Yolculuk, En Seçkin Eserler Yorumcular ve Bestelerle Türk Mûsikîsi* (Kitap+3 Cd), Ekinciler Holding AŞ. FRS Mat. 120 s.

Türk Mûsikîsi’nin kayıt tarihini gözler önüne seren bu çalışma alanında ilk olma özelliği taşımaktadır. Ses kayıt cihazı fonograf’ın keşfiyle başlayıp yıllar içerisinde gelişen kayıt tarihimiz kronolojik bir sırayla bu çalışmada gözler önüne serilmektedir. Türk Mûsikîsi’nin altmış dört sanatçısı ve onların yorumlarının bulunduğu cd’lerin de eklendiği bu kitapta ses kayıt tarihimiz belli başlı bazı dönemlere ayrılarak incelenmiştir. Bunlar 1900’ lü yıllar, II. Meşrutiyet ve sonrası, I. ve II. Dünya Savaşı yılları, Cumhuriyet dönemi, 1950 sonrası. Kitapta ayrıca Türk Mûsikîsi’nin formları, dönemleri, bestekârları hakkında da ayrıntılı bilgiler verilmektedir. Âşık Veysel (öl. 1973)’den Tanburî Cemil (öl. 1916)’e, Kağıthâne Havası’ndan Derleme’ye, Zeybek’ten Peşrev’e kadar hemen her tür orijinal kayıtlarıyla albüm içindeki cd’lerde yer almaktadır. Yurt genelinde Bela Bartok (öl. 1945) ve Mustafa Sarısözen (öl. 1963) tarafından yapılan derleme çalışmaları, derlemede cihaz kullanmanın önemi, Ankara Devlet Konservatuvarı ve diğer kurumların derlemeleri, 1970’li yıllarda patlak veren Anadolu Pop Akımı, onu takip eden Arabesk kültürü, aynı yıllarda Halk ve Türk Mûsikîsi’nin durumu hakkında detaylı bilgiler verilmektedir. Melih Duygulu ve Cemal Ünlü tarafından derlenen kitapçıkta ayrıca cd’lerde icra edilen eserlerin tam kimlik bilgileri ile bestecisi ve seslendiricisinin hayat hikâyeleri verilmiştir. Anlatılanların pekçok resim ve fotoğrafla örneklendirildiği bu çalışma gerek icra örnekleri gerekse görsel zenginliğiyle tarihi açıdan önemli bir kaynaktır.

• *Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Sempozyumu, 14-16 Nisan 2005, (Bildiriler), 2005, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Yay. No:1, Kayseri.*

Bu kitap, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünün 10. kuruluş yılında düzenlenen “Müzik Sempozyumu”nda sunulan bildirilerden oluşmaktadır. Sempozyumda müzikoloji, müzik teknolojisi, müzik teorisi ve müzik eğitimi konularında kırk sekiz adet bildiri sunulmuştur. Kitapta Türk Mûsikîsi ile ilgili olan bildiriler şunlardır. Prof. M. Salih Ergan “Müzik Biliminde Bibliyografya ve Önemi”, Prof. İnci Koçak “Türk Müziğinin Mehmet Ali Paşa ve Hidivler Dönemindeki Mısır Müziğine Etkisi”, Yrd Doç. Dr. Fatma Adile Başer “Tetkik’u Tahkik Adlı Eserden Bazı XVIII. Yüzyıl Türk Müziği Bestecilerine Dâir Önemli Notlar”, Öğr. Gör. Erkan Aydın “Türk Müziği’nde Kullanılmış Olan Nota Yazılarının Eğitimdeki Yeri”, Öğr. Gör. Osman Öksüzöğlü “Şanlıurfa Tarihinde Din ve Müzik Olgusu”, Öğr. Gör. Emel Demirgen “Bir Türk Müzikolojisi Kaynağı Olarak Topkapı Sarayı Emanet Hazinesi Kitaplığı 2069 Nolu Mecmûa Hakkında”, Arş. Gör. Ferdi Koç “Sultan III. Selim’in Eserlerinde Sûz-i Dilârâ Makamı”.

• ERDEMİR, Avni, 1999, *Anadolu Sahası Mûsikîşinâs Divan Şairleri*, Türk Sanatı ve Eğitimi Vakfı Yay:1, Anıl Mat. ve Ciltevi, Ankara, XLIX+541 s.

Bu çalışma, Avni Erdemir’in Gazi Üniversitesi’nde tamamladığı yüksek lisans tezi olup hem edebiyat hem de mûsikî alanında önemli bir kaynaktır. Kitap, Abdülkerim Abdulkadiroğlu’nun takdim yazısıyla başlamaktadır. İçindekiler bölümü ve Önsöz’den sonra bibliyografya verilmiştir. Çalışmada iki yüz üç mûsikîşinâs şâir hakkında bilgi verilmektedir. Bu kişiler mahlâslarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. Öncelikle kişi hakkında biyografik bilgiler verilmiş daha sonra şiirlerinden örnekler sunulmuştur. Bestelenen şiirlerinin kim tarafından bestelendiği, makamları ve usûlleri hakkında da açıklamalar bulunmaktadır. Ayrıca çalışmada mûsikîşinâs şâirler yüzyıllara, mesleklerine, memleketlerine ve hangi tarikata bağlı olduklarına göre sınıflandırılmış ve haklarında istatistiksel sonuçlara varılmıştır. Buna göre XIII-XIV. yüzyıllar’da Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî (öl. 1273) ve oğlu Sultan Veled (öl. 1312) karşımıza çıkmaktadır. XV. yüzyıl’da on üç, XVI. yüzyıl’da altmış bir, XVII. yüzyıl’da elli altı, XVIII. yüzyıl’da otuz üç, XIX. yüzyıl’da otuz yedi ve XX. yüzyıl’da Mehmet Abdülbâki Dede

(öl. 1935) ile Ahmet Celâleddin Dede (öl. 1946) olmak üzere iki kişi bulunmaktadır. Mesleklerine göre yapılan sınıflandırmada ilk sırayı kırk üç kişiyle şeyhler almaktadır. Bunu otuz dört kişiyle cami görevlileri, yirmi iki kişiyle kadılar, yirmi bir kişiyle müderrisler, yirmi kişiyle saray mensupları, on dört kişiyle kâtip ve hanendeler takip etmektedir. Burada yazar, Türk Mûsikîsi'nin gelişiminde tekke, medrese, cami ve sarayın büyük rol oynadığını belirterek detaylı açıklamalarda bulunmuştur. Mûsikîşinâs şâirlerin tarikatlara göre dağılımında ise Mevlevîler ilk sırada yer almaktadır. Daha sonra Halvetîler ve Celvetîler gelmektedir. Memleketlerine göre yapılan son sınıflandırmada ise en fazla mûsikîşinâs şâir yetiştiren şehirler İstanbul, Edirne ve Bursa'dır. Bu bölümün sonunda mûsikîşinâs divan şâirleri tablosu bulunmaktadır. Şâirlerin mahlâsı, adı, baba adı, lakabı (künyesi, mensubiyeti, şöhreti), mesleği, divanı ve vefat tarihleri verilmektedir. Kitapta yer alan mûsikîşinâs şâirlerden bazıları şunlardır: Adile Sultan (Âdile, öl. 1898), II. Mahmud (Adlî, öl. 1839), Arif Mehmet çelebi (Ârif, öl. 1677), İsmail (Âsım, öl. 1760), Mahmud Celaleddin (Celâl, öl. 1899), Gazi Giray (Gazâyî, öl. 1607), III. Selim (İlhâmî, öl. 1808), İzzeddin Ahmed (İzzî, öl. 1739), Hasan (Kenzî, öl. 1715), Makâmî (öl. 1534), II. Murad (Murâdî, öl. 1451), IV. Murad (Murâdî, öl. 1640), Abdülbâki Nâsır Dede (Nâsır, öl. 1821), Yahyâ (Nazîm, öl. 1726), Mustafa (Nühüft, öl. 1877), Mehmed (Rûşen, öl. 1891), Selim Giray Han (Selim, öl. 1704), II. Selim (Selîmî, öl. 1574), Şûrî (öl. 1582), Mehmed (Tâbî, öl. 1552), Mustafa (Tab'î, öl. XVIII. yy.), Osman (Vâsıf, öl. 1810-1824?), Hasan (Zâkirî, öl. 1623), Şa'ban (Zâkirî, öl. 1650), Mustafa (Zekâyî, öl. 1812), Halil (Zekî, öl. 1703), Zeynep (öl. 1474), Zeynî (öl. XVI. yy.), Zünnûn (öl. XVI. yy.), Abdurrahim (şeydâ, öl. 1800), Ali (Şefkatî, öl. 1890) vd. Kitabın sonunda dizin yer almaktadır.

• ERGAN, M. Salih, 1994, *Türkiye Müzik Bibliyografyası, Kitaplar – Notalar (1929-1993)*, Selçuk Ü. Eğitim Fak.Göksu Cilt Evi, Konya, 256 s.

Kitap, Onur Akdoğu (öl. 2007)'nin "Türk Müziği Bibliyografyası" isimli kitabından sonra yapılmış ikinci kapsamlı çalışmadır. Yazar bu kitabını yirmi yıl gibi uzun bir sürede tamamlamıştır. Harf İnkılâbından 1993 yılına kadar olan dönemi kapsayan kitap sadece Klâsik Türk Müziği'ne yönelik olmayıp Batı Müziği ve Türk Halk Müziğini de içermektedir. Ayrıca İlköğretim ve Eğitim Fakültelerine yönelik basılmış yayınlar da tanıtılmaktadır. Tanıtılan eserler; kitap, ansiklopedi, tez ve nota

gibi basılı yayınlardan oluşmaktadır. Bibliyografya'nın anlamı, çeşitleri, tarihçesi konulu giriş bölümünde bir de “Basma Yazı ve Resimler Derleme Kanunu”na ilişkin yasa maddeleri bulunmaktadır. Birinci bölümde yazar adlarına göre tam bibliyografik kimlik çıkarılmıştır. İkinci bölümde eser adlarına göre sistematik tasnif yapılmıştır. Bu tasnif şöyledir: Akademik Çalışmalar (Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri), Ansiklopedik Eserler, Antolojiler, Aşık Musikisi, Atatürk'le İlgili Eserler, Bibliyografya-Katalog, Bildiriler, Caz-Dans-Arabesk-Pop-Rock, Dini ve Tasavvûfi Müzik, Eğitim-Öğretim (A. Genel, B. Ders Kitapları,, 1- İlkokul ve Öncesi, 2- Ortaokul, 3- Lise-İlköğretmen Okulu, 4- Yüksek Okul, 5- Çocuk Eğitimi, C. Öğretim Metotları; 1- Akordeon, 2- Bağlama, 3- Cümbüş, 4- Davul, 5- Flüt, 6- Gitar, 7- kanun, 8- Kaval, 9- Keman, 10- Klarnet, 11- Mandolin, 12- Melodika, 13- Mızıka, 14- Ney, 15- Org, 16- Piyano, 17- Solfej, 18- Tanbur, 19- Ud), Fıkra-Karikatür, Folklor (Halkbilim), Halk Musikisi (Genel Konular, Halk Türküleri, Halk Oyunları), İstiklal Marşı ve Milli Marşlar, Mehter-Bando-İzcilik, Müzik Nazariyatı (Batı Müziği, Türk Müziği, Müzik Tarihi, Biyografi), Nota Eserleri (A. Batı Sanat Müziği; 1- Albümler, 2- Keman Eserleri, 3- Koro Eserleri, 4- Oda Müziği, 5- Piyano Eserleri, 6- Piyano Eşlikli Eserler, B. Türk Sanat Müziği; 1- Fasıllar ve Makamlar, 2- Külliyyatlar), Organoloji (Çalgı Bilimi), Psikoloji-Sosyoloji-Kültür-Estetik, Rondlar-Çocuk Oyunları, Sahne Eserleri (A. Opera-Bale, B. Opera, C. Operet-Müzikli Oyun vb.) Kitabın üçüncü bölümünde yazar adları, kitap ve eser adları dizini yapılmıştır. Kitabın dördüncü ve son bölümünde ise 1993 yılına kadar basılan eserler hakkında bazı istatistiksel bilgiler verilmiştir.

- ERGUNER, Süleyman, 2002, *Ney / Metod*, (Kitap+2 Cd), Erguner Müzik San. Tic. Ltd. Şti. İstanbul, 351 s.

Kitap, 1986 yılında ilk basımı yapılan “Ney Metodu”nun ikinci baskısıdır. Kitapta, ney'in tarihsel gelişimi incelenmektedir. Ney yapımı konusunda açıklama yapılarak ney'in özellikleri ve icrasına yönelik açıklamalarda bulunulmuştur. Ayrıca Mevlevîlik ve ney arasındaki ilişkiye ışık tutularak bu saza gönül vermiş neyzenler tanıtılmaktadır. Kitapta örnek eser notaları da bulunmaktadır.

- ERGÜNER, Süleyman, 2003, *Rauf Yekta Bey, Neyzen-Müzikolog-Bestekâr*, Kitabevi Yay. İstanbul, 183 s.

Türk Müsikîsi'ne nazari anlamda büyük hizmetleri olan Rauf Yekta Bey (öl. 1935)'in konu edildiği bu kitap, Süleyman Erguner'in 1997 yılında tamamladığı doktora tezidir. Öncelikle Rauf Yekta Bey'in hayat hikâyesi anlatılarak müsikî öğrenimi hakkında bilgiler verilmiştir. Sanatı ve icrakârlığı yönünden ele alınarak neyzenliğine değinilmiş, yıllarca bilgilerini aktardığı öğrencileri ve müsikî eserleri de tanıtılmıştır. Rauf Yekta Bey'in husûsiyetle üzerinde durulması gereken bir diğer yönü ise arşivci olmasıdır. Kitapta onun bu yönüne de değinilerek müsikî tarihi ve nazariyatı kitapları yönünden zengin olan kütüphanesi tanıtılmıştır. Son olarak yazdığı kitaplar, çeşitli dergilerde yayımlanan makaleleri hakkında bilgiler verilmiştir.

- ERGÜN, Ender - SALGAR, Fatih - AYTAN, Serhan, 1996, *Dede Efendi Besteleri*, Kültür Bak. Yay. No: 1841, Milli Kütüphane Basımevi, Ankara, 160 s.

Hammâmîzâde İsmail Dede Efendi (öl. 1845)'nin 150. ölüm yıldönümü olması ve 1996 senesinin Dede Efendi yılı seçilmesi sebebiyle basılan kitap, Dede Efendi'nin değişik makam ve formlarda altmış bir eserinin bulunduğu nota kitabıdır.

- EZGİ, Suphi, 1948, *Tanbûrî Mustafa Çavuş'un 36 Şarkısı*, İstanbul Belediye Konservatuarı Nşr. Hüsniyatı Basımevi, İstanbul, 48 s.

Tanbûrî Mustafa Çavuş (öl. 1770)'un daha önce bilinen ve bilinmeyen eserlerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulan bu kitap, Dr. Suphi Ezgi tarafından notaya alınmıştır. Bu eserler şunlardır: 1-Mahur Şarkı "Gül mevsimi seyredelim baharı", 2-Mahur şarkı "Nazar itti ba'zı yaran", 3-Muhayyer Şarkı "Hala gönlüm bir güzelde", 4-Puselik Şarkı "Mahitabda gördüm yarı", 5-Puselik Şarkı "Kerem kâni efendim gel gül yüze", 6-Tahir Şarkı "Hiç uyutmaz beni derdim", 7-Hüseyini Şarkı "Bir dilberdir beni yakan", 8-Müstear Şarkı "Beğenürsen al yanına", 9-Neva Şarkı "Muntazırım teşrifine reftar ile revişine", 10-Acem şarkı "Bir aşkın olsa yarı terk edemez ah-ü zari", 11-Acem Şarkı "Açıl bahtım şen ol gönlüm uyuma", 12-Acem Şarkı "O yar bana gör neler eyler", 13-Hisar puselik şarkı "Düçüşmimden gitmez aşkın hayali", 14-Hisar puselik şarkı "Dök zülfünü meydana gel", 15-Saba şarkı "Bir esmere gönül verdim firakile arttı derdim", 16-Uşşak şarkı "Canım azdır sabr edemem", 17-

Uşşak şarkı “Yavrucağım güzellendi”, 18-Uşşak şarkı “İndim yarin bahçesine ayvalık narlık”, 19-Şehnaz şarkı “Ah geleydi nur-i aynım şimdi”, 20-Şehnaz şarkı “Fırsat bulsam yare varsam”, 21-Şehnaz şarkı “Meclis âra mugpeçenin aşıkı çok perçeminin”, 22-Arazbar şarkı “Ezelîdir bu aşk bende gül gibidir nazik tende”, 23-Neva puselik şarkı “Tehammül kalmadı zerrece dilde aman”, 24-Hüzzâm şarkı “Güzellerde ne bu halet nerde görsem olur hayret”, 25-Hüzzâm şarkı “A canım gel açma sır-ı penhanı”, 26-Hüzzâm şarkı “Çıkayım gideyim aman dağlar başına”, 27-Hüzzâm şarkı “Vefa yoktur akan suda”, 28-Bayati şarkı “Bir rum dilbere oldum müptela”, 29-Bayati şarkı “Meclise gel gönlüm eyle”, 30-Bayati şarkı “Çıkalım sayd-ü-şikâre”, 31-Gerdaniye puselik şarkı “Garib gönlüm mahzun yine”, 32-İsfahan şarkı “Safa geldin efendim sen”, 33-İsfahan şarkı “Mah yüzüne bakmak ile doyulmaz”, 34-İsfahan şarkı “Böyle rakkas ne demeli”, 35-İsfahan şarkı “Ne safadır eyyam-ı-mül”, 36-Nikriz şarkı “Elmas senin yüzün gören”.

• FARMER, H. George (Çev: M. İlhami Gökçen), 1999, *17. Yüzyılda Türk Çalgıları*, Kültür Bak. Yay. Ankara, 105 s.

Araştırmacı, yazar Henry George Farmer (öl. 1965) tarafından oluşturulan bu çalışma, 17. yüzyıl çalgılarının adları, anlamları, kökenleri, şekilleri gibi konularda detaylı bilgiler vermektedir. Mûsikîci olarak Evliya Çelebi (öl. 1682-1684?)’nin tanıtıldığı kitapta, onun ünlü Seyahatnâmesi’ndeki açıklamalar ışığında çalgıları tanımlama şekline yer verilmektedir. Buna göre çalgılar dört’e ayrılmaktadır. 1- Ses veren cisim çalgıları, 2- titreşen zar çalgıları, 3- nefesli çalgılar ve 4- telli çalgılardır. Bu sınıflamanın ardından sazlar tek tek açıklanmıştır. Arapça, Farsça karşılıkları verilerek anlamları üzerinde durulmuştur. Evliya Çelebi’nin kendi çalgı tanımlamasından sonra Meninski’nin, ardından Rauf Yekta’nın ve son olarak da yazarın kendi tanımı verilmektedir. Mesgnien Meninski (öl. 1698), Evliya Çelebi’nin çağdaşıdır. “Thesaurus” adlı kitabı Türkçe’nin gelmiş geçmiş en büyük sözlüğüdür. Burada çalgılardan da bahsetmekte ve yaptığı açıklamalarının çoğu Seyahatnâme’dekilere uymaktadır. Kitapta, mehter mûsikîsi çalgılarının resmi ile İran çalgılarının listesi de bulunmaktadır. Yazar’ın notları, çevirmen’in notları ve bibliyografya ile kitap son bulmaktadır.

- FONTON, Charles, (Çev: Cem Behar), 1987, *18.Yüzyılda Türk Müziği Avrupa Müziği ile Karşılaştırmalı Bir Deneme*, Pan Yay. No: 5, Kent Basımevi, İstanbul, 127 s.

Charles Fonton (öl. ?), 1725 civarında doğmuş ve ömrünün büyük bölümünü Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde geçirmiş bir yazardır. Onun 1751 yılında yazdığı “Şark Mûsikîsi Avrupa Mûsikîsi’yle Karşılaştırmalı Bir Deneme” adlı kitabı, Doç. Dr. Cem Behar tarafından Paris’teki Bibliotheque Nationale’de bulunan Fransızca elyazması olan tek nüshadan alınarak Türkçe’ye kazandırılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu’nda mûsikî öğrenimi ve icrasıyla ilgili bilgiler verilen kitapta, nazari olarak usûller ve perdelerden söz edilmektedir. Ayrıca 18. yüzyıl’da Klâsik Türk Mûsikîsi’nde kullanılan sazları (ney, tanbur, miskal, rebap) tanıtmaktadır.

- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1975, *Türk Nefesli Çalgıları (Türk Ötkü Çalgıları)*, Kültür Bak. Milli Folklor Araştırma Dairesi Yay. No: 12, Ankara Ü. Basımevi, Ankara, VIII+63 s.

Enstrümanlar konusunda uzun yıllar araştırma yapan ve bu konuda önemli kaynak çalışmaları bulunan Mahmut Ragıp Gazimihal (öl. 1961)’in bu kitabı, Türk nefesli çalgıları konusunu içermektedir. Kitap, sazların doğuşu, kökeni ve gelişimi aşamalarını da kapsayan geniş bir çerçeveye sahiptir. Öncelikle Evliya Çelebi (öl. 1682-1684?) dönemindeki nefesli çalgılardan bahsedilmiş daha sonra Ankara ili köylerinde kullanılan sazlar hakkında açıklayıcı bilgiler verilmiştir. Sazların ölçüleri ile ilgili bilgilerin yanı sıra tüm anlatılanlar resim ve fotoğraflarla örneklendirilmiştir. Daha çok Türk Halk çalgılarına yer verilen kitapta, sazların tarihsel süreçleri ele alınmıştır. Kitabın sonuna bir de “Küçük Sözlük” eklenmiştir

- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 2001, *Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız*, 2.bs. Kültür Bak. Yay. No: 2688, Türk Hava Kurumu Basımevi, Ankara, 162 s.

İlk baskısı 1975 yılında Kültür Bakanlığı tarafından yapılan bu kitapta sazların atası olarak bilinen kopuz’un ve diğer telli çalgıların oluşumları ve tarihsel gelişimleri üzerinde durulmuş, Orta Asya’dan günümüze değin dünyanın çeşitli coğrafyalarında kullanılmış ve bugün unutulmuş bu sazlar hakkında bilgiler verilmiştir. Çoğunluğunu Türk Halk Çalgıları’nın oluşturduğu kitapta, Rebab, Ud, Tanbur gibi sazların da tarifi

yapılmıştır. İlkçağ'da saplı tel sazları, Orta Asya'da kopuz, kopuz sözü, ilk kopuz çeşitleri, Uygurlarda kopuz, Akdeniz havzasındaki kopuzlar, Oğuz kopuzu gibi konular hakkında açıklamalar yapılmaktadır. Şâirlerin dilindeki kopuz kelimesi şiirlerle örneklendirilmekte, Yunus Emre'nin şiirlerinde ifade ediliş tarzına da yer verilmektedir. “Kövür'den Çöğür'e” başlıklı bölümde saplı mızrap sazlarının kelime ve şekillerinin zaman içinde değişerek aldığı son durum incelenmektedir. Kitapta, Evliya Çelebi (öl. 1682-1684?)'nin saplı mızrap sazları tarifine de yer verilmektedir. Burada George Farmer (öl. 1965)'in “17. Yüzyıl'da Türk Çalgıları” isimli kitabında bulunan tanımlamalardan da örnekler bulunmaktadır. Kitapta yer alan eklerde otuz beş sazın anlamı, ölçüleri, kökeni, tarihçesi ve resmi verilmiştir. Folklor Mûsikîsi'nde kullanılan sazlar hakkında da bilgilerin bulunduğu kitap, düşünce ve dilekler kısmıyla sona ermektedir.

- GÜLDAŞ, Saadet, 2003, *Türk Mûsikîsi'nde Prozodi*, Kurtiş Mat. İstanbul, 649 s.

Bu kitap, Saadet Güldaş'ın geliştirilerek ve eklerle zenginleştirilerek düzenlenmiş doktora çalışmasıdır. Kitap genel olarak sözlü mûsikî eserleri için gerekli olan ve en basit ifadesiyle “güftede vurgunun önemi ve bu vurguyla birlikte hareket eden melodi” anlamına gelen prozodinin ayrıntılarıyla tarifini vermektedir. Öncelikle vurguyu oluşturan elemanlar hakkında bilgi verilerek ses, sesin doğuşu, vokaller ve özellikleri açıklanmaktadır. “Hece Vurgusu”, “Türkçe'de Ekler Vurgusu”, “Kelime Guruplarında Vurgu”, “Cümle Vurgusu” başlıkları altında vurgu konusu detaylarıyla incelenmektedir. Üçüncü bölümde yazı dili, konuşma dili, mûsikî dili prozodisine değinilerek dilimizdeki vurgu çeşitlerinin sözlü eserlerdeki müzik vurgusuyla prozodik uygulaması yapılmaktadır. Dördüncü ve son bölümde prozodik tahlil uygulamaları gösterilmektedir. Sanat ve Halk Mûsikîsi olarak ikiye ayrılan bu bölümdeki Türk Mûsikîsi eserleri şunlardır: Tanburî Mustafa Çavuş'un Uşşâk şarkısı “İndim Yârin Bahçesine”, Rahmi Bey'in Hicâz şarkısı “Akşam Erdi Yine Sular Karardı” ve Münir Nurettin Selçuk'un Kürdîlihicâzkâr şarkısı “Endülüs'te Raks”. Kitabın sonuç bölümü “Dilde Prozodi ve Önemi”, “Vurgu ve Prozodi”, “Türkçe ve Şarkılarımız”, “Türkçe ve Bestekârlık” ve “Prozodiden Kimler, Nasıl Yararlanır?” başlıklarını taşımaktadır. Kitabın sonunda bibliyografya ile şâir ve bestekârlar indeksi bulunmaktadır.

• GÜNTEKİN, Mehmet, (Hızl.) 2004, *Bestekâr Milletvekilleri*, (Cd'li), TBMM Kültür Sanat Yay. Kaf Müzik, Ankara, 32 s.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adına hazırlanan bu çalışma, Meclis-i Mebusân'dan günümüze kadar geçen zaman zarfında hem halkı temsil etmiş hem de bestekârlığa gönül vermiş olan milletvekillerinin eserlerinden oluşmaktadır. Albümde bir tanesi peşrev toplam on yedi eserin icrası bulunmaktadır. Kitapçıkta ise albümde yer alan eser sahibi milletvekilleri ve eserleri Türkçe-İngilizce olarak tanıtılmaktadır. Eserler TRT sanatçısı Melihat Gülses ve Devlet Türk Müziği Topluluğu sanatçıları Mehmet Güntekin, Gül Yazıcı ve İlhan Yazıcı tarafından seslendirilmiş olup, çalışmanın sanat yönetmenliğini Mehmet Güntekin yapmıştır. Albümde yer alan bestekâr milletvekillerinin isimleri şunlardır. Zülfü Livaneli, Güneş Müftüoğlu, Mustafa Kul, Necip Mirkelamoğlu, Yılmaz Öztuna, Hasan Ali Yücel, Yılmaz Karakoyunlu, Kazım Karabekir (öl. 1948), Muhittin Akyüz, Osman Şevki Uludağ (öl. 1964), Rüştü Şardağ (öl. 1994), Şükrü Şenozan (öl. 1954), Ahmet Rasim (öl. 1932), Manyasizade Refik (öl. 1908), Samih Rifat.

• HASKAN, Mehmet Mermi, 2004, *Eyüplü Hattatlar Mûsikîşinâslar Meşhurlar*, C: I, *Eyüplü Hattatlar*, Eyüp Belediyesi Kültür ve Turizm Md. FSF Mat. İstanbul, 272 s.

_____, C: II, *Eyüplü Mûsikîşinâslar*, 238 s.

_____, C: III, *Eyüplü Meşhurlar I*, 222 s.

_____, C: IV, *Eyüplü Meşhurlar II*, 224 s.

Eyüpsultan, gerek eski zamanlarda gerekse yakın geçmişimizde pek çok önemli şahsiyet, hattat ve mûsikîşinâs barındırmış, zamanla mûsikî okulu haline gelmiş bir semttir. “Eyüplü Hattatlar Mûsikîşinâslar Meşhurlar” adlı bu kitabın ikinci cildi mûsikîşinâslara ayrılmış olup Mehmet Güntekin tarafından neşre hazırlanmıştır. Bu cilt, Eyüp’ün mûsikî yönüyle anlatıldığı, Eyüp’te doğmuş, büyümüş, yaşamış, tanınmış ya da tanınmamış birçok bestekârın tanıtıldığı ve bu kişilerin eserleri hakkında bilgilerin verildiği bir çalışmadır. Kitabın ilk bölümünde Eyüpsultan’ın tarihi, tekkeleri ile mehter ve mehterhâne konularının işlendiği ve farklı kişilerce kaleme alınmış bildiri, ansiklopedi maddesi vb. yazılar bulunmaktadır. Burada ilk önce Cahit Atasoy’un kaleme aldığı üç bildiri yazısı bulunmaktadır. “700 Yıllık Medeniyetimizdeki Türk

Mûsikîsi” adlı bildirisinde mûsikînin tarihsel geçmişi ele alınmaktadır. (Tarihi Kültürü ve Sanatıyla III. Eyüpsultan Sempozyumu, 2000, İstanbul, s.164-169). “Eyüp Türk Mûsikîsi Tarihi Boyunca Bir Mektep (Ekol) Olmuştur” başlıklı bildiride Eyüp semtinin Türk Mûsikîsi’ndeki önemi üzerinde durulmuştur. (IV. Eyüpsultan Sempozyumu, 2000, İstanbul, s.420-425). “Eyüpsultan ‘da Zekâi Dede Konservatuvarı” başlıklı bildiri ise, kurulan Zekâi Dede Konservatuvarı hakkında bilgiler vermektedir. (II Eyüpsultan Sempozyumu, 2000, İstanbul, s.154-157). Doç. Dr. Azmi Bilgin’in “Ümmi Sinan Ve Ümmi Sinan Tekkesi” adlı bildirisi Eyüp’te bulunan Ümmi Sinan tekkesini tanıtmaktadır. (IV. Eyüpsultan Sempozyumu, 2003, İstanbul, s.125-126). E. Seher Özen (Kargı)’ın “Ümmi Sinan Külliyesi Talip Kargı Türk Tasavvûf Mûsikîsi ve G.K.T.Y. Derneği” başlıklı yazısı ise mûsikî derneğinin kuruluşu ve çalışmaları hakkında bilgiler vermektedir. Kitaptaki diğer yazılar ise şunlardır. Gündegül Parlar “Mehter ve Mehteran-ı Eyüpsultan” (II.Eyüpsultan Sempozyumu,1998, İstanbul, s.164-169), Ahmet Tezbaşar “Mehter Kelimesi ve İfade Ettiği Manalar” (Mehter Tarihi Teşkilatı ve Marşları, 1975, İstanbul, s.7-11), Haşmet Altınölçek “Mehterhâne” (İstanbul Ansiklopedisi, Kültür Bak. Tarih Vakfı Yay. 1994, C. 5, İstanbul, s.371-372), Yılmaz Öztuna “Mehter Mûsikîsi” (İslam Ansiklopedisi, MEB Yay.), Sabahattin Davas, Reşat Ekrem Koçu “Mehterhane ve Mehterler” (İstanbul Ansiklopedisi arşivinden, tarihsiz, Turing Yay. s.1-5), Nihat İncekara “Mehterân-ı Eyüpsultan” Eyüp Mûsikî Vakfı. Kitabın ikinci bölümünde bestekârlar yer almaktadır. Burada altmış sekiz bestekârın hayatları anlatılmış eserleri hakkında bilgi verilmiş ve örnek eser notaları da eklenmiştir. Kitapta adı geçen Eyüplü mûsikîşinâslardan bazıları şunlardır. Ahmet Mûkerrem Akıncı (öl. 1940), Ali Salâhi Bey (öl. 1945), Hacı Ârif Bey (öl. 1885), Buhûrizâde Mustafa İtrî (öl. 1712), Rahmi Duman (öl. 1985), Eyyûbi Ebubekir Ağa (öl. 1758), Süleyman Erguner (öl. 1953), Enfi Hasan Ağa (öl. 1724-1728?), Sâdeddin Heper (öl. 1980), Ahmed Irsoy (öl. 1943), Muallim İsmail Hakkı Bey (öl. 1927), Medeni Aziz Efendi (öl. 1895), Rahmi Bey (öl. 1924), Leyla Saz (öl. 1936), Şükrü Şenozan (öl. 1954), Abdülkadir Töre (öl. 1946), Zekâi Dede Efendi (öl. 1897) vb.

- HEPER, Saadettin, (Hzl.) 1974, *Mevlevî Âyinleri*, Konya Turizm Derneği Yay. Güven Mat. Ankara, V+558 s.

Saadettin Hepar (öl. 1980)'in Bahâriye ve Yenikapı Mevlevîhâneleri Kudümzenbaşısı Zekâî Dede Zâde Hafız Ahmet Efendi (öl. 1943), Yenikapı Mevlevîhânesi Neyzen Başısı Rauf Yektâ Bey (öl. 1935), Galata Mevlevîhânesi Neyzenbaşısı Hacı Emin Efendi (öl. 1945) ve Ahmet Avni Bey (öl. 1938)'den ve onlarla yaptığı meşklerden faydalanarak oluşturduğu bu kitapta, Mevlevîhânelerde okunarak tarihi değer kazanmış olan kırk üç Âyîn-i Şerîf'in notası bulunmaktadır.

- İHSANOĞLU, Ekmeleddin - ŞEŞEN, Ramazan - GÜNDÜZ, Gülcan - BEKAR, M. Serdar, 2003, *Osmanlı Mûsikîsi Literatürü Tarihi*, IRCICA Yayınevi, (Research Centre for Islamic History, Art and Culture, İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi) İstanbul, LXXVII+478 s.

Türkiye'deki bütün kütüphaneler taranarak yapılmış bu araştırma, Türk Mûsikîsi sahasına giren iki yüz kırk dokuz basma ve dört yüz altmış dört yazma eseri içermektedir. Sahibi bilinmeyen eserlere de yer verilen kitapta eser hakkında detaylı açıklamalar yapılmış ve bulunduğu kütüphanelerle ilgili bilgiler verilmiştir. Müellifler ve eserleri, yazarların ölüm tarihlerine göre sıralanmış ayrıca önemli yazmalardan bazılarının orijinal örneklerinin bulunduğu ekler kısmı da kitaba eklenmiştir. Kitapta Osmanlılar devrinde mûsikî konusunda yazılmış yedi yüz on üç eser tanıtılmaktadır.

- İPEKTEN, Halûk (Hzl.) 1989, *Enderûnlu Vâsıf, Hayatı - Kişiliği ve Şiirlerinden Seçmeler*, Kültür Bak. Yay. No: 1041, Ankara, 167 s.

18. yüzyıl sonu 19. yüzyıl başı Osmanlı Devleti'nin dağılma ve çöküş dönemlerinde yaşamış olan Enderûnlu Vâsıf (öl. 1810-1824?), sosyal ve siyasal hayatın yanında edebiyatta da yaşanan gerilemeye bizzat şahit olmuş önemli bir isimdir. I. Abdülhamit (öl. 1789), III. Selim (öl. 1808), IV. Mustafa (öl. 1808), ve II. Mahmut (öl. 1839)'un padişahlığını gören Vâsıf, oldukça şanssız bir dönem şâiri ve bestekâridir. 18. yüzyıl başında Nedîm (öl. 1730), sonunda ise Şeyh Gâlip (öl. 1799) gibi iki büyük şâirin yetişmesi Vâsıf'ın ve diğer şâirlerin gölgede kalmasına sebep olmuştur. Toplumda başlayan yozlaşma, kullanılan edebî dile de sıçramış şiir dili halkın günlük konuştuğu düzeye inmiştir. Divân şiirinin kalıplaşmış kuralları bozulmuş ve yeni oluşan basit şiir

moda haline gelmiştir. Enderûnlu Vâsıf da bu günlük dili kullanan şâirlerden biri olmuştur. Şiirlerini topladığı bir de mürettep divânı vardır. Kitapta, onun hayatı, edebî kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verilmektedir. Divân'ından seçilen bir münâcât, bir tarih, otuz iki gazel, yirmi dört şarkı ve iki muhammes açıklamalarıyla birlikte yer almaktadır.

• KALAYCIOĞLU, Rahmi (Hzl.), *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*,

C: I, S: 1, Mustafa Nafiz Irmak, 1959, Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 17 s.

S: 2, Refik Fersan, 1959, İstanbul, 18 s.

S: 3, Kemanî Cevdet Çağla, 1960, İstanbul, 17 s.

S: 4, Sadettin Kaynak, 1960, İstanbul, 20 s.

S: 5, Tanbûrî Selâhaddin Pınar, 1960, İstanbul, 17 s.

S: 6, Zeki Ârif Ataergin, 1960, İstanbul, 20 s.

S: 7, Sadi Hoşses, 1960, İskender Kudmani Basımevi, İstanbul, 19 s.

S: 8, Kemanî Emin Ongan, 1960, Hüsnütabiat Basımevi, İstanbul, 17 s.

S: 9, Kemanî Sadi Işıl原因, 1960, İstanbul, 17 s.

S: 10, Dr. Alâeddin Yavaşca, 1960, İstanbul, 18 s.

S: 11, Melahat Pars, 1960, İstanbul, 16 s.

S: 12, Zeki Müren, İstanbul, 17 s.

S: 13, Kadri Şençalar, 1962, Nurgök Basımevi, İstanbul, 17 s.

S: 14, Hayri Yenigün, 1962, İstanbul, 17 s.

S: 15, Durrî Turan, 1962, İstanbul, 16 s.

S: 16, Rıfat Ayaydın, 1962, İstanbul, 16 s.

S: 17, İsmail Baha Süreksan, 1962, İstanbul, 17 s.

S: 18, Yesari Asım Arsoy, 1962, İstanbul, 16 s.

S: 19, Muzaffer İlkar, 1962, İstanbul, 16 s.

S: 20, Suphi Ziya Özbekkan, 1962, İstanbul, 16 s.

_____, *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*, C: II,

S: 21, Münir Mahzar Kamsoy, 1969, Edebiyat Fak. Basımevi, İstanbul, 20 s.

S: 22, İsmail Safa Olcay, 1969, İstanbul, 21 s.

S: 23, Şerif Muhittin Targan, 1969, İstanbul, 24 s.

S: 24, Rüştü Şardağ, 1969, İstanbul, 21 s.

- S: 25, İsmail Hakkı Nebioğlu, 1969, İstanbul, 21 s.
- S: 26, Şükrü Tunar, 1969, İstanbul, 21 s.
- S: 27, Şekip Ayhan Özışık, 1969, İstanbul, 21 s.
- S: 28, Avni Anıl, 1969, İstanbul, 21 s.
- S: 29, Yusuf Nalkesen, 1969, İstanbul, 21 s.
- S: 30, Arif Sami Toker, 1969, İstanbul, 25 s.
- S: 31, Erdiñ Çelikkol, 1978, Favori Basımevi, İstanbul, 16 s.
- S: 32, Sabri Süha Ansen, 1978, İstanbul, 16 s.
- S: 33, Semahat Özdenses, 1978, İstanbul, 16 s.
- S: 34, Kasım İnaltekin, 1978, İstanbul, 17 s.
- S: 35, Turan Toper, 1978, İstanbul, 16 s.
- S: 36, Selâhattin Erköse, 1978, İstanbul, 18 s.
- S: 37, İsmet Nedim Saatçi, 1978, İstanbul, 16 s.
- S: 38, Cinuçen Tanrıkorur, 1978, İstanbul, 22 s.
- S: 39, Dr. Selâhattin İçli, 1978, İstanbul, 20 s.
- S: 40, Haydar Tatlıyay, 1978, İstanbul, 16 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*, C: III,
- S: 41, Ali Ulvi Baradan, 1983, Görol Ofset, İstanbul, 16 s.
- S: 42, Kaya Bekat, 1983, İstanbul, 16 s.
- S: 43, Yılmaz Yüksel, 1983, İstanbul, 20 s.
- S: 44, Reşat Aysu, 1983, İstanbul, 20 s.
- S: 45, Zeynettin Maraş, 1983, İstanbul, 25 s.
- S: 46, Mutlu Torun, 1983, İstanbul, 25 s.
- S: 47, Gündoğdu Duran, 1983, İstanbul, 24 s.
- S: 48, Yıldırım Gürses, 1983, İstanbul, 25 s.
- S: 49, İbrahim Kalyon, 1983, İstanbul, 21 s.
- S: 50, Sadun Aksüt, 1983, Özyılmaz Basımevi, İstanbul, 21 s.
- S: 51, Âmir Ateş, 1983, İstanbul, 21 s.
- S: 52, Adem Şahin, 1983, İstanbul, 21 s.
- S: 53, Dr. Ümit Mutlu, 1983, İstanbul, 21 s.
- S: 54, Fethi Karamahmutoğlu, 1983, İstanbul, 21 s.
- S: 55, Gültekin Çeki, 1983, İstanbul, 21 s.

- S: 56, Nihal Erkutun, 1983, İstanbul, 21 s.
 S: 57, Ferit Sıdal, 1983, İstanbul, 25 s.
 S: 58, Rüştü Erinç, 1983, İstanbul, 25 s.
 S: 59, Baki Duyarlar, 1983, İstanbul, 21 s.
 S: 60, Dr. İrfan Doğrusöz, 1983, İstanbul, 21 s.
 _____, *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*, C: IV,
 S: 61, Erdoğan Berker, 1992, İstanbul, 33 s.
 S: 62, Esin Seçkin, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 63, Rıdvan Lâle, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 64, Orhan Kızılsavaş, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 65, Aydın Tekindor, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 66, Turhan Taşan, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 67, Ali Şenozan, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 68, Coşkun Sabah, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 69, Hüseyin Erbay, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 70, İlgün Soysev, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 71, Bilge Özgen, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 72, Zekâî Tunca, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 73, Mahmut Oğul, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 74, Teoman Alpay, 1993, İstanbul, 33 s.
 S: 75, Hasan Şanlıtürk, 1996, İstanbul, 32 s.

Bu çalışma, Rahmi Kalaycıoğlu'nun 1959 yılından itibaren ortaya koyduğu önemli bir eserdir. Türk Mûsikîsi bestekârlarının tanıtıldığı bu dört ciltlik kitap, bestekârların yaşamları ve eserleri hakkında bilgiler veren değerli bir kaynaktır. Kitap toplam yetmiş beş ünlü bestekâr ve bin seksen sekiz adet nota içermektedir. Bestekârların kendi el yazısı ile yazdığı önsözle başlayan çalışma, eserlerinin doğruluğunu teyit eden müsaade yazısı ile devam etmektedir. Her fasikül tek bir bestekâra ayrılmıştır. Bu fasiküllerde bestekârın yaşam öyküsü anlatılmış, eserlerinin listesi, notası ve yayın numarası verilmiştir. Fasiküllerde ayrıca bestekârlara ait çeşitli fotoğraflar ve belgeler de bulunmaktadır. Şu an dört cilt halinde olan bu çalışmanın yeni ciltleri de hazırlanmaktadır.

- KALAYCIOĞLU, Rahmi (Hzl.), 1993, *Sevgi Pınarı Söz Yazarı Halit Çelikoğlu*, Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı Özel Yay. No: 1, İstanbul, 400 s.

“Gökyüzünde Duman Duman Bulutsun”, “Gözlerin Doğuyor Gecelerime”, “Sevgisiz Yaşayamam”, “Bir Sevgi İstiyorum”, “Adın Bir Dua Gibi” vb. şarkıların söz yazarlığını yapmış Halit Çelikoğlu’nun bestelenmiş şiirlerinin bulunduğu kitabıdır.

- KARADENİZ, M. Ekrem, 1982, *Türk Mûsikîsi Nazariye ve Esasları*, Türkiye İş Bankası Kültür Yay. No: 238, Ajans-Türk Mat. San. Ankara, XXII+789 s.

Bu kitap, merhum Abdülkadir Töre (öl. 1946)’nin kendi yazdığı kitabından edinilen bilgilerle hazırlanmış ve ona ithaf edilmiştir. 1965 yılında tamamlanan kitabın nota denetimi Cinuçen Tanrıkorur (öl. 2000) tarafından yapılmıştır. Altı bölümden oluşan kitap Türk Mûsikîsi Nazariyatı alanında önemli bir kaynaktır. İlk bölümde Türk Mûsikîsi perdeleri konusu işlenmektedir. Iskala, aralıklar, tampere gam, sent sistemi, perdelerin notayla yazılışı, arızalar, perdelerin üç oktav içindeki isimleri ve transpozisyon konularında bilgiler verilmektedir. Usûller bölümünde ikâ, usûl ve darp terimleri açıklanarak darpların çeşitleri sıralanmaktadır. İki zamanlı Nim Sofyan usûlünden yüz yirmi zamanlı Zencir usûlüne kadar yetmiş sekiz usûl tanıtılmaktadır. Makamlar, basit ve birleşik olmak üzere iki kısma ayrılarak incelenmektedir. Makamın tanımı yapılarak bugüne kadar kullanılmış ve artık kullanılmayan makamlar hakkında bilgiler verilmektedir. Karar perdelerine göre basit makamlar sıralanmış ve elli yedi makamın tanımlaması yapılmıştır. Birleşik makamlar bölümünde ise yüz kırk beş tane makam tanıtılmaktadır. Kitapta ayrıca Türk Mûsikîsi’nde kullanılan beste çeşitleri hakkında açıklama yapılarak bunlar “Saz Eserleri”, “Sözlü Eserler”, “Klâsik Mûsikî” ve “Halk Mûsikîsi” başlıklarıyla incelenmektedir. Son bölümde notalar yer almaktadır. Kitap içerisinde anlatılan konular buradaki notalarla örneklendirilmektedir.

- KARAKOYUNLU, Yılmaz, 1999, *Parlamente Bestekârları*, TBMM Kültür Sanat ve Yayın Kurulu Yay. No: 86, Ankara, 267 s.

Kendisi de milletvekili olan Yılmaz Karakoyunlu tarafından hazırlanan bu kitap, parlamento içerisinde yer alan kıymetli bestekârları bir araya getirmektedir. Bu çalışma için TBMM tarafından yayınlanan ve parlamenterleri tanıtan kitaplar taranmış, yaşayan müzikologlar ile temasa geçilmiş ve TRT arşivi gözden geçirilmiştir. Bu

şekilde saptanan parlamenter bestekârlar ile görüşülerek yaşam öyküleri ve eserleri bizzat kendi onayları doğrultusunda düzenlenmiştir. Notaların da yer aldığı kitapta Muhittin Akyüz, İbrahim Yavuz Bildik, Kâzım Karabekir (öl. 1948), Mustafa Kul, Necip Mirkelamoğlu, Hasan Ali Yücel, Arif Sağ, Ahmet Rasim (öl. 1932), Rüştü Şardağ (öl. 1994), Refik Manyasizâde (öl. 1908), Güneş Müftüoğlu, Yılmaz Öztuna, Samih Rifat, Şükrü Şenozan (öl. 1954) ve Dr. O. Şevki Uludağ (öl. 1964) bulunmaktadır.

- KARAKOYUNLU, Yılmaz, 1998, *Yahya Kemal Şarkıları*, Türk Mûsikîsi Vakfı Yay. Promat AŞ. İstanbul, 366 s.

Yahya Kemal Beyatlı (öl. 1958)'nın ölümünün 40. yılı münasebetiyle hazırlanan bu kitap, onun şiirlerinin mûsikî ile olan ilişkisini ortaya çıkarma amacı taşımaktadır. Sunuş yazısıyla başlayan kitap Yahya Kemâl'in kısaca yaşamından söz etmektedir. Şiirle tanışması ve yazdığı ilk şiirleri ile ilgili bilgiler de burada anlatılmaktadır. Onun şiirlerinin genel olarak özellikleri ve mûsikî ile yakınlığı konu edilmektedir. Meşrutiyet ve Cumhuriyet döneminde yetişmiş pek çok bestekârın onun şiirlerini güfte olarak seçmesi, hatta günümüz pop müzik bestelerinde dahi bu şiirlerin tercih edilmesi konusu üzerinde durulmaktadır. Kitapta ayrıca Yahya Kemâl'in müzik anlayışı ve Türk Mûsikîsi üzerine değerlendirmeler yapılmaktadır. Burada Ahmet Uzel (öl. 1998), Aydın Bolak (öl. 2004), Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca, Prof. Dr. Selahaddin İçli (öl. 2006), Ercümen Berker, Doç. M. Cahit Atasoy (öl. 2002) ve Cinuçen Tanrıkorur (öl. 2000)'un görüşlerini belirten yazıları bulunmaktadır. Bestelenen şiirler ilk mısralarına, bestekârlarına ve makamlarına göre üç farklı şekilde sıralanmıştır. Kitabın sonunda güfteler ve notalar yer almaktadır. Burada Yahya Kemâl'in elli sekiz besteci tarafından otuz altı değişik makamda bestelenen yetmiş bir şiirinden oluşan yüz kırk bir mûsikî eserinin notası bulunmaktadır.

- KAYGISIZ, Mehmet, 2000, *Türklerde Müzik*, Kaynak Yay. No:317, Sistem Ofset, İstanbul, 411 s.

Türklerde müziğin tarihsel gelişiminin konu edildiği kitapta Türk toplumunun ekonomik, sosyal, idarî, askerî, ideolojik ve siyasî süreçleri de incelenmektedir. Osmanlı devlet düzeninden bahsedilen ilk bölümde yönetenler, yönetilenler,

Osmanlı'nın kayıpları ve gerilemenin nedenleri konularına değinilmiştir. Osmanlı'da yenileşme çabaları ele alınarak Lâle devri, III. Selim, II. Mahmut, Tanzimat, I. ve II. Meşrutiyet, I. Dünya Savaşı dönemleri üzerinde durulmaktadır. Fars kültürü, Arap-İslâm kültürü, Şamanizm, Batı kültürü ve ulusal kültür başlıklarıyla kültür kökleri incelenirken, yeni düşünce ve oluşumlar hakkında bilgiler verilmektedir. Mimarlık, resim, hat, minyatür, dil, edebiyat, müzik ve tiyatro gibi Osmanlı sanatları tanıtılarak Osmanlı'da Sanat ve Halk Müziği konusu derinlemesine incelenmektedir. "Cumhuriyet Dönemi" başlıklı ikinci bölümde halifelik ve lâiklik gibi yaşanan tarihsel olaylardan bahsedilerek Cumhuriyet dönemindeki müzik ele alınmaktadır. Burada "Osmanlı'nın Müzik Mirası", "Cumhuriyet ve Müzik", "Hindemith'in Katkısı" başlıklı konular incelenmektedir. Ayrıca Cumhuriyet dönemi bestecileri tanıtılarak popüler müzik konusuna da değinilmektedir. Kitap, düşünceler ve öneriler bölümüyle son bulmaktadır.

- KIZILTUĞ, Fırat, 2002, *Bandodan Klâsik Müziğe*, Pan Yay. İstanbul, 109 s.

İstanbul Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu'nda viyolonsel çalan ve "Türk Edebiyat" dergisi yazı kadrosunda şâir olarak bulunan Fırat Kızıltuğ'un bu kitabı, kendi doğumu ile kaleme alarak yazmaya başladığı ve hayatından çeşitli kesitleri sunduğu çalışmasıdır. Bu kitapta amaç, mûsikîmizin yakın geçmişine ışık tutmaktır. Yazar, bizzat içinde bulunduğu olayları anlatmış, yaşadığı anıları küçük yazılarla bir araya getirmiştir. Bestekârların, eserlerin, mûsikî ile geçen günlerin, hafızalara kazınan olayların, yaşanan dostlukların ve çeşitli paylaşım öykülerinin konu edildiği bu kitap, Fırat Kızıltuğ'un kendi deyimiyle "bir mini çalışmadır".

- *Klâsik Türk Mûsikîsinden Seçilmiş 100 Eser*, 1983, Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Kültür ve Turizm Bak. Yay. No: 426, Yonca Mat. Ankara, 247 s.

Kitapta, Kantemiroğlu (öl. 1723)'ndan Şevki Bey (öl. 1891)'e, III. Selim (öl. 1808)'den Mahmud Celâleddin Paşa (öl. 1899)'ya, Benli Hasan Ağa (öl. 1664)'dan Zaharya (öl. 1740?)'ya kadar kırk yedi bestekâr tarafından bestelenmiş yüz adet eserin notası bulunmaktadır. Çoğunluğunu şarkı notalarının oluşturduğu bu çalışmada, diğer mûsikî formlarında da eserler mevcuttur. Bunlardan dört tanesi Rumeli türküsüdür. Kitaptaki eserler on dokuz farklı makamdan seçilerek bir araya getirilmiştir.

- KÖRÜKÇÜ, Çetin, 1998, *Türk Sanat Müziği, Bir Şarkıdır Yaşamak*, Doğan Yay. Khalkedon, İstanbul, 223 s.

Kitapta, genel anlamda Türk Müziği Tarihi konu edilmektedir. “Sanat Müziği’nin Doğuşu” konusuyla başlayan kitapta, Türk Müziği’nde kullanılan enstrümanlar anlatılmakta ve bunlar resimlerle örneklendirilmektedir. Yüzyıllar öncesinden günümüze gelmiş geçmiş pek çok bestekâr fotoğraflarıyla tanıtılmaktadır. Ayrıca güftekarların da tanıtıldığı kitap, konu zenginliği ve açıklayıcı bilgilerin çokluğu yönüyle oldukça renklidir.

- KURNUÇ, Muzaffer Zeki, 2005, *Erzurum ve Türk Mûsikîsi*, Güneş Vakfı Yay. Erzurum.

“Erzurum ve Türk Mûsikîsi” adlı belgesel nitelikteki bu kitap, TRT Kurumu denetçilerinden Muzaffer Zeki Kurnuç tarafından meydana getirilmiştir. Kitap on sekiz bölümden oluşmakta ve fotoğraflarla desteklenmektedir. Erzurum’da yetişmiş mütefekkir, bestekâr, şair ve halk ozanlarının hayat hikâyeleri hakkında bilgiler verilerek eserlerinin notaları bir araya toplanmıştır. Erzurum’da yapılan Türk Halk ve Türk Sanat Müziği çalışmaları hakkında bilgiler verilmekte, X. yüzyıl öncesinde Erzurum’da yaşamış kırk üç halk şâir ve ozan tanıtılmakta, ayrıca şiirleri bestelenmiş olan on bir mütefekkir şâir ve halk ozanına yer verilmektedir. On dört Erzurumlu bestekâr ve üç bestelenmiş marş ile XX. yüzyıl halk ozanları tanıtılmaktadır. Yapılan Türk Mûsikîsi çalışmalarının fotoğrafları ve Erzurumlu bestekârların çeşitli formlarda besteledikleri eserlerinin notaları verilerek kitap son bulmaktadır.

- KUTLUĞ, Yakup Fikret, 2000, *Türk Mûsikîsinde Makamlar, İnceleme*, Yapı Kredi Yay. No: 1386, Promat AŞ. İstanbul, 543 s. + 2 Cd.

_____, *Notalar 1, Basit Makamlar*, VII+105 s.

_____, *Notalar 2/1, Mürekkep Makamlar 1*, XIII+371 s.

_____, *Notalar 2/2, Mürekkep Makamlar 2*, X+373-671 s.

_____, *Notalar 3, Şed Makamlar*, VII+81 s.

_____, *Notalar 4, Sonuna Takı Alarak Karar Veren Makamlar*, VIII+138 s.

_____, *Notalar 5, Türk Halk Mûsikîsinde Makamlar*, IX+139 s.

Yakup Fikret Kutluğ’un 1985 yılında başlayan çalışmalarının neticesinde

oluşturulan bu kitap, mûsikî nazariyatının temel taşlarından biri olan ve makam konusunda büyük bir boşluğu dolduran kaynak eser olmuştur. Bu çalışma, bir inceleme kitabı, altı adet nota cildi ve seçme eserlerin bulunduğu iki adet cd'den oluşmaktadır. “İnceleme” yi içeren birinci ciltte iki yüz yirmi altı tane Klâsik Türk Mûsikîsi ve Halk Mûsikîsi makamı hakkında ayrıntılı bilgiler verilmektedir. Burada Rauf Yekta (öl. 1935), H. Sadettin Arel (öl. 1955) ve Dr. Suphi Ezgi (öl. 1962)’nin geliştirdiği nazariyat sistemleri hakkında açıklamalar yapılarak Abdülkadir Töre (öl. 1946) ve Ekrem Karadeniz (öl. 1981)’in nazariyat hususundaki görüşleri değerlendirilmektedir. Makamlar, “basit”, “mürekkep” ve “şed” olarak üç bölüme ayrılmıştır. Daha sonra makamların oluşumu, gelişimi, tarihsel seyirleri ve günümüze yansısıyları konularına ışık tutulmaktadır. Kitapta anlatılan tüm makamlar “Notalar” bölümünü oluşturan ciltlerde verilen seçme eserlerin notasıyla örneklendirilmektedir. Kitaba eklenen iki adet cd’de ise kırk ayrı makam için farklı formlarda seçilmiş örnek eser icraları yer almaktadır.

- MARGOSYAN, Mıgırdic (Yay. Hzl.), 2004, *Bestekar Karnik Garmıryan Hayatı ve Eserleri*, Aras Yay. İstanbul, 255 s.

XIX. yüzyılın son çeyreğinde İstanbul’da doğan Karnik Garmıryan (öl. 1947) Türk Mûsikîsi’ne pek çok eser kazandırmış değerli bir bestekârdır. Kitap, oğlu Ara Garmıryan tarafından kaleme alınan yaşam öyküsünün anlatıldığı uzun bir sunuş yazısıyla başlamaktadır. Karnik Garmıryan’ın peşrev, beste, yürük semâî, şarkı, kanto, türkü vb. çeşitli formlarda bestelediği yüz otuz beş eserinin tamamına kitapta yer verilmiştir. Ayrıca bestekârın yaşamından bazı kesitlerin aktarıldığı fotoğraflar da yer almaktadır.

- *Milli Kültür Unsurlarımız Üzerinde Genel Görüşler*, 1990, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yay. S: 46, Ankara, XIV+390 s.

Türk sosyo-kültürel yapısının ele alındığı kitap, Ordinaryüs Prof. Dr. Aydın Sayılı (öl. 1993) tarafından kaleme alınan “Önsöz” ile başlamaktadır. Ayrıca burada “Ciltte Ele Alınan Kültür Unsurları”, “Millî Kültür Unsurları ve Kültür Politikası Çalışmalarında Dikkate Alınması Gereken İlkeler” ve “Kültür Unsurları ve Kültür Politikaları Çalışmalarında Dikkate Alınması Gereken Hedefler” başlıklarıyla üç adet ek

bulunmaktadır. Kitapta, Atatürk ve milli kültür, türk dili, tarih, din, edebiyat, tiyatro, çağdaş müzik, Türk Halk Müziği, milli ahlak, folklor, kitap sanatları, mimarlık, devlet anlayışı, tarım, askerlik, spor, kültür ve ekonomi arasındaki karşılıklı etkileşim konularında farklı kişilerce kaleme alınmış yazılar bulunmaktadır. Kitabın Türk Mûsikîsi ile ilgili bölümü Nevzat Atlığ tarafından yazılmıştır.

- OLGUN, Hüsamettin, 2004, *Hüznün Hikayesi*, Minpa Matbaacılık Ltd. Şti. Bursa, 260 s.

Asıl mesleği doktorluk olan Hüsamettin Olgun, 1971 yılından beri pek çok dergi ve gazetede şiir, düşünce, sanat ve eleştiri yazısı yazmaktadır. “Bir Lodos Gibi”, “Gide Gide” adlı şiir kitapları bulunan şâirin çok sayıda şiiri Türk Mûsikîsi bestekârlarınca bestelenmiş ve TRT repertuvarına alınmıştır. “Hüznün Hikâyesi” adlı bu kitap, şâirin bestelenmiş şiirlerinin bulunduğu nota kitabıdır.

- *Osmanlı Türk Müziği Antolojisi*, (Kitap + 4 Cd), 1999, Kültür AŞ. (İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Tic. AŞ.), İstanbul, 180 s.

Kitap, Osmanlı Devleti’nin 700. kuruluş yılı dolayısıyla hazırlanmıştır. Osmanlı Türk Mûsikîsi dönemlerinin tarihsel gelişimi hakkında bilgiler verilen kitapta, Türk Mûsikîsi formları ve enstrümanları konusunda da açıklamalar yapılmıştır. Türk Mûsikîsi bestekârları tanıtılarak biyografik bilgileri verilmiştir. Kitabın cd’lerindeki icralar Bekir Reha Sağbaş yönetimindeki “Lalezâr Türk Müziği Topluluğu”na aittir. Bu cd’lerde Segâh Faslı, bestekâr Sultanlar’ın eserlerinden derlenen on yedi eser, azınlık bestekârları’na ait on yedi eser ve on yedi köçekçe bulunmaktadır. Kitabın metin yazarlığını Osmanlı dönemi Türk Mûsikîsi ve Edebiyatı araştırmacısı Walter Feldman yapmıştır.

- ÖRTER, Hasan Cihat, 2003, *Saz Eserleri*, Bemol Müzik Yay. İstanbul, 39 s.

Bu kitap Hasan Cihat Örtter’in saz eserlerinin bulunduğu bir nota kitabıdır. Kitabın içerisinde yer alan eserler şunlardır. Kürdîlihîcâzkâr Saz Semâîsi, Rast Peşrev, Bûselik Saz Eseri, Nihâvent Longa, Nihâvent Peşrev, Aşk-ı Eser Makamı, Rebab kapris No:1, Rebab kapris No: 2, Rebab kapris No: 3, Rebab kapris No: 4, Rebab kapris No: 5, Rebab kapris No: 6, Rebab kapris No: 7, Capricho Üsküdar, Etüd 23.

- ÖZALP, M. Nazmi, 1995, *Ruşen Ferit Kam*, (Biyografi), MEB Yay. İstanbul, 383 s.

Şâir Ömer Ferit Kam (öl. 1944)'ın dördüncü çocuğu olan kemençe üstâdı Ruşen Ferit Kam (öl. 1981) ve onun yaşadığı dönem bu kitapta ayrıntılı bir şekilde tanıtılmaktadır. Mesut Cemil (öl. 1963) ile arkadaşlık kuran ve onun ısrarıyla kemençe çalmaya başlayan Ruşen Ferit'in tüm yönleriyle hayat hikâyesi anlatılarak bulunduğu resmî görevler hakkında bilgiler verilmektedir. Kişiliği ve aile çevresi ile ilgili açıklamalar yapılan kitapta, arkadaşları ve sanat çevresi de ele alınmaktadır. Onun mûsikî ve edebiyat hayatı anlatılarak Türk Mûsikîsi'ndeki yeri konusunda değerli bilgiler verilmektedir. Ayrıca radyo hayatı ve kemençe icracılığı üzerinde durulmaktadır. Çeşitli seyahatleri ve yurtdışı ilişkilerinin anlatıldığı kitapta, çalışmalarından seçmeler de bulunmaktadır. Son Söz, bibliyografya ve dizin ile kitap son bulmaktadır.

- ÖZALP, M. Nazmi, 2000, *Türk Mûsikîsi Tarihi (Araştırma - İnceleme)*, C: I, MEB Yay. No: 3109, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 705 s.
- _____, 2000, *Türk Mûsikîsi Tarihi (Araştırma-İnceleme)*, C: II, MEB Yay. No: 3110, İstanbul, 541 s.

Bu çalışma, kemençe sanatçısı ve Mûsikî Tarihi araştırmacısı olan Dr. Nazmi Özalp'in 1986 yılında TRT Kurumu tarafından basılan "Türk Mûsikîsi Tarihi (Derleme)" adlı kitabının ikinci basımıdır. Kitap iki ciltten oluşmaktadır. Birinci cilt, mûsikî tarihi konulu uzun bir giriş kısmıyla başlamaktadır. Daha sonra Türk Mûsikîsi eğitimi yapan kuruluşlar hakkında bilgiler verilerek, Enderûn teşkilatı hakkında ayrıntılı açıklamalar yapılmaktadır. Harem'de yapılan mûsikî eğitimi ve Mehter Mûsikîsi ile ilgili bilgiler verilerek, Türkiye'deki ilk konservatuvar denemesi hususuna da değinilmektedir. Ayrıca burada, diğer öğretim kurumlarının isimleri verilerek kuruluşları ve işleyişleri hakkında açıklamalar yapılmaktadır. Makam, şûbe, âvâze, terkeb terimleri açıklanarak eski edebiyatta mûsikî konusu işlenmektedir. Türk Mûsikîsi beste formları ve sazları tek tek açıklanarak notanın tarihçesi incelenmektedir. Kabasaz, İncesaz, Küme Faslı, Klâsik Koro gibi toplu programlar hakkında bilgiler verilen bu kitapta, mûsikî koleksiyonları ile ilgili açıklamalar yapılmaktadır. Son olarak başlangıcından 19.yy. sonuna kadar olan Türk Mûsikîsi ve mûsikîşinâsları hakkında

ayrıntılı bilgiler verilmektedir. XX. yüzyıl'da Türk Mûsikîsi konusunun işlendiği ikinci ciltte, azınlık mûsikîşinâsları ve Halk Mûsikîsi'ne yer verilmiştir. Halk Mûsikîsi beste formları ve sazları hakkında bilgiler verilerek, bu müziğe emeği geçenler hakkında açıklama yapılmıştır. Kitap, yazarın hayat hikâyesi, Türk Mûsikîsi için başvurulabilecek yazma ve basma eserler bibliyografyası, kaynaklar ve dizin ile son bulmaktadır.

- ÖZEKE, Ahmet Doğan, 2000, *Neyzenler Kahvesi - Bir Neyzen'in Hatıraları*, Pan Yay. No: 67, Ayhan Mat. İstanbul, 76 s.

Neyzen Doğan Özeke (öl. 1998)'nin ölümünden sonra yayımlanan bu kitap, onun Aka Gündüz Kutbay (öl. 1979), Ulvi Ergüner (öl. 1974), Gavsî Baykara (öl. 1967) gibi diğer neyzen arkadaşlarıyla bir araya geldiği ve adı Neyzenler Kahvesi'ne çıkan küçük bir çay ocağında geçen olayları anlatmakta, ayrıca yaşanan dönemin insan ilişkilerine ışık tutmaktadır.

- ÖZKAN, Derya, (Yay. Hzl.), 1999, *Cumhuriyetin Sesleri*, Tarih Vakfı Yay. Bilanço 98 Yayın Dizisi, Anabasıım AŞ. İstanbul, 173 s.

Cumhuriyet döneminin en köklü inkılâplarından biri olan Mûsikî İnkılâbı'nın kültür yaşamımıza etkilerinin konu edildiği kitapta, bu inkılâbın hem dönemin seçkin kişileri hem de halk tabakası üzerindeki yansımalarına bakılmaktadır. Editörlüğünü Gönül Paçacı'nın yaptığı bu kitap, diğer müzik dallarında mûsikî inkılâbına bağlı olarak meydana gelen kazanç ve kayıpları tüm yönleriyle irdelemektedir.

- ÖZKAN, İsmail Hakkı, 2000, *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleleri*, 6.bs. Ötüken Nşr. Birlik Ofset, İstanbul, 686 s.

İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Müziği Bölümü Öğretim Görevlisi İsmail Hakkı Özkan tarafından oluşturulan bu kitap, Türk Mûsikîsi'ne ait kuramlar hakkında geniş bilgiler veren bir nazariyat kitabıdır. Beş ana bölümden oluşan kitap, anlatılan konuya ilişkin verilen örnek notalarla desteklenmiştir. Temel bilgilerin verildiği ilk bölümde mûsikî, nazariyat, ses, nota, perde, aralık, gam, porte vb. kavramlar açıklanarak dizi meydana getirmeye yarayan dörtlü ve beşliler tanıtılmıştır. Ayrıca bu bölümde Türk Mûsikîsi formları hakkında bilgiler verilmektedir. Basit, şed ve mürekkebe olarak üç kısımda incelenen makamlar hakkında genel bir açıklama

yapılmış, daha sonra nota örnekleriyle birlikte bu makamlar ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Kitabın son bölümü usûl konusuna ayrılmıştır. Düzüm, usûl, mertebe konularında açıklama yapılarak usûllerin vurulması ve velvellerinin yazılması hususunda bilgiler verilmiştir. İki zamanlı usûlden yüz yirmi zamanlıya kadar bütün usûller şemalarla tarif edilmiştir. Kitabın sonunda bibliyografya yer almaktadır.

• ÖZKAN, Ömer, 2007, *Divan Şiirinin Penceresinden Osmanlı Toplum Hayatı (XIV-XV. Yüzyıl)*, Kitabevi Yay. No: 310, Bayrak Mat. İstanbul, 669 s.

Bu çalışma, Ömer Özkan'ın Gazi Üniversitesi'nde tamamladığı doktora tezi olup, Osmanlı toplumundaki sosyal hayatın divan şiiri'ne yansımaları konu almaktadır. Ele alınan şiirler özellikle 14. ve 15. yüzyıllara ait divanlardan seçilmiştir. Çünkü yazarın belirttiğine göre bu dönemde, Osmanlı Devleti oluşmakta ve divan şiiri'nin ilk örnekleri verilmektedir. Kitap "Sosyal Yapılanma", "Âdet ve Alışkanlıklar/Merâsim, Uygulama ve Davranış Biçimleri", "Eğlence Hayatı", "Hastalıklar ve Tedavi Yöntemleri", "Giyim Kuşam" ve "Yeme İçme" başlıklı konular çerçevesinde ele alınmıştır. Çalışma, şiir ve sosyal hayatın anlamı, birbirleriyle olan ilişkisi, şiir'in sosyal hayattaki yeri ve etkisinin anlatıldığı ilk bölümle başlamaktadır. Bunu takip eden diğer bölümlerde konuyla ilgili ele alınan terim, kavram yada deyimlerin açıklaması yapılmaktadır. Kelimelerin anlamı hakkında bilgi verilerek şiirlerde ifade ediliş tarzı üzerinde durulmaktadır. Kitabın "Eğlence Hayatı" başlıklı bölümünde ise Türk Mûsikîsi'nden bahsedilmektedir. Burada mûsikî aletleri, makamları, terim ve tâbirleri hakkında bilgiler verilmektedir. Berbat, Çarpâre, Çeng, Def, Ney, Kanun, Kopuz, Rebap, Rûd, Saz, Şeştây, Tabl, Nefir, Zurna, Nakkâre, Tanbur ve Ud sazlarının kelime olarak anlamı ve kısaca fiziksel özellikleri anlatılarak adının geçtiği şiirlerden örnekler sunulmuştur. Şiirlerde kelimenin hangi anlamda kullanıldığı, kelimeyle ilgili yapılan edebî sanatlar hakkında da açıklamalarda bulunulmuştur. Örneğin; "Rûd" sazıyla ilgili "İran menşeli telli ve bazen yaylı bir sazdır. Rûde, rûdek gibi çeşitleri vardır. Meclislerde ney vs. sazlarla çalınması münasebetiyle dile getirilmiştir." açıklaması yapıldıktan sonra,

"Ayş u 'işret demidür savt-ı hazîniyle sürûd

Eylese rûd 'aceb olmaya Ca'fer bu gice

G181/7" beyti ile örneklendirilmiştir.

Mûsikî makamlarının ele alındığı bölümde şiirlerde geçen makam isimleri sıralanmıştır. Mûsikî terim ve tâbirlerinin verildiği bölümde ise, “Âgâz Kılmak, Âgâz Etmek”, “Âhenk”, “Âvâz”, “Bâm”, “Bestekâr”, “Çalmak”, “Dem”, “Evtâr”, “Fasıl”, “Hevâ”, “Karar Etmek/Karar Kılmak”, “Makâm”, “Mızrap”, “Muganni”, “Nağme”, “Nakş”, “Nevâ Kılmak/Nevâ Düzmek”, “Perde”, “Pest”, “Pişrev/Peşrev”, “Sâzende”, “Seyr”, “Terennüm Etmek” ve “Zîr” ifadeleri üzerinde durulmaktadır. Örneğin; Evtâr; “kopuz, ud ve tanbur gibi telli çalgıların tellerini ifade eden bir kelimedir” şeklinde bir açıklamada bulunulmuş, ardından

“Kimse ahdünde figân itmez meger evtâr-ı çevg

Kimse adlünde firîb etmez meger hûbân-ı ıyd

Ahmed K34/22” beytiyle evtâr kelimesi örneklendirilmiştir.

Osmanlı devlet anlayışı, toplum hayatı ve günlük yaşayışının divân şiiri’nin en güzel örnekleriyle sunulduğu bu kitap, dönemin mûsikî anlayışına da ışık tutan tarihsel bir kaynak niteliğindedir. Bu sayede şiirin Osmanlı toplumunun geneli için bir ayna vazifesi gördüğü gerçeği gözler önüne serilmektedir.

- ÖZPEKEL, Osman Nuri (Hızl.), 2001, *Türk Müziği Repertuarına 100 Bilinmeyen Eser*, İpek Yolu Yay. İstanbul.

Osmanlıca el yazmaları ve çeşitli nota mecmûalarından derlenerek meydana getirilmiş bu kitap, son iki yüz yıl içinde yaşayan Leon Hancıyan (öl. 1947), Şekerci Hafız Cemil Bey (öl. 1928), Udi Nevres Bey (öl. 1937), Mustafa Nafiz Irmak (öl. 1975), Aleko Bacanos (öl. 1950), Lemi Atlı (öl. 1945) gibi önemli bestekârların unutulmaya yüz tutmuş bestelerinden oluşmaktadır. Kitaptaki eserlerin on dört tanesinin bestekarı bilinmemektedir. Birkaç türkû, ilâhî, marş haricinde ise bütün eserler şarkı formundadır.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1987, *İtrî*, Kültür Bak. Yay. No: 810, Sevinç Mat. Ankara, 112 s.

Klasik Türk Mûsikîsi’nin 17. yüzyılda yaşamış en büyük bestekârlarından biri olan Buhûrizâde Mustafa İtrî Efendi (öl. 1712)’nin hayatının anlatıldığı bu kitap, onun yaşamı, sanatı, bestekârlığı ve eserleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1987, *Dede Efendi*, Kültür Bak. Yay. No: 811, Türk Büyükleri Dizisi: 39, Oğul Matbaacılık, Ankara, 232 s.

Klâsik Türk Mûsikîsi'nin tartışılmaz değerdeki isimlerinden biri olan Dede Efendi (öl. 1845)'nin hayat hikâyesi tüm yönleriyle bu kitapta anlatılmaktadır. Ayrıca kitap, Dede Efendi'nin yaşadığı döneme ışık tutması bakımından da tarihsel bir değere sahiptir. Öncelikle onun şahsiyeti ve mûsikîşinâs yönü ele alınmış, ardından yetiştirdiği öğrenciler ve bestelediği eserler hakkında bilgiler verilmiştir. Kitabın sonuna seçme eserlerinin güfteleri ve notaları da eklenmiştir.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1988, *Abdülkâdir Merâgi*, Kültür Bak. Yay. No: 916, Türk Büyükleri Dizisi: 83, Fon Mat. Ankara, 96 s.

Türk Mûsikîsi tarihinde bestekâr ve müzikolog kimliğiyle çok önemli bir yere sahip olan Abdülkâdir Merâgi (öl. 1435) tüm yönleriyle bu kitapta tanıtılmaktadır. Öncelikle müzikolog yönüne değinilen ve yazılı eserlerinin tümü hakkında ayrıntılı bilgiler verilen Merâgi'nin daha sonra bestekârlığı konu edilmektedir. Bu bölümde eserlerinin sayısı ve özellikleri hakkında bilgiler verilmektedir. Hayat hikâyesinin detaylarıyla anlatıldığı bu kitapta Merâgi, yaşadığı dönem ve çevre yönüyle de ele alınmaktadır. Ayrıca Safiyüddin Urmevî (öl. 1294) dönemindeki mûsikî hayatı ve bu dönemde yaşanan tarihsel olaylara değinilerek Urmevî'nin yazılı eserlerinin adları ve içerikleri hakkında bilgiler sunulmaktadır. Kitabın sonunda Merâgi'nin Rast Kâr-ı Muhteşem ve Rast Nakış Kârçe'sinin notası bulunmaktadır. Bu notalar Nevzat Atlığ'dan temin edilmiştir. Kitap "Kaynaklar" bölümüyle son bulmaktadır.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1986, *Sâdettin Arel*, Kültür Bak. Yay. No: 668, Türk Büyükleri Dizisi: 9, Feryal Mat. San.Tic. Ltd. Şti. Ankara, 160 s.

Mûsikî nazariyatı konusunda önemli çalışmaları olan Sadettin Arel (öl. 1955)'in resmi biyografisinin verilerek anlatılmaya başlandığı bu kitapta, yaşadığı çevre ve ailesi hakkında açıklamalar yapılmaktadır. Şahsiyeti, bestekârlığı ve eserleri hakkında bilgi verilerek, sahip olduğu kütüphanesi de tanıtılmaktadır. Bestelerinin listesinin verildiği kitapta ayrıca Arel'in yazılı eserlerinin de listesi çıkarılmış, bu kitaplar ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Mûsikî Mecmûası'nda yazdığı makalelerin önemli olanları da bu listede mevcuttur.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1986, *Hacı Ârif Bey*, Kültür Bak. Yay. No: 698, Türk Büyüklükleri Dizisi: 24, Afşaroğlu Mat. Ankara, 128 s.

Eski milletvekili ve yazar Yılmaz Öztuna tarafından kaleme alınan bu monografi Hacı Ârif Bey (öl. 1885) hakkında yazılan ilk kitaptır. Ârif Bey Türk Mûsikîsi'nde özel bir yere sahiptir. Bestecilikteki olağanüstü yeteneği ile Klâsik dönemi bitirerek Romantik dönemi başlatmış, bu sayede Türk Mûsikîsi'nin tarihi seyrini değiştiren yeni bir çığır açmıştır. Günümüzde halen varlığını sürdüren Kürdîlihicâzkâr makamını ve Müsemmen usûlünü terkip etmiştir. Hacı Ârif Bey'in bestecilikteki kudreti özel yaşantısında acılarla dolu çalkantılı bir hayat sürmesine bağlanabilir. Saray içinde ve dışında sürdürdüğü yaşam, yaptığı evlilikler ve ayrılıklar neticesinde bestelediği eserler Türk Mûsikîsi'nin şaheserleri arasında yer almaktadır. Onun tüm yönleriyle anlatıldığı bu kitap doğumu ile başlamakta mûsikîşinâs yönü, şahsiyeti, yetiştirdiği öğrenciler ve eserleri hakkında verilen bilgilerle devam etmektedir. Ayrıca güftelerinin bulunduğu "Mecmû'a-î Â'rîfî" adlı dergiden bahsedilmekte, kullandığı makamların ve şiirlerini bestelediği şâirlerin listesi de bu çalışmada sunulmaktadır. Yaşadığı yıllarda Türk toplumunun sahip olduğu özellikler, gelişen tarihsel olaylar ve mûsikî alanındaki değişimler kitapta konu edilen diğer başlıklardır. Kitabın sonunda seçme şarkılarının güfteleri ile dokuz şarkısının notası bulunmaktadır.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1989, *İkinci Mahmûd*, Kültür Bak. Yay. Ankara, 124 s.

Kitapta, dönemin Osmanlı İmparatorluğu'nun ölüm kalım devrini yaşayan bir padişah ve aynı zamanda önemli bir bestekâr olan Sultan II. Mahmûd (öl. 1839)'un hayatı, kişiliği ve sanatı hakkında bilgiler verilmektedir. Padişahlığı döneminde Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihi ve siyasi durumuna değinilirken aynı yıllarda mûsikî'nin de gelişim süreci gözler önüne serilmektedir. Kitap, tüm yönleriyle II. Mahmûd'u anlatan, ayrıca yaşanan tarihe de ışık tutan bir kaynak niteliğindedir.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 2000, *Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi*, Atatürk Kültür Merkezi Bşk. Yay. No: 245, Can Reklamevi Basın Yay. Ofset Matbaacılık, Ankara, 586 s.

Bu kitap, Atatürk Kültür Merkezi'nin bir mektup yollayarak talebini belirtmesi ve Yılmaz Öztuna'nın bu talebi yerine getirmesi sonucu meydana gelmiştir. Yazarın

1948-1949 yıllarında kaleme aldığı “Türk Mûsikîsi Lûgatı” isimli kitabı, bu çalışmanın başlangıç noktasını oluşturmuştur. Kitap, alfabetik olarak düzenlenmiş bir ansiklopedidir. Bu yüzden deyimler ve kavramlar etraflıca açıklanmıştır. Türk Mûsikîsi’nin bütün makam, usûl, form ve çalgıları bulunmaktadır. Ayrıca Batı Müziği bilgilerine ve çalgılarına da yer verilmiştir. Yabancı dildeki terimler hem Fransızca hem de Türkçe karşılıklarıyla birlikte verilmiştir. Halk Müziği alanında ise sadece çok kullanılan teknik kavramlar alınmıştır. Kitabın sonunda yazarın bibliyografyası bulunmaktadır.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1988, *Şevki Bey*, Kültür Bak. Yay. No: 993, Türk Büyükleri Dizisi: 105, Kılıçaslan Matbaacılık San. Ankara, 148 s.

Şevki Bey (öl. 1891) şarkı formu denildiğinde Hacı Ârif Bey (öl. 1885)’den sonra akla gelen ikinci önemli şahsiyettir. Kendisinin pek çok yönüyle anlatıldığı bu kitapta öncelikle otuz bir yıl süren hayat hikâyesi ve yaşadığı ortam konu edilmektedir. Doğumu, okul yaşamı, hocası Hacı Ârif Bey’le olan birlikteliği, Muzıkâ-yı Hümayûn’a girişi, genç yaşta içkiye başlaması ve komaya girerek hayatını kaybetmesi hakkında ayrıntılı bilgiler verilmektedir. Romantik ekolün yaygınlaşmaya başladığı bir dönemde yaşayan Şevki Bey, mûsikî’de tek bir hocaya bağlı kalmış fakat kendine özgü farklı bir tarz yaratmıştır. Şarkı formunu geliştirerek daha ileriye taşımış, bu formda pek çok eser vermiş ve eserlerinin güftelerini çoğunlukla kendisi yazmıştır. Kitapta şahsiyeti, mûsikîşinâs yönü ve eserleri hakkında da bilgiler verilmektedir. Eserlerinin makamlara göre tasniflenmiş listesinin bulunduğu kitapta en çok kullandığı makamları gösteren bir sıralama da mevcuttur. Buna göre Uşşâk, Hicâz ve Nihâvend tercih ettiği ilk makamlardır. Kitabın sonunda yüz kırk tane seçme eserinin güftesi ile Nevzat Atlığ’dan alınan beş şarkısının notası eklenmiştir.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1969, *Türk Tarihinden Yapraklar*, MEB Devlet Kitapları 1000 Temel Eser 11, Ankara, 301 s.

1969 yılında ilk baskısı yapılan eser, Yılmaz Öztuna’ nın 1968’de İstanbul Radyosu’nda yaptığı konuşmalardan oluşmaktadır. Bu konuşmalar, Osmanlı İmparatorluğu’nun devlet idaresinden kültür hayatına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Sanat konuşmalarının yer aldığı bölümde Türk Mûsikîsi’nden de

bahsedilmektedir. Kitap, “Tarih ve Tarihimiz”, “Türk Destanları”, “Türklerin ve Türkiye’nin Menşe’leri”, “Türk Devlet İdaresi”, “Türk Zaferleri”, “Türk Denizciliği”, “Türk İnkılâbı’nın Menşe’leri”, Türk Mûsikîsi” ve “Türk Cemiyet Hayatı” başlıklı dokuz bölümden oluşmaktadır. “Türk Mûsikîsi” başlıklı bölümde üç farklı konu üzerinde durulmaktadır. Bunlar, “İlk Türk Bestekârları”, “İtrî” ve “Hacı Ârif Bey”dir. İlk Türk bestekârlarının anlatıldığı bölümde, Türk Mûsikîsi ses sisteminden bahsedilmekte, Safiyüddin Urmevi (öl. 1294), Abdülkâdir Merâî (öl. 1435), Hüseyin Baykara (öl. 1505?) ve Gazi Giray Han (öl. 1607)’in hayatı ve eserleri hakkında bilgiler verilmektedir. İtrî (öl. 1712)’nin yaşam öyküsünün kısaca anlatıldığı diğer bölümde onun bestekârlığı, hattatlığı ve eserleri konu edilmektedir. Son bölümde Hacı Ârif Bey (öl. 1885)’in sarayda geçen hayatı, başlı başına bir ekol olarak Türk Mûsikîsi’ne olan katkısı, tüm yönleriyle sanatı ve eserleri değerlendirilmektedir.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 2006, *Türk Mûsikîsi, Akademik Klasik Türk Sanat Mûsikîsi Ansiklopedik Sözlüğü*, C: I, (A – L), Orient Yay. Ankara, 483 s.

_____, 2006, *Türk Mûsikîsi, Akademik Klasik Türk Sanat Mûsikîsi Ansiklopedik Sözlüğü*, C: II, (M – Z), Orient Yay. Ankara, 650 s.

Bu kitap, 1969-1976 yılları arasında “Milli Eğitim Basımevi Yayınları Devlet Kitapları” tarafından iki cilt üç kısım, 1990 yılında geliştirilerek “Kültür Bakanlığı Yayınları (No: 1163)” tarafından “Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi” adı altında iki cilt ve bin altmış dokuz sayfa olarak basılmıştır. Kitabın bu son baskısı tekrar gözden geçirilerek düzenlenmiş ve yazılmış şeklindedir. Alfabetik sırayla ayrıntılı bilgi vermesi sebebiyle ansiklopedik sözlük olarak tasarlanan kitap, Türk Mûsikîsi alanında kelime, deyim, kavram, isim vb. açıklama ve tanımlamaların yer aldığı önemli bir başvuru kaynağıdır.

- ÖZTUNA, Yılmaz, 1987, *Türk Mûsikîsi Teknik ve Tarih*, Türkp petrol Vakfı Lâle Mecmûası Nşr. Kent Basımevi, İstanbul, 120 s.

Mûsikî alanında bir deneme olan bu kitabın ilk bölümünde, Türk Mûsikîsi ses sistemi genel bir çerçevede ele alınmaktadır. Konunun ana hatlarıyla anlatıldığı bu bölümün ardından mûsikî tarihinin konu edildiği ikinci bölüm yer almaktadır. Burada Türk Mûsikîsi’nin tarih içindeki oluşumu ve gelişimi üzerinde durulmaktadır. Kitapta

ayrıca Türk Mûsikîsi'nin siyaset ve kültür hayatına etkileri anlatılmaktadır. Burada mûsikî ile ilgili karşılaşılan problemler hakkında da bilgiler verilmektedir.

• POPESCU-JUDETZ, Eugenia (Çev: Bülent Aksoy), 1998, *18. Yüzyıl Mûsikî Yazmalarından Kevserî Mecmûası Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, Pan Yay. No: 53, Ayhan Mat. İstanbul, 85 s.

Türk Mûsikîsi araştırmacısı Bülent Aksoy tarafından çevirisi yapılan bu kitap, Kevserî adıyla anılan Mevlevî dervişi Nâyi Ali Mustafa Kevserî Efendi (ö. 1770?)'nin yazdığı mûsikî mecmûasını konu almakta, mecmûa'nın Türk Mûsikîsi tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durmaktadır. Tek nüshalı el yazması bu mecmûa, saz eserleri derlemesiyle toplanan ezgilerin harflerle yazılmış notalarını kapsamaktadır. Bu mecmûada, Kantemiroğlu (öl. 1723) eserlerinin incelemesi ve derlemesi yapılmaktadır. Kevserî, bu edvârın asıl nüshasını değerlendiren ve tanıtan tek mûsikî adamı olması sebebiyle oldukça önemli bir kişidir. Öncelikle Kantemiroğlu edvârını okumuş, incelemiş, bilinmeyen bazı eserleri notaya almış, edvârın ikinci bölümünde yer alan eserlerin tamamını ve yeni bulduğu pek çok saz eserinin notasını da mecmûasına eklemiştir. Bu çalışma Kantemiroğlu'nun tüm eserlerini XVIII. yüzyıl repertuvarına kazandırmıştır. Kevserî mecmûası üzerine yapılan bu incelemede, mecmûa'da yer alan saz eserleri ve dile getirilen mûsikî kuramına bakıldığında Kantemir, Nâyi Osman Dede (öl. 1729) ve Abdülbaki Nasır Dede (öl. 1820) arasında bir bağlantı kurulduğu görülmektedir. Kitapta, Kantemiroğlu edvârının asıl nüshasında ve Kevserî mecmûası'nda bulunan eserler bir liste halinde verilmiştir. Son olarak Rauf Yekta (öl. 1935) ve Hüseyin Sadettin Arel (öl.1955)'in kaleme aldığı yazılar bulunmaktadır.

• POPESCU-JUDETZ, Eugenia, (Çev: Selçuk Alimdar), 2000, *Prens Dimitrie Cantemir, Türk Mûsikîsi ve Nazariyatçısı (Dimitrie Cantemir - Cartea Ştiinţei Muzicii)*, Pan Yay. No: 69, Ayhan Mat. İstanbul, 216 s.

Mûsikî nazariyatı'nın gelişmesine ve ilerlemesine büyük katkı sağlayan, “Kitabü'l il-mü'l-Mûsikî ala Vechi'l Hurûfat” adlı nazariyat kitabıyla anılan Boğdan Prensi Dimitri Kantemir (öl. 1723), etnomüzikolog ve sanat tarihçisi Eugenia Popescu tarafından bu çalışmada kaleme alınmıştır. Kantemiroğlu'nun hayat hikâyesi anlatılarak, yazdığı tarih kitabı hakkında bilgiler verilmiştir. Diğer eserlerinin içeriği konusunda da

bilgiler veren kitap, Kantemir ve eserleri hakkında bir kaynak niteliği taşımaktadır. Kitabın birinci bölümünde Kantemiroğlu nazariyatı derinlemesine incelenmekte ve Türk Mûsikîsi nazariyatı ile birlikte ele alınmaktadır. İkinci bölümde ise Kantemiroğlu'nun eserlerinin listesi yapılmış ve bu eserlerin notası verilmiştir. Ayrıca kitabın sonunda eserlerinin tahlili de yapılmıştır.

- POPESCU-JUDETZ, Eugenia, 1999, *Prince Dimitrie Cantemir, Theorist Composer of Turkish Music*, Pan Yay. No: 58, İstanbul, 224 s.

Bu kitap, 2000 yılında Selçuk Alimdar tarafından Türkçe çevirisi yapılan “Prens Dimitrie Cantemir Türk Mûsikîsi ve Nazariyatçısı” kitabının orijinalidir.

- POPESCU-JUDETZ, Eugenia, 2002, *Tanburî Küçük Artin, A Musical Treatise of the Eighteenth*, Pan Yay. İstanbul, 204 s.

XVIII. yüzyıl Türk Mûsikîsi tarihinde yazar, müzisyen ve tanbur hocası olarak özel bir yeri olan Tanburî Küçük Artin (öl. ?), Ermeni harfleriyle Türkçe olarak Osmanlı Mûsikîsi icra kuramı üzerine bir çalışma kaleme almıştır. Saraylarda müzisyen olarak görev yapan tanburî Artin, İstanbul'dan Hindistan'a seyahat etmiş, bu seyahat esnasında edindiği bölge müziklerine dair bilgileri bir araya getirmiştir. Bu kitapta Tanburî Artin'in yazdığı orijinal metin, geniş bir yorum, karşılaştırmalı tablolar ve nota örnekleri de yer almaktadır. Kitap genel anlamda Türk Mûsikîsi ve icrası üzerine kaleme alınmıştır.

- POPESCU-JUDETZ, Eugenia, (Çev: Bülent Aksoy), 1996, *Türk Mûsikîsi Kültürünün Anlamları*, Pan Yay. No: 38, Ayhan Mat. İstanbul, 104 s.

Yaptığı araştırmalarla Türk Mûsikîsi üzerinde uzmanlaşmış Eugenia Popescu Judetz'in bu kitabında, Türk Mûsikîsi'nin üç farklı alandaki anlamı üzerinde durulmaktadır. Bunlar, “Notanın Anlamı”, “Mehterin Anlamı” ve “Mûsikî Kaynakları Arasındaki İlişkilerin Anlamı”dır. Romen asıllı Amerikalı mûsikî araştırmacısı Popescu Judetz, Osmanlı-Türk Mûsikîsi alanında yazdığı üç deneme ve inceleme yazısını bu kitapta bir araya getirmektedir. Türklerin mûsikîye yaklaşım biçimleri ve mûsikî sanatına yükledikleri anlam bu yazıların ortak konusunu oluşturmaktadır. “Nota Yazım Türleri” başlıklı ilk deneme, notanın Osmanlı-Türk Mûsikîsi kültürü'ndeki yerini

belirleme amacıyla yazılmıştır. Ayrıca Nâyî Osman Dede (öl. 1729)'nin notalama yöntemini açıklamakta ve nota işaretlerini tabloyla göstermektedir. İkinci denemede, mehterin anlamı ve Türk Mûsikîsi'ndeki yeri üzerinde durulmaktadır. Son deneme, metinlerarası ilişki terimi esasına dayalı bir yazıdır. Metinlerarası ilişki; herhangi bir edebiyat metninin başka metinler ve ürünler üzerine söz söylediği fikrine dayalı, "Rus Biçimcileri" adlı edebiyat adamlarının 1930 yıllarında geliştirdikleri bir kavram olup, mûsikî araştırmalarında da uygulanmaktadır. Bu yazı, Kantemiroğlu (öl. 1723)'nin Osmanlı kaynaklarındaki metinlerarası etkisini göstermekte ve bu etkiyi yansıtan yazma eserlerini tanıtmaktadır.

- POPESCU-JUDETZ, Eugenia, 1996, *Meanings in Turkish Musical Culture*, Pan Yay. No: 42, İstanbul, 95 s.

1998 yılında Bülent Aksoy tarafından Türkçeye çevrilen "Türk Mûsikîsi Kültürünün Anlamları" adlı kitabın orijinalidir.

- Rauf Yekta Bey, (Yay. Hzl: Nuri Akbayar), 2000, *Esâtîz-i Elhân*, Pan Yay. No: 43, Ayhan Mat. İstanbul, 204 s.

Rauf Yekta Bey (öl. 1935), Türk Mûsikîsi'nin önemli bestekârlarının hayat hikâyelerini, mûsikî tarihine kaynak oluşturmak amacı ile kaleme almış, 1902 yılında Hoca Abdülkâdir-i Merâgî (öl. 1435) ve Hoca Zekâî Efendi (öl.1897), 1925 yılında ise İsmâil Dede Efendi (öl.1845)'nin hayatını ve eserlerini konu alan risâlelerini yazmıştır. Risâlelerin çeviriyazıları Mustafa Şahin ve Dr. Mustafa Erkan tarafından yapılarak bu kitapta bir araya toplanmıştır. Rauf Yekta Bey ayrıca Safiyüddin Abdülmümin Urmevi (öl. 1294) ve Hacı Ârif Bey (öl. 1885)'i de konu alan yazılarını kaleme almış, ancak bu bölümler maddî imkansızlıklar sebebiyle basılamamıştır. Mûsikî üstatları anlamındaki "Esâtîz-i Elhân" isimli kitapta bulunan ilk risâlede Türk Mûsikîsi'nin ünlü ismi Hoca Zekâî Dede Efendi'nin öğrencileri tarafından kaleme alınmış hayat hikâyesi yer almaktadır. II. Cüz, müzikolog ve bestekâr Abdülkâdir Merâgî'nin hayat hikâyesi, sanatı ve eserlerinin listesini içermektedir. III. ve son risâle ise Hammamîzâde İsmail Dede Efendi'nin hayatı ve sanatı üzerine bugüne kadar yapılmış ilk çalışmadır. Son kısımda eser listesi verilmiştir.

- RİZELİ, Ahmet Kadri (Yay. Hzl.), 1998, *Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. Yılında Sultan Bestekârlar*, (Kitap + 2 Cd), Türkçe-İngilizce, Ekinciler Holding AŞ. Kültür Sanat Dizisi: 3, FRS Matbaacılık, İstanbul, 34 s.

Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. kuruluş yılı onuruna hazırlanan bu çalışma, Osmanlı Sarayı'nda yaşanan mûsikî hayatı hakkında bilgiler vermektedir. Kitapçığa eklenen iki adet cd, bestekâr Osmanlı Sultanları'nın eserlerinin icralarından oluşmaktadır. Bu çalışma, Osmanlı hanedanı mensuplarının XVI. yüzyılın ilk yarısından 1950'lere kadar olan dönem içinde besteledikleri eserlerini bir araya getirmektedir. Sarayda yapılan mûsikî çalışmaları ve batılılaşma yönünde atılan ilk adımlar gözler önüne serilmektedir. Kitapçıkta; II. Beyazıt (öl. 1512), Sultan Korkut (öl. 1513), II. Gazi Giray Han (öl. 1607), IV. Murat (öl. 1640), I. Mahmut (öl. 1754), III. Selim (öl. 1808), II. Mahmut (öl. 1839), Abdülaziz (öl. 1876), VI. Mehmet Vahdettin (öl. 1926), Şehzâde Seyfettin Efendi (öl. 1927) ve Gevherî Osmanoğlu (öl. 1980)' nun kısaca hayat hikâyeleri hakkında bilgiler verilmektedir. Birinci cd'de bestekârların yirmi altı sözlü, ikinci cd'de yirmi bir saz eserinden oluşan örnekler sunulmaktadır.

- SAĞMAN, Ali Rıza, 1947, *Meşhur Hâfız Sâmi Merhum (Hal Tercümesi-Sesi Hançeresi-Tavri Müzikle İlgisi)*, Ahmet Said Mat. İstanbul, 134 s.

Merhum Hâfız Ali Rıza Sağman (öl. 1965) bu kitapta, Hâfız Sâmi (öl. 1943)'nin biyografisini vermektedir. Klâsik Türk Mûsikîsi'nde bir ses sanatkârının nasıl olması gerektiğini anlatarak ses icrâcılığının niteliklerinden ve inceliklerinden bahsetmektedir. Kitapta, Hâfız Şaşı Osman (öl. 1932?), Hâfız Kemâl (öl. 1939), Sadeddin Kaynak (öl. 1961), Hâfız Burhan Sesyılmaz (öl. 1943), Hâfız Cemâl Aksaraylı (öl. ?) gibi dönemin diğer meşhûr hâfız-hânendelerini de tanıtarak sanat eleştirmenliği yapmaktadır.

- SALGAR, M. Fatih, 2004, *Ölümünün Yüzellinci Yılında Dede Efendi, Hayatı Sanatı Eserleri*, Ötüken Nşr. No: 318, Özener Mat. İstanbul, 279 s.

Fatih Salgar'ın hazırladığı bu çalışma, İsmail Dede Efendi (öl. 1845)'nin 1996 yılında basılan “Dede Efendi Besteleri” adlı kitabının ikinci baskısıdır. İlk baskıdan farklı olarak bu kitap, Dede Efendi'nin hayatının konu edildiği ve onun tüm yönleriyle anlatıldığı bir kaynak çalışma olmasıdır. Kitap, Dede Efendi'nin yaşam hikâyesiyle başlamaktadır. Onun hayatına ilişkin her şey detaylıca anlatılmış, eserlerinin besteleniş

hikâyelerinden ve bu esnada yaşanan tarihsel olaylardan bahsedilmiştir. Dede Efendi'nin özel hayatında yaşadığı acı veren durumlardan, Mevlevihâne'ye girişine, sarayda yaptığı fasıllardan, padişahlara sunduğu eserlere kadar birçok farklı konuya değinilmiştir. Mûsikî tarihi içinde gelmiş geçmiş en büyük bestekârlardan biri olan Dede Efendi'nin, onu buralara taşıyan sanatı hakkında da çeşitli bilgiler verilmiştir. Bulduğu makamlar ile şâirliği ve hattatlığı anlatılarak, yetiştirdiği öğrencilerinin isimleri açıklanmıştır. Dede Efendi'nin bugün elimizde bulunan bütün eserlerinin listesi de kitaba eklenmiştir. Son olarak, dört tanesi Âyîn olmak üzere toplam doksan sekiz eserinin notası verilmiştir.

- SALGAR, M. Fatih, 2001, *III. Selim Hayatı Sanatı Eserleri*, Ötüken Nşr. İstanbul, 208 s.

Padişah bestekâr III. Selim (öl. 1808)'in siyasi hayatının anlatımıyla başlayan bu kitap, Türk Mûsikîsi tarihine adını altın harflerle yazmış bir büyük şahsiyetin tanıtılmasına yönelik olarak hazırlanmıştır. Onun sanatı, üzerinde titizlikle durulması gereken önemli bir husustur. Türk Mûsikîsi, III. Selim'in bakış açısı ve izlediği yolla büyük bir tarihsel değişime uğramış ve gelişmiştir. Eserleri, onun çağdaşı pek çok ünlü bestekârın eserleri kadar kaliteli. Kitapta, III. Selim'in şâirliği de ele alınmaktadır. "İlhâmi" mahlasını kullanarak yazdığı şiirlerinden örnekler verilmektedir. III. Selim'in üzerinde durulması gereken diğer bir yönü de pek çok makam terkip etmesidir. Arazbâr-Bûselik, Dilnevâz, Evcârâ, Gerdâniye-Kürdî, Isfahânek, Pesendide bunlardan sadece birkaçıdır. III. Selim döneminde yaşamış bestekârlar hakkında da kısa bilgilerin verildiği kitap, seçilmiş eser notalarının bulunduğu bölümle son bulmaktadır. Ayrıca elimizde bulunan tüm eserlerinin listesi de buraya eklenmiştir.

- SAYAN, Erol, 2003, *Müziğimize Dair, Görüşler, Analizler, Öneriler*, Orta Doğu Teknik Ü. Yayıncılık ve İletişim, METU Press, Ankara, 215 s.

Yıllar içinde edindiği bilgi birikimini besteci ve araştırmacı kimliğiyle bu kitapta ortaya koyan Erol Sayan, Türk Mûsikîsi ile ilgili pek çok sorunu ele alarak farklı çözüm önerileri sunmaktadır. Bildiri, makale ve çeşitli yazıların da bulunduğu bu çalışma, Türk Mûsikîsi'ne farklı bir bakış açısı getirmektedir. Kitap, Türk Mûsikîsi'ne dair görüşlerin bildirildiği ve analiz yapıp önerilerin sunulduğu iki ana bölümden

oluşmaktadır. İlk bölüm, Halk Müziği-Sanat Müziği konusuyla başlamakta, “Müzik ve Tarih”, “Türk Müziği Nasıl İlerler”, “Ulusal Müziğimiz ve Gençlik” başlıklı yazılarla devam etmektedir. Bu bölümde Zekâî Dede (öl. 1897), İsmail Baha Süreksan (öl. 1998) ve Reşat Aysu (öl. 1999) konu edilmekte, ayrıca Ercüment Batanay (öl. 2004)’la “Tanbur İcrası ve Orta Tellerin Kullanımı” konusundaki röportaj ile Murat Bardakçı’nın Ercüment Berker’le yaptığı röportaj da bulunmaktadır. İkinci bölümde yer alan konu başlıkları şunlardır. “Türk Müziği’nde Kullanılan Yabancı Adların Türkçeleştirilmesi”, “Konservatuvar Müzik Eğitimi’nde Alt Yapı Sorunu ve Bir Öz Eleştiri”, “Türk Müziği’nde Teori-Uygulama İlişkisi”, “Ulusal Müziğimizde Değişim ve Eğitim”, “Türk Müziği’nde Eğitim ve Öğretim Sorunları”, “Ulusal Müziğimizin Gelişmesine Engel Olan Kişiler Kurumlar ve Eğitim Kurumları”, “Geleneksel Müzik Türlerimizin Nota Yazım Tekniği ve İcrasında Uluslararası Kuralların Yanlış Kullanılışının Yarattığı Sorunlar”, “Ulusal Müziğimizde Şeflik”, “Konservatuvar Eğitimi İyileştirmek ve Geliştirmek için Öneriler”, “Ulusal Müziğimizde Koma Aralığı Vardır”, “Ana Makamlarla İlgili Yapısal Yeni Anlatımlar”, “Uşşak Makamında İkinci Derecenin Yeri”, “Usûl Vurma (Zaman Sayma-Ölçen Vurma)”, “Velvele”, “Bestelenmeye Uygun Şiirlerde Olması Gereken Özellikler”, “Dede Efendi, Şakir Ağa ve Ferahnâk Olayı”, “İtrî’nin Nevâa-Kâr’ı Nasıl İcra Edilmeli”.

• SAZ, Leyla (Haz: Sadi Borak) 1974, *Harem’in İcyüzü*, Milliyet Yayın Ltd. Şti. Yay. Tarih Dizisi No: 36, İstanbul, 325 s.

Türk Mûsikîsi’nin kadın bestekârlarından biri olan Leyla Saz Hanım (öl. 1936)’ın, “Harem ve Saray Âdâtı Kadimesi” ismini verdiği, saray çevresini ve âdetlerini anlatan anıları, önce 1920-1922 yılları arasında Vakıf gazetesi’nde yayımlanmış, daha sonra kitap haline getirilmiştir. Bu anılar sadece harem hayatını değil, saray dışında eski Osmanlı gelenek, görenek ve görgü kurallarını da kapsamaktadır. Osmanlı’nın kullandığı eşyaların ve giydiği kıyafetlerin biçimlerinin konu edildiği bu kitap, cariyelerin aşklarını da anlatmaktadır. Kitap ayrıca, yaşanan aşkların serüvenleri ve yapılan düğünleri de içermektedir.

- SIGNELL, Karl, 1977, *Makam - Modal Practice in Turkish Art Music*, Asian Music Publucation, University of Washington, Seattle, USA.

Amerikalı Türk Mûsikî araştırmacısı Karl Signell'in, 2006 yılında İlhami Gökçen tarafından Türkçe tercümesi yapılan "Makam" adlı kitabının orijinalidir.

- SIGNELL, Karl, (Çev: İlhami Gökçen), 2006, *Makam, Türk Sanat Mûsikîsinde Makam Uygulaması*, Yapı Kredi Yay. İstanbul, 192 s.

Karl Signell, çocuk yaştayken ailesi ile birlikte Türkiye'ye gelmiş ve burada Türk Mûsikîsi ile tanışmıştır. Yıllar sonra müzik eğitimi almaya karar vermiş ve tercihini Türk Mûsikîsi'nden yana yapmıştır. Türkiye'de bulunduğu dönemlerde merhum neyzen Aka Gündüz Kutbay (öl. 1979)'dan ney dersleri almıştır. Bu alanda akademik kariyer yapan Prof. Dr. Karl Signell, uzun yıllarını verdiği Türk Mûsikîsi üzerine doktora tezi olarak "Makam" adlı çalışmasını yapmıştır. Bu tez, ilk kez 1977 yılında Washington'daki "Asian Music Yayınevi" tarafından kitaplaştırılmış, daha sonra dilimize çevrilmiştir. Bu çalışma, Türk Sanat Mûsikîsi tarihi, formları, çalgıları ve icra türleri konularında bilgi veren, kaynak niteliğinde bir kitaptır.

- SOMAKÇI, Pınar, 2001, *Kanun Öğretimine Giriş*, Haliç Ü. Yay. No: 3009 DK 01001008, Doğanata Eğitim ve Kültür Vakfı Ofset Tesisi, İzmir, 155 s.

Bu çalışma, kanun sazının öğrenimi hususunda yararlanılacak değerli bir kaynak kitaptır. Bir kanun metodu olan bu kitap, yedi ana başlıktan oluşmaktadır. İlk olarak kanun'un tarihsel gelişimi ve yapısal özellikleri hakkında bilgiler verilerek, icra esnasında kullanılan gereçlerin neler olduğu açıklanmıştır. Daha sonra kanun'un tutuşu ve diğer sazlardan farklı olarak kanun akordu üzerinde durulmuştur. Bu sazın öğretimi sırasında yaşanan sorunlara değinilerek bu konuda önemli ilkeler ve hedeflenmesi gereken amaçlar üzerinde durulmuştur. "Seslerin, Sürelerin Kanunda Öğretimi ve Uygulama Örnekleri" ve "Noktalı Süreler, Ölçü Tekrarı, Senyö İşareti, Dolap İşareti, Uzatma Bağı, Senkop, Üçleme, Staccato" başlıklı son iki bölümde de kanun sazının teknik kullanımı konusunda bilgiler verilmiştir.

- SÖZER, Vural, 1996, *Müzik Ansiklopedik Sözlük*, 5. bs. Remzi Kitapevi, İstanbul, 784 s.

“Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi” adıyla iki cilt olarak ilk basımı yapılan bu eserin ismi “Müzik Ansiklopedik Sözlük” olarak değiştirilmiştir. Müzisyenlerin biyografilerinin verildiği, pek çok makam, usûl, çalgı vb. teknik terim ve kavramın açıklamasının yapıldığı bu kitap, geliştirilmiş ve güncelleştirilmiş beşinci basımdır. Bir başvuru kaynağı olan eserde pek çok yapıt ve örnek eserin notası bulunmaktadır.

- SÜRELSAN, İsmail Baha, 1977, *Ahmet Rasim ve Mûsikî*, Kültür Bak. Yay. No: 251, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 57 s.

Edebiyat dünyasında şâirliğiyle, mûsikî dünyasında bestekârlığıyla tanınan Ahmet Rasim (öl. 1932)’in çocukluk çağları ve Dârü’ş-şafaka yıllarının konu edildiği hayat hikâyesiyle başlayan kitap, onun Şevki Bey (öl. 1891), Kemanî Tatyos (öl. 1913) ve Kemeñçeci Vasilâki (öl. 1907) ile olan dostluğunu anlatan bölümle devam etmektedir. Ayrıca icracılığı ve mûsikî’ye dair yazdığı yazılar hakkında da bilgiler verilmektedir. Ahmet Rasim’in bestekârlığı çerçevesinde, üslûbu, tekniği ve eserleri hakkında açıklama yapılmaktadır. Şarkılarına ait bazı hâtıraların bulunduğu kitapta, başka bestekârlarca bestelenmiş şarkı güfteleri de yer almaktadır. Toplam altmış beş kadar eseri bulunan Ahmet Rasim’in, bu kitapta on beş eserinin notası verilmektedir.

- ŞARDAĞ, Rüştü (Hzl.) 1992, *Mustafa İtrî Efendi*, Kültür Bak. Yay. No: 1110, İmar İnşaat Tic. Ltd. Şti. Mersin, IX+297 s.

Araştırmacı, edebiyatçı, bestekâr Rüştü Şardağ (öl. 1994) tarafından üç yılda oluşturulan bu kitapta Türk Mûsikîsi bestekârından Mustafa İtrî Efendi (öl. 1712) tanıtılmaya çalışılmaktadır. Nevâ Kâr ile ünlenen İtrî’nin yaşam öyküsü konu edilerek, onun müzisyen şahsiyeti ve eserleri hakkında bilgiler verilmektedir. “Osmanlı Türkleri’nde Mûsikî”, “17. Yüzyıl’da Osmanlı Tarihi” başlıklı bölümleriyle Türk Mûsikîsi’nin tarihsel sürecinin ele alındığı kitapta, İtrî’ye kadar olan dönemdeki mûsikî’nin durumu anlatılmaktadır. Türk Mûsikîsi’nin diğer önemli şahsiyetlerinin ve eserlerinin de tanıtıldığı bu kitapta İtrî’nin bir divân’ının bulunmayışı ve hayatı hakkında yeterli bilgiye sahip olunmayışı üzerinede de açıklamalarda bulunmaktadır. Kitabın asıl özelliği 17. yüzyıl’da yazıldığı tahmin edilen bir güfte mecmûası’nın

taranarak İtrî'ye ait üç yüz'e yakın eserinin bulunmuş olması ve bu eserlerin güftelerinin bir araya getirilmesidir. Ayrıca güfteler günümüz Türkçesiyle açıklanmıştır. İtrî'nin dinî ve din dışı mûsikî'deki yeri kitapta ele alınan bir diğer konudur. Burada dinî eserlerinin güfte ve melodi yönünden analizi de yapılmaktadır. Kitap yirmi sekiz eserinin notası ile son bulmaktadır.

• ŞEN, Hasan Oral, 2003, *Saadettin Kaynak*, (Kitap+2 Cd), TRT Yay. Ankara, 465 s.

Mûsikî dünyasında önemli bir yere sahip, XX. yüzyıl'da yaşamış ve bu döneme adını altın harflerle yazmış Hâfız Sadettin Kaynak (öl. 1961) hakkında yapılan bu çalışma, seçme eserlerinin bulunduğu iki adet cd ve onun mûsikî yönünden farklılığını gözler önüne seren bir kitaptan oluşmaktadır. Hayatının konu edildiği kitabın cd'lerinde toplam otuz dört adet bestesi bulunmaktadır.

• ŞEN, Hasan Oral, 2001, *Alâeddin Yavaşca*, (Kitap + Cd), TRT Yay. Ankara, 429 s.

Bu çalışma, devlet sanatçısı, besteci ve icracı Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca'nın yaşam öyküsünün anlatıldığı, bazı eserlerinin notasının verildiği bir kitaptan ve 1950'li yılların başından günümüze kadar olan dönemdeki radyo icralarının bulunduğu bir cd'den oluşmaktadır. Bu kitap, sadece biyografik bir çalışma olmayıp, Türk Mûsikîsi'nin son elli yılına ışık tutan önemli bir başvuru kaynağıdır. Cd'de yer alan eserler şunlardır:

- 1- Sadettin Kaynak, Acemaşîrân Beste "Merhem Koyup Onarma Sînemde Kanlı Dağı".
- 2- Dede Efendi, Hüzzâm Şarkı "Hâlimi Bir Kerre Takrîr Eylesem Sultânıma".
- 3- Selahaddin Pınar, Hüzzâm Şarkı "İnleyen Ud'um mu Yoksa Ben miyim".
- 4- Sadettin Kaynak, Hüzzâm şarkı "Kalbim Kanıyor Durmadan".
- 5- Alâeddin Yavaşca, Segâh Şarkı "Bu Tatsız Akşam Saatinde (Hatıralar)".
- 6- Zeki Ârif Ataergin, Sabâ Şarkı "Bir Nigâh Et Kahr İle Sen Bakma Allah Aşkına".
- 7- Cevdet Çağla, Sabâ Şarkı "Süzdükçe Güzel Gözlerini Kalbimi Yaktın".
- 8- Şevkî Bey, Uşşâk Şarkı "Gülzâra Nazar kıldım".
- 9- Nasibin Mehmet Yürü, Uşşâk Şarkı "Âşıkından Sen Nasıl Bıktın".
- 10- Alâeddin Yavaşca, Hüseyinî Şarkı "Gülen Gözlerinin Mânâsı Derin".

- 11- Alâeddin Yavaşca, Hicâz Şarkı “Kimseyi Böyle Perişân Etme Allahım Yeter”.
- 12- Alâeddin Yavaşca, Hicâz Şarkı “Ayrılık da Zor Değil Eğer Hasret Olmasa”.
- 13- Alâeddin Yavaşca, Hicâz Şarkı “Ümitsiz Bir Aşka Düşüm”.
- 14- Alâeddin Yavaşca, Hicâz Şarkı “Boğaziçi Şen Gönüller Yatağı”.
- 15- Alâeddin Yavaşca, Hicâzkâr Şarkı “Sarı Mimosamsın Sen Benim”.
- 16- Dede Efendi, Rast Şarkı “Dil Bir Güzele Meyletti Hele”.
- 17- Sadettin Kaynak, Nihâvend Şarkı “Ne Dert kalır Ne Hüzün”.
- 18- Yesari Asım Arsoy, Kürdîlihicâzkâr Şarkı “Kedersiz Hiç Coşar Ağlar Taşar mı”.
- 19- Hacı Ârif Bey, Kürdîlihicâzkâr Şarkı “Gurub Etti Güneş Dünya Karardı”.
- 20-Alâeddin Yavaşca, Muhayyerkürdî Şarkı “Sevgi Deli Gönülden Gönüle Bir Akıştır”.

• TALÛ, R.Hakan (Hızl.) 2002, *Aşk İle...With Love, Türk Dinî Mûsikî Formları, Compositional Genres of Turkish Liturgical Music*, (Kitap+2 Cd), İngilizce-Türkçe, Pan Yay. İstanbul, 64 s

Osmanlı Türk-İslâm yaşayışı içinde kültürel yapının ve mûsikî'nin temel taşlarından biri olan dinî mûsikî türlerini tanıtmak amacı ile yapılan bu çalışmada, dinî mûsikî tarzlarına (formlarına) örnekler verilip çeşitli icra şekilleri sunulmuştur. Cd'de yer alan icralar Salih Bilgin, Derya Türkan, Murat Aydemir, Bahadır Şenel ve Hâfız Kâni Karaca (öl. 2004)'ya aittir. İngilizce bölüm Feridun Özgören tarafından yazılmıştır.

İlk cd'de: 1- Hicâz Fatıha Suresi, 2- Hicâz Akşam Ezanı, 3- Saba Sabah Ezanı, 4- Uşşak Akşam Ezanı Kameti, 5- Hicâz Durak, 6- Hicâz Tanbur Taksimi, 7- Hicâz İlâhi “Dua”, 8- Hicâz Zikir İlâhisi, 9- Rast Ney Taksimi, 10- Rast İlâhi, 11- Hüzzâm Cami İlâhisi, 12- Uşşak Kemeçe Taksimi, 13- Uşşak Şuğl, 14- Neva Tesbih, 15- Çargah Tevşih, 16- Dilkeşhaveran Sabah Salâtı, 17- Hicâz Salât, 18- Nihavend Salât, 19- Segah Salât-ı Ümmiye, 20- Segah Tekbir, 21-Hicâz Kaside, 22- Nihavend Kaside, 23- Tahirbuselik Tevhid, 24- Tahirbuselik Münacat, 25- Ney Eşliğinde Zikir "Allah" olmak üzere yirmi beş adet kayıt bulunmaktadır.

İkinci cd'de, 1- Zikir, 2- Rast Na't-ı Mevlana, 3- Ferahfeza Ayin, 4- Ayin sonunda okunun Kur'an (Bakara Suresi, 155. Ayet), 5- Semazen Gülbankı, 6- Postnişin Gülbankı ve 7- Mevlid “Merhaba” bölümünün kaydı bulunmaktadır.

- Tanburî Cemil Bey, (Çeviriyazım ve Yorum: M. Hakan Cevher), 1993, *Rehber-i Mûsikî*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuarı Yay. No: 9, Ege Ü. Basımevi, İzmir, VII+206 s.

İlk baskısı 1902 yılında İstanbul “Kazmanî-zâde Şamlı İskender Yayınları”, ikinci baskısı 1924 yılında İstanbul Mahmud Bey Matbaası’nda yüz kırk altı sayfa olarak yapılan kitapta, Türk Mûsikîsi nazariyatı ile ilgili bilgiler verilmektedir. Tanburî Cemil Bey (öl. 1916)’in mûsikî makam ve usûlleri hakkındaki görüşleri bu kitapta ayrıntılarıyla dile getirilmektedir. Ayrıca kitaba örnek eser notaları da eklenmiştir.

- TANRIKORUR, Cinuçen, 2001, *Biraz da Müzik*, Zaman Kitap, İstanbul, 430s.

Bestekâr ve udî merhum Cinuçen Tanrıkorur (öl. 2000), mûsikîşinâs yönüyle tanınmakla birlikte aslında kalemi sağlam bir düşünce adamıdır. Uzun yıllar mûsikîyi ilgilendiren pek çok konu hakkında yazmıştır. Geçirdiği çeşitli rahatsızlıklar sebebiyle yurt dışında hasta yatağında bulunduğu günlerde dahi yazmayı ihmal etmemiştir. Cinuçen Bey’in mûsikî ile ilgili yazıları Aksiyon dergisinin ilk sayısından itibaren (ilk yazı 17 Aralık 1994) yayınlanmaya başlamış ve vefatına kadar beş yıl aralıksız sürmüştür. “Biraz da Müzik” isimli bu yazıları aynı adla bir araya getirilmiş ve basılmıştır. Kitap, Türk Mûsikîsi alanına giren pek çok konuyu içermektedir. Türk Mûsikînin tarihi, makamları, usûlleri, bestekârları ve sazları hakkında açıklayıcı bilgilerde bulunulurken, diğer müziklerle olan benzerlikleri ve farkları konu edilmiştir. Müzik alanında yapılan yanlışlar ince bir üslûpla eleştirilirken yapılması gerekenler hakkında da tavsiyelerde bulunulmuştur. Cinuçen Tanrıkorur bu yazılarını Türk Mûsikîsini hiç bilmeyenlerin dahi anlayacağı sadelikte yazmış ve her zaman akıcı bir üslûp kullanmıştır.

- TANRIKORUR, Cinuçen, 2003, *Müzik, Kültür, Dil*, Dergâh Yay. İstanbul, 389 s.

Yazarın “Biraz da Müzik” adıyla ilk baskısı yapılan kitabı “Müzik, Kültür, Dil” olarak değiştirilmiştir. Kitap, bu ikinci baskısında yeniden gözden geçirilmiş, konular arasında bütünlük sağlanmasına dikkat edilmiştir. Birkaç küçük farklılık dışında ilk baskının orijinalliğine sadık kalınmıştır.

• TANRIKORUR, Cinuçen, (Yay. Hzl: İsmail Kara, Rehâ Sağbaş, Barühüda Tanrıkorur, Başak İlhan), 2003, *Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi*, Dergâh Yay. İstanbul, 211 s.

“Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi” adıyla neşredilen bu kitap, merhum Cinuçen Tanrıkorur (öl. 2000)’un Klâsik Türk Mûsikîsi üzerine kaleme aldığı ve ölümünden sonra basılan yazılarından oluşmaktadır. Üç ana bölümden oluşan kitabın “Osmanlı Mûsikîsi” başlıklı birinci bölümü yayımcılığını Ekmeleddin İhsanoğlu’nun yaptığı “Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi” kitabının (I. Cilt, 1994, İstanbul; II. Cilt, 1998, İstanbul) ikinci cildinde yayınlanan metnin yeniden neşridir. Metine yalnızca küçük birtakım düzeltmeler ilave edilmiştir. Bu bölümde, Osmanlı Mûsikîsi’nin karakterinden bahsedilerek bu mûsikî’nin diğer İslâm müzikleri içindeki yerine değinilmiştir. Mehterhâne, Mevlevîhâne, Enderûn ve özel meşkhâneler gibi eğitim kurumları hakkında bilgi verilerek mûsikî’nin tarihsel gelişimine bakılmıştır. Ayrıca Türk Mûsikîsi formları ve çalgılarından da bahsedilmiştir. Bu bölümün sonunda “Osmanlı Mûsikîsi’nde Türler”, “Osmanlı Mûsikîsi’nde Çalgılar”, “İtrî’nin Bir Bestesinin Notası”, “Bir Halk Türküsü Notası”, “Osmanlı Mûsikîsi’nde Nota Yazma Sistemleri” ve “Osmanlı Mûsikîsi’nde İlk’ler Kronolojisi” başlıklarıyla altı adet ek bulunmaktadır. “Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi’nin Bazı Meseleleri” başlıklı ikinci bölüm altı tane makaleden oluşmaktadır. “Türk Mûsikîsi’nde Usûl-Vezin Münasebeti”, “Türk Mûsikîsi’nde Terennüm” ve “Türk Halk Mûsikîsi ve Klâsik Türk Mûsikîsi” başlıklı yazılar makale olarak yayımlandıktan sonra, yazarın “Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler” adlı kitabında da yer almıştır. “Osmanlı Mûsikîsi’nde Mevlevî Âyîni Besteciliği” isimli makale “Osmanlı” kitabından alınmıştır. (1999, Cilt X, Yeni Türkiye Yay. Ankara, s.707-721) “Makam Kavramının Müzikal Analizi” başlıklı tebliğ, 14-20 Ekim 1988 tarihinde Hong Kong’ta yapılan Uluslararası Maqam Symposiumu’nda sunulmuştur. (A Musical Analysis of the Concept of Maqam). “Klâsik Türk Mûsikîsi’nde Taksim” başlıklı yazı 7 Kasım 1989 tarihinde Maryland Üniversitesi Baltimore Kampüsü A.B.D. Etnomüzikoloji Bölümü’nde verilen örnekli seminer metnidir. (On Taksim in Turkish Art Music). Kitabın üçüncü ve son bölümünde “Küçük Terimler Sözlüğü” bulunmaktadır.

• TANRIKORUR, Cinuçen, 1998, *Müzik Kimliğimiz Üzerine Düşünceler*, Ötüken Nşr. No: 388, Özener Mat. İstanbul, 388 s.

Cinuçen Tanrıkörur (öl. 2000) bu kitabında, Türk Müzik kimliğinin yok oluşu ve Batı taklitçiliği yüzünden öz değerlerimizin yitirilişi gibi sorunları kaleme almaktadır. Türk Mûsikîsi ses sistemi hakkında açıklama yapılarak bu ses sisteminin bağlı bulunduğu makam konusunda da bilgiler verilmektedir. Usûl konusuna değinilerek Türk Mûsikîsi'nde yapılan toplu icralar hakkında değerlendirme yapılmaktadır. Kitapta, Sanat Müziği-Halk Müziği ilişkileri üzerinde durularak çokseslilik ve evrensellik hususunda da görüşler belirtilmektedir. Terennüm ve vezin-usûl münasebeti gibi Türk Mûsikîsi'nin diğer önemli konuları üzerinde de bilgiler verilmektedir. Kitabın "Portreler" adlı bölümünde Dede Efendi (öl. 1845)'den Neyzen Akagündüz Kutbay (öl. 1979)'a kadar on dört ünlü müzisyenin değerlendirmesi yapılmaktadır.

• TANRIKORUR, Cinuçen, (Yay. Hzl: İsmail Kara), 2003, *Sâz ü Söz Arasında, Cinuçen Tanrıkörur'un Hatıraları*, Dergâh Yay. No: 258, İstanbul, 362 s.

Yazarın kendi hayat hikâyesini kaleme aldığı hatıralarından oluşan bu kitap, ancak vefatından sonra bir araya getirilip baskıya hazırlanabilmiştir. Hatıra yazmak, Cinuçen Bey (öl. 2000)'in eşi Barihüda Hanım'ın teşvik ve ısrarı ile kanser ameliyatı için Kanada'ya gittiği tarihte (1997) gerçekleşmiştir. Fırsat buldukça yazılarını çeşitli ilave ve düzeltmelerle bilgisayara geçmiştir. Rahatsızlığının son evresinde bulunması sebebiyle bu çalışmasına uzun süre devam edememiştir. Cinuçen Bey'in müsvedde olarak kalan diğer yazılarını öğrencisi Başak İlhan dizmiş, eşi Barihüda Hanım kontrol etmiştir. Son düzeltmeler de İsmail Kara tarafından yapılmıştır. Hatıralar, Cinuçen Bey'in ailesi ve yaşadığı çevre ile ilgili konularla başlayıp mûsikî ile geçen bir ömrün anlatıldığı notlarla devam etmektedir. Hastalıklarla ettiği mücadelelerden yurt dışı konserlerine, aldığı ödüllerden görev sürgünlerine kadar pek çok konuya ilişkin yazı bu kitapta derlenmiştir.

• TANRIKORUR, Cinuçen, 2004, *Türk Müzik Kimliği*, Dergâh Yay. İstanbul, 326 s.

Bu kitap, Cinuçen Tanrıkörur (öl. 2000)'un araştırma, deneme ve inceleme yazılarını biraraya getirmektedir. Kitabın birinci bölümünde Türk Mûsikîsi'ne ilişkin

çeşitli konularda deneme yazıları bulunmaktadır. İkinci bölüm “Mûsikî Semâmızda Birkaç Yıldız” başlığını taşımaktadır. Burada birçok müzik adamı üzerinden Türk Mûsikîsi değerlendirmeleri yapılmakta ve çeşitli portre denemeleri yer almaktadır. Tanbûrî Cemil Bey (öl. 1916)’den Dede Efendi (öl. 1845)’ye, Münir Nurettin Selçuk (öl. 1981)’tan Arif Mardin (öl. 2006)’e kadar müziğin önemli isimleri bu kitapta bulunmaktadır.

• TARGAN, Şerif Muhittin, 2000, *Peygamber Torununun Müziği*, (Kitap+Cd), Kaf Müzik Basım Reklam Filmcilik San. Tic. Ltd. Şti. İstanbul, 80 s.

Bu çalışmada, Türk Mûsikîsi’nin önemli şahsiyetlerinden biri olan ud virtüözu Şerif Muhiddin Targan’ın kendi icraları yer almaktadır. Albümün cd’sinde Targan ekolünün örnekleri sunulmakta ve yirmi adet kayıt bulunmaktadır. Çalışmaya eklenen kitapçıkta ise Şerif Muhittin Targan’ın biyografisi ve bazı resimleri yer almaktadır. Ayrıca hakkında çıkan yazılar, şiirler ve hatıratlar da bulunmaktadır. Cd’de yer alan icralar şunlardır. Kapris/1, Koşan Çocuk, Çocuk Havası (Dans Eden Çocuk), Kanatlarım Olsa İdi, Müstear Taksim, Müstear Saz Semâîsi, Ferahfezâ Taksim ve Saz Semâîsi, Hicâz Taksim ve Peşrev, üç adet Uşşâk Taksim ve Saz Semaîsi, altı adet Etüd.

• TAŞAN, Turhan, 2000, *Kadın Besteciler*, Pan Yay. No: 60, Ayhan Mat. İstanbul, 504 s.

Dünyada pek çok alanda olduğu gibi müzik alanında yapılan çalışmalarda da genellikle erkeklerin ön planda olduğu görülür. Bu durum Klâsik Türk Mûsikîsi içinde pek farklı değildir. Ancak tarihe adını yazmış nice erkek mûsikîşinâs içinde, kadınlar da mûsikî ile uğraşmaktan geri kalmamışlardır. Dilhayat Kalfa (öl. 1780), Leylâ Saz (öl. 1936), Adile Sultan (öl. 1899), Gevherî Osmanoglu (öl. 1980), Kevser Hanım (öl. 1963), Melahat Pars (öl. 2004), Neveser Kökteş (öl. 1962), Reftar Kalfa (öl. 1700?), Safiye Ayla (öl. 1998) ve daha birçok kadın, hânende, sazende ve bestekâr olarak Türk Mûsikîsi’nde adlarından söz ettirmişlerdir. Bu kitap, kendisi de besteci ve söz yazarı olan Turhan Taşan tarafından derlenerek Türk Mûsikîsi’ndeki kadın bestekârların pek çoğunu bir araya getirmiştir. Toplam yüz seksen dört kadın bestekârın hayat hikâyesinin kısaca anlatıldığı kitapta, eserlerinin listesi ve bir eserinin notası da yer almaktadır.

- TEL, Mesut Cemil, (Nşr. Hzl: Uğur Derman), 2002, *Tanbûrî Cemil'in Hayatı*, Kubbealtı Nşr. No: 101, İstanbul, 255 s.

İlk baskısı 1947 yılında Sakarya Basımevi tarafından yapılan bu kitapta, oğlu Mesut Cemil (öl. 1963)'in kalemıyla Tanburî Cemil (öl. 1916)'in hayatı anlatılmaktadır. Klâsik Türk Mûsikîsi'nin gelmiş geçmiş en büyük virtüözlerinden biri olan Cemil Bey, mûsikî konusunda sahip olduğu yetenekler açısından belki de dünyaya bir benzerinin dahi gelemeyeceği tek isimdir. Tanbur haricinde viyolonsel, kemençe, çöğür, keman ve lavta da çalan Cemil Bey, yaylı tanburu bulan ve ilk olarak kullanan kişidir. Eline aldığı bütün sazları aynı ustalıkta çalmış, bu yüzden dinleyenleri her fırsatta hayrette bırakmış bir mûsikî dehâsıdır. Ancak tanburu diğer sazlardan daha çok sevmiştir. Mûsikîdeki bu üstün yeteneğine karşın son derece sessiz ve çekingen biri olan Cemil Bey, özel hayatında ise üzgün ve yalnız yaşamayı tercih etmiştir. Zamanının büyük çoğunluğunu evinin bahçesi içinde bulunan “Uzletgâh” adını verdiği ayrı bir evde geçirmiş, burada sazlarıyla birlikte yaşamıştır. Mûsikî ile dolu bir hayatın içinde yaşayan Mesut Cemil, babası kadar olmasa da bu işle uğraşmış, eser bestelemiş ve yazı yazmıştır. Mesut Cemil'in babasını kaleme aldığı bu kitap, Cemil Bey'in hayatını ve sanatını ilk ağızdan anlatan çok kıymetli bir tarihsel kaynaktır. Kitabın sonunda bir geniş çaplı bir bibliyografya bulunmaktadır.

- TORUN, Mutlu, 1993, *Ud Metodu, Gelenekle Geleceğe*, Çağlar Yay. Günlük Tic. Tesisi, İstanbul, 359 s.

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nda okutulan “Ud Dersleri”nin ilavelerle yeniden düzenlemesiyle oluşturulan bu kitap, Mutlu Torun'un yirmi beş yılı aşan bilgi birikimiyle hazırlanmıştır. Bu kitabın amacı, Türk Mûsikîsi icra geleneğini teknik ve yorumla bir araya getirerek kullanabilen icracılar yetiştirmektir. Çalışmada sesler, makamlar, usûller, formlar anlatılarak, taksim ve transpoze hakkında da bilgiler verilmektedir. İcra-nota farklılığı konusuna değinilerek, mızrap teknikleri ve süslemeler gösterilmektedir. Anlatılanlar çeşitli şekil ve tablolarla örneklendirilmektedir. Kitapta ayrıca seçilmiş eser notaları da bulunmaktadır.

- TURA, Yalçın, 1998, *Geçmişten Günümüze Türk Müziği, Aşk ve Hüzün*, (Kitap+Cd), Türkiye İş Bankası Kültür Yay. İstanbul.

_____, *Geçmişten Günümüze Türk Müziği Kalplerden Dudaklara*, (Kitap+Cd), İstanbul.

_____, *Geçmişten Günümüze Türk Müziği Dersaadet'te Akşam*, (Kitap+Cd), İstanbul.

Müzik danışmanlığını ve metin yazarlığını İstanbul Teknik Üniversitesi Konservatuvar Müdürü Yalçın Tura'nın üstlendiği bu çalışma, 19. yüzyılın ikinci yarısından 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar olan Türk Sanat Mûsikîsi eserlerini içermektedir. Toplam elli iki adet kayıt'ın bulunduğu cd'lere eserler, taş plâklardan temizlenerek aktarılmıştır. Hacı Ârif Bey (öl. 1885), Şevki Bey (öl. 1891), Lemi Atlı (öl. 1945), Rahmi Bey (öl. 1924), Tatyos Efendi (öl. 1913), Bimen Şen (öl. 1943), Sadettin Kaynak (öl. 1961), Yesari Asım Arsoy (öl. 1992) vb. bestekârların seçilmiş eserlerinden oluşan cd'ler Hamiyet Yüceses (öl. 1996), Müzeyyen Senar, Münir Nurettin Selçuk (öl. 1981), Safiye Ayla (öl. 1998) gibi sanatçılar tarafından seslendirilmiştir. Ünlü gazelhânlar tarafından okunan gazellere de yer verilen bu çalışmada Kanuni Hacı Ârif Bey (öl. 1911) ve Tanburi Cemil Bey (öl. 1916)'in taksimleri de yer almaktadır.

- TURABÎ, Ahmet Hakkı, 2005, *Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi*, Rağbet Yay. İstanbul, 240 s.

Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi (öl. 1801)'nin “Mûsikî Risâlesi” adlı eserinin metninden ve incelemesinden oluşan kitap, müzikle tedaviyi konu almaktadır. Orijinal ismi “er-Risâletü'l-mûsikiyye mine'd-devâi'r-rûhâniyye” (Ruhi Tedaviden Bahseden Müzik Risâlesi) olan eser, aynı zamanda kanun sanatçısı olan Ahmet Hakkı Turabi'nin doçentlik çalışması olup psikolojik ve fiziksel rahatsızlıkların müzikle tedavisinde kullanılan yöntemlere ışık tutmaktadır.

• *Türk Dünyası El Kitabı*, IV C. 1992, Türk Kültürünü Araştırma Ens. Yay. No: 121, Sistem Ofset Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara. (s. 487 – 535).

Bu kitap, tarih, coğrafya, kültür, sanat, edebiyat, dil vb. konular hakkında kaleme alınmış yazılardan oluşan bir kaynak eserdir. Kitabın ikinci cildindeki Türk Mûsikîsi ile ilgili olan sayfalar Yılmaz Öztuna tarafından yazılmıştır.

• *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar ve Osmanlının Sesleri*, 2001, *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Alâeddin Yavaşça*, (Kitap+Vcd), Boyut Yayın Grubu, İstanbul, 30 s.

_____, *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Bekir Sıtkı Sezgin*, (Kitap+Vcd), 30s.

_____, *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Kâni Karaca*, (Kitap+Vcd), 30 s.

_____, *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Necdet Yaşar*, (Kitap+Vcd), 30 s.

_____, *Türk Müzik Geleneğini Yaşatanlar: Selâhaddin İçli*, (Kitap+Vcd), 30 s.

_____, *Osmanlının Sesleri: Buhûrizâde Mustafa Efendi İtrî*, (Kitap+Cd), 30 s.

_____, *Osmanlının Sesleri: Hacı Ârif Bey*, (Kitap+Cd), 30 s.

_____, *Osmanlının Sesleri: İsmâil Dede Efendi*, (Kitap+Cd), 30 s.

_____, *Osmanlının Sesleri: Hoca Mehmed Zekât Dede*, (Kitap+Cd), 30 s.

_____, *Osmanlının Sesleri: III. Selim*, (Kitap+Cd), 30 s.

Sanat yönetmenliğini Mehmet Eryılmaz, kitap metinlerinin yazarlığını Gönül Paçacı'nın yaptığı bu Cd ve Vcd serisinde Tarih Vakfı için günümüz bestekârlarının hayatları bir belgesel olarak sunulmuş, geçmiş yüzyıl bestekârlarının ise eserleri icra edilmiştir. Bu albümlerin kitapçıklarında ise bestekârlara ait biyografik bilgiler bulunmaktadır.

• ULUDAĞ, Süleyman, 1976, *İslâm Açısından Mûsikî ve Sema*, İrfan Yayınevi No: 67, İrfan Mat. İstanbul, 408 s.

Mûsikî'nin haram sayılması sebebiyle İslâm dininin mûsikîyi yasaklaması ve icrasını engellemesi geçmişte yaşanan tarihsel olaylardan biridir. Oysa mûsikî'nin din'in bir parçası olarak doğduğu ve “Dinî Mûsikî” adı altında tasavvûfî bir kimliğe bürünerek geliştiği var olan bir gerçektir. Sadece İslâm dininde değil, Hristiyanlık ve benzeri dinlerde de durum aynıdır. Bugün Batı kültüründe icra edilen müzik zamanın kiliselerinde doğmuş ve gelişmiştir. Bu konu çerçevesinde ele alınan kitap, mûsikî'nin

genel tarihi hakkında bilgi vermektedir. Mûsikî, Kur'ân'a ve hadislerle göre ele alınmaktadır. Mûsikî hakkında Fakihlerin görüşüne ve ilk Sûfîlerin semâ hakkındaki fikirlerine yer verilmektedir. “Mûsikî'nin Nevileri” ve “Dinleyene Göre Mûsikî'nin Nevileri” başlıklı bölümlerden sonra, tarikatlar ve semâ konusuna da değinilmektedir. Kitap tüm bu konular çerçevesinde, İslâm dininde müziğin nasıl algılandığına dair geniş bilgiler sunmaktadır.

• USLU, Recep, 2001, *Mehmet Hafîd Efendi ve Mûsikî*, Pan Yay. No: 63, Ayhan Mat. İstanbul, 86 s.

Türk Mûsikîsi tarihi araştırmacısı ve yazar Recep Uslu tarafından kaleme alınan bu kitap, Mehmet Hafîd Efendi (öl. 1811)'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgiler vermekte, onun 1806 yılında basılan “ed-Dürer” isimli eseri üzerinde ayrıntılı açıklamalarda bulunmaktadır. Bu eser, 18. yüzyıl sonu müzik tarihine ışık tutan ve toplumda yanlış kullanılan kelimelerin incelenmesiyle oluşturulmuş bir sözlüktür. Galatât-ı Hafîd Efendi adıyla meşhur olan bu Türkçe eserin diğer ismi “ed-Dürerü'l-müntehabâtü'l-mensûre fî ıslâhi'l-galatâtı'l-meşhûre”dir. Sultan I. Abdülhamit (öl. 1789) devrinde yazılmıştır. (1783) Ele aldığı kelimeler hakkında detaylı bilgiler vermesi sebebiyle sözlükten çok ansiklopedi niteliğindedir. Mehmet Hafîd Efendi'nin bu eseri yazarken Câmî'nin “Risâle fi'l-mûsikî” ve Ladikli Mehmet Çelebi (öl. 1482-1500?)'nin “el-Fethiyye” adlı eserlerini kaynak olarak kullandığı düşünülmektedir. Kitapta, Fârabî (öl. 950), Hâce Nâsır-ı Tûsî (öl. 1274), Hâce Safiyüddin Abdülmümin (öl. 1294) ve Aristo (öl. M.Ö. 322) gibi bilginlerden de söz edilmektedir. Kitabın mûsikî ile ilgili kısmında aktarılan konular şunlardır. Mûsikî kelimesinin menşei, mûsikînin tıpla ilişkisi, tarifi, ortaya çıkışı, ümmehât-ı mûsikî, perdeler, makamlar, makam tarifleri, âğâze, mûsikînin yıldızlar ve saatlerle ilişkisi, makamların tesir ettiği vakitler, şahıslar, mizaçlar ve hastalıklar. Bu mûsikî bilgileri önce Latin harflerine çevrilmiş daha sonra sadeleştirilmiş şekliyle kitapta yer almaktadır. “18. Yüzyılda Mûsikîye Genel Bir Bakış” başlığı altındaki bölümde ise bu yüzyılda yetişen bestekârlar ve yazılan mûsikî eserleri hakkında bilgiler verilmektedir. Kitabın sonuna eserin Osmanlıca yazımı ile bir indeks eklenmiştir.

- UYGUNER, Muzaffer, 2000, *Neyzen Tevfik, Yaşamı, Sanatı, Yapıtlarından Seçmeler*, Bilgi Yay. İstanbul, 216 s.

Sanatıyla Türk Mûsikîsi'nde özel bir yere sahip olan Neyzen Tevfik (öl. 1953)'in yaşamı, kişiliği, sanatı, sanatçılığı, şiire başlaması ve yönelmesi başlıklı konular üzerinde açıklamalarda bulunulan kitapta, şiirleri, fıkraları ve dörtlüklerinden de örnekler sunulmaktadır. Kitabın sonunda bir de sözlük bulunmaktadır.

- USTA, Recep, 1985, *Neyzen Tevfik, Hayatı, Sanatı ve Eserleri*, 2. bs. Kastaş Yay. Türk Yazarları Dizisi, İstanbul, 400 s.

Neyzen Tevfik (öl. 1953), kendine özgü yaşam biçimiyle adını duyurmuş usta bir neyzendir. Ney'e duyduğu derin sevgiyle Berber Kâzım'dan ders almış ve İzmir Mevlevîhânesi'ne girmiştir. Burada tanıştığı Şâir Eşref sayesinde ilk şiirlerini yazmaya başlamıştır. İlk şiiri 13 Mart 1898'de "Muktebes" dergisi'nde yayımlanmıştır. Recep Usta tarafından oluşturulan bu çalışma, Neyzen Tevfik' in yakın arkadaşı İhsan Ada (öl. 1998) tarafından kitaplaştırılan "Azâb-ı Mukaddes" adlı eserindeki şiirlerin tamamını ve buna ilâveten otuz şiir, doksan yedi kıt'a, yirmi dört beyit, yetmiş dört nükte ve dört şarkı sözünü içermektedir. Kitapta toplam üç yüz yetmiş üç yapıt bulunmaktadır.

- UYSAL, Sermet Sami, 2005, *Baki Kalan Bu Kubbede*, Leyla İle Mecnun Yay. İstanbul, 504 s.

Kitapta, 1950-1960 yılları arasında geçen mûsikî yaşamı gözler önüne serilmektedir. Aralarında Selâhattin Pınar (öl. 1960), Şükrü Tunar (öl. 1962), Kadri Şençalar (öl. 1989), Yorgo Bacanos (öl. 1977), Şekip Ayhan Özışık (öl. 1981), Osman Nihat Akın (öl. 1959), Cevdet Çağla (öl. 1988), Recep Birgit (öl. 2005), Mustafa Çağlar (öl. 1961), Tahsin Karakuş (öl. 1959), Ercüment Batanay (öl. 2004), Münir Nurettin Selçuk (öl. 1981), Yesâri Âsım Arsoy (öl. 1992), Zeki Müren (öl. 1996), Neveser Kökdeş (öl. 1962), Safiye Ayla (öl. 1998), Hamiyet Yüceses (öl. 1996), Emel Sayın, Müzeyyen Senar, Gönül Yazar, Memduh Cumhur, Sadi Hoşses (öl. 1994), Nevzat Akay (öl. 1969) ve Celal Güzelses (öl. 1959) gibi birçok ses ve saz sanatçısının bulunduğu mûsikî dolu yıllar anlatılmaktadır. Kitapta birçok mûsikîşinâsın yer alması, onlar hakkında sahip olduğumuz bilgiyi artırmakta ve yaşanan olayları gün yüzüne çıkarmaktadır. Bu yönüyle tarihsel olaylara ışık tutan bir kaynak niteliğindedir.

- ÜNLÜ, Cemal, 2004, *Git Zaman Gel Zaman Fonograf Gramafon Taşplâk*, Pan Yay. İstanbul, 559 s.

Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nü bitiren ve günümüze kadar pek çok oyunda rol alan Cemal Ünlü, geleneksel gölge oyunu Karagöz'le ilgilenmiş, daha sonra eski kayıtlara olan ilgisi sebebiyle koleksiyonculuğa başlamıştır. Yıllar içerisinde bu konuda birçok araştırma yapan ve yazı yazan tiyatro sanatçısı Cemal Ünlü'nün bu kitabı, Türk kayıt tarihine ışık tutan bir kaynaktır. Dünyada ve Türkiye'de fonograf ve gramofon'un ilk ortaya çıkışı, yaygınlaşması ve müziğe katkısı konusuyla başlayan kitap, yapılan ilk kayıtlar hakkında bilgiler vermektedir. Sahibinin Sesi, Blumenthal Biraderler-Orfeon Record, Edmund Weinberg-The Gramophone Company, Grünbergler-Odeon kayıtları hakkında bilgiler verilen kitapta, ilk popüler müzik olan "Estudiantina" tanıtılmaktadır. Ayrıca Hovarda havaları, Tanburî Cemil Bey kayıtlarının bulunduğu kitapta, Tanburî Cemil Bey'in defteri de yer almaktadır. Geçmişte taş plaklara okuyan ve bugün unutulmuş birçok sanatçının biyografisi de verilmiştir. Kitaba eklenen cd'de ses kayıt örneklerinin yanı sıra 1905-1965 yılları arasında yayımlanmış on beş bin taş plak katalogunun fihristi yer almaktadır. Kitap, bir toplumun eğlence zevki hakkında bilgi verirken kültür düzeyini, sanata ve sanatçıya verdiği değeri de gözler önüne sermektedir.

- ÜNSAL, Süha, 2006, *Müzisyenler*, Bileşim Yay. İstanbul, 128 s.

Süha Ünsal'ın hazırladığı on kitaplık "Türk 100"ler serisinin "Müzisyenler" adlı bu kitabında, Dede Efendi (öl. 1845), Muzaffer Sarısözen (öl. 1963), Münir Nurettin Selçuk (öl. 1981), Cemal Reşit Rey (öl. 1985), Ruhi Su (öl. 1985), Suna Kan, Barış Manço (öl. 1999), Orhan Gencebay, Sezen Aksu ve Fazıl Say'ın hayat hikâyeleri anlatılmakta, anıları ve başarıları ile ilgili bilgiler verilmektedir.

- WRİGHT, Owen, 1992, *Demetrius Cantemir: The Collection of Notations*, SOAS (School of Oriental and African Studies), Londra.

Bu çalışma, Kantemiroğlu (öl. 1723)' na ait "Kitab-ı İlm'il Mûsikî alâ Vech'il-Hurâfat" adlı kitabın yurtdışındaki tek "Türk Mûsikîsi Profesörü" resmî ünvanını taşıyan kişi olan Owen Wright tarafından ilk kez yapılan tam ve hatasız transkripsiyonudur.

- WRİGHr, Owen, 2000, *Demetrius Cantemir: The Collection of Notations*, Volume-2: Commentary, Ashgate Yay. Londra.

Owen Wright'ın, Kantemiroğlu' na ait "Kitab-ı İlm'il Mûsikî alâ Vech'il-Hurâfat" adlı eserinin tarih ve müzikoloji açısından analizini yaptığı bir diğer kitabıdır.

- YAHYA, Gülçin, 2002, *Ud Alıştırmaları*, Yurt Renkleri Yay. İstanbul, 103 s.

Gülçin Yahya'nın metot eğitimini geliştirici alıştırmalara yer verdiği bu kitabı, ud çalışması için hazırlanmış destekleyici bir kaynaktır. Kitap, "Parmak Çalışmaları", "Oktav Çalışmaları", "Arpej Çalışmaları", "Nüans Çalışmaları", "Mızrap Çalışmaları", "Pozisyon Değiştirme Çalışmaları" ve "Çeşitli Teknikler" başlıklı yedi konudan oluşmaktadır.

- YAHYA, Gülçin, 2002, *Ud Metodu*, (Kitap+Cd), Yurt Renkleri Yay. Ankara, 166 s.

"Ud Öğrenimindeki İlk Bilgiler", "Pozisyon ve Makam Dizileri", "Pozisyon ve Yan Kolonlar", "Süslemeler ve Çeşitli İcra Teknikleri" ve "Çeşitli İcra Örnekleri" başlıklı beş bölümden oluşan kitap, ud öğrenimi için tasarlanmış bir metot çalışmasıdır.

- YAHYA, Gülçin, 2002, *Ünlü Virtüöz Yorgo Bacanos'un Ud Taksimleri (Taksim Notaları, Analiz ve Yorumlar)*, Kültür ve Turizm Bak. Yay. No: 2980, Ankara, 280 s.

Bu kitap, Gülçin Yahya'nın Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi alanında 2000 yılı eylül ayında bitirdiği doktora çalışmasıdır. Ünlü virtüöz Yorgo Bacanos (öl. 1977)'a ait ud taksimleri ud eğitiminde kullanılmak üzere bu kitapta derlenmiştir. Taksimler, ud eğitim ve öğretiminde etüd ve metod gibi çalışmalara yönelik kaynak oluşturmaktadır.

- YARAR, Mehmet Turan, 1992, *Doruktan Doruğa (Güfte Şairleri)*, Kültür Ofset Basımevi, Antakya, 391 s.

Mehmet Turan Yazar, şâir ve aynı zamanda bir bestecidir. Türk Mûsikîsi'ne gönül vermiş ve uzun yıllar mûsikî ile uğraşmıştır. Kendisinin bir diğer yönü, tanıştığı her sanatçı ve şâir'e dair oluşturduğu not tutma sistemidir. Bu kişilere ait biyografik bilgiyi aldıktan sonra kişiye özel bir zarf açmış ve edindiği bilgileri bu zarflarda

toplamıştır. “Doruktan Doruğa” başlığını taşıyan bu kitap, Mehmet Turan Bey’in biriktirdiği bu notlarla kaleme alınmıştır. Kitap, şiir ve mûsikî alanında yapılmış bir antolojidir. İçerisinde 1240-1956 yılları arasında doğmuş yüz elli beş şâir bulunmaktadır. Bu şâirlerin biyografileri ve bestelenmiş şiirlerinin ilk mısraları verilmiştir. Daha sonra her eserin makamı, usûlü ve bestekârı belirtilmiştir. Kitap, Türk Mûsikîsi güfte şâirleri ve şiirleri konusunda bilgi veren kıymetli bir kaynaktır.

- YAVAŞÇA, Alâeddin, 2002, *Türk Mûsikîsi’nde Kompozisyon ve Beste Biçimleri*, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı, İstanbul, 798 s.

Devlet sanatçısı ve bestekâr Alâeddin Yavaşca’nın altmış yıllık bilgi birikimiyle oluşturduğu bu çalışma, Türk Mûsikîsi’nin temel yapı taşlarından biri olan form konusunda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Kitapta, Türk Mûsikîsi formları incelenmiş, hepsi ayrı ayrı açıklanmıştır. Türk Mûsikîsi kompozisyonu alanında gerekli olan her türlü bilgi de burada verilmiştir. Ayrıca kitapta, formlar, bestekârlar ve makamlarla ilgili istatistiksel bir araştırma da yapılmıştır. Ünlü mûsikî bilgini Dr. Suphi Ezgi (öl. 1962)’nin “Nazarî ve Amelî Türk Mûsikîsi” adlı kitabının bazı bölümleri de dili sadeleştirilerek bu çalışmaya eklenmiştir. Burada amaç, bu kitapta yer alan bilgilerin, bugüne ve yarına intikâl etmesine vesile olmaktır. Kronolojik olarak dizilen kitapta çok sayıda eser notası mevcuttur. Kitabın sonunda bu eserler önce alfabetik olarak sunulmuş, daha sonra makamlarına, formlarına ve sayfa sayılarına göre sıralanmıştır. Kitapta, mehter mûsikîsi, karagöz mûsikîsi ve dinî mûsikî ile ilgili bilgiler de bulunmaktadır. Notalar ses sanatçısı Filiz Şatıroğlu ve Dr. Semra Özgün tarafından yazılmıştır.

- YAYGINGÖL, Hasan Sami, 1988, *Müziğin Gelişimi ve Biçimleri*, Anadolu Ü. Açıköğretim Fak. Yay. No: 131, Anadolu Ü. Basımevi, Eskişehir, X+124 s.

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Çalgı Yapım Bölümü ve Yaylı Çalgılar Yapımı Anasanat Dalı başkanı olan ve aynı zamanda Yaylı Çalgı Yapım Bölümü’nü kuran Hasan Sami Yaygıngöl’ün bu kitabı, çalgılar, müzik tarihi ve müzik biçimleri hakkında genel bilgiler vermektedir. “Çalgı Organolojisi” başlıklı ilk bölümde, bu bilim dalı hakkında bilgiler verilmekte, Mısır, Asur, İbranî, Yunan ve Roma ilk çağ uygarlıklarının kullandığı çalgı türleri incelenmektedir. “Çalgı Türleri ve

Ağaç Çalgıları” bölümünde, türlerine göre ayrılan çalgıların temel özellikleri belirtilmektedir. Müzik tarihinin konu edildiği ikinci bölümde, Türk ve Batı Müziği’nin gelişimi üzerinde durulmaktadır. Batı Müziği, “Eski Çağlarda Müzik”, “Ortaçağ’da İlk Hristiyan Müzikleri”, “Çokseslilik”, “Rönesans”, “Opera”, “Barok ve Romantik Dönem Müziği”, “Çağdaş Müzik”, “Oniki Ton Yöntemi”, “Mikro-Tonal, İşlevsel ve Raslantısal Müzik”, “Müziğin Temel Öğeleri”, “Müzikte Yapı Özellikleri” başlıklı bölümlerle incelenmektedir. Türk Mûsikîsi ise 13. yüzyıl öncesinden günümüze kadar olan dönem içerisinde yüzyıllara ayrılmıştır. “Müziğin Biçimleri” bölümünde Batı Müziği ve Türk Müziği formları ele alınmaktadır. Kitabın son bölümünde Arabesk müzik konusuna değinilerek bu müzik türü incelenmiştir. Çalgı örneklerine ait resimlerin bulunduğu eklerle kitap son bulmaktadır.

- YILMAZ, Zeki, 2001, *Türk Mûsikîsi Dersleri*, Çağlar Yay. Gökhan Mat. İstanbul, 263 s.

İlk kez 1973 yılında yayınlanan bu kitap büyük ilgi görmüş ve Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu’nca tavsiye edilmiştir. Genel anlamda Türk Mûsikîsi nazariyatı hakkında bilgiler veren bu çalışma bir başvuru kaynağı niteliğindedir. Eser, yazarın Türk Mûsikîsi’nin tarih içindeki yeri konulu yazısıyla başlamaktadır. “Genel Müzik Bilgileri”, “15 Zamanlıya Kadar Usûller”, “Makamlar” ve “Türk Musîkîsi Formları” başlıklı dört bölümden oluşan kitap, küçük taksim ve eser notalarıyla örneklendirilmiştir. Kitabın ilk bölümünde nota, perde, aralık, porte vb. genel müzik bilgileri bulunmaktadır. Ardından on beş zamanlıya kadar olan usûllerin gösterildiği ikinci bölüm, makam bilgilerine yer verilen üçüncü bölüm gelmektedir. Kitapta yer alan makamlar günümüzde en fazla kullanılanlardan seçilmiştir. Saz ve söz, dinî ve din dışı beste formlarının anlatıldığı bölüm ile kitap sona ermektedir.

- YILMAZ, Zeki (Hzl.) 1999, *Tanbûrî Cemil Bey*, İstanbul, 63 s.

Bu çalışma, Tanbûrî Cemil Bey (öl. 1916)’in taksimlerinin ve plâklarda çaldığı eserlerinin yer aldığı nota kitabıdır. Yedi peşrev, beş saz semâîsi, üç saz eseri ve yedi taksim notasının bulunduğu kitapta yer alan sözlü eserler şunlardır. 1-Evc Şarkı “Bir Nigahın Gönlümü”, 2-Evc Şarkı “Nazirin Yok Senin”, 3-Hicâz Şarkı “Hep Saye-i Vashın”, 4-Hicâz Şarkı “Matemzedeyim”, 5-Sûznâk Şarkı “Beni Bigane-i Hâb Etti

Keder”, 6-Hüseyni Şarkı “Görmek İster Gözlerim Seni”, 7-Kürdîlihicâzkâr Şarkı “Def-i Naliş Eylerim Hep”, 8-Mahûr Şarkı “Variken Zatında Böyle Hüsnü An”, 9-Muhayyer Şarkı “Pür Lerze Olur Ruyini Gördükçe Cenanim”, 10-Nihâvend Şarkı “Sevdim Seni Ey İşvebaz”, 11-Segâh Şarkı “Hatır-ı Nâ şadı Gel Göre Bir Nefes Yad Et Beni”, 12-Segâh Şarkı “Gel Ey Sâki Bana Sun Bir Piyale”, 13-Şehnâz Şarkı “Feryad ki Feryadıma İmdad Edecek Yok”.

2- İncelenmeyen Kitaplar

Bu bölümde çeşitli sebeplerle inceleme olanağı bulunmayan kitapların bibliyografik künyeleri yer almaktadır. İçerikleri hakkında açıklama yapılmayan bu kitapların bazılarının bibliyografik künyelerinde eksiklik bulunması sebebiyle söz konusu kısımlar soru işareti (?) ile belirtilmiştir.

- AÇIN, Cafer, 1976, *Enstrüman Bilgisi*, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. No: 253, İstanbul, 30 s.
- AÇIN, Cafer, 2001, *Klâsik Kemeçe, Yapım Sanatı ve Sanatçıları*, Emek Basımevi, İstanbul.
- AÇIŞ, Murat - KOCA, Şevki, 2000, *Halikarnaslı Bohem, Neyzen Tevfik Külliyyatı*, Nazenin Yay. İstanbul, 388 s.
- AK, Ahmet Şahin, *Tanbûrî Ali Efendi* (yayımlanmamış).
- AK, Ahmet Şahin, *Ud İçin Sürat ve Pozisyon Etüdları* (yayımlanmamış).
- AK, Ahmet Şahin, *III. Selim Hayatı ve Eserleri* (yayımlanmamış).
- AKAN, Emin, 1989, *Tanbur Metodu, Türk Mûsikîsi Nazari Bilgileriyle*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay. No: 89, İzmir, 307 s.
- AKAN, Emin, 1992, *Tanburî Cemil Bey*, Töre Yayın Grubu, Hür Efe Mat. İzmir, 562 s.
- AKARSU, Vasfi, 1956, *Genç Bestekârın Güfte ve Besteleri, Rast-Mahûr Makamında Bazı Eserleri, I. Kitap*, Vakıf Mat. İstanbul, 18 s.
- AKDOĞU, Onur, 1976, *Bûselik Makamı ve Eleştirisi*, (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1991, *Die Türkische Musik in Ihrer Entwicklung*, (?), Münster.

- AKDOĞU, Onur, 1989, *Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Tarihçesi*, İzmir (teksir).
- AKDOĞU, Onur, 1985, *Aşut Yöntemiyle Makamlar*, İzmir. (teksir)
- AKDOĞU, Onur (Yay. Hzl.) 1990, *Gönül Dergâhından Sımsıcak Altı Merhaba* (Şiir-Nota), Reform Mat. İzmir, 190 s.
- AKDOĞU, Onur, 1990, *Lemî Atlı Hayatı ve Eserleri*, Kültür Bak. Yay. No: 1247, Ankara, 72 s.
- AKDOĞU, Onur, 1987, *Lise Türk Müziği*, Reform Mat. İzmir, 125 s.
- AKDOĞU, Onur, 1991, *Müzik Yönüyle Neyzen Tevfik*, Mey Ofset, İzmir, 76s.
- AKDOĞU, Onur, 1997, *Ege'de Müzikçiler Ansiklopedisi (İzmir ve İlçeleri)*, Metro Matbaacılık ve Reklâm, İzmir, 320 s.
- AKDOĞU, Onur, *Müziğin mi Var Derdin Var*, (?), İzmir, 375 s.
- AKDOĞU, Onur (Yay. Hzl.), 1991, *Nâyi Osman Dede ve Rabt-ı Tâbirat-ı Mûsikî*, Sevdî Fotokopi ve Ofset, İzmir, 56 s.
- AKDOĞU, Onur, 1994, *Neler Yaptım Müzik İçin*, (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1989, *Taksim Nedir Nasıl Yapılır?*, İhlas AŞ. Tesisleri, İzmir, 96 s.
- AKDOĞU, Onur, 1989, *Tanbûrî Ali Efendi, Bir Yüksek Lisans Tezi ve Eleştirisi*, (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1990, *Tarihçi Müzikolog Yılmaz Öztuna*, Reform Mat. İzmir, 58 s.
- AKDOĞU, Onur, 1987, *Türk Müziği Nota*, (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1990, *Türk Müziği Solfej Metodu*, 3.bs. Reform Mat. İzmir, 164 s.
- AKDOĞU, Onur, 1985, *Türk Müziği Tarihi*, İzmir (teksir).
- AKDOĞU, Onur, 1987, *Türk Müziği Yazıları*, (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1987, *Türk Müziğinde Kütüphanecilik ve Arşiv*, 2.bs. Reform Mat. İzmir, 46 s.
- AKDOĞU, Onur, 1996, *Türk Müziğinde Türler Biçimler*, gnşl. 2.bs. Ege Ü. Basımevi, İzmir, VIII+576 s.
- AKDOĞU, Onur, 1991, *Ud Metodu I*, Sevdî Ofset, İzmir, 84 s.

- AKDOĞU, Onur, 1992, *Ud Metodu 2*, Anadolu Matbaacılık, İzmir, 185 s.
- AKDOĞU, Onur, 2001, *Ud Metodu*, (iki cilt bir arada), 7. bs. (?), İzmir.
- AKDOĞU, Onur, 1991, *Ünlü Nihâvend Longa ve Çanakkale Türkiüsü Kimindir? Kevser Hanım*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay. No: 3, Ege Ü. Basımevi, İzmir, 23 s.
- AKINCI, Laika Karabey, 1963, *Garplı Gözüyle Türk Mûsikîsi*, Doğan Güneş Yay. No:12, Sıralar Mat. İstanbul, 55 s.
- AKKAŞ, Salih, 1987, *Türk Müziği Tarihi ve Dönemleri*, (Ders Notu), Gazi Ü. Mesleki Eğitim Fak. Ankara.(yayımlanmamış).
- AKSOY, Bülent - PAÇACI, Gönül, 1996, *The Colors of Music, İstanbul Müziğin Renkleri*, (Kitap+Cd), İngilizce - Türkçe, Boyut Yayın Grubu, İstanbul, 48 s.
- AKSÜT, Sadun K. 1967, *500 Yıllık Türk Mûsikîsi Antolojisi*, Türkiye Yayınevi Yay. Türkiye Basımevi, İstanbul, 193 s.
- AKSÜT, Sadun K. 1966, *Dede Efendi*, Yaşar Mat. İstanbul.
- AKSÜT, Sadun K. 1990, *Müzişyen Osmanogulları*, (İngilizce-Türkçe), Interbank Yay. İstanbul.
- AKSÜT, Sadun K. 1994, *Şarkılarda İstanbul*, Altın Kitaplar Yay. İstanbul, 160 s.
- AKSÜT, Sadun K. 1971, *Tanbur Metodu*, Cümbüş Yay. Yeni Turan Mat. İstanbul, 29 s.
- AKSÜT, Sadun K. 1993, *Türk Mûsikîsi Güfteler Hazinesi*, II C., İnkılâp Kitapevi Yay. Teknografik Matbaacılık AŞ. İstanbul, 832 + 733 s.
- AKSÜT, Sadun K. (Drl.) 1971, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 1, Kürdîlihicâz-kâr Faslı*, Cümbüş Yay. Yeni Turan Mat. İstanbul, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 2, Uşşâk Faslı*, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 3, Hüzzâm Faslı*, 17 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 4, Hicâz Faslı*, 16 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 5, Sûznâk Faslı*, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 6, Nihâvend Faslı*, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 7, Sûzidîl Faslı*, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 8, Şehnâz Faslı*, 15 s.
- _____, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri 9, Rast Faslı*, 16 s.

- ALANER, Bülent, 1986, *Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Müzik (Nota) Yayıncılığı (1876-1986)*, Türkçe - İngilizce, Anadolu Yay. Mat. Ankara, 96 s.
- ALAYBEYOĞLU, Yavuz, 1982, *İlham Pınarları, Güfteler Besteler Kitabı*, Ofset Matbaacılık, Ankara, 31 s.
- ALBAYRAK, Mustafa Nezh, 1941, *İstenografik Mustafa Nezh Albayrak Notası*, İhsan Basımevi, İstanbul, 43 s.
- ALDEMİR, Metin, 1979, *Yusuf Nalkesen, Gönül Bahçemdekiler (Bestelerinin Güfteleri)*, Tekin Yayınevi, İstanbul, 221 s.
- Ali Ufkî, (Çev: Muammer Uludemir), 1991, *Mecmûa-i Sâz ü Söz (Murabbaların Nota Çevirileri)*, (?), İzmir, 83 s.
- Ali Ufkî, (Çev: Muammer Uludemir), 1991, *Mecmûa-i Sâz ü Söz (Çalgısal Semaillerin Nota Çevirileri)*, (?), İzmir, 42 s.
- Ali Ufkî, (Çev: Muammer Uludemir), 1992, *Mecmûa-i Sâz ü Söz (Türküler)*, (?), İzmir, 160 s.
- Ali Ufkî, (Transkripsiyon ve Yorum: M. Hakan Cevher), 1998, *Mecmûa-i Sâz ü Söz*, (?), İzmir.
- ALPÖZ, Ahmet - ERGÜN, Ender, 1969, *Hız. Mevlâna ve Mevlevî Âyinleri I. Notalar*, Milliyetçiler Derneği Nşr. İstanbul, 72 s.
- ALTINAY, F. Yeşim – AKSEL, Mehmet, 2005, *Türk Müziği Çalgıları*, (Kitap+Cd), (VKV) Vehbi Koç Vakfı, Koç Lisesi Yay. İstanbul, 39 s.
- ALTINTAŞ, Günel, (Drl.), 2006, *Sevilen Şarkılar Hicâz*, Seçme Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 128 s.
- ALTINTAŞ, Günel, (Drl.), 2006, *Sevilen Şarkılar Rast*, Seçme Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 127 s.
- ALTINTAŞ, Günel, (Drl.), 2006, *Sevilen Şarkılar Nihâvend*, Seçme Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 128 s.
- ALTINTAŞ, Günel, (Drl.), 2006, *Sevilen Şarkılar Uşşâk*, Seçme Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 127 s.
- ANADOL, Cemal - GÜRCANLI, Şenol, 1984, *Türk Din ve Tasavvûf Mûsikîsi*, Melda Yay. İstanbul, 159 s.

• ANIL, Avni, 1981, *Anılar ve Belgelerle Mûsikîmiz Sözlüğü*, 1. Kısım, Doyuran Mat. İstanbul, 265 s.

_____, 1982, *Anılar ve Belgelerle Mûsikîmiz Sözlüğü*, 2. Kısım, Karınca Mat. Tic. Koll. Şti. İzmir, 240 s.

_____, 1982, *Anılar ve Belgelerle Mûsikîmiz Sözlüğü*, 3. Kısım, Serkan Mat. ve Tic. İzmir, 189 s.

_____, 1983, *Anılar ve Belgelerle Mûsikîmiz Sözlüğü*, 4. Kısım, 1983, Serkan Mat. ve Tic. İzmir, 259 s.

• ANIL, Avni, 1982-1983, *Bestecilerimizden Ezgiler*, Fasikül: 1, Avni Anıl'dan 5 Eser, Avni Anıl Yay. İzmir, 8 s.

_____, Fasikül: 2, Avni Anıl'dan 6 Eser, İzmir, 9 s.

_____, Fasikül:3, Avni Anıl' dan 5 Eser, 9 s.

_____, Fasikül: 4, Selâhaddin İçli' den 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül: 5, Hacı Ârif Bey'den 5 Eser,

Günbey Zakoğlu Basımevi, İstanbul, 5 s.

_____, Fasikül: 6, Teoman Alpay'dan 5 Eser, 5 s.

_____, Fasikül: 7, Gültekin Çeki'den 5 Eser,

Renk-Şehverdi Basımevi, İstanbul, 7 s.

_____, Fasikül: 8, Şevki Bey'den 5 Eser, Serkan Mat. İzmir, 9 s.

_____, Fasikül: 9, Yılmaz Yüksel' den 6 Eser, 9 s.

_____, Fasikül: 10, Yusuf Nalkeser' den 5 Eser, 9 s.

_____, Fasikül. 11, Avni Anıl' dan 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül. 12, Avni Anıl' dan 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül: 13, Alâeddin Yavaşca' dan 5 Eser,

Ufuk Mat. İstanbul, 1983, 9 s.

_____, Fasikül: 14, Yusuf Nalkeser' den 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül:15,YıldırımGürses'den 5 Eser,Serkan Mat.İzmir,9 s.

_____, Fasikül: 16, Selâhaddin İçli' den 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül: 17, Necdet Tokatlıoğlu' ndan 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül: 18, Zeki Müren' den 5 Eser, 8 s.

_____, Fasikül: 19, Avni Anıl' dan 5 Eser, 7 s.

_____, Fasikül: 20, Ferit Sıdal' dan 5 Eser, 9 s.

- _____, Fasikül: 21, Avni Anıl' dan 5 Eser, 7 s.
- _____, Fasikül: 22, Alâeddin Yavaşca' dan 5 Eser, 8 s.
- _____, Fasikül: 23, Erdiñ Çelikkol' dan 6 Eser, 8 s.
- _____, Fasikül: 24, Yılmaz Yüksel' den 4 Eser, 9 s.
- _____, Fasikül: 25, Altı Besteci Yedi Eser, 9 s.
- _____, Fasikül: 26, Üç Besteci Yedi Eser, 12 s.
- _____, Fasikül: 27, Bir Demet Şehnâz, Bir Demet Nihâvend, 12 s.
- _____, Fasikül: 28, Bir Demet Kürdîlihicâzkâr, 12 s.
- _____, Fasikül: 29, Dört Besteci Yedi Eser, 12 s.
- ANIL, Avni, 1966, *Biraz Kül Biraz Duman*, Kültür Kitapevi, İstanbul, 31 s.
 - ANIL, Avni - ZAKOĞLU, Güney, 1992, *Güfteler/Türk Sanat Müziği Sözlü Eserleri*, II C. Anadolu Basım ve Yay. İstanbul, Toplam 896 s.
 - ANIL, Mualla, 1978, *Uyanık Geceler*, (Beste ve Güfteler), Ajans-Türk Gazetecilik ve Matbaacılık San. Ankara, 34 s.
 - ANSEN, Sabri Süha, 1983, *Türk Sanat Mûsikîsi*, (Notalı), Karadeniz Mat. İstanbul, 77 s.
 - AREL, H. Sadettin, 1964, *Türk Mûsikîsi Üzerine İki Konferans*, İleri Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay:1, Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 43 s.
 - ARTAN, Necip, 1978, *Sevilen Şarkılar ve Hikâyeleri*, Doğu Hakimiyet Mat. Bursa, 271 s.
 - ATAMAN, Sadi Yaver, 1987, *Mehmet Sadi Bey*, Kültür Bak. Yay. No: 842, Nüve Mat. Ankara, 223 s.
 - ATLIĞ, Nevzat (Hızl.) 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:1, Bakırköy Mûsikî Konservatuvarı Vakfı, İstanbul, 30 s. (Rast, Kürdîlihicâzkâr ve Nihâvend Eserler).
 - _____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 2, 63 s. (Rast, Hicâz, Hicâzkâr, Nihâvend ve Nevâ Eserler)
 - _____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 3, 96 s. (Sûzidîl, Hüzzâm, Mâhûr Eserler).
 - _____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 4, 128 s. (Nihâvend Klâsik Takım, Sûznâk ve Hicâzkâr Şarkılar).
 - _____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 5, 160 s. (Hüzzâm Klâsik Takım, Nihâvend Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 6, 192 s. (Hicâz Klâsik Takım, Şehnâz ve Sabâ Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 7, 223 s. (Şehnâzbûselik, Şehnâz, Kürdîlihîcâzkâr Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 8, 256 s. (Gerdânîye Köçekçeler, Uşşâk ve Muhayyer Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 9, 288 s. (Hicâzkâr, Karcığâr, Muhayyer, Hüseyinî, Nişâbûrek Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 10, 320 s. (Nihâvend, Şedarâbân, Hicâz Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 11, 352 s. (Hicâz, Bayâtî, Rast ve Acemaşîrân Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:12, 352 s. (Hüzzâm, Hisârbûselik, Şehnâzbûselik, Ferâhnâk, Acemkürdî Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:13, (Ferâhfezâ, Acemkürdî Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:14, 32 s. (Hisârbûselik, Kürdîlihîcâzkâr, Bayâtîarabân, Karcığâr ve Nikriz Eserler).

_____, 2004, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:15, 32 s. (Muhayyer Klâsik Takım, Şîvenümâ ve Acemaşîrân Eserler).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:16, 32 s. (Hüzzâm Mevlevî Âyîni).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:17, 32 s. (Bayâtî Mevlevî Âyîni).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:18, 32 s. (Sultâniyegâh Klâsik Takım, Hüzzâm ve Uşşâk Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:19, 32 s. (Nişâbûrek Klâsik Takım, Uşşâk ve Rast Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:20, 32 s. (Dügâh Kâr, Bestenigâr, Sabâ ve Hüzzâm Şarkılar).

• ATLIĞ, Nevzat – SALGAR, Fatih, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 21, Bakırköy Mûsikî Konservatuvarı Vakfı, İstanbul, 32 s. (Ferâhfezâ Klâsik Takım, Hicâz ve Uşşâk Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:22, 32 s. (Nevâ Klâsik Takım ve İki Uşşâk Şarkı).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:23, 32 s. (Şevkefzâ Klâsik Takım, Isfahân ve Uşşâk Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:24, 32 s. (Arazbârbûselik Klâsik Takım ve Hicâz Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S: 25, 32 s. (Acemaşirân, Nihâvend Eserler).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:26, 32 s. (Gülizâr Klâsik Takım, Karcığâr Eserler ve Hicâz Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:27, 32 s. (Bûselik Klâsik Takım ve Hicâz Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:28, 32 s. (Hicâz Köçekçeler ve Kürdîlihicâzkâr Şarkılar).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:29. (Sâzkâr, Rast, Gerdânîye Eserler).

_____, 2005, *Türk Müziği Klâsikleri*, S:30, 32 s. (Segâh Klâsik Takım ve Hüseyinî Şarkılar).

• AYDOĞDU, Tahir - AYDOĞDU, Gültekin, 2004, *Kanun Metodu*, (Cd'li), Yurt Renkleri Yay. Ankara, 216 s.

• AYKUTOĞLU, Mehmet, 1983, *Güftelerim*, Kelaynak Yay. Ankara, 12s.

• AYOMAK, Mildan Niyazi, 1934, *Sanatkârlarımızı Tanıyalım*, Nota Mûsikî Mecmûası Yay. Nümûne Mat. İstanbul.

• AYVAZOĞLU, Beşir, 2002, *Neyin Sırrı Hâlâ Hasret, Bir Meşk Silsilesi: Aziz Dede, Emin Dede, Halil Dikmen, Niyazi Sayın*, Kubbealtı Nşr. İstanbul, 144 s.

• AYVERDİ, Semiha (Hzl.), 1969, *Yunus Emre ve İlâhiler*, Milliyetçiler Derneği Nşr. No: 21, Dizerkonca Mat. İstanbul, 43 s.

• BAKTAGİR, Göksel, 1994, *Okyanustaki Sesler*, (20 Saz Eseri), Kaf Müzik, Kurtiş Matbaacılık, İstanbul, 63 s.

• BARDAKÇI, Murat, 1993, *Fener Beyleri'ne Türk Şarkıları (Bizans Notasıyla - Itrisantas Sistemiyle - Yazılıp Yayınlanmış Türk Müziği Eserleri)*, Pan Yay. No: 22, Ayhan Mat. İstanbul, 79 s.

• BATUR, Suat - UL, Yasemin, (Hzl.), 1999, *Besteleri ve Sözleriyle Marşlarımız*, Altın Kitaplar Yay. Akdeniz Yay. AŞ. İstanbul, 151 s.

- BAYIN, M. Doğan, 2002, *Şarkıların Güzelleri/Klâsik Türk Müziğinden Seçme Güfteler*, Kırkambar Yay. İstanbul, 318 s.
- BAYLAN, Müfit Semih, *Besteleriyle Temel Şükrü Doğru*, (yayımlanmamış).
- BAYLAN, Müfit Semih, 1990, *Trabzonlu Müzisyenler ve Mûsikîmizde İz Bırakanlar, Dede Efendi, Leyla Saz, Fransız Ali, A. Selim Teymur, Temel Şükrü Doğru ve Diğerleri, (?)*, Trabzon, 155 s.
- BEHAR, Cem, 1998, *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz, Geleneksel Osmanlı / Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal*, Yapı Kredi Yay. Atlan Mat. Ltd. Şti. İstanbul, 195 s.
- BEHAR, Cem, 1993, *Zaman, Mekân, Müzik, Klâsik Türk Mûsikîsi'nde Eğitim/Meşk, İcra Aktarım*, Afa Yay. No:245, Özener Mat.İstanbul, 176 s.
- BELVİRANLI, Ali Kemal, 1975, *Müzik Rehberi, Dini Mûsikî*, Konya Nedve Yay. No: 8, Ahmet Said Mat. İstanbul, 152 s.
- BİLGİLİ, İhsan, 2003, *Erdinç Çelikkol, Türk Müziği'ne Adanan Bir Ömür*, Kültür Bak. Bursa Devlet Türk Mûsikîsi Korosu Md. Bursa, 183 s.
- BİNGÖL, Erol (Hzl.) 1997, *Tasavvûf Mûsikîmizden Seçmeler, İlâhiler*, Türk Tasavvûf Mûsikîsi Dizisi No: 1, Çağlar Nota Yay. İstanbul, 32 s.
- CANPOLAT, Muhsin, 2000, *Devlet Konservatuvarında Otuzbeş Yıl, Anılar, Mektuplar Portreler ve Bestelenen Şiirlerim*, Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara, 119 s.
- CANPOLAT, Selman, 1949, *Mûsikî ve Sağlık*, İş Basımevi, Kahramanmaraş, 18 s.
- CENGİZ, Halil Erdoğan (Hzl.), 1993, *Yaşanmış Olaylarla Atatürk ve Müzik, Riyâset-i Cumhûr İnce Saz Heyeti Şefi Binbaşı Hâfız Okur'un Anıları (1924-1938)*, Müzik Ansiklopedisi Yay. Adak Ofset, Ankara, 150 s.
- CEVHER, M. Hakan, 1993, *Şerif Muhittin Targan, Hayatı-Besteciliği-Eserleri*, Ege Ü. Basımevi, İzmir, VII+95 s.
- CEVHER, M. Hakan (Hzl.), 2003, *Rûh-perver*, (İnceleme, Günümüz Türkçesi, Çeviriyazım ve Esas Metin), (?), İzmir.
- CEVHER, M. Hakan (Hzl.), 2004, *Kitâb-ı Edvâr*, (İnceleme, Günümüz Türkçesi, Çeviriyazım ve Esas Metin), (?), İzmir.
- COŞAN, Serpil (Drl.), 1997, *Unutulmayan Şarkılar, Hoş Sedâ, İtrî'den Sadettin Kaynak'a Uzanan Bir Serüven*, Gün Yay. İstanbul, 352 s.

- CÛNBÜŞ, Zeynelabidin, 1936, *Cünbüş*, Milli Mecmûa Mat. İstanbul, 11 s.
- CÜCENOĞLU, Tuncer, 1999, *Neyzen*, Mitosboyut Yay. İstanbul, 84 s.
- ÇAĞATAY, Ali Rifat, 1934, *Mûsikî*, TBMM Basımevi, Ankara, 27 s.
- ÇAKAR, Şeref, (?), *Uygulamalı Müzik Dersleri*, Emin Ongan Üsküdar Mûsikî Cemiyeti Yay. İstanbul.
- ÇAKAR, Şeref, 1996, *Türk Mûsikîsinde Usûl*, MEB Yay. No: 2899, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 377 S.
- ÇAKAR, Şeref, 2004, *Türk Müziği Teorisi ve Makamlar*, MEB Yay. Ankara, IX+593 s.
- ÇALIŞKAN, Kemal, 2001, *Geçmişten Günümüze En Canlı Kültür Mirasımız, Şanlı Mehter*, (?), İstanbul, 189 s.
- ÇELEBÎ, Celâleddin, 1993, *Hz. Mevlanâ'da Akıl, Vuslat, Kadın, Yunus, Gönül, Hicret, Mûsikî ve Semâ*, Konya Valiliği İl Kültür Md. Arı Ofset Mat. Konya, 69 s.
- ÇELİKKOL, Erdinç, 1992, *41. Sanat Yılında Erdinç Çelikkol*, (?), Bursa, 198s.
- ÇELİKKOL, Erdinç (Hal.), 1988, *Türk Mûsikîsi Bölümü 3. Sınıf*, Bursa Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı Yay. No:3, Bursa, 194 s.
- ÇEVİKOĞLU, Timuçin, 1993, *Mevlevî Âyinleri ve Ney, Görüntülü Belgesel Metni*, (yayımlanmamış).
- ÇEVİKOĞLU, Timuçin, 1994, *Nota Yazım Bilgisi*, (Ders Notu), Selçuk Ü. Devlet Konservatuvarı, (yayımlanmamış).
- ÇOBAN, Adnan, 2005, *Müzikterapi, Ruh Sağlığı İçin Müzikle Terapi*, Timaş Yayınevi, 320 s.
- DARBAZ, Feridun, 1973, *Türk ve Batı Müziği (Temel Bilgilerle Beraber, Tonal, Model, Ölçü ve Biçim Bakımından)*, Mûsikî Kültür Derneği Yay. No:1, Hüsnütabiat Mat. İstanbul, XII+315 s.
- DAYIOĞLU, Server, 2003, *Galata Mevlevîhânesi*, Yeni Avrasya Yay. Ankara, 191 s.
- DELİORMAN, Leyla, 1990, *Marşlarımız*, (Notalı), MEB Yay. Öğretmen Yazarlar Dizisi, İstanbul, 204 s.
- DEMİROĞLU, Atılay Durmaz, 1998, *Türk Sanat Mûsikîsi'nde 1001 Güfte*, Ereğli, 628 s.

- DEMİROĞLU, Atılay Durmaz, 2001, *Türk Sanat Mûsikîsi'nde 1001 Güfte*: 2, Ereğli, 258 s.
- DENİZ, Cahit, 2001, *Güçendim Sana*, (Kitap+Kaset), Bilge Kültür Sanat Yayınevi, İstanbul, 115 s.
- DİNGE, Ali, *Ezgileriyle Avni Anıl*, II C., Senfoni Müzikeyi Yay. İzmir, 155+154 s.
- DİNGE, Ali, 2000, *Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Longalar*, Senfoni Müzikeyi Yay. İzmir, 112 s.
- DİNGE, Ali, 2000, *Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Sirtolar*, Senfoni Müzikeyi Yay. İzmir, 90 s.
- DURMAZ, Serhat – DALOĞLU, Yavuz (Hızl.), 1990, *Prof. Dr .Gültekin Oransoy Derlemesi 1,Türk Küğ Araştırmaları 1990/1, Belleten*, Akademi Kitabevi, İzmir, 124 s.
- EDİPOĞLU, Baki Süha, 1962, *Ünlü Türk Bestekârları*,(Notalı), Ak Kitabevi Yay. Yeni Mat. İstanbul, 269 s.
- EGE, Hüsamettin, 1948, *Mûsikîcilerimiz*, Uygun Basımevi, Bursa, 43 s.
- EKSERCİ, Leon, 1967, *Fransız Mûsikîsi'nin 19. Asırda Uyanışı ve Muasır Türk Mûsikîsi'nin Gelişmesi Üzerindeki Etkisi*, Becid Basımevi, İstanbul, 18 s.
- ELGİN, Necati, 1959, *Selim III - İlhamî*, Yıldız Basımevi, Konya.
- EMNALAR, Dr. Atıncı, 1992, *Türk Müziği'nde Koro*, Ege Ü. Devlet Türk Müziği Konservatuvarı Yay: 6, Ege Ü. Basımevi, İzmir, 190 s.
- ERDEN, Sadi, 1956, *Ud Metodu*, (?), İstanbul.
- ERDEN, Sadi, (Dzl.), 1959, *Fasıl, Kürdîlihicâzkâr*, (?), 32 s.
- ERDEN, Sadi (Dzl.), 1960, *Uşşâk Faslı*, İskender Kudmani Halefi Ferit Kudmani Yay. İstanbul Kışecilik ve Matbaacılık AŞ. İstanbul, 32 s.
- ERDOĞAN, Mustafa, *Meşrutiyetten Cumhuriyete Bir Mevlevî Şeyhi, Abdülbâkî Baykara Dede, Hayatı Şahsiyeti Eserleri ve Şiirleri*, 2003, Dergâh Yay. Anadolu Kitaplığı Dizisi, İstanbul, 416 s.
- EREN, M. Ali, 1959, *Mehter Tarihi ve Marşları*, Gün Mat. İstanbul, 32 s.
- ERENGİL, Muzaffer, 1992, *Dünden Bugüne Mehter*, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 52 s.

- ERGAN, Prof. Mehmet Salih, *Türkiye Müzik Bibliyografyası, Kitaplar-Tezler-Notalar (1929-2001)*, Genişletilmiş 2. bs. (yayımlanmamış).
- ERGAN, Mehmet Salih-AKER, Necdet-TEMELLİ, Kıyasettin- ŞENAY, Taner-ALTINKUŞLAR, A.Ayhan, 1976, *Mesleki Türk Müsikîsi Sınıf :1*, YAYKUR Dışarıdan Bitirme Ders Kitabı, Açık Öğretim Yay. Ankara, 80 s.
- ERGİN, Nihat, 1999, *Yıldız Sarayında Müzik, Abdülhamit II.Dönemi*, Kültür Bak. Yay. No: 2267, Ankara, XI + 252 s.
- ERGÖZ, Hatice Selen, 2004, *Türk Sanat Müziği Solfeji Uygulama Kitabı I*, Sakarya Kitapevi, İstanbul, 71 s.
- ERGUN, Saadettin Nüzhet, 1942, *Türk Müsikîsi Antolojisi-Dini Eserler*, C: I, İstanbul Ü.Edebiyat Fak.Yay:191, Rıza Koşkun Mat. İstanbul, 399 s.
- _____, 1943, *Türk Müsikîsi Antolojisi - Dini Eserler*, C: II, İstanbul Ü. Edebiyat Fak. Yay. No: 205, İstanbul, 400-832 s.
- ERGUNER, Kudsi, (Çev: Arzu Açıan Erguner), 2000, *Ayrılık Çeşmesi Bir Neyzenin Yolculuğu*, İletişim Yay. Sena Ofset Basımevi, İstanbul, 219 s.
- ERGUNER, Süleyman, *Kutb-i Nâyi Osman Dede ve Rabt-ı Ta'birât-ı Müsikî*, (yayımlanmamış).
- ERGUNER, Süleyman, 1986, *Ney Metodu*, Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, Yaşar Mat. İstanbul, 192 s.
- ERGUNER, Dr. Süleyman, 2005, *Neyzen Süleyman Ulvi Erguner*, (?), İstanbul, 221 s.
- ERGÜN, Mehmet, 1983, *Neyzen Tevfik ve Azâb-ı Mukaddes'i*, Tunca Yay. İstanbul.
- ERİÇ, Rüştü, (?), *İşte Benim Hayatım, Türk Müsikîsinde Bir Ömür*, Çağlar Müsikî Yay. İstanbul.
- ERTUĞRUL, İsmail Fennî, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 1, Millî Marşlar ve Şarkılar*, Hilâl Mat. İstanbul, 14 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 2, Yeni Irak Faslı*, 14 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 3, Yeni Beste İsfahân Faslı*, 14 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 5, Yeni Müstear Faslı*, 16 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 6, Yeni Hicâzkâr Faslı*, 16 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 7, Yeni Sabâ Faslı*, 15 s.

- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No: 8, Yeni Dilkeşhaverân Faslı*, 15 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No:9, Yeni Rast ve Sûznâk Şarkılar*, 16 s.
- _____, 1932, *Fennî Beyin Asârı No:10, Yeni Hicâz-Uşşâk Şarkılar*, 16 s.
- ETİK, Arif - Kâzım ETİK, 1960, *Notalarıyla İlâhiler, Fasikül: 1*, İleri Basımevi, Konya, 16 s.
 - EZGİ, Dr. Suphi (Hzl.) 1945, *Temcit, Na't, Salât, Durak, Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, İstanbul Belediye Konservatuarı Nşr. M. Sadık Kağıtçı Mat. İstanbul, 64 s.
 - EZGİ, Dr. Suphi, 1933, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, C: I, İstanbul Belediye Konservatuarı Nşr. Milli Mecmûa Mat. İstanbul, 290 s.
 - _____, 1935, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, C: II, Kâatçılık ve Matbaacılık AŞ. İstanbul, 199 s.
 - _____, 1938, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, C: III, Bankalar Basımevi, İstanbul, 345 s.
 - _____, 1940, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, C: IV, Alkaya Mat. İstanbul, 280 s.
 - _____, 1953, *Nazari ve Ameli Türk Mûsikîsi*, C: V, Hüsnütabiat Basımevi, İstanbul, 272 s.
 - Fârâbî, (Çev: Ahmet Ateş), 1990, *İhsâ'ül-ulûm (İlimlerin Sayımı)*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 156 s.
 - FARMER, H. George, 1934, *Al-Farabi's Arabic-Latin Writings on Music in the Ihsâ al-'ulûm*, Civic Press, Glasgow.
 - FARMER, H. George, 1997, *The Music of Islam, Studies in Oriental Music*, Publisher: Institute for the History of Arabic-Islamic Science at the Johann Wolfgang Goethe University Oxford, Frankfurt, 721 s.
 - FARMER, H. George, 1976, *Turkish Instruments of Music in the Seventeenth Century*, As Described by Ewliya Chelebi, Longwood Press, Portland USA.
 - FELDMAN, Walter, 1996, *Music of the Ottoman Court*, (VWB) Verlag für Wissenschaft und Bildung, Edited by the Institute for Traditional Music, Berlin, 560 s.
 - FİLİZ, Lütfi, 1999, *Noktanın Sonsuzluğu, İlâhiler*, Pan Yay. İstanbul, 95 s.
 - FRIEDLANDER, Shems, 1992, *Rumi and the Whirling Dervishes*, Publisher: State University of New York, USA, 168 s.

- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1958, *Asya ve Anadolu Kaynaklarında İkliğ, Ses ve Tel Birliği Yayınları Organografya Araştırmaları:1*,Doğuş Ltd. Şti. Mat. Ankara,76 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1937, *Balkanlarda Mûsikî Hareketleri*, Nümûne Mat. İstanbul.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1943, *Bursa'da Mûsikî*, Bursa Halkevi Nşr. No: 13, Yeni Basımevi, Bursa, 111 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1947, *Konya'da Mûsikî*, CHP Halkevleri Yay. Milli Kültür Araştırmaları No: 11, Ulus Basımevi, Ankara, 137 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1961, *Mûsikî Sözlüğü*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, VII+288 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1955, *Türk Askerî Muzıkları Tarihi*, Maarif Basımevi, İstanbul, 281 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1930, *Türk Mûsikîsi Tarihi*, Başvekalet Müdevvenat Basımevi, Ankara, 28 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1975, *Türk Vurmalı Çalgıları (Türk Depki Çalgıları)*, Kültür Bak. Milli Folklor Araştırma Dairesi Yay. No: 14, Ankara Ü. Basımevi, Ankara, 63 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1939, *Türkiye-Avrupa Mûsikî Münasebetleri*, I.C. (1600-1875), Nümûne Mat. İstanbul, 160 s.
- GAZİMİHAL, M. Ragıp, 1957, *Yüzyıllar Boyunca Mehterhâne ve Türk Müzik Kalkınışı, Mehterhane and Developement of Music in Turkey*, E.U. Personel Bşk. Moral Şubesi Yay. No:10, Maarif Basımevi İstanbul, 16 s.
- GEDİKLİ, Necati (Drl.), *1. Ulusal Müzik Bilimleri Sempozyum Bildirileri*, (7-9 Mayıs 1984), (?), Dokuz Eylül Ü. Güzel Sanatlar Fak. Yay. No: 23, İzmir, 10+XII+434 s.
- GEDİKLİ,Necati,1999,*Bilimselliğin Merceğinde Geleneksel Mûsikîlerimiz ve Sorunları "Bildiri ve Makaleler"* (1978-1998), Ege Ü. Basımevi, İzmir, 171 s.
- GEDİKLİ, Necati, 1999, *Ülkemizde Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği (II. Kitap) "Bildiri, Makale ve İncelemeler"*(1979-1999), Ege Ü. Basımevi, İzmir, 158 s.
- GEZGİN, Hakkı Süha, (Yay. Hzl: Beşir Ayvazoğlu) 1999, *Edebî Portreler*, gnşl. 2.bs. Timaş Yay. İstanbul, 424 s.

- GEZGİN, Hakkı Süha, (Drl. ve Yay. Hzl: Turgut Çeviker), 2007, *1929'da Plaklarda Dinlediğiniz Sanatkarlar*, Merkez Kitapçılık, İstanbul, 104 s.
- GREBENE, Bekir, 1978, *Müzikle Tedavi*, Sanem Mat. Ankara.
- GÜLDAŞ, Saadet, 1978, *Ses ve Ahenk Unsurları I*, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. No:10, İstanbul.
- GÜLERSOY, Çelik (Hzl.), 1971, *Mehterhâne, The Military Band of the Turkish Army, Es Fanfares Des Anciennes Armees Turques*, Türkçe-İngilizce-Fransızca, Apa Ofset Basımevi, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yay. İstanbul, 63 s.
- GÜNAYDIN, Günay, *Türk Müzik Tarihi Ders Notları*, Hacettepe Ü. Devlet Konservatuvarı, (yayımlanmamış).
- GÜNDEM, Bülent, 1995, *Yesari Asım Arsoy, Hayatı ve Eserleri*, Özal Mat. İstanbul.
- GÜNTEL, Mahmut Nedim, 1959, *Şarkılarım (1-2-3)*, Yenikitap Basımevi, Konya, 68 s.
- GÜRER, Selahattin, 1961, *Yunus Emre'nin Bestelenmiş Şiirleri (Derleme)*, İsmail Akgün Mat. İstanbul, 104 s.
- GÜRMERİÇ, Şefik, *Türk Mûsikîsi Usûl ve Nazariyatı Ders Notu*, İstanbul Belediye Konservatuvarı, (yayımlanmamış).
- GÜVENÇ, Rahmi Oruç, 1993, *Türk Mûsikî Tarihi ve Türk Tedavi Mûsikîsi*, Metinler Matbaacılık Ltd. Şti. İstanbul, 128 s.
- Hâfız Hızır İlyas Ağa, (Çev: Cahit Kayra) 1987, *Târih-i Enderûn - Letâif-i Enderûn - Letâif-i Vekayi-i Enderûn*, Güneş Yay. Çokaş Mat. İstanbul, 383 s.
- HALICI, Feyzi (Hzl.), 1986, *Türk Mûsikîsinin Dünü, Bugünü, Yarını*, Konya Kültür ve Turizm Derneği Yay. Sevinç Mat. Ankara, 208 s.
- HALICI, Feyzi (Hzl.), 1998, *Üstat Hayri Tümer' in Ney Üfleme Metodu*, Kültür Bak. Yay. No: 2123, Ajans Mat. Ankara, III+70 s.
- HATEMİ, Hüsrev, 2004, *Kopuz İle Çeşte*, Pan Yay. İstanbul, 80 s.
- HATİPOĞLU, Ahmet, 1994, *Türk Mûsikîsi Solfeji 1-2-3*. Dağarcık Yay. Ankara.
- HATİPOĞLU, Ahmet, 1988, *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Türk Mûsikîsi Prozodisi*, TRT Müzik Dairesi Yay. No:35, TRT Grafik-Fotomekanik-Basım Tesisleri, Ankara, 202 s.

- HATİPOĞLU, Ahmet (Hızl.),1993, *Besteleriyle Yunus Emre İlâhileri*, Türk Diyanet Vakfı Yay. No:111, Kaynak Eserler Serisi: 9, Ankara, XXXIII+374 s.
- HİNDEMİTH, Paul, (Çev: Gültekin Oransay), 1983, *Türk Küğ Yaşamının Kalkınması İçin Öneriler*, Küğ Yay. Hür Efe Basımevi, İzmir, 111 s.
- HİZARCI, Suat, 1953, *Ahmet Rasim, Hayatı, Sanatı, Eserleri*, Varlık Yay. İstanbul, 120 s.
- İbnî Sinâ, (Çev; Ahmet Hakkı Turabi) 2004, *Mûsikî, (Cevâmiu' ilmi'l-mûsikâ)*, (Arapça-Türkçe), Litera Yay. İstanbul, 280 s.
- İÇLİ, Selâhattin, 1997, *50. Sanat yılında Prof. Dr. Selâhattin İçli ve Besteleri*, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yay. İstanbul, 346 s.
- İÇLİ, Selâhattin, 1999, *Ses Oluşumu* (Ses Eğitimi Ders Notları), İstanbul Teknik Ü. Türk Müziği Devlet Konservatuarı, İstanbul. (yayımlanmamış).
- İÇLİ, Şerif,1949, *Şarkı Güfteleri*, C: I, Marmara Basımevi, İstanbul, 452 s.
- _____, 1949, *Şarkı Güfteleri*, C: II, İstanbul, 404 s.
- _____, 1950, *Şarkı Güfteleri*, C: III, İstanbul, 376 s.
- İÇLİ, Şerif (Hızl.),1951, *Hüzzâm Faslı*, Marmara Basımevi, İstanbul, 113 s.
- *İlâhiler*, 1986, Türk Tasavvûf Mûsikîsi ve Folklorunu Araştırma ve Yaşatma Vakfı Mütevellî Heyeti, Yapı Kredi Bankası Kültür Yay. İstanbul, 157 s.
- İLERİCİ, Kemal, 1970, *Bestecilik Bakımından Türk Müziği ve Armonisi*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, XIX+536 s.
- İNAL, İbnülemin Mahmut Kemal, 1958, *Hoş Sadâ, Son Asır Türk Mûsikîşinâsları*, Türkiye İş Bankası Kültür Yay. Seri: 1, No: 10, Maarif Basımevi, İstanbul, LXIV+317 s.
- İNANÇER, Ö. Tuğrul – ÖZHAN, Ahmet, 2007, *Şarkılar Seni Söyler*, Timaş Yay. İstanbul, 204 s.
- *İncesaz Nota Albümü*, 2005, Pan Yay. İstanbul, 80 s.
- İRTEM, Süleyman Kâni, 1999, *Osmanlı Sarayı ve Haremin İç Yüzü, Muzıka-i Hümayûn ve Saray Tiyatrosu*, Temel Yay. İstanbul, XXVII+398 s.
- JÄGER,Ralf Martin,1996, *Katalog der Hamparsum-Notas-Manuskripte im Archiv des Konservatoriums der Universität İstanbul*, Publisher: K.D. Wagner, Schriften zur Musikwissenschaft aus Münster 8. Eisenach.

- JÄGER, Ralf Martin, 1996, *Türkische Kunstmusik und ihre handschriftlichen Quellen aus dem 19. Jahrhundert*, Publisher: K.D. Wagner, Schriften zur Musikwissenschaft aus Münster 7. Eisenach.
- JENKINS, Jean, Olsen - ROVSİNG, Paul, 1976, *Music and Musical Instruments in the World of Islam*, World of Islam Festival Publishing Co. Ltd, Horniman Museum, London, 100 s.
- KABACALI, Alpay, 1987, *Çeşitli Yönleriyle Neyzen Tevfik*, Özgür Yay. İstanbul, 383 s.
- KALENDER, Ruhi, 1983, *Türk Din Mûsikîsi Ders Notları*, Ankara Ü. İlâhiyat Fak. (yayımlanmamış).
- KALYON, İbrahim, 1982, *Refik Fersan*, (?), İstanbul, 39 s.
- KALYON, İbrahim, 1982, *Şarkılar* (Notalı), Estetik Mat. İstanbul, 16 s.
- KANIK, Veli, 1954, *Türk Mûsikîsi'nde Ritm unsuru ve Nota Kaideleri*, İstanbul Belediye Konservatuarı Nşr. Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 143 s.
- KAPLAN, Zekâî, 1991, *Dinî Mûsikî Dersleri*, Milli Eğitim Basımevi No: 2219, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 528, İstanbul, 330 s.
- KARA, İsmail, 2006, *Hanya, Girit Mevlevîhânesi*, Dergâh Yay. İstanbul, 190s.
- KARAALİOĞLU, Seyit Kemal, 2005, *Neyzen Tevfik Hayatı ve Eserleri*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 208 s.
- KARACA, Nesrin Tağızade, 2005, *Ahmet Hamdi Tanpınar ve Mûsikî*, Hece Yayınevi No: 136, İstanbul, 159 s.
- KARAHASAN, Figan, 2003, *Duygu Dolu Gönül Sesi Şarkılarımız*, Alkım Yayınevi, İstanbul, 338 s.
- KARAHASAN, T. Hakkı, 2003, *Ud Metodu*, Alkım Yay. İstanbul, 96 s.
- KARAHASAN, T. Hakkı, 2003, *Ney Metodu*, Alkım Yay. İstanbul, 96 s.
- KARAHAMUTOĞLU, Fethi, 1980, *Bizim Geleneksel Müziğimiz*, (?), İstanbul.
- KARAOSMANOĞLU, M. Kemal (Yay. Hzl.), 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 1, Uşşâk Şarkılar*, (Kitap+Cd), Nota Yayıncılık, İstanbul, 32 s. (23 Eser)
- _____, 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 2, Acemkürdî Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (23 Eser).
- _____, 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 3, Hicâzkâr Şarkılar*,

(Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (25 Eser).

_____, 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 4, Muhayyer Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (23 Eser).

_____, 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 5, Rast Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (24 Eser).

_____, 2005, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 6, Segâh Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (22 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 7, Hüseyinî Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (23 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 8, Saba Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (23 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 9, Muhayyerküirdi Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (22 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 10, Sûzinâk Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (23 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 11, Evc Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (19 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 12, Şehnâz Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (20 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 13, Bûselik Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (21 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 14, Hüzzâm Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (16 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 15, Hisarbûselik Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (19 Eser).

_____, 2007, *Klâsik Türk Mûsikîsi Seçmeler 16, Hicaz Şarkılar*, (Kitap+Cd), İstanbul, 32 s. (19 Eser).

- KAYA, Ahmet, 2003, *Ney Metodu*, Çağlar Yay. İstanbul, 276 s.

- KERAMETLİ, Can, 1977, *Galata Mevlevîhânesi*, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yay. Erler Mat. İstanbul, 96 s.

- KESOVA, Nail (Drl.), 1975, *Mûsikî Meselleri*, Mayataş Matbaacılık ve Nşr. AŞ. İstanbul, 184 s.

- KILIÇ, A. Mahir, 2003, *Bestekârı Makamları Usûlleriyle Güftelerimiz, Bir Şarkıdır Yaşamak*, Yurt renkleri Yay. İstanbul, 665 s.
- *Kırkinci Sanat Yılında Ayni Anıl, Hayatı, Eserleri, Yazdıkları, Yazılanlar*, 1984, Ufuk Mat. İstanbul, 218 s.
- *Kırkinci Sanat Yılında Mesut Cemil*, 1952, Cumhuriyet Mat. İstanbul, 26 s.
- KIZILTUĞ, Fırat, *Açıklamalı Şarkılarımız*, TEV Yay. İstanbul, 164 s.
- KIZILTUĞ, Fırat, 2001, *Dildeste*, Ötüken Nşr. İstanbul, 186 s.
- KIZILTUĞ, Fırat, 2005, *Dilbeste*, Kubbealtı Nşr. No:123, İstanbul, 136 s.
- KİP, Tarık (Hızl.), 1982, *Türk Sanat Müziği Saz Eserleri Repertuarı*, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 23, Ankara, 80 s.
- KİP, Tarık (Hızl.), 1989, *Türk Sanat Müziği Sözlü Eserler Repertuarı (Güftelere Göre Alfabetik)*, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 35, Ankara, 306 s.
- KİP, Tarık (Hızl.), 1995, *Türk Sanat Müziği Sözlü Eserler Repertuarı (Makama Göre Alfabetik)*, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 64, Ankara, 446 s.
- KOÇER, Bedrettin Doğan, 1989, *Atatürk ve Türk Mûsikîsi, Atatürk'ün Sevdiği Şarkı ve Türküler*, Mansur Kaymak Yay. Set Ofset Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara, 182 s.
- KOSAL, Cüneyt (Hızl.), 1991, *Yunus İlahileri Güldestesi*, Kültür Bak. Yay. No: 1363, Ofset Repromat, Ankara, 212 s.
- KOSAL, Cüneyt (Hızl.), 1994, *99 Makamda İlahiler*, Marifet Yay. No: 101, Prestij Mat. İstanbul, 222 s.
- KÖKSAL, Yaşar (Hızl.), 1957, *Meşhur Şarkıcılar ve Şarkılar*, Emek Basım Yayınevi, Güvercin Kitapları Müzik Serisi No: 28, Ankara, 15 s.
- KUNT, Sevim (Hızl.), 1960, *Neveser Kökteş Hayatı, Alaturka Eserlerinden Bazıları*, (?), İstanbul, 16 s.
- KUTLUAY, Tamer, (?), *Yegâh'tan Segâh'a Güfteler*, Alkım Yay. İstanbul.
- LEVENT, Agâh Sırrı, 1965, *Ahmet Rasim*, TDK Yay. No: 237, Ankara Ü. Basımevi, Ankara, 188 s.
- LEVENT, Necdet, 1998, *Türk ve Batı Müziği Ezgilerde Çokseslilik Yöntemi*, Piyasa Mat. İzmir, 995 s.
- Mehmet Ziya Bey, (Yay. Hızl: Murat A. Karavelioğlu), 2005, *Yenikapı Mevlevîhânesi*, Ataç Yay. İstanbul, 277 s.

- MERİÇ, Rıfki Melul, 1952, *Osmanlı Devri Türk Mûsikîsi Tarihi ve Vesikaları*, (?), İstanbul.
- *Milli Kültür (Kültür ve Türk Mûsikîsi)*, 1983, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Yay. No: DPT: 1920-ÖİK: 300, Yayın ve Temsil Dairesi Matbaa Birimi, Ankara, XXIII+575 s.
- *Mûsikî Kültür Derneği Tüzüğü*, 1960, Mûsikî Kültür Derneği, Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 8 s.
- MUTLU, Ümit, 1985, *Kanun Metodu 1*, Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, İstanbul, 102 s.
- NALKESEN, Yusuf, 1979, *Gönül Bahçemdekiler, Bestelerimin Güfteleri*, Tekin Yayınevi, İstanbul, 221 s.
- NARMANLI, Kâzım, 1980, *Bir İşçiden Besteler*, (Nota-Metin), (?), İstanbul, 91 s.
- Nâsır Abdülbaki Dede, (Çev: Yalçın Tura), 2006, *Tedkik ü Tahkîk (İnceleme ve Gerçeği Araştırma)*, Pan Yay. İstanbul, 88 s.
- OKTAR, Remzi, 2007, *Şarkılar Bizi Söyler*, (Cd'li), Alp Yayınevi, Ankara, 514 s.
- OKUR, Hâfız Yaşar, 1962, *Atatürk'le On Beş Yıl Dinî Hatıralar*, Sabah Yay. İstanbul, 40 s.
- OKUR, Hâfız Yaşar, 1963, *Elli Yıllık Ünlü İlâhîler*, Sabah Yay. İstanbul.
- ONARAN, Asuman, 1959, *Kemençe Seslerinin Armonik Analizi*, İstanbul Teknik Ü. Yay. Berksoy Mat. İstanbul, 21 s.
- ORAL, Onur, 1999, *Edirne Mevlevîhânesi*, (?), İstanbul, 151 s.
- ORAN, Aydın Nafiz, 2004, *Keman Metodu, Türk Müziği'nde Keman İcra, Teknik ve Sanatı*, Çağlar Yay. İstanbul, 186 s.
- ORANSAY, Gültekin, 1966, *Die Melodische Linie und der Beriff Makam der Traditionellen Türkischen Kunstmusic 15. bis zum 19. Jahrhundert*, TTK Basımevi, Ankara, 143 s.
- ORANSAY, Gültekin, 1964, *Die Traditionelle Türkische Kunstmusic*, TTK Basımevi, Ankara, 48 s.
- ORANSAY, Gültekin, 1980, *Geleneksel Türk Sanat Küğü*, İzmir, (teksir).
- ORHON, Cüneyt, *Kemençe Metodu*, (yayımlanmamış).

- ORHON, Cüneyt (Hızl.), 1974, *Sûznâk Faslı*, MEB Yay. İstanbul.
- ORHON, Cüneyt (Hızl.), 1956, *Hicâz Faslı, 1. Fasikül*, Marmara Mat. İstanbul, 84 s.
- *Otuzbeşinci Sanat Yılında Avni Anıl*, 1979, Anadolu Basımevi, İzmir.
- OZAK, Muzaffer, 1963, *Gülzâr-ı Ârifan*, 2.bs. Bilici Kitapevi, İstanbul.
- ÖKSÜZ, Mustafa Aydın, 1987, *TRT Televizyonunda Türk Müziği Yayınları (Dünü-Bugünü ve Geleceği)*, (?), İstanbul, 78 s.
- ÖKTE, Burhanettin - KUTLUĞ, Fikret, 1947, *Seçilmiş Şarkı Güfteleri*, C:I, Türk Mûsikîsi Dergisi Nşr. İktisadi Yürüyüş Mat. İstanbul, 348+3 s.
- _____, 1948, *Seçilmiş Şarkı Güfteleri*, C: II, İstanbul, 318 s.
- _____, 1949, *Seçilmiş Şarkı Güfteleri*, C: III, İstanbul, 377 s.
- ÖMÜRLÜ, Yusuf - DALKILIÇ, Dinçer (Hızl.), 1988, *Îlâhiyat-ı Ken'an*, (Îlâhiler), Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, İstanbul, 214 s.
- ÖMÜRLÜ, Yusuf (Hızl.), (?), *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, Kubbealtı Nşr. İstanbul.
- _____, Defter 1: Mâhûr-Rast Makamı, 25 s.
- _____, Defter 2: Bayati-Uşşâk-Mâhûr-Rast Makamı, 26 s.
- _____, Defter 3: Hicâzkâr Makamı, 27 s.
- _____, Defter 4: Hicâz Makamı, 34 s.
- _____, Defter 5: Ferâhfezâ Makamı, 29 s.
- _____, Defter 6: Sûz-i Dil Makamı, 32 s.
- _____, Defter 7: Kürdîlihicâzkâr Makamı, 34 s.
- _____, Defter 8: Kürdîlihicâzkâr Makamı, 24 s.
- _____, Defter 9: Muhayyer Makamı, 28 s.
- _____, Defter 10: Nevâ Makamı, 36 s.
- _____, Defter 11: Hüzzâm Makamı, 27 s.
- _____, Defter 12: Hüzzâm Makamı, 24 s.
- _____, Defter 13: Nihâvend Makamı, 24 s.
- _____, Defter 14: Hüseyinî, Hüseyinî-Bûselik Makamı, 26 s.
- _____, Defter 15: Şehnâz-Bûselik Makamı, 28 s.
- _____, Defter 16: Evc Makamı, 26 s.
- _____, Defter 17: Sûznâk Makamı, 24 s.

- _____, Defter 18: Sûznâk Makamı, 24 s.
- _____, Defter 19: Bestenigâr Makamı, 24 s.
- _____, Defter 20: Sabâ Makamı, 23 s.
- _____, Defter 21-22: Segâh Makamı, 37 s.
- _____, Defter 23-24: Acemaşirân Makamı, 37 s.
- _____, Defter 25: Şedd-i Arabân Makamı, 38 s.
- _____, Defter 26: Bayâti-Arabân Makamı, 32 s.
- _____, Defter 27: Rast Makamı, 34 s.
- _____, Defter 28: Rast Makamı, 27 s.
- _____, Defter 29: Karcığâr Makamı, 29 s.
- _____, Defter 30: Karcığâr Makamı, 23 s.
- _____, Defter 31: Acemkürdî Makamı, 27 s.
- _____, Defter 32: Acemkürdî Makamı, 15 s.
- _____, Defter 33: Hüseyinî Makamı, 22 s.
- _____, Defter 34: Nihâvend Makamı, 1992, 22 s.
- _____, Defter 35: Nihâvend Makamı, 21 s.
- _____, Defter 36-37: Mâhûr Makamı, 54 s.
- _____, Defter 38-39: Bûselik Makamı, 38 s.

- ÖMÜRLÜ, Yusuf (Hzl.), (?), *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Saz Eserleri*, Defter 1, Kubbealtı Nşr. İstanbul, 73 s.

- _____, (?), *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Saz Eserleri*, Defter 2, İstanbul, 89 s.
- _____, 1992, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Saz Eserleri*, Defter 3, İstanbul, 83 s.
- _____, (?), *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Saz Eserleri*, Defter 4, İstanbul, 75 s.

- ÖMÜRLÜ, Yusuf (Hzl.), 1999, *Yahya Kemal'in Bestelenmiş Şiirleri*, İstanbul Fetih Cemiyeti Yay. No: 95, Özal Mat. İstanbul, 296 s.

- ÖNALDI, Şenel, 1978, *Güzel Ses Çıkarma Sanatı*, Afa Matbaacılık, İstanbul, 60 s.

- ÖNALDI, Şenel, 1983, *Türk Mûsikîsi'nde Kompozisyon, Tahlil ve Makam Nazariyatı*, (?), İstanbul.

- ÖNALDI, Teoman, (?), *Dr. Teoman Önal, Yaşamı, Eserleri ve Anıları İle*, Senfoni Müzikeyi Yay. İzmir, 230 s.

- ÖRTER, Hasan Cihat, 2003, *Müzikle Tedavi ve Araştırmalar*, Bemol Müzik Yay. İstanbul.
- ÖRTER, Hasan Cihat, 2005, *Müzik İle Terapi*, (Cd' li), Genç Mephisto Kitabevi, İstanbul, 127 s.
- ÖZALP, M. Nazmi, 1992, *Türk Mûsikîsi Beste Formları*, TRT Genel Sekreterlik Yay. No: 239, TRT Ofset Tesisleri, Ankara, 505 s.
- ÖZALP, M. Nazmi, 1984, *Türk Sanat Mûsikîsi Sazlarından Kemençe*, TRT Yay. No: 154, İlk-San Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara, 40 s.
- ÖZALP, M. Nazmi, 1984, *Türk Sanat Mûsikîsinin Yakın Tarihçesi ve Ruşen Ferit Kam*, Yorum Mat. Ankara, 192 s.
- ÖZCAN, Refik, 2003, *Dildeki, Gönüldeki, Teldeki Güfteler*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 768 s.
- ÖZCAN, Refik, 1996, *Gönül Bahçemizdeki Güfteler, Türk Sanat Mûsikîsi*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 656 s.
- ÖZDAMAR, Mustafa, 1997, *İslâmbol Geleneğinde Sivil Merasimler, Doğumdan Ölüme Mûsikî*, (Araştırma), Kırk Kandil Yay. Bayrak Mat. İstanbul, 232 s.
- ÖZDEN, Aydın, 1999, *30 Saz Eseri, Düşlerim*, Senfoni Müzikevi Yay. Çağdaş Matbaacılık ve Tic. İzmir, 79 s.
- ÖZDEN, Aydın, 2000, *Türk Sanat Müziğinde Unutulmayan 50 Şarkı, Notalar, Sözler, Akorlar*, VIII C. Senfoni Müzikevi Yay. İzmir.
- ÖZERGİN, Muammer, 1983, *Türklerde Mûsikî Aletleri*, (İngilizce-Türkçe), Akbank Yay. Hilal Matbaacılık Koll. Şti. İstanbul, 16 s.
- ÖZİŞİK, Edip Kayhan, 1963, *Mûsikî Sanatı*, Nurgök Mat. İstanbul, 256 s.
- ÖZKAN, Akın, 1992, *Akın Özkan 40. Yıl-Kırk Saz Eseri*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay. No: 4, Ege Ü. Basımevi, İzmir, 101 s.
- ÖZKAN, Akın, 1992, *Akın Özkan 40. Yıl-100 Şarkı*, Ege Ü. Devlet Türk Mûsikîsi Konservatuvarı Yay. No: 5, Ege Ü. Basımevi, İzmir, 215 s.
- ÖZKAN, Akın, 2002, *Akın Özkan 50. Yıl, 3. Kitap, 134 Eser*, Senfoni Müzikevi Yay. İzmir, 232 s.
- ÖZMEL, İsmail, 1988, *Türk Mûsikîsi ve Kültürümüz*, TEV Yay. İstanbul.
- ÖZOĞUZ, İsmet (DrI.), 2004, *Hep O Şarkılar*, İnci Yay. İstanbul, 448 s.

- ÖZPEKEL, Osman Nuri, 2001, *Kemanımla Sana Bir Ses, Kemanî Nurhan Hekimoğlu'nun Günlüğü*, Kaf Müzik Yay. No: 30, Kurtiş Mat. İstanbul, 217+7 s.
- ÖZTUNA, Yılmaz, 1987, *Osmanoğulları ve Türk Mûsikîsi*, Türk Dünyası Araştırmaları, İstanbul, 30 s.
- ÖZTUNA, Yılmaz, 1969, *Türk Bestecileri Ansiklopedisi, Renkli Resimleri ve Besteledikleri Şarkılarla*, Hayat Nşr. AŞ. Hayat Mecmûası Yay. İstanbul, 160 s.
- ÖZTUNA, Yılmaz, 1949-1955, *Türk Mûsikîsi Lûgatı*, Mûsikî Mecmûası Yay. İstanbul, 446 s.
- ÖZTUNA, Yılmaz, 1977, *Türk Mûsikîsi Tarihi*, İstanbul Teknik Ü. Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Yay. İstanbul, 44 s. (teksir).
- ÖZTÜRK, Yaşar Nuri, 1993, *Mevlâna ve İnsan, Gönül Dili: Mûsikî*, 2. bs. Yeni Boyut Yay. No: 13, Yıldızlar Mat. İstanbul, 215 s.
- PAMUKÇU, Yılmaz (Hızl.), 2000, *Devlet Sanatçısı Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca Besteleri I*, Kültür Bak. Yay. No: 2372, Ümit Yay. Mat. Ankara, XV+235 s.
- POPESCU-JUDETZ, Eugenia - SİRLİ, Adriana Ababi, 2000, *Sources of 18th Century Music, Panayiotis Chalatzoglou and Kyrillos Marmarinos Comparative Treaties on Secular Music*, (İngilizce), Pan Yay. İstanbul, 156 s.
- Rauf Yekta Bey, 1933, *Şark Mûsikîsi Tarihi*, Nota Yay. Nümûne Mat. İstanbul.
- Rauf Yekta Bey, (Çev: Orhan Nasuhioğlu), 1986, *Türk Mûsikîsi*, Pan Yay. Ayhan Mat. İstanbul, 141 s.
- REINHARD, Kurt-Ursula, 1984, *Die Musik der Türkei*, Heinrichshofen's Verlag Wilhelmshaven, Berlin, Germany.
- REINHARD, Kurt - Ursula, (Çev: Sinemis Sun), 2007, *Türkiye'nin Müziği*, C: I, Sanat Müziği, C: II, Halk Müziği, Sun Yayınevi, Ajans Türk Basın ve Basım San. A.Ş. Ankara.
- RONA, Mustafa, 1970, *20. Yüzyıl Türk Mûsikîsi, 50 Yıllık Türk Mûsikîsi, Son 20 Yılın İlavesi İle*, (ilaveli 3.bs.), Türkiye Yayınevi, Yaylacık Mat. İstanbul, 14+828 s.
- Safiyüddin Abdü'l-mü'mîn Urmevî, (Haz: M. Salih Ergen), 1988, *Kitabü'l Edvâr, Zübde-i Makale-i İlm-i Mûsikî*, (yayımlanmamış).
- SAKARYA, İbrahim, 1975, *Çalgı Yapım ve Onarım Bilgisi II*, Mektupla ÖğretimYay. Türk Matbaacılık San. Ankara, 110 s.

- SALGAR, M. Fatih, 2005, *50 Türk Müziği Bestekârı*, Ötüken Nşr. İstanbul, 446 s.
- SANAL, Haydar, 1964, *Mehter Mûsikîsi, Bestekâr Mehterler, Mehter Havaları*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, VI+304 s.
- SAYAN, Erol, 1978, *101 Beste-Hatıra I*, C:I, Şedele Yay. İstanbul, 128 s.
- Seçilmiş *Şarkı Güfteleri, Kırk Fasıl-Halk Türküleri-Köçekçeler*, 1948, Türk Mûsikîsi Dergisi Nşr. Marmara Basımevi, İstanbul, 349 s.
- SELÇUK, M. Nurettin, 1951, *Münir Nurettin ve 35 Yıl*, Cumhuriyet Mat. İstanbul, 69 s.
- SERİN, Muhittin, 2006, *Kemal Batanay, Bestekâr, Tanburî, Hattat, Hâfız*, Kubbealtı Yay. İstanbul, 208 s.
- *Ses Sanatçıları Ansiklopedisi*, 1970, Ses Nşr. AŞ. Yay. Tifdruk Matbaacılık San. AŞ. İstanbul, 324 s.
- *Ses ve Mûsikî*, 1978, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. İstanbul. (teksir).
- *Sesin Yansıması*, 1978, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. İstanbul, 10 s. (teksir).
- SEYHUN, Vecdi, 1948, *Santurî Ethem Bey Hayatı ve Eserleri*, (Notalı), Marmara Basımevi, İstanbul, 37+11 s.
- SEZGİN, Bekir Sıtkı, *Dinî Mûsikî Notları*, İstanbul Teknik Ü. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, (yayımlanmamış).
- SEZGİN, Bekir Sıtkı, 1977, *Türk Mûsikîsi Ses Eğitimi*, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. İstanbul.
- SIDAL, Ferit, 1988, *Türk Mûsikîsi Nazariyatı*, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 33, TRT Grafik-Fotomekanik-Basım Tesisleri, Ankara, 9+247 s.
- SİPAHİ, Sinan – ÜÇÖK, Tümay Başer (Hzl.), 2001, *Elli Yılın Emeği, Bilge Özgen Besteleri*, Broy Yay. İstanbul, 592 s.
- SIEGLİN, Angelika, 1975, *Untersuchungen zur Kompositionstechnik in den Pesrev des Tanburi Cemil Bey*, Verlag der Musikalienhandlung, K. D. Wagner, Berlin, Germany, 130 s.

- SONGAR, Ayhan, 1984, *Türk Mûsikîsinin Özellikleri, Tarih içinde Türk Mûsikîsi Konseri*, Türk –Japon Kadınlar Dostluk ve Kültür Derneği Yay. Güzel Sanatlar Mat. İstanbul, 15 s.
- SUN, Muammer, 2004, *Türk Müziği Makam Dizileri*, Sun Yayınevi, Ajans Türk Basın ve Basım San. AŞ.Ankara, 45 s.
- SÜRELSAN, İsmail Baha, 1972, *Dinî Türk Mûsikîsine Giriş*, (Ankara Ü. İlâhiyat Fak. Ders Notları), TRT Merkez Müzik Dairesi Yay: B 23a, Ankara, 72 s.
- SÜRELSAN, İsmail Baha, 1972, *Türk Mûsikîsi Tarihi Ders Notları*, Ankara Radyosu, (yayımlanmamış).
- ŞAHİNER, Necmettin (Drl.), 1993, *Mehter ve Marşları*, Anahtar Yay. İstanbul, 134 s.
- ŞAHİNER, Necmettin, 2007, *Avrupa'yı Titreten Musiki Mehter*, Elips Kitap, Ankara, 96 s.
- *Şarkılar*, 1962, Doğu Ltd. Şti. Mat. Ankara, 68 s.
- ŞEHİSUVAROĞLU, Bedi N, 1974, *Eczacı Yarbey Neyzen Halil Can (1905-1973)*, Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 163 s.
- ŞEN, Hasan Oral, 1999, *III. Selim*, (Kitap+Cd), TRT Yay. No: 14, Ofset Mat. Ankara, 17 s.
- ŞENÇALAR, İsmail (Hızl.), 1976, *Kanun Öğrenme Metodu*, Müzik Dünyası Yay. İstanbul, 62 s.
- ŞENÇALAR, Kadri, 1949, *Kadri Şençalar Külliyyatı*, Türk Mûsikîsi Dergisi Nşr. No: 3, Marmara Basımevi, İstanbul, 71 s.
- ŞENÇALAR, Kadri, 1978, *Ud Öğrenme Metodu 1*, 2.bs. Müzik Dünyası Yay. No: 1, Ekspres Mat. İstanbul, 83 s.
- ŞENDURAN, Muzaffer (Hızl.), 1977, *Klâsik Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Şarkı Notları*, Yüksek Teknik Öğretmen Okulu Yay. No:1, Ankara, 129 s.
- ŞENGEL, Ali Rıza, (Neş. Hızl: Yusuf Ömürlü), 1979, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, İlâhiler 1*, Kubbealtı Nşr. Kalem Mat. İstanbul, 208 s.
- _____, 1979, *İlâhiler 2*, Kubbealtı Nşr: 6/2, Ofset 75 Basımevi, İstanbul, 208 s.
- _____, 1981, *İlâhiler 3*, Kubbealtı Nşr: 6/3, Ofset 75 Basımevi, İstanbul, 189 s.
- _____, 1982, *İlâhiler 4*, Kubbealtı Nşr: 10/4, Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, İstanbul, 150 s.

- ŞENOZAN, Şükrü, 1952, *Ses Koruma Bilgisi*, Vakıf Mat. İstanbul, 64 s.
- Şerif Muhittin Targan, 1975, Süleymaniye Kütüphanesi Yay. İstanbul, 18 s.
- Tanburî Cemil Bey, (Yay. Hzl: Abdullah Şevki Öztekin), 1998, *Rehber-i Mûsikî*, Ardıç Yayınevi, Ankara, 112 s.
- TANRIKORUR, Cinuçen, *Nota Yazımı Ders Notları*, İstanbul, (yayımlanmamış).
- TANRIKORUR, Cinuçen, *Türk Mûsikîsi El Kitabı*, (yayımlanmamış).
- TANRIKORUR, Cinuçen, *Ud Metodu*, (teksir).
- TARGAN, Şerif Muhittin, 1995, *Ud Metodu*, Çağlar Yay. İstanbul, 176 s.
- TAŞAN, Turhan, 2001, *Türk Müziği'nde Eczacı Sanatçıları*, Türk Eczacıları Birliği Kültür Yay. Dizisi: 1, Ankara, 155 s.
- TAŞÇI, Muharrem (Hzl.), 1961, *Şarkı Güfteleri*, C: I, Marmara Mat. İstanbul, 558 s.; C: II, 1963, İstanbul, 598 s.
- TAŞÇI, Muharrem (Drl.), 1962, *Hicâz Faslı*, Marmara Mat. İstanbul, 63 s.
- TAŞÇI, Muharrem (Drl.), 1962, *Rast Faslı*, C: I, Marmara Mat. İstanbul, 63 s.
- TAŞÇI, Muharrem (Drl.), 1962, *Uşşâk Faslı*, Marmara Mat. İstanbul, 63 s.
- TAŞDİKEN, Mehmet, 1977, *İtrî*, (Hayatı ve Biyografik Piyes), Otağ Yay. İstanbul, 253 s.
- TATLIYAY, Makbule (Drl.) 1965, *Haydar Tatlıyay*, Baha Mat. İstanbul, 216 s.
- TAVASLI, Yusuf (Drl.), 1972, *Günümüzde Okunan Mevlid-i Şerif ve İlâhiler*, (Notalı), Eskin Mat. İstanbul, 48 s.
- TAVASLI, Yusuf (Drl.), 1973, *Günümüzde Okunan Kaside-İlâhi-Na't*, (Notalı), (?), İstanbul, 160 s.
- TEL, Mesut Cemil, 1934, *Medeniyet Tarihinde Mûsikî Aletleri ve Türküler*, Akşam Basımevi, İstanbul, 7 + 4 s.
- TEYMUR, Ahmet Selim, 1983, *Türk Mûsikîsi*, (birleştirilmiş III C.), Özkan Ofset Matbaacılık, Trabzon, 286 s.
- TEZBAŞAR, Ahmet, 1975, *Mehter Tarihi, Teşkilâtı ve Marşları*, Berksoy Basımevi, İstanbul, 95 s.
- TEZEL, Ahmet Şevket, 1975, *Klâsik Türk Müziği Antolojisi*, (Şarkı Formu), Sümer Mat. İstanbul, XXIV + 833 s.

- TOKEL, Bayram Bilge, 2002, *Bağımıza Gazel Düştü, Müziğe Dair*, Akçağ Yay. Ankara, 294 s.
- TORUN, Mutlu, 2007, *Îlâhiler 1*, Bemol Müzik Yay. İstanbul, 16 s.
- TORUN, Mutlu, 2007, *Saz Eserleri 1*, Bemol Müzik Yay. İstanbul, 16 s.
- TORUN, Mutlu, 2007, *Saz Eserleri 2*, Bemol Müzik Yay. İstanbul, 16 s.
- TORUN, Mutlu, 2007, *Şarkılar ve Bir Ağır Semai 1*, Bemol Müzik Yay. İstanbul, 16 s.
- TORUN, Mutlu, *Türk Mûsikîsi İçin Form Bilgileri*, (yayımlanmamış).
- TORUN, Mutlu, *Türk Mûsikîsinde Eser Analizi*, (yayımlanmamış).
- TORUN, Mutlu, 1978, *Ud Dersleri, Temel Bilgileri 1. Sınıf*, 2.bs. Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı Koruma Derneği Yay. İstanbul, 49 s. (teksir).
- TORUN, Mutlu, 2005, *Ud Metodu, Görerek-Dinleyerek 1*, (Kitap+Vcd), Bemol Müzik Yay. İstanbul, 18 s.
- TORUN, Mutlu, 2006, *Ud Metodu, Görerek-Dinleyerek 2*, (Kitap+Dvd), Bemol Müzik Yay. İstanbul, 22 s.
- TÖRE, Abdülkadir, (Yay.Hzl:Yusuf Ömürlü), 1984, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Îlâhiler 5*, Kubbealtı Nşr: 6/5,Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, İstanbul, 215 s.
- _____, 1985, *Îlâhiler 6*, Kubbealtı Nşr: 6/6, İstanbul, 216 s.
- _____, 1989, *Îlâhiler 7*, Kubbealtı Nşr: 7/6, İstanbul, 188 s.
- _____, 1991, *Îlâhiler 8*, Kubbealtı Nşr: 8/27, İstanbul, 180 s.
- _____, 1996, *Îlâhiler 9*, Kubbealtı Nşr: 6/9, İstanbul, 286 s.
- TRT Türk Sanat Müziği Sözlü Eserler Repertuarı, 1995-2005, II C. TRT Müzik Dairesi Yay. No: 65, Ankara.
- TULGAN, Ömer, 1998, *Zen - Neyzen Ney'le Meditasyon*, Yol Yay. İstanbul, 128 s.
- TUNCEL, Bedrettin, 1975, *Dimitrie Cantemir ve Türkler*, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Yay. (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), Kalite Basımevi, Ankara, 115 s.
- TUNCOR, Ferit Ragıp - ARIKAN, Selahattin (Hzl.), 1959, *Kleopatra; Franklin de Lâno; Roosevelt; Halit Ziya Uşaklıgil; Tanburî Cemil*, Öğretmen Dergisi Gençlik Yay. Türk ve Dünya Büyükleri Serisi No: 20, Ankara, 67 s.
- TURA, Yalçın, 1997, *Form Bilgisi*, Tura Yay. İstanbul.

• TURA, Yalçın, *Nota Yazımının Tarihi Gelişmesi*, İstanbul Teknik Ü. Devlet Konservatuvarı Ders Notları, (yayımlanmamış).

• TURA, Yalçın, 1988, *Türk Mûsikîsi'nin Meseleleri*, Pan Yay. No: 7, Kent Basımevi, İstanbul, 207 s.

• TURAN, Bahattin (Hızl.), 1993, *Türk Sanat Mûsikîsi Genel Bilgileri*, 2.bs. Etki Mat. İzmir, 143 s.

• TURAN, Bahattin, 1993, *Uygulamalı Ud Metodu*, Can Ofset, İzmir, 5+102 s.

• *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, No: 1, Rehavi Faslı*, 1954, İstanbul Belediye Konservatuvarı Nşr. Hüsnütabiat Mat. İstanbul, 17 s.

_____ 1954, *No: 2, Rast Faslı* (1. takım), İstanbul, 16 s.

_____ 1954, *No: 3, Rast Faslı* (2. takım), İstanbul, 16 s.

_____ 1954, *No: 4, Nihâvend Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1954, *No: 5, Sâzkâr Faslı*, İstanbul, 14 s.

_____ 1954, *No: 6, Mâhûr Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1954, *No: 7, Yegâh Faslı*, İstanbul, 13 s.

_____ 1954, *No: 8, Muhayyer Sümbüle Faslı*, İstanbul, 14 s.

_____ 1954, *No: 9, Nevâ Bûselik Faslı*, İstanbul, 15 s.

_____ 1956, *No: 10, Beste Isfahân Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 11, Gerdâniye Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 12, Tahir Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 13, Kürdî Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 14, Evc Faslı* (1. takım), İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 15, Evc Faslı* (2. takım), İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 16, Nikriz Faslı*, İstanbul, 15 s.

_____ 1956, *No: 17, Dilkeşide-Rahatülervah Fasılları*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 18, Uşşâk Faslı*, İstanbul, 16 s.

_____ 1956, *No: 19, Hisâr Faslı ve Evc' in devamı*, İstanbul, 13 s.

_____ 1958, *No: 20, Karcığâr Âyîn-i Şerif (Bolahenk Nuri Bey)*, Kader Basımevi, İstanbul, 21 s.

• *Türk Mûsikîsi Klâsikleri, Zekât Dede Külliyyatı*, 1940-1943, III C. İstanbul Belediye Konservatuvarı Yay. İstanbul, 303 s.

- *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, 1931, *Îlâhiler Mevlüt Tevşihleri*, C: I, İstanbul Konservatuvarı Nşr. Evkaf Mat. İstanbul, 48 s.
- _____, 1933, *Îlâhiler I*, C: II, Feniks Mat. İstanbul, 53 s.
- _____, 1933, *Îlâhiler II*, C:I II, Feniks Mat. İstanbul, 51 s.
- _____, 1933, *Bektaşî Nefesleri I*, C: IV, Feniks Mat. İstanbul, 49 s.
- _____, 1933, *Bektaşî Nefesleri II*, C: V, Feniks Mat. İstanbul, 50 s.
- *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, 1934, *Mevlevî Âyinleri I*, C: VI, İstanbul Konservatuvarı Nşr. Feniks Mat. İstanbul, 54 s.
- _____, 1934, *Mevlevî Âyinleri II*, C: VII, Haşim Mat. İstanbul, 70 s.
- _____, 1934, *Mevlevî Âyinleri III*, C: VIII, Haşim Mat. İstanbul, 58 s.
- _____, 1934, *Mevlevî Âyinleri IV*, C: IX, Haşim Mat. İstanbul, 51 s.
- _____, 1935, *Mevlevî Âyinleri V*, C: X, Haşim Mat. İstanbul, 57 s.
- _____, 1936, *Mevlevî Âyinleri VI*, C: XI, Haşim Mat. İstanbul, 51 s.
- _____, 1936, *Mevlevî Âyinleri VII*, C: XII, Haşim Mat. İstanbul, 48 s.
- _____, 1937, *Mevlevî Âyinleri VIII*, C: XIII, Haşim Mat. İstanbul, 44 s.
- _____, 1937, *Mevlevî Âyinleri IX*, C: XIV, Haşim Mat. İstanbul, 51 s.
- _____, 1938, *Mevlevî Âyinleri X*, C:XV, Marifet Basımevi, İstanbul, 72 s.
- _____, 1938, *Mevlevî Âyinleri XI*, C:XVI, Marifet Basımevi, İstanbul, 56 s.
- _____, 1939, *Mevlevî Âyinleri XII*, C:XVII, Halk Basımevi, İstanbul, 64 s.
- _____, 1939, *Mevlevî Âyinleri XIII*, C:XVIII, Halk Basımevi, İstanbul, 64 s.
- *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, 1987-1988, C: I, 1-6. Fasiküller, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yay. Yatkın Ofset Baysan Basım ve Yayın San. AŞ. İstanbul, 192 s.
- _____, 1988-1989, C:II, 7-12. Fasiküller, Pamuk Ofset, İstanbul, 193-384 s.
- _____, 1990, C:III, 13-18. Fasiküller, Pamuk Ofset, İstanbul, 385-576 s.
- _____, 1990, C:IV, 19-20. Fasiküller, Pamuk Ofset, İstanbul, 577-640 s.
- *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, 1970, C: I, 1-6 Fasiküller, Türk Mûsikîsini Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu Yay. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 187+67 s.
- _____, 1974, *Türk Mûsikîsi Klâsikleri*, C: 2, Fasikül: 7, İstanbul, 35 s.
- *Türk Mûsikîsi'nde Çağdaş Eğitim Çağdaş İcra Sempozyumu (4-5-6 Temmuz 1988)*, 1989, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Yay. İstanbul, 233 s.
- *Türk Müziği Politikası*, 1988, Kısım 1-Amaçlar ve İlkeler, T. C. Kültür ve Turizm Bak. Has-soy Mat. Ankara, 1+4 s.; Kısım 2-Araçlar, Ankara, 73 s.

- *Türk Sanat Mûsikîsi Beste ve Saz Eserleri Yarışması, Ödül Kazanan Eserler*, 1977, Konya Turizm Derneği Yay. Güven Mat. Ankara, 56 s.
- *Türk Sanat Müziği Antolojisi (A-F)*, 1999, Müzik Dairesi Yay. No: 89, TRT Ofset Tesisleri, Ankara, 376 s.
- *Türk Sanat Müziği Antolojisi (G-N)*, Müzik Dairesi Yay. TRT Ofset Tesisleri, Ankara.
- *Türk Sanat Müziği Saz Eserleri 1*, 2000, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 97, TRT Ofset Tesisleri, Ankara, 355 s.
- *Türk Sanat Müziği Saz Eserleri 2*, 2001, TRT Müzik Dairesi Yay. Ankara, 306 s.
- *Türk Sanat Müziği Seçme Eserler 1*, 2000, TRT Müzik Dairesi Bşk. Yay. No: 76, Ankara, 18 + 515 s.
- *Türk Sanat Müziği Seçme Eserler 2*, 2000, TRT Müzik Dairesi Yay. No: 92, TRT Ofset Tesisleri, Ankara, 580 s.
- UNGAY, M. Hurşit, 1981, *Türk Mûsikîsinde Usûller ve Kudüm*, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı Koruma Derneği Yay: 5, İstanbul, 280 s.
- USTA, Recep, 1998, *Neyzen Tevfik, Tercüme-i Halim, Hayatı Sanatı Diğer Yapıtları*, Broy Yay. İstanbul, 448 s.
- UYGUN, Mehmet Nuri, 1999, *Saîyüddin Abdülmü'min Urmevî ve Kitâbü-l Edvâr*, Kubbealtı Nşr. No: 71, Özal Mat. İstanbul, 264 + 47 s.
- UYSAL, Burhan Yılmaz, 2001, *Türk Gelenek Mûsikîsi ve Sistem, Dokunga (Klavye)*, Enes Basımevi, İstanbul, 206 s.
- UZ, Kazım, (Yen.Gnş: Gültekin Oransay), 1964, *Mûsikî Islahatı*, Küğ Yay. No: 2, Ayyıldız Basımevi, Ankara, 78 s.
- UZCAN, Nihat (Hzl.), 1977, *Türk Bestekarları Ansiklopedisi*, İtimat Kitabevi, Özdemir Basımevi, İstanbul, 319 s.
- UZDİLEK, S. Murat, 1944, *İlim ve Mûsikî, Türk Mûsikîsi Üzerine Etüdler*, İstanbul Belediye Konservatuarı Nşr. Cumhuriyet Basımevi, İstanbul, 67 s.
- UZEL, Nezih, 2006, *Radyoda Bir Gün*, Pan Yay. İstanbul, 191 s.
- ÜNAL, Fehamet, (?), *Hayatını Mûsikîye Adayan İnsan Emin Ongan*, İstanbul.

- ÜNGÖR, Ethem Ruhi, *1300 Yıllık Türk Çalgıları Ansiklopedisi*, (yayımlanmamış).
- ÜNGÖR, Ethem Ruhi, 1965, *Türk Marşları*, Türk Kültürünü Araştırma Ens. Yay. No: 11, Ayyıldız Mat. Ankara, 332 s.
- ÜNGÖR, Ethem Ruhi, 1981, *Türk Mûsikîsi Güfteler Antolojisi*, II C. Eren Yay. No: 2, Çeltük Matbaacılık Koll. Şti. İstanbul, Toplam 1472 s.
- ÜNKAN, Emin – Bedia, 1984, *Türk Sanat Mûsikîsi'nde Makamlar*, Özlem Kardeşler Mat. İstanbul, 275 s.
- ÜNKAN, Emin - Bedia - Hakan, 1984, *Türk Sanat Mûsikîsinde Temel Bilgiler*, Özlem Kardeşler Mat. İstanbul, 213 s.
- ÜNLÜ, Cemal, 1999, *Geçmişten Günümüze Türk Müziği, Bir Opereti Yaşamak*, (Kitap+Cd), Türkiye İş Bankası Kültür Yay. İstanbul.
- _____, 1999, *Yıldızlar Düşerken*, (Kitap + Cd), İstanbul.
- _____, 1999, *Direklerarası'ndan Pera'ya Kanto*, (Kitap+Cd), İstanbul.
- VAROL, Necdet, 1978, *Türk Müziği Teorisi Dersleri*, Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Koruma Derneği Yay. İstanbul. (yayımlanmamış).
- YALÇIN, Safinaz, 2003, *Unutulmaz Şarkılar Antolojisi*, Geçit Kitabevi, İstanbul, 320 s.
- YARDIM, Mehmet Nuri, 2007, *Dr. Cahit Öney Hayatı Eserleri Hatıraları*, Akış Yay. Ankara, 329 s.
- YAVUZOĞLU, Nail, 1991, *Türk Müziği Ses Sistemi Üzerine Bir Ön Araştırma, Türk Müziği'nde Tampereman*, Türk Mûsikîsi Vakfı Yay. No:2, İstanbul, 48 s.
- YAZGAN, Teoman, 2006, *Önce Radyo Vardı, Bir Halk Üniversitesi Ankara Radyosu ve Diğerleri (1928-2005)*, Tekin Yayınevi, İstanbul, 208 s.
- YERGÜZ, İsmail (Hızl.), 1997, *Neyzen Tevfik, Yaşamı, Sanatı, Yapıtları*, Engin Yay. İstanbul, 200 s.
- YEŞİM, Ragıp Şevki (Drl.), 1951, *Türk Bestekârları Antolojisi*, (Notalı), Faik Şenol Mat. İstanbul, 383 s.
- YILDIZ, Gökay, 1990, *Türk ve Batı Müziği'nde Temel Bilgiler*, Arkadaş Yayınevi, Özkan Matbaacılık, Ankara, 64 s.
- YILMAZ, Zeki (Hızl.), 1999, *Peşrevler*, Çağlar Nota Yay. İstanbul, 32 s.
- YILMAZ, Zeki (Hızl.), 1999, *Saz Semaîleri*, Çağlar Nota Yay. İstanbul, 32 s.

• YILMAZ, Zeki (Hızl.), 1984, *Selâhattin İçli*, Günlük Tic. Gazetesi Tesisleri, İstanbul, 120 s.

• YILMAZ, Zeki – BİNGÖL, Erol (Hızl.), 2001, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 1, Hüzzâm Faslı*, Çağlar Nota Yay. İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 2, Hicâz Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 3, Acemaşîrân Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 4, Karcığâr Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 5, Kürdîlihîcâzkâr Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 6, Mâhûr Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 7, Uşşâk Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 8, Hüseyîni Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 9, Nihâvend Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 10, Rast Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 11, Segâh Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 12, Bûselik Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 13, Hicâzkâr Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 14, Sabâ Faslı*, İstanbul, 32 s.

_____, *Türk Fasıl Mûsikîsi Dizisi 15, Sâzîdîl Faslı*, İstanbul, 32 s.

• YİĞİTBAŞ, M. Sadık, 1968, *Dil, Din ve Mûsikî*, Matbaa Sanat Enstitüsü Basımevi, İstanbul, VII+240 s.

• YİĞİTBAŞ, M. Sadık, 1972, *Mûsikî İle Tedavi*, Yelken Mat. İstanbul, 436 s.

• YÖRÜK, Nermin, 1966, *Sanatçı Doktorlar*, İstanbul Mat. İstanbul, 150 s.

• YÜCEBAŞ, Hilmi, 1957, *Ahmet Rasim, Aşkları, Hatıraları*, Dizergonca Mat. İstanbul, 127 s.

• YÜKSEL, Yılmaz, (?), *50 Yılın Ürünü*, (?), İzmir.

• ZAKOĞLU, Günbey (Drl.), 1966, *Sevilen Şarkı Güfteleri I*, Gün Mat. İstanbul, 351 s.

_____, 1971, *Sevilen Şarkı Güfteleri II*, Kurtuluş Mat. İstanbul, 184 s.

• ZEREN, Ayhan, 1998, *Müzikte Ses Sistemleri*, Pan Yay. No: 54, Yaylacık Mat. İstanbul, VI+202 s.

4- Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası'nın kitaplardan sonra gelen ikinci önemli bölümü tezlerdir. Bu kısımda Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde yapılan akademik çalışmalardan Türk Mûsikîsi alanında tespit edilen yüksek lisans tezleri yer almaktadır.

ABANA, Atilla, 1993, Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nde Beste, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 92 s.

ABAYLI, Özcan, 2004, Tarihçe-i Fenn-i Mûsikî (Çeviriyazım ve İnceleme), Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 106 s.

ACAR, Ezel, 1994, XV.- XVI. Yüzyıllarda Kullanılan Türk Mûsikîsi Sazları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 93 s.

ADANIR, Mehmet, 1989, Tekke Mûsikîsi'nde Zekâî Dede'nin Yeri ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 55 s.

ADİYAMAN, Emel Suna, 2003, Dârü't-Ta'lîm-i Mûsikî Cemiyeti, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 400 s.

AK, Ahmet Şahin, 1994, XX. Yüzyıla Kadar Fransa'da Müzikoterapi Uygulamaları ve Türk-İslâm Tedavi Metotlarının Avrupa'ya Tesirleri, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, VIII+126+87 s.

AKAN, Önay, 2006, TRT Repertuarlarında Kayıtlı Segâh Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 101 s.

AKANAY, Sevil, 1995, Rahmi Bey'in Eserlerinde Prozodi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

AKÇAGÜL, Sadık Özgen, 1995, Türk Mûsikîsi'ndeki Dizisel ve Çeşnisel Armonilerin Karşılaştırılması, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 107 s.

AKÇAY, Tuğba, 2005, Refik Fersan Hayatı, Eserleri, Besteciliği, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 124 s.

AKDENİZ, Hakan, 2005, Toplam Kalite Yönetiminin Yüksek Öğretimde Devlet Konservatuvarlarının Müzik Bölümlerinde Uygulanabilirliği, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 119 s.

AKDENİZ, İlhan, 2000, III. Selim ve Dönemindeki Türk Müziği Üzerine Bir İnceleme, Atatürk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Erzurum, 143 s.

AKDOĞAN, Bayram, 1991, İsmâîl-i Ankarâvî'nin Hücetü's-Semâ Adlı Eserine Göre Mûsikî Anlayışı, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara.

AKDOĞDU, Lale, 1997, Üçüncü Selim'in Sûzidilârâ Âyîn-i Şerîfi'nin Tür ve Biçim Olarak İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 45 s.

AKSU, Cahit, 1998, Mehter Müziği Repertuarı'nda Form, Makam, Dizi ve Usûllerin İncelenmesi, Karadeniz Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. Trabzon, 45 s.

AKSU, Fatma Adile, 1988, Abdülbâkî Nasır Dede ve Tetkik ü Tahkîk, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 243 s.

AKSU, Nurdan, 1999, Türk Müziği'nde Kullanılan Ritm Aletleri Problemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 34 s.

AKSU, Sema, 1990, Türk Mûsikîsi'nde Rebab Üzerine Bir Araştırma, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 38 s.

AKTAŞ, Yıldırım, 2006, Klâsik Türk Müziği'nde III. Selim, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 134 s.

ALASKAN, Ali Maruf, 2004, Ud Yapımında Belli Başlı Önemli Noktalar ve Yeni Yapım Teknikleri, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

ALEMLİ, Ali İhsan, 2001, TRT Repertuarı'ndaki Kastamonu Türkülerinin Türk Sanat Müziği'ndeki Makam Karşılıkları Açısından Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 191 s.

ALKAN, Mehmet Şükrü, 2001, Hürriyet Gazetesi'nde Yayınlanmış Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası (1948-1980), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 281 s.

ALTINEL, Neşe Y., 1997, Zekâî Dede Efendi'ye Ait Mevlevî Âyîn-i Şerîfler'in Makam, Usûl ve Güfte Açısından İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

ALTINOĞLU, Ayşegül Kızıltuna, 1993, Hafif Usûlü'nün Divân Edebiyatı'ndaki Arûz Vezinleriyle İlgisi ve Usûl-Güfte Uyuşumu, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 228 s.

ALTINÖLÇEK, Haşmet, 1992, Mehter Mûsikîsi ve Bugünkü Durumu, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 72 s.

ALTINTOP, Mehmet Emin, 1994, Türk Din Mûsikîsi'nde Arapça Güfteli İlâhiler (Şuğuller), İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 308 s.

ANITSOY, Bülent, 2006, Mevlevî Âyînlerindeki İlk Peşrevlerin Melodik Olarak İncelenmesi, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 163 s.

ARISOY, Mithat, 1988, Seydî'nin, El-Matlâ Adlı Eseri Üzerine Bir Çalışma, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 232 s.

ASLAN, Emine, 1999, II. Meşrutiyet Dönemi Dergilerinde Mûsikî, Marmara Ü. Türkiyat Araştırmaları Ens. İstanbul, 400 s.

AŞÇIOĞLU, Akif, 1997, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü Türk Sanat Müziği Ana Sanat Dalı Türk Müziği Repertuvar Müfredatı Üzerine Bir Çalışma, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 177 s.

ATALAY, Adnan, 1989, Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nde Perde Dizgeleri, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 166 s.

ATALAY, Ümit, 1997, Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca ve Türk Müziği'ndeki Yeri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 39 s.

ATEŞ, Erdoğan, 1999, Türk Din Mûsikîsi'nde Hatip Zâkirî Hasan Efendi'nin Hayatı ve Eserleri, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 73 s.

ATİK, M. Fadıl, 1998, Ahşap'ın Fiziksel Özelliklerine Uygun Ud Tasarımı, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 78 s.

ATLI, Ahmet, 2005, Türk Din Mûsikîsi'nde Bektaşî Nefeslerinin Yeri, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, V+121 s.

AYAN, Özata, 2001, Gülzâr-ı Mûsikî Adlı Eserin Transkripsiyonu ve Bilimsel Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 157 s.

AYBAR, Serap, 1994, Santur'un Dünyü ve Bugünü, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 39 s.

AYDAR, Deniz, 1999, Ebûbekir Ağa'nın Eyyûbi Mehmet Bey'in ve Dede Efendi'nin Mahûr Makamında ve Klâsik Formdaki Eserlerinde Makam Anlayışının Saptanması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 78 s.

AYDIN, Beste, 2004, Âlem-i Mûsikî (Çeviriyazım ve İnceleme), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

AYDIN, Erkan, 2003, Hamparsum Notası İle Yazılmış Anonim Mûsikî Mecmûası'nın Günümüz Notasına Çeviriyazımı ve İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 222 s.

AYGÜN, Alp, 2002, Türk Mûsikîsi'nde Çoksesli ve Geleneksel Olarak Topluluk Yönetimi Yöntemleri ve Repertuarı, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 114 s.

AZİZOĞLU, Meral, 2000, XIX. Yüzyıl'dan Günümüze Kanun Sazında Üslûp, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 93 s.

BARUT, Zeynep, 1989, Beyâtî Âyîn-i Şerîf'in Bölümleri ve Ritm Açısından İncelemeler ve Düşünceler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 109 s.

BAŞAR, Ahmet Sedat, 1995, Âdi Nevres Bey'in Ud İcrasının Özellikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 148 s.

BAŞAR, Didem, 1999, XIX. Yüzyıla Kadar Bestelenmiş Mevlevî Âyînleri'nin Müzikal Analizi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 526 s.

BAŞARSLAN, Zekeriya, 1986, 1983-1985 TRT Müzik Yayınlarının İrdelenmesi ve Türkiye'de Ulusal Müzikte Sentez Arayışları, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 93 s.

BAYKARA, Ruhi, 1999, Türk Din Mûsikîsi'nde Formlar, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 32 s.

BENLİOĞLU, İbrahim, 1998, XVII. ve XVIII. Yüzyıl Bursa'da Yetişen Mûsikîşinâslar, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 104 s.

BEŞİROĞLU, Şefika Şehvar, 1988, Sekiz Parmak Kanun Etütleri ve Alıştırmaları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 94 s.

BIYIK, Melek, 1996, Abdülbâkî Nasır Dede Divanı Giriş – Metin - İndeks, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 151 s.

BİNBAŞ, İlker Evrim, 1997, Tasavvûf ve Müzik - Mevlevî ve Bektaşîlikte Semâ, Hacettepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 105 s.

BİRECİKLİ, Mehmet Arif, 2000, Enstrümantasyon Açısından Klâsik Kemençe, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 38 s.

BİTMEZ, Hüseyin, 1999, Fasıl Mûsikîsi ve Tarih İçinde Değişimi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 200 s.

BİTMEZ, Mehmet, 1990, Cemil Bey'in Tanbur İcrasının Özellikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 47 s.

BORA, Uzey, 1993, Geleneksel Türk Sanat Müziği Çalgılarının Dinamik Spektrum Analizi, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 112 s.

BOZBEY, Alev, 1996, Müzik Yayınlarının Değerlendirilmesi Açısından 1995 Yılı Eylül, Ekim, Kasım Ayları İçerisinde Türkiye'deki Televizyon Kanallarına Genel Bakış, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

BUYRUKLAR, A. Tunç, 1994, Klâsik Kemeçe'nin Tarihi Gelişimi ve Dört Telli Kemeçe'nin Yapımı, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 81 s.

CAN, M. Cihat, 1993, Türk Müziği'nde Makam Kavramı Üzerine Bir İnceleme, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 97 s.

CAN, Murat, 2004, Geleneksel Türk Müziği Makamlarının Kanun Sazı ile İcrasında Kullanılan Mandal Sayılarının Cinuçen Tanrıkörur'un Bestelediği Seyr-i Nâtik İle Belirlenmesi, Selçuk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Konya.

CAN, Neşe, 1993, Osmanlı Dönemi Türk Şiiri'nde Mûsikî Mefhumu, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 283 s.

CEVHER, M. Hakan, 1992, Tanburî Cemil Bey ve Rehber-i Mûsikî, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 149 s.

CIYAS GÜZEY, İpek, 1998, Hasan Ferit Alnar'ın Saz Semâîlerinin Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 75 s.

COŞKUN, Ayşe, 1995, Nevzâd-ı Mûsikî'de Bulunan İkinci Beş Makamın Metin Çalışması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 153 s.

COŞKUN, Cengiz, 2005, Tanbur Yapımı, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

COŞKUN, Fatih, 1997, Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi Işığında 17. Yüzyıl Türk Müziği, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 43 s.

COŞKUN, Mahmut Ruşen, 2001, Nâsır Abdülbâkî Dede'nin Tahrîriye'si, (Çeviriyazım ve İncelemesi), Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 105 s.

COŞKUN, Şebnem, 2003, Gülzâr-ı Mûsikî Çeviriyazımı ve İncelemesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 680 s.

ÇAKAL, Mustafa, 1999, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Kompozisyon Bölümünde Türk Müziği Eğitimi'nin Yeri, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 60 s.

ÇAKAR, Şule, 1997, Mildan Niyazi Ayomak'ın Hayatı ve Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 160 s.

ÇAKIR,Ahmet, 1995, Darb-ı Fetih Usûlü ve Bu Usûlde Bestelenmiş Eserlerin Araştırılması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

ÇAKIR, Osman Kürşad, 1995, Geleneksel Türk Müziği Sabit Perdeli Sazları ve Eğitim Müziği'nde Kullanışları, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 77 s.

ÇAKIRER, H. Serdar, 1995, Klâsik Türk Mûsikîsi'nin Konya Türkülerine Etkilerinin Araştırılması ve Türkülerin Notasyonu, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, VII+35 s.

ÇAKMAKOĞLU, Afitap, 1997, Osmanlılardan Cumhuriyet Dönemine Kadar Türk Mûsikîsi Eğitim Kurumları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul,59 s.

ÇAKMAKOĞLU, Beril, 2003, Kemeñçe Eğitimi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 85 s.

ÇELİK, Binnaz Başar, 1995, Tanburî Cemil Bey'in Kemeñçe İcrasının Özellikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 48 s.

ÇELİK, Günay, 1992, Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarlarında Mûsikî Eğitimi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 114 s.

ÇERKEZ, Belkıs, 1995, Muzikâ-yı Humâyûn, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 81 s.

ÇETİNKAYA, H. Hande, 1992, Devr-i Kebîr Bestelerde Arûz - Usûl İlişkisi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 112 s.

ÇETİNKAYA, Yalçın, 1991, İhvân-ı Safâ'da Mûsikî Düşüncesi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 129 s.

ÇEVİKOĞLU, Timuçin, 1999, İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Programında Geleneksel Türk Sanat Müziği Müfredatı Üzerine Bir Çalışma, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, VII+82 s.

ÇEVİKSEVER, Bülent, 1995,Neyzen Emin (Dede) Efendi Hayatı Sanat Eserleri ve Mûsikîmizdeki Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 36 s.

ÇEVİR, Recep, 1992, Türk Mûsikîsi'nde Kullanılan Lenkfahte Usûlü ve Usûlle Bestelenen Eserler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 117 s.

ÇOLAKOĞLU, Gözde, 2003, XX. Yüzyıl Türk Müziği'nde Prof. Dr. Selahattin İçli, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 293 s.

ÇÖL, Cenk, 2005, TRT Repertuarı'nda Kayıtlı Hüzzâm Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon.

ÇUBUK, Zeki, 1988, İstanbul Müzik Festivali'nin Türk Müziği Kültürüne Etkileri, Uludağ Ü. Fen Bilimleri Ens. Bursa, 45 s.

ÇUHADAR, Ünzile, 1999, İstanbul Mevlevîhânelerindeki Mûsikîşinâs Şeyhler, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 153 s.

DALOGLU, Yavuz, 1989, 15. Yüzyıldan Günümüze Değın Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nde Kullanılan Aksak Usûller, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 82 s.

DEĞİRMENCİ, Z. Tülin, 1997, Geleneksel Çalgılarımızda Ontolojik Temeller ve Biçimsel Değışimler, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 60 s.

DEĞİRMENCİOĞLU, Levent, 2006, Geleneksel Türk Sanat Müziği Viyolonsel Öğretim ve İcra Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 92 s.

DEMİR, Alper, 1999, Mecmûa-i Sâz ü Söz'de Rast Makamı ve Arel Nazariyatı İle Mukayesesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 230 s.

DEMİR, Arif, 2001, İslâm Tasavvûf Kültürü'nde Mûsikî Dinleme Âdâbı, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 163 s.

DEMİRBAŞ, Ufuk, 1993, Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sistemi İle Abdülkadir Töre Ses Sisteminin Karşılaştırılması, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 56 s.

DEMİRCİOĞLU, Nail, 1995, Keman Öğretiminde Türk Müziği'nin Kullanılabilirliği, İnönü Ü. Fen Bilimleri Ens. Malatya, 86 s.

DEMİRTAŞ, Yavuz, 1998, Bestekâr Şeyh Çalak-zâde Mustafa Efendi Hayatı, Mûsikîsi ve Eserleri, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 152 s.

DİKMEN, Mustafa Doğan, 1994, Hânende Mecmûası'nın İlk Yedi Makamının Eserlerinin Güftelerinin Osmanlıca'dan Çevirisi ve İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 114 s.

DİKMEN, Seçil, 2001, Darbeyn Usûlü ve Bu Usûldeki Örnek Eserlerin İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 117 s.

DİNÇ, Zühal, 1997, Bûselik Makamı ve Şedleri Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 25 s.

DİŞÇİ, Cem Murat Derya, 2001, XIX. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 358 s.

DOĞAN, Serpil, 1994, Türk Müziği Ses Sistemine Dayalı Piyano Öğretimi Üzerine Bir Araştırma, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 63 s.

DOĞRUSÖZ, Nilgün, 1993, Hâfız Post Güfte Mecmûası (Türkçe Güfteler), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 552 s.

DURAN, M. Hadi, 2001, Milli Mecmûa, Tiyatro ve Mûsikî Adlı Dergilerdeki Türk Mûsikîsi İle İlgili Makaleler, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 293 s.

DURMAZ, Canan, 1995, Türk Müziği'nde Terminoloji, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 126 s.

DURMAZ, Serhad, 1986, 1789-1839 Yılları Arasında Osmanlı Sarayı'nda Mûsikî Yaşamı, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

EBEPERİ, F. Derya Özden, 2004, Geleneksel Türk Müziği'nde Divan Türünün İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

EKMEKÇİOĞLU, Sare Ebru, 1992, Türk Müziği'nde Geçmişten Günümüze Nota Yazıları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 81 s.

EKMEN, Güldeniz, 1989, Tanburî Ali Efendi Hayatı Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 191 s.

ELİNÇ, Erhak, 2005, Abdülkâdir Merâğî'nin Eserlerinin Makamsal Açısından İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 78 s.

EMİRSEL KARTAL, Melahat, 1997, Türk Müziği'nde Bestecisi Bilinmeyen Eserler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 138 s.

ERDEMİR, Avni, 1995, Anadolu Sahası Mûsikîşinâs Divân Şâirleri, Gazi Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara.

ERDOĞRU, Yeşim, 1994, Sâkil Usûlü: Tarihçesi ve Tatbiki, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 248 s.

EREK, Gökçem Gül, 2005, Geçmişten Günümüze Kürdîlihıcâzkâr Makamı, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

ERGEN, Güngör, 1994, Dilhayat Kalfa'nın Hayatı, Eserleri ve Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 136 s.

ERGİŞİ, Ertuğrul, 2001, Geçmişten Günümüze Büzürk Makamı, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 78 s.

ERGÖZ, Hatice, 1994, Türk Mûsikîsi Ses Sistemi'nin 20. Yüzyıl Başlarından Günümüze Gelişinin Karşılaştırmalı İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 77 s.

ERGUN, Levent, 1994, 1876'dan Günümüze Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nde Şarkı, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 159 s.

ERGUNER, Süleyman, 1991, Kutb-ı Nâyî Osman Dede ve Rabt-ı Tâ'birât-ı Mûsikî, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

ERGÜR, Cumhur Enes, 2003, Mûsikîşinâs Zeki Altun'un Hayatı ve Eserleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 274 s.

ERİŞÇİ, Çelik, 1996, Türk Pop Müziği'nde Türk Müziği'nin Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

ERKAN, Çağrıhan, 1997, TRT Repertuarı'nda Kayıtlı Rast Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, V+61 s.

EROL, Ayhan, 1994, 19. Yüzyıl Osmanlı Geleneği'nde Mûsikî Toplum Etkileşimi, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 150 s.

ERTUĞRUL, Ayşegül, 2006, Mesleki Müzik Eğitimi Veren Konservatuvarlardaki Diksiyon Eğitiminin Niteliği, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 70 s.

ERUZUN, Aslıhan, 1997, Tanburî Cemil Bey'in Kemeçe İle Eser İcrası Üzerine Bir Çalışma (İcra-Nota Farklılığı), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 145 s.

ETİK, Enver, 1987, Bazı Mevlevî Âyînleri ve Nâyî Osman Dede, Selçuk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Konya, XXI+265 s.

FEYZİ, Ahmet, 2002, TRT Repertuarı'ndaki Erzurum Türküleri'nin Türk Sanat Müziği Makam Karşılıkları Açısından Analizi, Atatürk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Erzurum, 405 s.

FİDAN, Ülkü, 1998, Buhûr-i-zâde Mustafa İtrî Efendi'nin Nevâ Kâr'ı ve İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 45 s.

GENÇOĞLU, Sabri Enis, 1994, III. Selim'in Türk Mûsikîsi Hakkındaki Görüşleri ve Terkip Etmiş Olduğu Makamlar, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 143 s.

GÖĞÜŞ, M. Tuğrul, 2000, Türk Müziği Makamları İle Yazılmış Keman İçin Yirmi Dört Kapris, Çukurova Ü. Sosyal Bilimler Ens. Adana, 78 s.

GÖKTÜRK, Nurgül, 1992, Mecmû'a-i Ârifî'de Bulunan İlk On Makamın Metin Çalışması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 151 s.

GÖRÇİZ, Elif Senem, 2002, Ud'da Geleneksel İcra Tekniğinin Eğitimi Üzerine Bir Çalışma, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 129 s.

GUNCA, Ayhan, 1999, Orkestra Bünyesinde Türk Müziği Sazları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 27 s.

GÜLDAŞ, Yasemin Şehnaz, 1994, Lemi Atlı'nın Eserlerinde Müzik-Edebiyat İlişkisi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 210 s.

GÜLER, Fikret Esra, 1996, Ses Eğitimi'nin Solo ve Toplu Çalışmalardaki Tarihsel Gelişimi ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

GÜNAYDIN, Adnan, 1990, Kanun'da Üslûplar ve Eğitime Yansıması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, V+79 s.

GÜNGÖRDÜ, Bahri, 1993, Nâyî Osman Dede'nin Mi'râciyesi'nin Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri (Mûsikîmizdeki Mi'râc ve Kutb- i Nâyî Osman Dede), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

GÜRPINAR, Mehmet Haldun, 1991, Buhûr-i-zâde Mustafa İtrî Efendi Hayatı Nevâ Kâr'ın Makam Olarak İncelenmesi ve Elimizdeki Notası Mevcut Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 132 s.

GÜRTUNCA, Nurdan, 1998, TRT Repertuarında Kayıtlı Hicâz Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 90 s.

GÜVEN, Arzu, 1995, Evcârâ Makamı'nın Analizi ve Küçük Mehmet Ağa'ya Ait Evcârâ Takımı'nın İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

GÜVENÇOĞLU, Şerife, 1989, Türk Mûsikîsi'nde Nakış Formu, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 243 s.

GÜZEL, Melih, 1994, Türk Müziği Ezgi ve Dizilerinin Gitara Uygulanabilirliği, Marmara Ü. Fen Bilimleri Ens. İstanbul, 248 s.

HEPGÜR, Türkan, 1995, Nota Muallimi Hacı Emin Bey'in Hayatı ve Bestelemiş Olduğu Eserler, İstanbul Teknik Ü. SBE, İstanbul, 83 s.

İĞCİ, Meral, 2000, Geçmişten Günümüze Tebriz Makamı ve Eleştirisi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 80 s.

İLHAN HERKERT, Serap, 1989, Mûsikî Yazım Yöntemlerine Dizgesel Bir Bakış, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 99 s.

İNCİLLİ, Meral, 1994, Yorgo Bacanos'un Taksimleri Üzerine Bir Çalışma, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 135 s.

İNCİROĞLU, Savaş, 1997, Türkiye'deki Müzik Eğitimi Bölümleri'nde Türk Müziği Makamlarının Kemanla Çalma Tekniği Yönünden İncelenmesi, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 65 s.

İŞAL, Kutsal, 1995, Kürdîlihıcâzkâr Makamı, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 65 s.

KADEROĞLU, Goncagül, 1992, Mûsikî Makaleleri Bibliyografyası, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 634 s.

KAFKAS, Cem, 2001, Geçmişten Günümüze Kıbrıs'ta Türk Müziği, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 109 s.

KAHYAOĞLU, Yılmaz, 2000, Kanun Sazı ve Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri Üzerine Bir İnceleme, Atatürk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Erzurum, 126 s.

KAMILOĞLU, Ramazan, 1998, Şehri Kırşehir el-Mevlevî Yusuf İbn Nizâmeddin İbn Yusuf Rumu'nin Risâle-i Mûsikîsi'nin Transkribe ve Değerlendirilmesi, İnönü Ü. Sosyal Bilimler Ens. Malatya, 121 s.

KANBAY, Z. Hülya, 1991, Dr. Suphi Ezgi'nin Hayatı ve Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

KARADAĞ, Engin, 1997, Haydar Tathıyay Hayatı Eserleri Besteciliği, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 295 s.

KARAMAHMUTOĞLU, Gülay, 1995, Tanzimat'ın Türk Müziği'ne Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 221 s.

KARAMAN, Sibel, 2006, Biçim ve Usûl Açısından Abdülkâdir Merâî'nin Kârları, Seçuk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Konya, 98 s.

KARATAŞ, Erdoğan, 1995, XVIII. Yüzyıl'a Ait Bir Elyazması Mecnûa'da Dinî Mûsikî Güfteleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 198 s.

KARATAŞ, Özgür Sadık, 1999, Klâsik Türk Mûsikîsi'nin Gelişmesinde İstanbul'un Yeri ve Önemi Üzerine Bir İnceleme, Atatürk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Erzurum, 123 s.

KAYA, Mehmet Refik, 1993, Hüseyin Fahrettin Dede, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 202 s.

KAYHAN, Ebru, 2003, Türk Müziği'nde Yozlaşma Sorunu, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 49 s.

KAYNARCA, Burak, 2005, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara Devlet Klâsik Türk Müziği Korosunun Repertuarı'nın İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 199 s.

KENT, Seda, 1995, Abdülkâdir Merâgi Hayatı Eserleri'nin Usûl ve Güfte Açısından İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 146 s.

KESKİN, Önder, 2000, Türk Mehter Mûsikîsi ve Teşkilatı Hakkında Bir Çalışma, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 86 s.

KHOURY, Elia, 2002, Türk ve Arap Ud İcra Üslûpları Üzerine Bir İnceleme, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 137 s.

KILIÇARSLAN, Adnan, 1995, Geleneksel Türk Müziği'nde Solfej Eğitimi, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, IX+61+27 s.

KILINÇARSLAN, Hakan, 2006, Dede Efendi'nin Hüzûm Mevlevî Âyîni'nin Makam, Usûl ve Ezgisel Yönden İncelenmesi, Selçuk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Konya, 140 s.

KIRKLIKÇI, Osman, 2000, Cami'ü'l Elhân'daki Şed Makamlar, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 284 s.

KOCA, Fatih, 2004, Ahmet Hatipoğlu'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 244 s.

KOÇ, Ferdi, 2003, Sultan III. Selim Han'ın Mûsikî Eserlerinin Müzikal Analizi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 422 s.

KOLUKIRIK, Kubilay, 1999, İbn-i Sinâ'da Müzik Düşüncesi (Kitâbuş-Şifâ Adlı Eser Esas Alınarak), Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 55 s.

KOPUZ, Arzu, 1996, Lale Devri Bestekârları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 201 s.

KOSTAK, Ayşegül, 2001, Kanun'un Enstrümantasyon ve Orkestrasyon Açısından Değerlendirilmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 74 s.

KOYUNCU, Süleyman, 2001, İç Anadolu Bölgesi Türkülerimizin Türk Mûsikîsi'ndeki Makamsal Karşılıkları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 200 s.

KÖKSAL, Şafak, 1995, Kanun (Tarihçesi – Yapımı - Mandal Sistemi), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 52 s.

KÖPREK, Gamze Ege, 1996, Fehmi Tokay'ın Hayatı Eserleri ve Mûsikîmize Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 105 s.

KUL, Burhan, 2006, Mesleki Müzik Eğitim Veren Konservatuvarlarımızın Klâsik Türk Müziği Bölümlerinde Verilmekte Olan Topluluk (Koro) Yönetimi Dersinin Niteliği, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 106 s.

KURBAN, Gülzadem, 1990, Tevârih-i Mûsikîyyun (İnceleme – Metin - İndeks), Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 191 s.

KURTULDU, Elif Bilge, 2006, Geleneksel Türk Mûsikîsi Ses İcracılarından Hafız Sami'nin Hayatı ve Gazel İcracılığı Üzerine Bir Çalışma, Selçuk Ü. Sosyal Bilimler Ens. 51 s.

KUZUCU, Kaya, 1997, Türk Âşık ve Ozanlık Geleneği'ndeki Makamlar ile Türk Tasavvûf Mûsikîsi'ndeki Makamların Ortak Olanları ve Kullandıkları Alanlar, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 46 s.

KÜÇÜKGÖKÇE, Özgen, 2000, Geçmişten Günümüze Tarz-ı Nevîn Makamı, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, IX+135 s.

LEVENDOĞLU, N. Oya, 1996, Türk Müziği'nde Rast Makamının İstatistiksel Değerlendirilmesi, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, VIII+15+115 s.

MUNZUR, Pınar, 1995, Tarih Teknik ve İcra Özellikleriyle Kanun, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, X+68 s.

NAİR, Ayşegül, 1999, Divan Şiiri'nde Mûsikî ve Makamlar, Balıkesir Ü. Sosyal Bilimler Ens. Balıkesir, 107 s.

NARGAZ, Serap, 1996, Tür ve Biçim Açısından Hammâmizâde İsmail Dede Efendi'nin Kârları, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 51 s.

OKAN, Bülent, 1996, Selânikli Ahmet Bey'in Dilhayat Nota Mecmûası, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 137 s.

OLGAÇ, İsmet, 1995, Mûsikîmizde Zakir Başlılık Müessesesi ve Hatip Zakirî Hasan Efendi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

ONAT, Erhan, 1999, Dr. Suphi Ezgi'nin Tanbur Metodu (Çeviriyazım ve Yorum), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 110 s.

OVALI, Atilla, 1989, İlk ve Orta Eğitim'de Türk Müziği Ağırlıklı Müfredat Programı Ne Olmalıdır?, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 69 s.

OY, Sevilay, 1997, Şan Eğitimi'nin Türk Müziğine Uyarlanması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 105 s.

ÖCAL, Ömer, 1998, Geleneksel Türk Müziği'nde İcra Geleneği, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 46 s.

ÖDÜK, Ayşen, 1989, 1952-1987 Döneminde Müzik Makaleleri, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 233 s.

ÖKSÜZOĞLU, Osman, 2004, Şanlıurfa Tarihinde Din ve Müzik Olgusu Karşılaştırmalı Analiz, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 104 s.

ÖNEY, A.Feridun, 1989, Remel Bestelerde Usûl - Güfte Uyumu, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 198 s.

ÖNÜTER, Fatoş, 1989, Kemeçe'nin Tarihi Gelişimi, Kemeçe Üzerinde Araştırma ve Düşünceler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 51 s.

ÖRSEL, Yağmur Damla, 1996, Zaharya'nın Hayatı Eserleri ve Mûsikîmize Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 55 s.

ÖZAN, Nazife, 2001, Cumhuriyet Gazetesi'nde Yayımlanmış Müzik Yazıları Açıklamalı Bibliyografyası (1924-1980), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 392 s.

ÖZBİLEN, N. Özgül, 1995, Hicâz ve Evc Makamında Yirmi İki Rumeli Türküsünde Güfte - Makam ve Usûl Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 155 s.

ÖZÇİMİ, M. Sadreddin, 1989, Hızır Bin Abdullah ve Kitâbü'l-Edvâr, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 221 s.

ÖZEL, Özer, 1997, Tanbur Tekniği Üzerine Bir Deneme, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 57 s.

ÖZER, Lütfiye, 1994, Nevzâd-ı Mûsikî'de Bulunan İlk Beş Makamın Metin Çalışması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 124 s.

ÖZER, Yetkin, 1986, Geleneksel Türk Mûsikîsi'nde Taksim, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 51 s.

ÖZERDEM, Oktay, 1991, Suphi Ziya Özbekhan'ın Hayatı ve Bazı Eserlerinin Müzikal Açıdan İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 126 s.

ÖZGEN, Neva, 2001, XX. Yüzyılda Klâsik Türk Müziği Enstrümanları ve İcracıları Hakkında Genel Bir Değerlendirme, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 104 s.

ÖZGÜN, Aykan, 1992, Tanburî Mustafa Çavuş'un Eserlerinde Edebi ve Teknik Çalışma, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 101 s.

ÖZKAN, Erkan, 1995, 17.Yüzyıl'dan Günümüze Türk Müziği Sazlarının Tarihsel Gelişimi Bağlamında Aynalı Kavak Kasrı'nın Türk Müzesi Olarak Düzenlenmesi, Yıldız Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 121 s.

ÖZKAYA, Ertan, 1989, Ud'un Bugünkü Durumu ve İleride Yapılacak Çalışmalar İçin Geliştirilmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, VI+97 s.

ÖZNUR, Fatih, 1998, XIX. Yüzyıl'da Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadaki Dinî Mûsikî Güfteleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 277 s.

ÖZTÜFEKÇİ, Mücahit Yalçın, 2006, Geleneksel Türk Sanat Müziği'nin Eğlence Atmosferindeki Dönüşümü, İzmir Fasıl Mekanları Örnek Olayı, Dokuz Eylül Ü. Güzel Sanatlar Ens. İzmir, 69 s.

ÖZTÜRK, Mustafa Tahir, 2001, Türk Din Mûsikîsi'nde Ezân, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 29 s.

ÖZYASAN, Nalan, 2001, Nâyî Osman Dede'nin Hayatı ve Âyîn-i Şerîflerinin Usûl, Güfte ve Müzikal Açıdan İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 210 s.

PAMUKÇU, Ejder, 2003, Ud Yapımı ve Süslemeciliği, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

PAPATYA, Gürcan, 2006, Günümüz Dinî Türk Mûsikîsi Hocası Prof.A.Ayhan Altıkuşlar: Şahsiyeti, Sanatkâr Yönü ve Mûsikî Eserleri Üzerinde Bir İnceleme, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 200 s.

PAŞAOĞLU, Sibel, 2000, Türkiye'de Yaşayan Musevî Cemaati'nde Çeşitli Törenlerde Okunan Dualarda Türk Müziği Makamlarının Kullanılması ve Bunun Temelinde Yatan Nedenler, Abant İzzet Baysal Ü. Sosyal Bilimler Ens. Bolu, 190 s.

PEKYILMAZ, Dilek, 1999, Dünyadan Türk Müziği'ne Bakışlar ve Görüşler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 112 s.

RIZVANOĞLU, Mustafa İsmail, 1997, Eyyûbi Mehmet Zekâî Dede Hayatı ve Dinî Eserleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 363 s.

RİZELİ, Gülnaz, 1991, Çember Bestelerde Form ve Müzikal Yapı, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 95 s.

SAFKAN, Gülay, 1997, Türk Müziği'nde Akort Meselesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 49 s.

SAĞER, Turan, 1998, Okul Müziği Çerçevesinde Geleneksel Türk Sanat Müziği Makam Sistemi Üzerine Bir İnceleme, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 262 s.

SAĞMAN, Sevgi Hatice, 2001, Rûşen Efendi'nin XIX. Yüzyılda Yazılmış Mecnûa-i İlâhiyyât Adlı Güfte Mecnûası, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 514 s.

SAĞMAN, Şengül, 2001, Müstâkim-zâde'nin Mecnûa-i İlâhiyyât Adlı Güfte Mecnûası (II Cilt), Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 727 s.

SARAÇ, Güvenç, 1993, Refik Fersan'ın On Saz Eserinin İncelemesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 90 s.

SARI, Ayhan, 1987, Türkiye'de İlk Santur Metodu, Ney Metodu ve Ziya Santur, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 180 s.

SARI, Esra, 1996, Ülkemizde Günümüz Gençliğinin Türk Müziği Değerlendirmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 32 s.

SAVAŞ, İnciroğlu, 1997, Türkiye'deki Müzik Eğitimi Bölümlerinde Türk Müziği Makamlarının Keman Çalma Tekniği Yönünden İncelenmesi, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 65 s.

SEZEN, Armağan, 1992, Türk Müziği'nde Nota Yayıncılığı (1875-1928), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 166 s.

SEZİKLİ, Ubeydullah, 2000, Kırşehirli Nizameddin İbn Yusuf'un Risâle-i Mûsikî Adlı Eseri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 209 s.

SONGUR, Serhat, 1999, Ermeni Asıllı Bestekâr ve İcracılarımızın Hayatları, Mûsikîmizdeki Yeri ve Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 59 s.

SOYDAŞ, Emin, 2001, XVII. Yüzyıl'a Ait Bir Elyazması Mecnûa'da Dinî Mûsikî Güfteleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 288 s.

SÖNMEZ, Cengizhan, 2001, Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca'nın Çeşitli Formlardaki Eserlerinden Birer Örneğin Müzikal Analizi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 61 s

SUNAT, Nurdan Tan, 1994, Hacı Arif Bey'in Çeşitli Makamlardaki Aksak, Curcuna ve Türk Aksağı Usûlleri'ndeki Elli Şarkısının Prozodik Tahlili, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 392 s.

SÜSLÜ GÜNDÜZ, Aslı, 2005, Zekâî Dede'nin Hayatı ve Hicâzkâr Takımında Yer Alan Eserlerinin Analizi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 55 s.

ŞAFAK, Dilek, 1996, Dilhayat Kalfa Hayatı-Besteciliği-Eserleri, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 44 s.

ŞENER, Başak, 2005, Âheng-i Tarâb (Çeviriyazım ve İnceleme), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

ŞENER, Mehmet Bahadır, 2001, İki - On Zamanlı Usûllerde Arûz Usûl Uyuşumu, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 144 s.

ŞENGÜN, Nihal, 2005, Selahattin Pınar Eserlerinin Bilgisayar Destekli İstatistiksel Değerlendirmesi ve Makamsal Analizi, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 171 s.

ŞENOĞLU, H. Eray, 1996, Mecmûa-i Sâz ü Söz'den Saz Semâîlerinin Nota Çevirileri ve Müzik Cümlelerin İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 200 s.

ŞENOĞLU, Sevtap, 1994, 18. Yüzyıl Bestekârı Vardakosta Ahmed Ağa'nın Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 176 s.

ŞENSOY, Ahmet Hakan, 1992, Karşılaştırmalı Olarak 17. ve 20. Yüzyıllar Arasında Türk Müziği'nde ve Avrupa Kökenli Müzikte Kullanılan Formaların Birbirlerine Benzerlikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 124 s.

ŞENYAYLA, Rüstem Semih, 2006, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Klâsik Türk Müziği Bölümü Ses Eğitimi Ana Sanat Dalı Ses Eğitimi Dersinde Uygulanan Ses Alıştırmaların İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 156 s.

ŞİMŞEK, İbrahim, 1999, Hammâmi-zâde İsmâîl Dede Efendi'nin Hayatı ve Dinî Eserleri, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 124 s.

TAÇOĞLU, Ahmet, 1997, Tanbur'da Kullanılan Ses Tablolarında Rezonans Özelliklerinin İncelenmesi, Hacettepe Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 107 s.

TARANÇ, Berrak, 1988, Muhlis Sebahattin'de Türk Müziği Batı Müziği Etkileşimleri, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir

TEKİN, Abdülkadir, 2003, Hızır Ağa'nın Mûsikî Risâlesi İsimli Yazma Eserinin Transkripsiyonu ve Dönemin Edvarları İle Mukayesesi, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 207 s.

TEKİN, Demet, 2003, Yavuz Sultan Selim'e Yazılan Bir Kitâb-ı Edvâr, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 197 s.

TEKİN, Hakkı, 1993, Şeyhülislâm Esad Efendi ve Atrâbü'l-Âsâr fî Tezkîret-i Urefâi'l-Edvâr, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 166 s.

TELLİ, Bayram, 1997, Çağdaş Nitelikte Ulusal Türk Mûsikîsi'nin Oluşturulmasıyla İlgili Bazı Öneriler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 98 s.

TEMELLİ, Kıyasettin, 1998, Türk Halk Müziklerinin Kökeni ve Klâsik Türk Sanat Mûsikîmizdeki Önemi Üzerine Bir İnceleme, Atatürk Ü. Sosyal Bilimler Ens. Erzurum.

TIRIŞKAN, Ahmet Gürsel, 2000, Hâşim Bey'in Edvârı, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 99 s.

TOYDEMİR, Suat, 2005, Göksel Baktagir'in Yapmış Olduğu Saz Semâîleri, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon.

TOZ, Ahmet İslam, 2000, Enstrümantasyon Açısından Ney, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 34 s.

TOZ, Beyhan, 2000, Ahmet Avni Konuk'un Hânende Mecmûası'nda Basit Makam Fasılları 219-720 Sahifeleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 351 s.

TOZ, Ceyhan, 1999, Ahmet Avni Konuk'un Hânende Mecmûası Osmanlıca'dan Türkçeye Çevirisi (Mukaddime ve 84/217 Sahifeleri), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 262 s.

TUĞRUL, Binnaz, 2006, Şarkı ve Türkülerde Kadın Sesi, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 83 s.

TURABİ, Ahmet Hakkı, 1996, el-Kindî'nin Mûsikî Risâleleri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 102 s.

TUTAL, Recep, 1994, Türk-Din Mûsikîsi'nde Na't, Tesbih ve Temcidler, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 193 s.

TUTU, Sıtkı Bahadır, 2001, Türk Müziği'nde Viyolonsel Eğitimi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 77 s.

TUTUŞ, Yavuz, 2006, TRT Repertuvarlarında Kayıtlı Acemaşîrân Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 233 s.

TÜFEKÇİ, Sabri, 2001, Dinî Türk Mûsikîsi Formları, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 181 s.

ULUOCAK, Özlem Derya, 1995, Osmanlı Hanedanı'nda Müzik, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 226 s.

UYGUN, M. Nuri, 1990, Kadızâde Tîrevî ve Mûsikî Risâlesi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 64 s.

UYMAZ, Bora, 2005, Şehbâl'de Müzik Yazıları (Transkripsiyon ve İnceleme) (1-50. Sayılar), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

UYMAZ, Türkan, 2005, Şehbâl'de Müzik Yazıları (Transkripsiyon ve İnceleme) (51-100. Sayılar), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

UZUN, Hülya, 1993, Köçekçeler, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 335 s.

ÜRER, Uğur Erdem, 2006, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Elazığ Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu Repertuvarının İncelenmesi, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 176 s.

ÜSTÜNAKIN, Halise, 1998, Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde Geçki Üzerine Bir Araştırma, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 173 s.

ÜSTÜNOVA, Mustafa, 1993, Yahya Kemal Beyatlı'nın Şiirlerinde Mûsikî Terimleri, Uludağ Ü. Sosyal Bilimler Ens. Bursa.

VAROL, M. Aydın, 1991, Keman'ın Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

VAROL, Ş. Pınar, 1993, Kâr-ı Nâtıklar, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 363 s.

VERDEMİR, Kenan, 1998, Câmi'ye Ait Risâle-i Mûsikî'nin Rauf Yekta Bey Tarafından Çevirisi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 106 s.

YAĞIZ, Nazire, 1995, Dini Mûsikî’de Değişik Bestekârlara Ait Sekiz Âyân-i Şerîf’in İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul.

YAHYA, Gülçin, 1993, Türk Saz Mûsikîsi’nde İcra - Nota Farklılığı, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 133 s.

YAMAN, Canan, 1998, Enstrümantasyon Açısından Ud, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 43 s.

YAMANER, Belma, 1993, Bestekâr Rifat Bey Hayatı ve Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 249 s.

YARMAN, Ozan Uğraş, 2001, Türk Mûsikîsi ve Çokseslilik, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 304 s.

YAYLA, A. Nesrin, 1991, Basit Makamlarda Bestelenmiş Büyük Formlu Eserlerde Kullanılan Geçkiler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 159 s.

YEDİCAN, Tarkan, 2002, Zillerin Tarihsel Gelişimi İle Türk ve Batı Müziği İçindeki Yeri, Hacettepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 51 s.

YENER, Serhat, 1998, Geleneksel Türk Müziği’nde Ud’un Yeri ve Eğitimi, Karadeniz Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. Trabzon, 76 s.

YEŞİLÇAY, Tunisa, 2005, Klâsik Türk Mûsikîsi’nde Zaharya ve Eserleri, Afyon Kocatepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Afyon, 122 s.

YILDIRIM, Elif Rüya, 2001, Arabesk ve Türk Müziği’ne Etkisi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 56 s.

YILDIRIM, Faruk, 2006, Yükseköğretim Kurumlarındaki Geleneksel Türk Sanat Müziği Korolarının Çalışma Yöntemleri ve Genel Yapılarının İncelenmesi, Erciyes Ü. Sosyal Bilimler Ens. Kayseri, 93 s.

YILDIRIM, Süha, 1998, TRT Repertuarı’nda Kayıtlı Nihâvend Saz Semâîlerinin Türsel ve Biçimsel İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 86 s.

YILDIZ, Aysu, 1992, Türklerde Askeri Müzik, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 181 s.

YILMAZ, Ahmet, 1994, Türk Mûsikîsi’nde Şarkı Formu (Doğuşu ve Gelişimi), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 173 s.

YILMAZ, Serdar, 2002, Kanun’da Kullanılan Ses Tablasının Akustik Özelliklerinin İncelenmesi, Erciyes Ü. Fen Bilimleri Ens. Kayseri, 75 s.

YURDAER, Berrin, 1993, Defter-i Dervişân, Hacettepe Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 235 s.

YURTTAŞ, Şebnem, 2003, Gülzâr-ı Mûsikî (Çeviriyazım ve İnceleme), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir.

YÜCEBIYIK, F. Arzu, 1992, Mesud Cemil'in Hayatı ve Eserleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 165 s.

YÜCEBIYIK, Mehmet Hulusi, 1992, Dellalzâde İsmâil Efendi'nin Şarkıları Üstünde Bir Üslûp Araştırması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 71 s.

YÜKSEL, Halil İbrahim, 2001, Rauf Yekta Bey'in Esâtiz-i Elhân Adlı Eseri ve İncelenmesi, Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 392 s.

YÜKSEL, Tunca, 2001, Âyîn-i Şerîfler'de Son Yürüksemâîlerin Ezgisel ve Biçimsel Açından İncelenmesi, Süleyman Demirel Ü. Sosyal Bilimler Ens. Isparta, 57 s.

YÜKSELSİN, İbrahim Yavuz, 1994, İsmail Fenni Ertuğrul'un Sözel Taksimleri, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 132 s.

ZAFER, Filiz, 1995, H. Sadettin Arel ve Bazı Bestelerinden Örnekler ve Özellikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 300 s.

5- Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde üniversitelerde yapılan akademik çalışmalardan Türk Mûsikîsi alanında tespit edilen doktora tezleri bulunmaktadır.

AKDOĞAN, Bayram, 1996, Fethullah Şirvanî ve Mecelletun Fi'l - Mûsika Adlı Eserinin XV. Yüzyıl Türk Mûsikîsi Nazariyatı'ndaki Yeri, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, 291 s.

AKKAYNAK, Özlem, 2000, XV. Yüzyıl Osmanlı Müzik Eğitimi, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 139 s.

AKSOY, Bülent, 1991, Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılar'da Mûsikî, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 346 s.

ALBUZ, Aytekin, 2001, Viyola Öğretimi'nde Geleneksel Türk Müziği Ses Sistemine İlişkin Dizilerin Kullanımı ve Bu Sistem Kaynaklı Çokseslilik Yaklaşımları, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 403 s.

ALTINÖLÇEK, Haşmet, 1998, Bir İletişim Aracı Olarak Müzik ve Müzikle Tedavi Yöntemleri, Anadolu Ü. Sosyal Bilimler Ens. Eskişehir, XI+143 s.

ASLAN, Ayşen, 1996, Minyatürlere Göre Türk Müzik Enstrümanları, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 343 s.

ASLAN, Fazlı, 2004, Safiüddin Abdülmümîn el-Urmevî ve er-Risâletü'sh-Şerefiyye'si, Ankara Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara, VI+357 s.

BAŞER, Fatma Adile, 1996, Türk Mûsikîsi'nde Abdülbâki Nâsır Dede (1765-1821), Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 258 s.

CAN, Cihat, 2001, XV. Türk Mûsikîsi Nazariyatı (Ses Sistemi), Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 217 s.

CAN, Neşe, 2002, Türk Mûsikîsi'nde Çeng, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 246 s.

CEVHER, M. Hakan, 1995, Ali Ufkî Bey ve Hâza Mecmû'a-i Sâz ü Söz (Transkripsiyon - İnceleme), Ege Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 1025 s.

ÇAKIR, Ahmet, 1999, Alişah b. Hacı Büke (? - 1500)'nin Mukaddimetü'l - Usûl Adlı Eseri, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 336 s.

ÇELİK, Binnaz Başar, 2001, Hızır bin Abdullah'ın Kitâbü'l-Edvâr'ı ve Makamların İncelenmesi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 364 s.

DALOĞLU, Yavuz, 1993, Yazarı Bilinmeyen Bir Mûsikî Risâlesi'nde Anılan Perdeler ve Makamlar, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 100 s.

DURMAZ, Serhad, 1991, Son İki Yüzyıl'da Geleneksel Türk Sanat Mûsikîsi'nin Makam Dağarındaki Değişmeler, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 111 s.

ERGİN, Nihat, 1997, Yıldız Sarayı'nda Müzik (Yıldız Sarayı Kütüphanesi Koleksiyonu ve Saraya İthaf Edilen El Yazması Besteler), İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 188 s.

ERGUNER, Süleyman, 1997, Rauf Yekta Bey ve Türk Mûsikîsi Üzerindeki Çalışmaları, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 303 s.

GEDİKLİ, Necati, 1989, Atatürk'ün Milli Müzik Anlayışının Son Altmış Yıldaki Uygulanışı, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 98 s.

GEZER, Mehmet, 1990, Üsküdar Mûsikî Cemiyeti Türk Mûsikîsi Hayatı'ndaki Yeri ve Önemi, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 68 s.

GÜLDAŞ, Saadet, 1990, Türkçe’de Vurgu ve Mûsikîmizin Sözlü Eserleri’nde Prozodik Uygulamalar, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 765 s.

GÜVENÇ, Rahmi Oruç, 1985, Türklerde ve Dünyada Müzikle Ruhi Tedavinin Tarihçesi ve Günümüz’deki Durumu, İstanbul Ü. Cerrahpaşa Tıp Fak. İstanbul.

KALENDER, Ruhi, 1982, XV. Yüzyıl’da Mûsikî Kuramı (Nazariyatı) ve Zeynû’l-Elhân Fi’ilmi’t-Te’lif ve’l-Evzan (Mehmet Çelebi Lâdikli), Ankara Ü. İlâhiyât Fak. Ankara, 165 s.

LEVENDOĞLU YILMAZ, N. Oya, 2002, 13. Yüzyıl’dan Günümüze Kadar Varlığını Sürdüren Makamlar ve Değişim Çizgileri, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 234 s.

ONARAN, Asuman, 1959, Mûsikî Aletlerinin ve Bilhassa Kemeçe Seslerinin Armonik Analizle Tetkiki, İstanbul Teknik Ü. Fen Bilimleri Ens. İstanbul.

ORANSAY, Gültekin, 1962, 15. ve 19. Yüzyıllar Arasında Geleneksel Türk Sanat Müziği’nde Melodik Çizgi ve Makam Kavramı, Münih Ü. Felsefe Fak. Almanya.

ÖKSÜZ, Mustafa Aydın, 1998, Türk Mûsikîsi’nde Tanbur Sazının Gelişimi, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 176 s.

ÖZCAN, Nuri, 1982, XVIII. Yüzyıl’da Osmanlılarda Dinî Mûsikî, Marmara Ü. İlâhiyat Fak. İstanbul.

ÖZER, Yetkin, 1990, Geleneksel Türk Mûsikîsi’nde Arûz - Usûl İlişkisi, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 118 s.

ÖZKAN, Ömer, 1995, Divân Şiiri’nde Sosyal Hayat (14 ve 15. Yüzyıl), Gazi Ü. Sosyal Bilimler Ens. Ankara.

SARI, Ayhan, 1999, Günümüz Geleneksel Türk Sanat Müziği’nde Etkileşimler, Dokuz Eylül Ü. Sosyal Bilimler Ens. İzmir, 157 s.

TEKİN, Hakkı, 1999, Ladikli Mehmet Çelebi ve er-Risâletü’l Fethiyye’si, Niğde Ü. Sosyal Bilimler Ens. Niğde, 261 s.

TURABİ, Ahmet Hakkı, 2002, İbn Sina’nın Kitâbü’ş-Şifâ’sında Mûsikî, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 278 s.

UYGUN, Mehmet Nuri, 1996, Safiyüddin Abdülmü’min Urmevî ve Kitâbü’l Edvâr’ı, Marmara Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 307 s.

YAHYA, Gülçin, 2000, Yorgo Bacanos’un Ud Taksimleri, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 335 s.

YAVUZOĞLU, Nail, 1994, Türk Müziği'ndeki Temel Sorunların Eğitime, Kitle İletişim Kurumlarına Yansıması ve Çözüm Arayışları, İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 191 s.

YÜCEİŞİK, Zeynep Sema, 1990, Şeyhülislâm Esâd Efendi Atrâbü'l Âsâr fî Tezkîret-i Urefâi'l-Edvar (Giriş – Metin – Tercüme – Terimler - Dil Notları), İstanbul Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 304 s.

6- Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde üniversitelerde yapılan akademik çalışmalardan Türk Mûsikîsi alanında tespit edilen sanatta yeterlik tezleri bulunmaktadır.

AKBULUT, Yusuf, 1990, Klâsik Türk Müziği Şarkı Formu'nda Usûl-Arûz İlişkisi, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 275 s.

AKKUŞ, Ramazan, 1991, Türk Müziği'ne Dayalı Viyola Öğretim Metodu, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 46 s.

AYTAN, N. Serhan, 1995, İsmail Ankaravî ve Hücetü's-Sema, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 165 s.

BARUT, Zeynep, 1995, Türk Mûsikîsi'nde Keman Eğitimi İçin Bir Metot Araştırması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 124 s.

BEŞİROĞLU, Şefika Şehvar, 1993, III. Selim Devri'nin Müzik ve Müzisyenler Açısından İncelenmesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 272 s.

BOZKURT, Hasan, 1990, Türk Müziği'nde Armoni, Selçuk Ü. Fen Bilimleri Ens. Konya, 111 s.

CAN, M. Cihat, 1989, Teorik ve Pratik Olarak Türk Mûsikîsî'nde Görülen Muhtelif Aralıkların İncelenmesi, Gazi Ü. Fen Bilimleri Ens. Ankara, 96 s.

ÇETİNKAYA, Yalçın, 2000, Mevlevîlikte Müzik Felsefesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 177 s.

DEMİRSU, Fatmagül, 1993, Müziğin Dünyadaki Gelişim Süreci İçinde Türk Müziği'nin Yeri ve Problemleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 112 s.

DOĞRUSÖZ, Nilgün, 1997, AGK 131 Numarada Kayıtlı Risâle-i Mûsikî'deki Makaleler, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 295 s.

EKMEN, Gülideniz, 1993, Hacı Sadullah Ağa ve Diğer Sadullah'lar, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 247 s.

GÖKSU, Merih, 1996, Dügâh Takım - Ud İçin Besteler ve İcra, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 42 s.

GÜLTEK, Nermin, 1996, Mevlevî Âyînleri'nde Kullanılan Usûller ve Kullanılış Sebepleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 271 s.

GÜNGÖRDÜ, Bahri, 2000, Abdülbâki Nasır Dede'nin Tedkîk u Tahkîk'inde Geçen Makamlara Dönem Bestekârlarının Eserlerindeki Makamların Mukayesesi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 225 s.

GÜRPINAR, Mehmet Haldun, 1995, Zekâî Dede'nin Hayatı Sanatı ve Üçüncü Selim Ekolü'nün Sanatına Etkileri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 95 s.

KARAMAHMUTOĞLU, Gülay, 1999, İstanbul Atatürk Kitaplığı'ndaki 1637 No'lu Yazma Hamparsum Nota Defteri (II C.), İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 672 s.

KAYA, M. Refik, 1998, Dünden Bugüne Rebab ve Yeniden Ele Alınması, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 167 s.

OVALI, Atilla, 1995, Bünyesinde Artmış (Artık) İkili Aralığı Bulunan Çeşnilerin Geçkiye Sağladığı Kolaylıklar, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 63 s.

ÖNEY, A. Feridun, 1993, Lenkfahte Bestelerin Ayırıcı Özellikleri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 244 s.

ÖZER, Mehmet İhsan, 1995, Türk Müziği İcrasında Yönetim, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 123 s.

ÖZKAYA, Ertan, 1993, Tanburî Mustafa Çavuş'un Eserlerinin İncelenmesi ve Bugünün Şarkılarına Bir Bakış, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 414 s.

PAÇACI, Gönül, 1994, Kâr-ı Nâtık Formu Üzerine Bir Çalışma ve Yeni Bir Kâr-ı Nâtık: Rast Kâr-ı Nadirât, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 171 s.

SUNAT, Nurdan Tan, 1998, H. Sadettin Arel'in Türkiyat Enstitüsü'nde Bulunan Hamparsum Nota Yazılarından Bir Bölümünün Günümüz Notasına Çevirimi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 170 s.

ŞENSOY, A. Hakan, 1999, Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Keman Eğitimi Üzerine, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 206 s.

ÜNSAL, Nermin, 1992, Hacı Arif Bey'in Şarkı Formu Açısından Mûsikîmizdeki Yeri, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 449 s.

VAROL, M. Aydın, 1996, Türk Tasavvûf Mûsikîsi'nde Durak Formu'nun Yeri ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 428 s.

YAVUZ, Handan Şeyda, 1994, Münir Nurettin Selçuk'un İcracı Olarak Türk Mûsikîsi'ndeki Yeri ve Önemi, İstanbul Teknik Ü. Sosyal Bilimler Ens. İstanbul, 226 s.

7- Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde, akademik çalışmalar içerisinde yer alan doçentlik tezleri yer almaktadır. Ancak 1982 yılında kabul edilen 2547 sayılı Y.Ö.K. yasası uyarınca doçent olma kriterleri değiştirilmiş ve buna bağlı olarak tezler kaldırılmıştır. Bu tarih itibariyle üniversitelerde doçentlik tezi yapılmamaktadır.

ORANSAY, Gültekin, 1972, Ali Ufkî ve Türk Din Mûsikîsi, Ankara Ü. İlâhiyât Fak. Ankara.

SERTKAYA, Osman Fikri, 1982, Eski Türkçe'de Mûsikî Terimleri ve Mûsikî Alet İsimleri, İstanbul Ü. Edebiyat Fak. İstanbul, XXVI+208 s.

TURABÎ, Ahmet Hakkı, (?), Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi, Marmara Ü. İstanbul.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

“Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası” adlı çalışmamızda oluşturulan alt problemler doğrultusunda şu sonuçlar elde edilmiştir.

Klâsik Türk Mûsikîsi yüzyıllar içine yayılan uzun bir ömür sürmüş bu sebeple sayısız materyale sahip olmuştur. Ancak yaşanan mûsikî saltanatının aksine tarih içinde kayıtsızlık sebebiyle pek çok notanın, basma ve yazma eserin yitirildiği, çalışmamızın “birinci alt probleme ilişkin bulgular” bölümünde değinilen iki büyük olay meydana gelmiştir. Bu sebeple Türk Mûsikîsi’nde acilen ve önemle pek çok farklı konuda oluşturulabilecek daha başka bilimsel bibliyografik çalışmalar da yapılmalıdır. Nitekim bu çalışmalar diğer bilim dallarında olduğu gibi Türk Mûsikîsi için de üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konu teşkil etmektedir. Günümüzde yapılan çalışmaların geleceğe taşınabilmesi, geçmişte kalanların ise tespit edilerek günümüze aktarılabilmesi yalnızca bibliyografik araştırmalarla mümkündür. Ancak bu sayede her türlü materyalin varlığından haberdar olunabilir ve tespit edilen bu materyal yapılacak diğer çalışmalarda kaynak olarak kullanılabilir.

Bu tezde bugüne kadar Klâsik Türk Mûsikîsi bibliyografyası alanında yapılmış pek çok araştırmanın bulunduğu, bu araştırmaların büyük çoğunluğunun tezlerden ve makalelerden oluştuğu, kitap bibliyografyalarının diğerlerinden daha az olduğu tespit edilerek yapılan tüm bibliyografya çalışmalarının genellikle “Özel Bibliyografya” ve “Şahıs Bibliyografyası” niteliği taşıdığı görülmüştür.

Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası’nın temelini teşkil eden kitaplar, “incelenen” ve “incelenmeyen” olarak iki şekilde sınıflandırılmış, inceleme olanağı bulunan kitapların içerikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Neticede beş yüz atmış altı adet kitap tespit edilmiş bunlardan yüz elli dört tanesi incelenmiştir.

Klâsik Türk Mûsikîsi'nin devlet yasaklarından kurtularak eğitim-öğretim çatısına sahip olması ve üniversitelerde kendisine bir yer edinerek okutulmaya başlanmasından sonra kaybedilen zamanı telafi etmek, Türk Mûsikîsi'ni iyileştirmek ve geliştirmek maksadıyla pek çok akademik çalışmanın yapıldığı bu tezde tespit edilmiştir. Bu çalışmaların, araştırma konusunun seçiminde yol gösterici ve araştırmaya referans olması bakımından önem taşıdığı düşünülerek üniversitelerde yapılan tüm akademik çalışmaların bibliyografik künyeleri verilmiştir.

“Klâsik Türk Mûsikîsi Kitap ve Tez Bibliyografyası” adlı çalışmamızın kitaplardan sonra gelen ikinci önemli bölümünü tezler oluşturmaktadır. Üniversitelerde yapılan tüm akademik çalışmaların tespit edilmesi neticesinde iki yüz seksen dokuz adet yüksek lisans tezi, otuz altı adet doktora tezi, yirmi yedi adet sanatta yeterlik tezi ve üç adet doçentlik tezi tespit edilmiştir. 1982 yılında doçentlik yasasının değiştirilerek doçentlik tezlerinin kaldırıldığı ve günümüzde doçentlik tezinin yapılmadığı taramalar esnasında ortaya çıkmıştır.

Yapılan bibliyografya çalışmasında sonuç olarak 921 adet kitap ve tez saptanmıştır.

Bu tez çalışması sonucunda şu eksikliklerin giderilmesi gerektiği anlaşılmıştır:

1) Klâsik Türk Mûsikîsi'nin geçmişten günümüze zengin bir materyal birikimine sahip olduğu ve bunların geleceğe uzanan bir köprü vazifesi gördüğü gerçeğinden hareketle bu materyalleri bibliyografik çalışmalarla kayıt altına almak gerekmektedir.

2) Klâsik Türk Mûsikîsi materyallerinin tespit edilerek tasniflenmesi ile yıllar sonra oluşabilecek kayıpların önüne geçilmelidir.

3) Bibliyografya yapmanın önemi göz önünde bulundurularak Türk Mûsikîsi'nin özellikle bu alandaki eksiklikleri giderilmelidir.

4) Yüksek lisans tezinin süre sınırlılığı göz önünde bulundurularak, bibliyografya çalışmasının daha geniş zamana yayılan doktora seviyesinde ele alınması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- ARIKAN, R., (2004), Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama, Asil Yayın Dağıtım Ltd., Ankara, (4. Basım)
- ASLANTÜRK, Z., (1999), Araştırma Metod ve Teknikleri, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları No:103, İstanbul, (4. Basım)
- BAL, H., (2001), Bilimsel Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları No:20, Isparta.
- Bülent AĞAOĞLU, Türkiye Bibliyografya Bilgi Bankası,
<http://bibta.mikrobeta.com.tr>, (20.02.2007)
- ERGAN, M. S., (1994), Türkiye Müzik Bibliyografyası (1929-1993), Kuzucular Ofset, Konya.
- ERGAN, M. S., Türkiye Müzik Bibliyografyası, Genişletilmiş 2.bs. (1929-2001) (yayımlanmamış)
- ERGAN, M. S., (2005), “Müzik Bilimi’nde Bibliyografya ve Önemi”, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Yayınları No:1, Kayseri, s.1-5.
- KARASAR, N., (1994), Bilimsel Araştırma Yöntemi:Kavramlar, İlkeler,Teknikler, Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara,(6. Basım)
- Ömer TULGAN, “Hamparsum”,
<http://www.hamparsum.net/nedir/Nedir.html>, (17.05.2007)

ÖTÜKEN, A., (1947-1948), Bibliyotekçinin El Kitabı, II C. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

ÖZALP, M. N., (2000), Türk Mûsikîsi Tarihi (Araştırma-İnceleme), II C. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.

ÖZTUNA, Y., (1986), Sadettin Arel, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları No: 668, Ankara.

SARI, M., (Hızl.), (1990), Kırım Müellifleri, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

T.C. Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Tez Merkezi, http://www.yok.gov.tr/tez/tez_tarama.htm, (12.11.2006)

Timuçin ÇEVİKOĞLU, “Türk Mûsikîsi’nde Notanın Tarihçesi”, <http://www.turkmusikisi.com/nota/tarihce/tarihce.htm>, (09.03.2007)

TÜTENGİL,C.O.,(1971), Sosyal İlimlerde Araştırma ve Metod, İstanbul Üniversitesi Yayınları No:1704, İstanbul. (Genişletilmiş 2. Basım)

Vikipedi,ÖzgürAnsiklopedi,“Bibliyografya”, <http://tr.wikipedia.Org/wiki/Bibliyografya>, (20.02.2007)